

Overzicht opties Recovery Fund			
		Voordelen	Nadelen
Uitkering	<u>Subsidies</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik van bestaande instrumentarium • Meest effectief om in financieringsbehoefte te voorzien als gericht op landen die hard geraakt zijn door COVID. 	<ul style="list-style-type: none"> • Beperkt nationaal ownership (geld zoekt project) • Afhankelijk van return rate t.o.v. nationale bijdragen aan het fonds leidt het tot hogere netto transfers. • Kan stabilisatiekenmerk hebben
	<u>Leningen</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van risicoprofiel op termijn budgetneutraal • Landen blijven verantwoordelijk voor hun eigen begroting • 	<ul style="list-style-type: none"> • Kan stabilisatiekenmerk hebben • Helpt landen met zwakke overheidsfinanciën die hard geraakt zijn door COVID minder goed want telt op bij hun overheidsschuld
Financiering	<u>Herprioritering binnen MFK</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Geen verdere opwaartse druk afdrachten 	<ul style="list-style-type: none"> • Zal gezien worden als dat NL niet wil betalen, Kan ten koste gaan van reguliere NL prio's. • Krachtenveld niet gunstig
	<u>Extra afdrachten</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Kan eventueel via <u>frontloading</u>, waardoor structurele beeld ontlast wordt, dat uitgangspunt voor volgend MFK vormt. Maar heeft dan wel een stabilisatiekenmerk 	<ul style="list-style-type: none"> • Gevolgen voor Rijksbegroting • Kan gezien worden als onvoldoende als het bedrag niet hoog genoeg is
	<u>Extra garanties voor InvestEU-achtige constructies</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Via garanties kunnen grote bedragen worden gemobiliseerd • Kan worden gezien als '<u>innovative financial instrument</u>' om kosten over de tijd te spreiden. Komt daarmee tegemoet aan wens zuidelijke lidstaten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leidt tot hogere NL afdrachten (pot moet gevuld worden) • Hogere garanties betekenen hogere financiële risico's, langere doorlooptijd afwikkeling herstellepakket
	<u>Extra garanties uit headroom voor gezamenlijke schulduitgifte (à la EFSM)</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Geen direct effect op NL afdrachten • Grote bedragen mobiliseren • Kan worden gezien als '<u>innovative financial instrument</u>' om kosten over de tijd te spreiden. Komt daarmee tegemoet aan wens zuidelijke lidstaten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Verhoging van EMB-plafond nodig om rating te behouden, CIE claimt dat er weinig ruimte is. Dat betekent meer financiële risico's.
	<u>Bilaterale garantie voor gezamenlijke schulduitgifte (à la SURE/ESM)</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Geen direct effect op NL afdrachten • Tijdelijk, eenmalig • Grote bedragen mobiliseren • Kan worden gezien als '<u>innovative financial instrument</u>' om kosten over de tijd te spreiden. Komt daarmee tegemoet aan wens zuidelijke lidstaten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stapeling financiële risico's : garanties via EMB én bilateraal

	<u>Nieuwe eigen middelen (FTT, etc.)</u>	<ul style="list-style-type: none"> Afhankelijk van vormgeving kan dit financieel voordelig zijn t.o.v. BNI-afdrachten. 	<ul style="list-style-type: none"> NL terughoudend op nieuwe eigen middelen, maar kan onder voorwaarden accepteren. NL tegen oormerken van inkomsten
Structuur	<u>Aparte structuur: bilaterale afdracht of garantie (zoals bij FRIT en SURE)</u>	<ul style="list-style-type: none"> Makkelijker om tijdelijk, eenmalig en snel te doen Past bij apart fonds, maar kan ook gebruikt worden als financiering van programma's binnen MFK. 	<ul style="list-style-type: none"> Stapelning: afdrachten én bilateraal
	<u>Via bestaande structuur EU-afdrachten</u>	<ul style="list-style-type: none"> Gebruik van bestaande structuur Geen aanvullende afdrachten of garanties 	<ul style="list-style-type: none"> Risico dat het structureel wordt
Vormgeving	<u>Binnen het MFK (hoger plafond)</u>	<ul style="list-style-type: none"> Minder kans op gemeenschappelijke schulduitgifte (eurobonds), want wordt gezien als alternatief. Meer synergie met bestaande programma's mogelijk Minder risico op stapeling. Makkelijker om Recovery Fund en MFK als onderdeel van één pakket te zien en over te onderhandelen (geen salamitactiek). 	<ul style="list-style-type: none"> Opwaartse druk op MFK-plafond en afdrachten Risico dat het structureel wordt Hard geraakt lidstaten moeten zelf ook extra afdragen, onduidelijk of ze daar ruimte voor hebben.
	<u>(Tijdelijke) verhoging EMB-plafond</u>	<ul style="list-style-type: none"> Gebruik headroom heeft geen direct effect op NL afdrachten Via garanties kunnen grote bedragen worden gemobiliseerd 	<ul style="list-style-type: none"> Verhoging EMB betekent meer financiële risico's Kan worden ervaren als eurobonds, maar zijn het niet want geen financiering van elkaars schulden en tekorten. Ratificatie nieuw EMB kan jaren duren, daardoor onduidelijk of direct gebruik gemaakt kan worden van hoger EM-plafond.
	<u>Buiten het MFK</u>	<ul style="list-style-type: none"> Kan makkelijker als tijdelijke maatregel worden vormgegeven 	<ul style="list-style-type: none"> Stapelning: én voorziene afdrachten én bilaterale bijdragen Kan afhankelijk van vormgeving (IGA, gezamenlijke schuld) als Eurozone instrument worden gezien. Zelf(2) op aansturen.

Aan
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

M
DIE (10)(2e)
DGES

TER BESLISSING

Datum
6 april 2020

Onze Referentie
Min-BuZa.2020.5142-20

Opgesteld door
(10)(2e)(10)(2a) DIE]

T (10)(2e)

Uiterlijk bij

memo

BWO MFK en EMU 7 april 2020

Aanleiding

BWO (AZ, FIN, BZ) over EMU en MFK i.v.m. discussie over de economische gevolgen van de COVID-19 uitbraak. Vervolg van BWO 31 maart jl.

Gevraagd besluit

U kunt voor uw inbreng van onderstaande punten gebruik maken.

Kern/samenvatting

EMU

-

-

-

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

-

-

MFK

- De MFK-onderhandelingen en EMU-dossiers zijn inmiddels onlosmakelijk met elkaar verweven, inhoudelijk en in het proces. Ten dele zal het MFK als vluchtheuvel dienen om impasses in de Eurogroep te omzeilen. Dat kan ons helpen, maar er kleven ook duidelijke risico's aan.
- Kabinet zal besluiten op beide terreinen tegen elkaar moeten afwegen, om een stapeling van voor NL ongunstige besluiten te voorkomen.
- Het is daarvoor nodig om randvoorwaarden te formuleren waarbinnen we kunnen manoeuvreren. ACTIE: Verzoek om voor volgend BWO pakket van eisen en wensen op te stellen om een (hoger) MFK te kunnen verkopen en dit te integreren in breder pakket van mogelijke landingszone t.a.v. financieel-economische respons op de Corona-crisis.
- Elementen daarin: afdrachten, korting, modernisering, gebruik van begrotingsflexibiliteit, tijdelijkheid van crisismaatregelen, geen stabilisatiefunctie/permanente transfers, geen gezamenlijke schulduitgifte, nieuwe eigen middelen alleen binnen de eerder gestelde randvoorwaarden (o.a. netto-voordelig).
- Daarbij samenwerking houden met Frugal-4 collega's, maar voor de eurozone-dimensies juist ook met Duitsland, Finland, Frankrijk.

Datum
[datum]

Onze Referentie
Min-BuZa.2020.5142-20

Toelichting

Bijlagen:

- Notitie Eurozone
- Notitie scenario's MFK

Aanleiding

Deze notitie is een uitwerking van het verzoek van het BWO van 31 maart jl. om de scenario's en opties t.a.v. de MFK-onderhandelingen 2021-27 in kaart te brengen.

Besluit

1. U wordt gevraagd akkoord te gaan met inzet op scenario 1: snelle MFK-besluitvorming
2. U wordt gevraagd akkoord te gaan met inzet op een in tijd en omvang beperkt Corona-instrument onder volgend MFK o.b.v. bilaterale bijdragen, bij voorkeur buiten het MFK-plafond.
3. T.a.v. proces: het kabinet zal op korte termijn de randvoorwaarden moeten vaststellen op basis waarvan NL een integrale financieel-economische respons van de EU op COVID-19 kan accepteren. Een aangescherpte inzet voor het nieuwe MFK maakt hier deel van uit.

Toelichting

In reactie op de COVID-19 uitbraak heeft CIE VZ aangegeven op korte termijn haar voorstel voor het nieuwe MFK te zullen aanpassen als onderdeel van de exit-strategie / het herstelplan waartoe de leden van de Europese Raad hebben opgeroepen. Deze voorstellen zullen waarschijnlijk leiden tot een hoger plafond en waarschijnlijk slechts gedeeltelijke herprioritering van uitgaven. NL moet er rekening mee houden dat er druk zal ontstaan om tot snelle besluitvorming over het nieuwe MFK te komen. Anderzijds is een scenario denkbaar waarbij het huidige MFK met 1-2 jaar wordt verlengd. In beide gevallen ligt voor de hand dat er aanvullende middelen t.b.v. aanpak van COVID-19 en opvang van de gevolgen ervan, beschikbaar worden gemaakt. Tabel 1 geeft een weergave van de scenario's.

Tabel 1: afweging per scenario

	voordelen	nadelen
Scenario 1: snelle besluitvorming nieuwe MFK	<ul style="list-style-type: none"> • Kans op structurele afdrachtenverhoging het kleinst • MFK-akkoord verkleint druk op onderlinge verhoudingen • Bijstelling groeiraming i.c.m. absoluut basispad biedt kans voor acceptabele uitkomst onderhandelingen • Corona kan impuls geven aan modernisering 	<ul style="list-style-type: none"> • Publieke druk op hoger plafond • Mogelijk minder harde (10)(2a) positie • Risico op voortzetting meer flexibiliteit en minder thematische concentratie cohesiebeleid (modernisering)
Scenario 2: doorrollen huidige MFK o.b.v. begroting 2020	<ul style="list-style-type: none"> • Makkelijker om in te stemmen met aanvullende flex-maatregelen onder (of buiten) huidig MFK • Minder druk op moderniseringsinzet nieuw MFK 	<ul style="list-style-type: none"> • Kans op verlies korting (eindigt in 2020 en vereist actieve verlenging in EMB) • Omnibusverordening nodig om implementatieregels te kunnen aanpassen • Risico opwaartse druk op nieuw MFK-plafond bij corona-instrument binnen begroting

Scenario 1: Snelle besluitvorming over nieuw MFK (2021-2027) Nog steeds de default optie. Als een MFK-deal als onderdeel van een groter pakket voor de zomer niet mogelijk is, zouden regeringsleiders ook een poging kunnen doen om vroeg in het najaar tot akkoord te komen.

- **Modernisering/financieel:** een mogelijk aangepast MFK-voorstel zal meer gericht worden op crisisherstel op lange termijn, met omvang van 1,0x% EU27 BNI min of meer cf. laatste voorstel VZER en inhoudelijke wijzigingen gericht op stimuleren onderzoek, ontwikkeling medicijnen en Europese autonomie. Zolang de huidige crisismaatregelen en –voorstellen in reactie op COVID-19 (CRII, flexibilisering, ESI en SURE) geen deel uitmaken van het aangepaste voorstel (buiten MFK houden), blijven deze maatregelen tijdelijk en kan structurele opwaartse druk op de MFK-plafonds zo veel als mogelijk vermeden worden. Behoud op korting aanzienlijk, maar in omvang niet groot genoeg om tegenvaller op afdrachten te voorkomen.¹
- **Krachtenveld:** Ook zo besproken door MinBZ met F4 collega's op 1/4 (eenheid F4). MFK treedt dan op 1/1/2021 in werking. (10)(2a) gaf in gesprek met (10)(2a) aan dat een ER in Brussel in mei haalbaar zou zijn (mid juni lijkt realistischer). Het is afhankelijk van het hele pakket of regeringsleiders bereid zijn snel tot een akkoord te komen. Evident voordeel zou zijn dat ingewikkelde onderhandelingen, die spanning op de verhoudingen tussen LS zetten, dan zijn afgerond. Dat geeft ook ruimte voor steviger positie op andere dossiers.
- **Politiek:** Duidelijk dat BNI-ramingen fors neerwaarts zullen worden bijgesteld. Dit betekent dat een aangepast MFK-voorstel dat nominaal niet veel afwijkt van het VZER-voorstel, uitgedrukt in percentage van het BNI groter lijkt (noemereffect) en NL dus een hoger plafond in % EU BNI kan aanvaarden zonder extra te moeten bezuinigen. Hierbij is wel van belang dat een **politiek besluit** wordt genomen om het Nederlandse basispad voor de EU-afdrachten, dat ook meebeweegt met het BNI, te bevriezen op de huidige stand. Indien we uitgaan van een economische schok van 10% BNI-daling in 2020 en daarna inhaalgroei, gaat bij een gelijkblijvende omvang in absolute bedragen van het MFK-voorstel van VZER Michel (14 februari 2020) de omvang in % EU BNI omhoog van 1,075% pre COVID-19 naar 1,190% BNI post COVID-19: een stijging van 0,114%-punt. Door de COVID-19 crisis is een MFK met grotere absolute omvang wellicht eveneens politiek acceptabeler; anderzijds zijn hogere besparingen nodig om terug te komen op een inzet van 1%.

Scenario 2: Interimoplossing: Verlenging huidig MFK met 1-2 jaar o.b.v. begroting 2020.

- **Modernisering/financieel:** Ogenschijnlijk aantrekkelijk maar zeer ingewikkeld.² Voor behoud van de korting, die eind 2020 verloopt, is aanpassing van Eigen Middelen Besluit (EMB) vereist.³
- Voordeel is dat huidige crisismaatregelen en –voorstellen vooralsnog tot huidig MFK beperkt blijven en minder precedent scheppen voor nieuw MFK. Het risico van opwaartse druk op het nieuwe MFK blijft behouden, als Coronabeleid binnen de begroting geplaatst en gefinancierd wordt, immers dan wordt met een hoger MFK-plafond gewerkt, terwijl het onderscheid tussen crisismiddelen en –beleid en MFK gericht op lange termijn ontwikkeling, minder transparant wordt.
- Een scenario is denkbaar waarin een voor COVID-19 opgehoogde begroting o.b.v. 2020 wordt vastgesteld, zodat m.i.v. 2023 weer op een 'normaal' MFK kan worden overgegaan.
- Inzet t.a.v. modernisering van nieuw MFK kan behouden blijven voor moment waarop COVID-19 hopelijk beter onder controle is.
- **Krachtenveld:** Totaal aan noodzakelijke aanpassingen resulteert in een 'mini-MFK' (dixit (10)(2a) (10)(2a)) waarover onderhandelingen mogelijk net zo ingewikkeld zijn als over nieuw MFK. Haalbaarheid lijkt daardoor beperkt.
- **Politiek:** Kans op stapeling van maatregelen is groot omdat onderscheid tussen korte termijn en langere termijn vervaagt. Dit zorgt mogelijk voor politieke discussie.

¹ Ook zonder COVID-19 zou behoud van de huidige omvang van de afdrachten (geen tegenvaller) niet gegarandeerd zijn.

² Plafond moet o.b.v. begroting 2020 worden opgehoogd voor de resterende MFK-periode, aangevuld met "Corona middelen". Vereist evenwel ook aanpassing van de implementatieregels (via een omnibus-verordening, zodat alle onderliggende programma's een geldige rechtsbasis hebben en geld kunnen uitgeven).

³ Nadeel is dat amendering van EMB door alle nationale parlementen geratificeerd moet worden. Kost veel tijd. Betekent dat ER het behoud van kortingen in conclusies moet vastleggen. Zal nog meer druk op kortingensystematiek zetten.

Afweging

De onderhandelingen over het nieuwe MFK en de verschillende initiatieven in het kader van de EMU zijn sterk met elkaar verweven geraakt. Het kabinet zal besluiten op beide terreinen tegen elkaar moeten afwegen, om een stapeling van voor NL ongunstige besluiten te vermijden. In afwachting van de aanpassing van het CIE-voorstel voor het nieuwe MFK kan NL het beste blijven inzetten op een akkoord in 2020 en inwerkingtreding van het nieuwe MFK per 1/1/2021. Aan de hand van bovengenoemde afweging zal het kabinet duidelijke **voorwaarden moeten vaststellen** waaraan voldaan moet worden om met een snel MFK-akkoord in te kunnen stemmen. Daarmee is de kans op structurele afdrachtenverhoging het kleinst.

Wanneer echter ontwikkelingen in de bredere EMU-discussie (ESM, SURE/euro-ww, EIB) de MFK-onderhandelingen vastzetten, kan NL verlenging van het huidige MFK accepteren, maar is dan wel van belang dat een garantie op ER-niveau wordt afgegeven, dat EMB zal worden aangepast zodat de huidige kortingen eveneens doorlopen. De mogelijke samenloop met de verlenging van de Brexit transitieperiode is nog met dusdanig veel onzekerheden omkleedt, dat hier geen duidelijke financiële inschatting van te geven is. De VK bijdrage aan de begroting is eerder ook genoemd als mogelijke financieringsbron voor COVID-19 maatregelen. Deze bijdrage, bestaande uit verplichtingen onder het huidige MFK, is echter reeds nodig om in algemene zin de tegenvaller die zal ontstaan uit MFK-onderhandelingen te beperken.

Corona-instrument

Huidig MFK

De Commissie heeft een aantal voorstellen gepresenteerd om de lidstaten te ondersteunen bij de bestrijding en het opvangen van de gevolgen van corona en die betrekking hebben op het lopende MFK:

- Corona Response Investment Initiative (CRII) en CRII+ : twee voorstellen van resp. 13/3 en 2/4 die LS in staat stellen om nog niet uitgegeven geld in de cohesie-enveloppes met zeer grote flexibiliteit en zelfs zonder nationale cofinanciering uit te geven om de effecten van de Corona-crisis te mitigeren. Binnen MFK-plafonds, maar mogelijk wel leidend tot hogere afdrachten in 2020 (want er komen meer projecten in aanmerking en zal minder sprake van decommitting zijn).
- Emergency Support Instrument (ESI): CIE wil via ESI 2,7 mrd vanuit begroting flexibel in kunnen zetten t.b.v. noodhulp ter bestrijding van COVID-19 voor een periode van 2 jaar. Voorstel CIE is om dit te financieren vanuit de resterende marges binnen huidig MFK en bovenop de 2,7 mrd nog 3 mrd beschikbaar te maken via **bilaterale bijdragen**.
- SURE: fonds voor financiering van maatregelen gericht op arbeidstijdverkorting. Omvang van 100 miljard euro, via leningen op aanvraag van lidstaten. Dit fonds wordt buiten het MFK geplaatst en alle lidstaten moeten garant staan (25 miljard euro).
- Nederland heeft zelf een voorstel gepresenteerd voor een fonds met een omvang van 10-20 miljard euro. Doelstelling is tijdige en tijdelijke, gerichte crisisbestrijding. Financiële bijstand wordt via giften uitgekeerd (NL gaf aan zelf max. 1 miljard euro aan dit fonds bij te willen dragen). Het fonds staat buiten het MFK en wordt met bilaterale bijdragen gevoed.

Tot op heden zijn alle voorstellen gefinancierd via bestaande middelen onder het MFK, waaronder door de inzet van resterende marges en speciale instrumenten en door het vergroten van flexibiliteit. NL kan onder voorwaarden akkoord gaan met deze voorstellen vanuit het oogpunt van solidariteit ondanks inhoudelijke kanttekeningen, m.n. op SURE. Bovendien zijn de marges juist bedoeld voor onvoorziene omstandigheden. De verwachting is dat CIE de bestaande marges en speciale instrumenten volledig zal inzetten t.b.v. coronamaatregelen.

Toekomstig MFK

Onder het huidige MFK bestaat reeds een aantal programma's (waaronder EU Civil Protection Mechanism (RescEU) en agentschappen (waaronder European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC)), die ingezet kunnen worden t.b.v. gezondheidszorg. N.B.: het gaat hier om relatief bescheiden bedragen.

Net als bij het Commissievoorstel voor de Green Deal zouden deze middelen onder het nieuwe MFK "opnieuw" verkocht kunnen worden als extra middelen (hoewel van beperkte omvang) ter

bestrijding van COVID-19. Daarnaast wordt mogelijk voorgesteld om het Emergency Support Instrument voort te zetten onder het nieuwe MFK, in al dan niet gewijzigde vorm. Voor NL zou dit samengevoegd kunnen worden met het hierboven genoemde Nederlandse idee van een 'Coronafonds' t.b.v. hardst getroffen LS.

Naast de inzet van bestaande middelen in de EU-begroting heeft het de voorkeur om aanvullende coronamaatregelen te financieren via een **separaat** Corona-fonds **buiten de MFK-plafonds**. Dit geldt zowel in het geval van een nieuw MFK per 2021 als voor een verlenging van het huidige MFK. Bij een Corona-instrument buiten het MFK kan de **tijdelijkheid** van de maatregelen gegarandeerd worden en **opwaartse druk voorkomen** op volgende begrotingsjaren. Bovendien wordt de door andere landen gewenste zichtbaarheid van de EU reactie op middellange termijn op de COVID-crisis hiermee geaccommodeerd. Het kan daarmee dienen als alternatief voor Franse voorstellen voor gemeenschappelijke schulduitgifte voor het economische herstel na de COVID-crisis. Financiering van een separaat fonds zou bovenop de voorziene afdrachten komen. Er kleven eveneens substantiële nadelen aan een fonds buiten het MFK. Het risico van stapeling ligt op de loer (een hoger MFK plus een extra fonds). Immers, op basis van het krachtenveld en de reeds verschenen voorstellen van de CIE moet er sowieso rekening mee worden gehouden dat ook binnen het nieuwe MFK substantiële middelen vrijgemaakt zullen worden voor post-Corona investeringen. Het is daarom verstandig om afspraken over een mogelijk Coronafonds voor de middellange termijn **in de context van de MFK-onderhandelingen overeen te komen**, zodat een integrale afweging van voorstellen zoveel mogelijk kan worden zekergesteld. Daarbij dienen, zoveel mogelijk in overleg met gelijkgezinden, randvoorwaarden te worden vastgesteld waarbinnen NL een financieel-economische respons van de EU op COVID-19 kan accepteren.

Aanleiding

Op verzoek treft u onderstaand een **illustratief voorbeeld** van Nederlandse randvoorwaarden voor (en voorbeelden bij) een reactie op voorstellen voor herstellfondsen en instrumenten. Onderstaande randvoorwaarden en voorbeelden zijn nadrukkelijk niet bedoeld als beleidsinzet.

1. Randvoorwaarden	
Doelstellingen	Nederland zet in op stimulering van het economisch herstel van de Europese economie, door middel van een combinatie van twee sporen: <ol style="list-style-type: none">1. <u>Herstel door versnelde implementatie van de Europese beleidsprioriteiten</u>. Voorbeelden zijn vergroening, digitalisering en onderzoek en innovatie. Ook gezamenlijke medische capaciteitsopbouw kan gefinancierd worden.2. <u>Herstel door ondersteuning van nationale economische activiteit op korte termijn en structuurversterking op middellange termijn..</u>
Subsidiariteit/ soevereiniteit	Nederland zet op het behoud van huidige verdeling van verantwoordelijkheden. Ten aanzien van het eerste spoor streeft Nederland naar stimulering via bestaande Europese beleidsterreinen, zonder uitbreiding daarvan. Ten aanzien van het tweede spoor betekent dit dat lidstaten zelf verantwoordelijk zijn en blijven voor nationaal economisch herstel- en stimuleringsbeleid; het tweede spoor van dit instrument is geen vervanging daarvan, maar ondersteunend daaraan.
Structuur/uitkering	Nederland zet in op gebruik van bestaande Europese instrumenten en structuren. Dit betekent voor: <ol style="list-style-type: none">1. Subsidies, via bestaande c.q. al voorziene fondsen en programma's binnen het MFK. Voor vergroting van impact kan bijvoorbeeld InvestEU (garantie voor leningen) ingezet worden.2. Leningen aan lidstaten, op basis van het Europees semester, via BICC. <p>Hiermee worden nieuwe instrumenten zo veel als mogelijk vermeden en kan gebruik gemaakt worden van bestaande infrastructuur voor directe en tijdige implementatie.</p>
Horizon	Nederland zet op een tijdelijk en tijdig instrument, enkel en alleen in reactie op en ten behoeve van Europees economisch herstel na de Covid-19 crisis. Nederland vermijdt precedentwerking of structurele maatregelen.
Omvang en budget	Nederland zet in op een evenredige combinatie van aanvullend budget en herbestemming/herschikking binnen bestaand budget/MFK-voorstel voor financiering voor het eerste spoor. Nederland zet in op bilaterale garantstelling aan de Europese Commissie. De Europese Commissie zal waarschijnlijk voorstellen het plafond voor eigen middelen hiervoor in te zetten, door middel van verhoging van het huidige plafond.
Relatie MFK	Nederland zet in op een aparte en afgebakende categorie onder het MFK, specifiek voor het eerste spoor (het budget dus afgebakend op een aparte categorie, uitvoering via bestaande programma's). Hiermee blijft de omvang van het MFK op lange termijn ongewijzigd. Nederland zet in op bilaterale garantstelling, buiten het Eigen Middelenbesluit (anders structureel hoger plafond voor eigen middelen, immers voor termijn uitstaande leningen).

In tabel 2 zijn de mogelijke beleidsterreinen en prioriteiten weergegeven. Deze zijn tot stand gekomen in samenwerking met de betreffende beleidsdepartementen.

2. Voorbeelden van mogelijke beleidsprioriteiten en -terreinen	
Vergroening	Middelen dragen bij aan de implementatie van de <i>green deal</i> , waaronder

	circulaire initiatieven, afbouwen fossiele brandstoffen, en klimaatdata en -adaptatie. Dit kan via het Cohesiebeleid en via het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Denk ook aan <i>Horizon Europe</i> , <i>InvestEU</i> en <i>CEF</i> .
Digitalisering	Denk aan programma's onder categorie 1 van het volgend MFK. Bijvoorbeeld <i>Digital Europe</i> , <i>CEF</i> en het <i>Space Programma</i> .
Onderzoek en innovatie	<i>Horizon Europe</i> voor innovatie; stimulering van financiering van het MKB via <i>InvestEU</i> .
Capaciteitsopbouw gezondheidszorg	PM
Werkgelegenheid	Activerend arbeidsmarktbeleid, bij- en omscholing, hulp bij het zoeken naar werk en het beter matchen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt kan de effecten mitigeren, meer aandacht voor mensen aan de randen van de arbeidsmarkt en facilitering van klimaattransitie. Dit kan via het Cohesiebeleid.

In tabel 3 is een indicatief voorbeeld gegeven van de vormgeving van een mogelijk herstelinstrument. Dit betreft enkel en alleen een voorbeeld, binnen de voorgestelde randvoorwaarden. Verschillende lidstaten en ook de Europese Commissie laten weten zelf ook herstelmaatregelen vorm te geven; onderstaand voorbeeld is daar niet maatgevend voor.

Vormgeving	
Budget	Totaal 300 miljard euro, als volgt te vedelen: <ol style="list-style-type: none"> 100 miljard euro, waarvan 50 miljard euro nieuw budget (2,9 miljard euro NL afdracht), aangevuld met 50 miljard euro bestaand budget via herbestemming en herschikking binnen het voorstel voor het volgende MFK (stand 21 februari, conform Commissievoorstel). 200 miljard euro leningen (11,4 miljard euro NL garantie), op aanvraag van de lidstaat.
Uitkering	<ol style="list-style-type: none"> Subsidies EU27, via bestaande programma's binnen het MFK en op basis van bestaande instrumenten; aangevuld met een nieuw programma voor capaciteitsopbouw. Leningen aan lidstaten, , <i>first come, first serve</i>, met lidstaatspecifiek plafond.
Samenhang MFK	<ol style="list-style-type: none"> Budgettering op aparte, tijdelijke categorie (heading) binnen het MFK. Leningen via een aangepast voorstel voor het BICC/CRI.
Horizon	<ol style="list-style-type: none"> Vastlegging in 2021-2022; betaling in 2021-2023. Niet uitgekeerde budgetten worden geannuleerd ultimo eerste semester 2024. Geen overboeking van budget of resterende marges naar andere categorieën of latere jaren in het MFK. Aanvragen van lidstaten alleen in 2021; verstrekking van leningen tot uiterlijk ultimo 2022. Aflossing in maximaal 10 jaar doorbetreffende lidstaat, dus niet door alle lidstaten via een afdracht.
Financiering	<ol style="list-style-type: none"> Via reguliere afdrachten (BNI). Europese Commissie verstrekt leningen via beroep op kapitaalmarkt en internationale financiële instellingen. Leningen worden gegarandeerd door alle lidstaten (bilaterale garanties, liefst niet via een verhoogd plafond voor eigen middelen).
Voorwaarden	<ol style="list-style-type: none"> Bijvoorbeeld conform bestaande voorwaarden voor de structuurfondsen en koppeling rechtsstaatsconditionaliteit. Eerdere verruiming van deze

	<p>voorwaarden als crisismaatregel; (CRII+) worden teruggedraaid.</p> <p>2. Gekoppeld aan het Europees semester, conform voorstel BICC (pakketjes van hervormingen & investeringen).</p>
--	--

Aan M
 Van DIE
 Via DGES
 Kopie aan [kopie aan]
 Afgestemd met [afgestemd met]

TER BESLISSING

Datum
 [datum]

Onze Referentie
 Min-BuZa.2020.5179-8

Opgesteld door
 (10)(2e) DIE]

T (10)(2e)

Uiterlijk bij

memo

BWO MFK 16 april 2020

Aanleiding

U heeft op donderdag 16 april een BWO (AZ, BZ, EZK, FIN, SZW) over het nieuwe MFK in relatie tot een COVID-herstelpakket. Bijgaande factsheets gaan in op mogelijke opties voor vormgeving en financiering van een herstelfonds en de randvoorwaarden waaraan het moet voldoen. Ook wordt, in reactie op de discussie in het BWO van 14/4, ingegaan op de tegenvaller voor de NL afdrachten o.b.v. het laatste MFK-voorstel zoals dit tijdens de ER op 21/2 op tafel lag (MFK-voorstel 21/2). Na twee BWO's in kleinere setting wordt deelname nu verbreed met MinEZK en MinSWZ, mede omdat zij verantwoordelijk zijn voor implementatie van een toekomstig instrument.

Gevraagd besluit

Er liggen geen formele beslispunten voor. De kern van de openstaande punten omvat de volgende vragen:

1. Op welke terreinen zou er vanuit het fonds geïnvesteerd moeten kunnen worden?
2. Onder welke voorwaarden?
3. Hoe zou het fonds gefinancierd moeten worden?
4. Hoe verhoudt fonds zich tot het MFK (binnen/buiten MFK-plafond)?

In het BWO kunt u onderstaande aandachtspunten naar voren brengen.

Kern/samenvatting

Advies t.a.v. proces

- 1) Deze notities zijn duidelijk work in progress. Het is niet nodig noch verstandig nu op een specifieke optie voor te sorteren.
- 2) Doel moet zijn het met gelijkgezinde lidstaten het CIE voorstel te beïnvloeden. Dat betekent zo veel mogelijk gezamenlijk met deze landen (DUI; Frugal4 + FIN) randvoorwaarden formuleren. Omwille van onze effectiviteit in beïnvloeden CIE vermijden dat NL opnieuw alleen komt te staan.
- 3) O.b.v. guidance uit BWO kan een voorstel worden gemaakt op basis waarvan deze outreach kan plaatsvinden.
- 4) Daarbij kunt u inhoudelijk onderstaande opmerkingen naar voren brengen.

Inhoudelijke opmerkingen

Datum
[datum]

Uit het BWO van 14/4 volgde een verzoek om verdere uitwerking van details van een mogelijk COVID-herstelfonds. Dit verzoek heeft geleid tot twee factsheets.

Onze Referentie
Min-BuZa.2020.5179-8

Factsheet 1: opties tav vormgeving.

- Hierbij kunt u wijzen op belang van **voorkomen van stapeling** van (budgettair ongunstige) maatregelen. Daarnaast is **tijdelijkheid** essentieel: gewaakt moet worden voor structurele maatregelen die blijvend druk zetten op het MFK-plafond, ook na 2027.
- Dit pleit voor inzet zoveel mogelijk op herprioritering binnen het MFK, aangevuld met een specifiek fonds voor maatregelen t.b.v. COVID-herstel.
- T.a.v. financiering van dit fonds bestaat keuze voor extra afdrachten of garanties, ook afhankelijk van de gewenste omvang.
In isolement bezien zouden voor NL extra afdrachten de voorkeur kunnen hebben, maar dit lijkt geen waarschijnlijke landingszone. Betekent immers dat lidstaten die tekort aan financiering hebben ook extra zouden moten gaan afdragen.
Daarom verstandig open te staan voor extra garanties mits goed ingekaderd. Daarbij weer keuze voor NL inzet op een (tijdelijke) verhoging van het EM-plafond vs. inzet op garantstelling via nationale bijdragen.
Hierbij kunt u aangeven dat verhoging EM-plafond voorkeur heeft (communautair), mits goed ingekaderd. Variant van nationale garanties zal in het krachtenveld op veel weerstand stuiten (kost NL onderhandelingskapitaal) en kan daarnaast uitlopen op een vorm van een eurozonebudget, indien alleen eurolanden hieraan mee zouden doen. Voor NL van belang een EU27 aanpak te kiezen. Dit vergt wel dat in aangepast EM-besluit strikte randvoorwaarden t.a.v. tijdelijkheid worden opgenomen.
- Verder kan instrument worden aangegrepen om modernisering van MFK te bevorderen (structurele hervormingen, green recovery, Rule of Law conditionaliteit).
-

Factsheet 2: illustratief voorbeeld investeringsfonds.

- Dit is een uitgewerkt voorbeeld maar geen ambtelijk advies.
- Op een aantal punten lijkt dit voorbeeld geen realistische landingszone:
- U kunt aangeven dat het t.a.v. financiering binnen/buiten MFK, van belang is om ruimte vrij te houden om mee te bewegen met het krachtenveld. NL moet vermijden in een geïsoleerde positie terecht te komen. Daartoe kunt u belang onderstrepen van optrekken met en tijdig outreach doen naar CIE en gelijkgestemden.
- Het voorstel van bilaterale garanties heeft eveneens nadelen, zie boven.
- U kunt benadrukken dat harde voorwaarde voor NL moet zijn dat financiering via gemeenschappelijke schulden vermeden wordt.
- U kunt verzoeken op die basis een paper met randvoorwaarden uit te werken dat voldoende ruimte biedt om met gelijkgezinde LS tot een effectieve beïnvloeding van het CIE voorstel te komen.

VERTROUWELIJK

EU Meerjarig Financieel Kader / Europees Recovery Fund (COVID-19)

Achtergrond/context

- Als gevolg van de COVID-19 uitbraak bevindt de EU zich in een ongekeerde financiële en sociaal-economische crisis. Naar verwachting zullen alle EU-lidstaten hierdoor tijdelijk in een diepe recessie raken, met aanzienlijke gevolgen voor nationale overheidsfinanciën.
- Naast de door de ECB aangekondigde maatregelen, zijn voor de korte termijn reeds enkele belangrijke crisismaatregelen overeengekomen: o.a. via de EIB, een ESM kredietlijn voor gezondheidsuitgaven, een nieuw leninginstrument ter ondersteuning van nationale kosten werktijdverkorting/zorg (SURE), gebruik maximale flexibiliteit Stabiliteits- en Groeipact, tijdelijke versoepeling bestedingsregels EU-middelen en tijdelijke versoepeling van het staatssteunkader.
- Daarnaast is in de EU consensus dat er een fors herstelprogramma moet komen in reactie op de economische crisis, in aanvulling op de nationale maatregelen. Er wordt momenteel toegewerkt naar een tijdelijk herstelfonds en een aangepast voorstel voor het volgende EU Meerjarig Financieel Kader 2021-27, dat de Commissie naar verwachting op 29/4 zal presenteren. Het doel van het herstelfonds is om tijdelijk uitgaven te financieren waarmee het economisch herstel in Europa kan worden bevorderd.
- Ten aanzien van de vormgeving zijn nog veel zaken open. In het rapport van de Eurogroep staat dat op basis van de discussie tussen de regeringsleiders verder invulling gegeven zal worden aan de eigenschappen van dit fonds, hoe dit zich verhoudt tot het MFK en hoe de financiering vorm te geven inclusief eventuele innovatieve financiële instrumenten die goedgekeurd zijn binnen het EU-verdrag.

Herstelprogramma, incl. een Europees Recovery Fund

- Doel van dit herstelprogramma is om de EU zo snel mogelijk weer uit de recessie te laten groeien en te vermijden dat de dreigende diepe recessie ertoe leidt dat problemen in enkele zwakkere lidstaten overslaan naar een bredere Europese schuldencrisis en vraaguitval in de interne markt. Hiertoe is een aanzienlijk investeringsprogramma nodig. Bovendien lag er al een aanzienlijke investeringsopgave voor de klimaatagenda en digitalisering van de economie.
- De precieze vorm, invulling en financiering van de Commissievoorstellen is op dit moment nog onbekend. Naar verwachting zal de Commissie (een combinatie van) de volgende elementen overwegen:
 - Herprioritering van bestaande voorstellen binnen het MFK;
 - *Frontloading* van MFK-uitgaven naar 2021-22;
 - Verhoging van het MFK-plafond voor extra uitgaven via bestaande programma's (o.a. cohesie, health, RescEU);
 - Gebruik van InvestEU om via hefboomwerking additionele publieke en private middelen te mobiliseren.
 - De instelling van een nieuw EU Recovery Fund als tijdelijke leenfaciliteit voor LS, o.b.v. garanties lidstaten en/of garanties onder het Eigen Middelenplafond. Hiervoor zal CIE voorstellen om het Eigen Middelen plafond (tijdelijk) te verhogen. Mogelijk zal de CIE ook voorstellen om gezamenlijk te lenen voor de financiering van uitgaven op de EU-begroting.
 - Continueren van versoepeling bestedingsregels EU-middelen.
- De voor- en nadelen van de verschillende opties zijn in onderstaande tabel in kaart gebracht.

NL perspectief

NL heeft belang bij sterk en snel economisch herstel in alle lidstaten van de EU, mede vanwege de economische verwevenheid en de NL economische afhankelijkheid van breed herstel van de interne markt. De inrichting van het MFK en het herstelfonds, en de wijze van financieren (inclusief looptijd van mogelijke financiering), moeten passen bij de geïdentificeerde behoeftes om het herstel te ondersteunen. Daarbij hecht het kabinet aan passende voorwaarden voor de inzet van zowel het MFK als van eventuele additionele middelen

Bereiken

- Een EU-herstelprogramma, dat **tijdelijk** is en **gericht** is op **duurzaam en houdbaar economisch herstel** en weerbaarheid, gebaseerd op economische **analyse**.
- Voorstellen voor herstelmaatregelen worden zo veel als mogelijk **binnen de kaders van het MFK vormgegeven**, zijn tijdelijk van aard zijn en aan **voorwaarden** gebonden, waaronder structurele hervormingen ter versterking van de concurrentiekracht.
- De herstelmaatregelen dragen bij aan de **implementatie van de strategische agenda** van de Europese Raad (o.a. klimaat, digitaal, verdieping interne markt en de kapitaalmarktunie).
- Financiering voor het herstellpakket wordt zo veel mogelijk gevonden door **herprioritering en frontloading van reeds beoogde uitgaven**, inclusief wat eventueel over is van de recente crisismaatregelen.
- NL is bereid tijdelijk **aanvullende afdrachten aan de EU-begroting te doen voor herstel**. Daarnaast bereidheid om te kijken naar **mogelijk aanvullende garanties** om Europese investeringen via de EU-begroting te mobiliseren, mits deze tijdelijk zijn en gekoppeld aan structurele hervormingen, gebaseerd zijn op een gedegen economische analyse en voldoende waarborgen bevatten om financiële risico's te beperken.
- In het **krachtenveld** trekt NL nauw op met Duitsland en andere like minded op het MFK-dossier.

Vermijden

- Afgezien van de eventuele tijdelijke bijdrage aan het herstel, dient een **stijging van de Nederlandse EU-afdrachten** zoveel mogelijk vermeden te worden.
- **Gemeenschappelijke uitgifte van schulden voor de financiering van uitgaven of subsidies vanuit de EU-begroting**. Het uitgangspunt van de Europese verdragen is dat landen verantwoordelijk zijn voor hun eigen begroting. Het samen uitgeven en/of garant staan voor elkaars overheidsschuld voor het structureel financieren van begrotingen en schulden past hier niet bij.
- Reeds genomen crisismaatregelen zoals **versoepeling van de bestedingsregels** krijgen een **structureel karakter**.
- Stappen die een opmaat kunnen zijn voor een **(permanent) eurozonebudget**.
- Verstrekken van **leningen zonder voorwaarden**.

Overzicht opties Recovery Fund			
		Voordelen	Nadelen
Uitkering	<u>Subsidies</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik van bestaande instrumentarium • Meest effectief om in financieringsbehoefte te voorzien als gericht op landen die hard geraakt zijn door COVID. 	<ul style="list-style-type: none"> • Beperkt nationaal ownership (geld zoekt project) • Afhankelijk van return rate t.o.v. nationale bijdragen aan het fonds leidt het tot hogere netto transfers. • Kan stabilisatiekenmerk hebben
	<u>Leningen</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van risicoprofiel op termijn budgetneutraal • Landen blijven verantwoordelijk voor hun eigen begroting 	<ul style="list-style-type: none"> • Kan stabilisatiekenmerk hebben • Helpt landen met zwakke overheidsfinanciën die hard geraakt zijn door COVID minder goed want telt op bij hun overheidsschuld
Financiering	<u>Herprioritering binnen MFK</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Geen verdere opwaartse druk afdrachten 	<ul style="list-style-type: none"> • Zal gezien worden als dat NL niet wil betalen, Kan ten koste gaan van reguliere NL prio's. • Krachtenveld niet gunstig
	<u>Extra afdrachten</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Kan eventueel via <u>frontloading</u>, waardoor structurele beeld ontlast wordt, dat uitgangspunt voor volgend MFK vormt. Maar heeft dan wel een stabilisatiekenmerk 	<ul style="list-style-type: none"> • Gevolgen voor Rijksbegroting • Kan gezien worden als onvoldoende als het bedrag niet hoog genoeg is
	<u>Extra garanties voor InvestEU-achtige constructies</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Via garanties kunnen grote bedragen worden gemobiliseerd • Kan worden gezien als '<u>innovative financial instrument</u>' om kosten over de tijd te spreiden. Komt daarmee tegemoet aan wens zuidelijke lidstaten. • Kostenspreiding over tijd 	<ul style="list-style-type: none"> • Leidt tot hogere NL afdrachten (pot moet gevuld worden) • Hogere garanties betekenen hogere financiële risico's, langere doorlooptijd afwikkeling herstellpakket
	<u>Garantie via headroom onder hoger eigen middelen plafond (à la EFSM)</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Geen direct effect op NL afdrachten • Grote bedragen mobiliseren • Kan worden gezien als '<u>innovative financial instrument</u>' om kosten over de tijd te spreiden. Komt daarmee tegemoet aan wens zuidelijke lidstaten. • Kostenspreiding over tijd 	<ul style="list-style-type: none"> • Verhoging van EMB-plafond nodig om rating te behouden. Dat betekent meer financiële risico's. • Risico dat Eigenmiddelenplafond nooit meer omhoog komt of grotere headroom ook voor andere garanties wordt benut (met QMV besloten).

<u>Garantie buiten headroom (losse bilaterale lidstaatgaranties à la SURE)</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Idem aan garanties via headroom • Daarnaast: tijdelijk, eenmalig, zeggenschap op gebruik garanties (unanimiteit) 	<ul style="list-style-type: none"> • Toename financiële risico's • Stapeling financiële risico's : garanties via EMB én bilateraal
<u>Intergouvernementeel fonds</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Zelf vorm te geven, tijdelijk, eenmalig. • Minder grote hefboom, maar met garanties alle lidstaten, grote bedragen te mobiliseren. • Geldt als 'innovatief of nieuw instrument'. • Kostenspreiding over tijd. • IGA (buiten EU-kader) geeft zeggenschap. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bij ingelegd kapitaal hogere afdrachten NL aan Europese zaken. • Druist in tegen eenheid begroting en automatische betrokkenheid EU-27/complex governance. • Benodigde garanties hoger dan 1-op-1 om goed rating te realiseren (zowel EFSF als ESM garanties > 100%) • Leidt tot hogere NL staatsschuld
<u>Nieuwe eigen middelen (FTT, etc.)</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van vormgeving kan dit financieel voordelig zijn t.o.v. BNI-afdrachten. 	<ul style="list-style-type: none"> • NL terughoudend op nieuwe eigen middelen, maar kan onder voorwaarden accepteren. • NL tegen oormerken van inkomsten

Uitruilmogelijkheden Recovery Fund / MFK – Interne Markt

Deze notitie geeft inzage in uitruilmogelijkheden die de onderhandelingen over het Recovery Fund en het MFK bieden met belangrijke dossiers op de interne markt.

Om concrete resultaten te behalen die u kunt presenteren richting de Kamer wordt u geadviseerd om in te zetten op het volgende:

- **Ambitieuw herstel en versterking Interne Markt:**
 - 1) handhavingstaskforce SMET met politiek mandaat om handhavingsproblemen aan te kaarten en een governance op te zetten (à la Europees Semester);
 - 2) jaarlijkse actieagenda voor opruimen concrete belemmeringen waarbij lidstaten zich op ER-niveau committeren om gedetecteerde (eigen) belemmeringen af te bouwen (eerste agenda op te stellen voor 1 januari 2021);
 - 3) structureel (juridisch) inperken mogelijkheden exportrestricties op de interne markt en
 - 4) samenwerken aan versterking van kritieke waardeketens op het terrein van medische producten.
 - 5) verdieping kapitaalmarktunie (CMU) door grensoverschrijdende kapitaalstromen beter te faciliteren met het wegnemen van barrières en door kapitaalmarkten toegankelijker te maken voor (MKB-)bedrijven.
- **Defensief belang (waarborgen): Gebalanceerde aanpak omtrent strategische autonomie met voldoende waarborgen zodat Recoverypakket niet kan worden gebruikt voor financiering Frans/Duitse plannen omtrent Europese kampioenen: géén versoepeling van het mededingingskader en staatssteunregels, géén groot fonds om belangen te nemen in strategische sectoren. Om de besluitvorming omtrent ondersteuning van waardeketens en eco-systemen te versterken kan de Commissie verzocht worden om een transparante en effectieve governance-structuur rondom waardeketens en eco-systemen op te richten.**

Herstel en versterking Interne Markt

Ten aanzien van de interne markt (IM) spelen er een aantal belangrijke Europese discussies op het terrein van het garanderen van het vrij verkeer (handhaving IM), staatssteun, mededingingsregels en Europese kampioenen. De Covid-19 crisis heeft daarnaast het functioneren van de interne markt als basis voor de economie en andere beleidsterreinen ernstig onder druk gezet door grens- en exportrestricties van diverse lidstaten, alsook restricties ingesteld door en aan derde landen. Tegelijkertijd heeft de EU meer dan ooit een goed functionerende interne markt nodig om de economieën uit de crisis te kunnen geleiden. De crisis heeft het belang van een goede werking van de Interne Markt aangetoond. Het heeft de wederzijdse afhankelijkheden zichtbaar gemaakt en bijvoorbeeld geleid tot een hernieuwde waardering van de voordelen van de interne markt die we 'for granted' namen, zoals de afhankelijkheid van seizoenarbeiders.

In het verleden is het lastig gebleken de door de Europese Raad geformuleerde ambities om te zetten in concrete resultaten. Dat komt ook omdat verdere stappen op de interne markt meer neerkomen op een uniformere toepassing en striktere handhaving van de interne marktregels dan nieuwe Europese wetgeving. De uitdagingen die ondernemers ervaren liggen veelal in de handhaving en toepassing van bestaande andere wetgeving, het gebrek aan goede informatievoorziening, verschillen in taal- en cultuur, administratieve lasten etc. De grootste EU-brede belemmeringen op terrein van vrij verkeer van diensten zijn het gevolg van nationale stelsels op terreinen waar ook Nederland – met een beroep op subsidiariteit - hecht aan een grote mate van autonomie, zoals rond de fiscaliteit en sociale zekerheid. Harmonisering van wetgeving ligt hier niet voor de hand. Met het maarpakket (strategieën industrie en MKB, interne markt) heeft de Europese Commissie een goede aanzet gedaan om te werken aan de versterking van de interne markt, door ondermeer een actieplan handhaving en het instellen van een Single Market Enforcement Taskforce (SMET), alsook een rapport over belemmeringen op de interne markt.

De Covid-19 crisis heeft de urgentie om de handhaving op de interne markt te verbeteren en belemmeringen weg te nemen verder vergroot. Actie en politiek eigenaarschap zijn nu nodig voor herstel en versterking van de interne markt.

Concrete inzet

Stevige afspraken voor herstel en versterking van de Interne Markt door:

1. De nieuwe handhavingstaskforce SMET (belangrijk onderdeel van het actieplan handhaving) rechtstreeks onder de voorzitter van de Commissie plaatsen met politiek mandaat om IM-gerelateerde handhavingproblemen op alle beleidsterreinen aan te kaarten en een governance op te zetten (à la Europees Semester);
2. Een jaarlijkse actieagenda vast te stellen door de Raad, op basis van een voorstel van de Europese Commissie en concrete input van elke lidstaat. De eerste actieagenda wordt vastgesteld voor 1 januari 2021. De actieagenda heeft als doel om allereerst de belemmeringen uit het 'rapport belemmeringen' aan te pakken (conform eerdere Raadsconclusies). Lidstaten committeren zich op niveau ER om concrete belemmeringen aan te pakken. Follow-up jaarlijks via ER en monitoren via SMET. De lijst met aan te pakken belemmeringen als basis van de actieagenda wordt jaarlijks geactualiseerd. Een concreet voorbeeld zijn de problemen die door lidstaten als (10)(2a) worden opgeworpen rondom de inrichting van het meldpunt detachering¹;
3. Het structureel (juridisch) inperken van mogelijkheden tot exportrestricties en maatregelen van gelijk effect in de EU;

Europese Kampioenen (mededinging en staatssteun) en strategische autonomie

Een andere uitruil die gemaakt zou kunnen worden is te vinden in de discussie over het mededingingsrecht en het staatssteunkader. Onder andere Frankrijk en Duitsland roepen in verschillende 'manifesten' op tot een versoepeling van het mededingingsrecht om de weg vrij te maken voor 'Europese kampioenen'. De manier waarop deze landen dat willen bereiken is door de definitie van de relevante markt aan te passen (wereldwijd i.p.v. Europees), competitie in derde landen mee te nemen, en de flexibiliteit van het mededingingsrecht te vergroten, bijvoorbeeld door de Raad een stem te geven. In dezelfde manifesten wordt opgeroepen tot een versoepeling van de staatssteunkaders, zodat meer staatssteun mogelijk kan zijn in strategische sectoren. Nederland kan als uitruil vragen om waarborgen zodat de mededinging niet wordt ingeperkt. Gerelateerd aan de discussie over het mededingingsrecht en staatssteunkaders is de discussie over strategische autonomie. Met name Frankrijk stelt dat de EU actief beleid moet voeren om autonoom te worden, met name in strategische waardeketens. Frankrijk zou dit willen bereiken door bovenstaande maatregelen op het gebied van mededingingsrecht en staatssteunkaders, aangevuld door interventionistische maatregelen die actief specifieke waardeketens steunen en vaak ingaan tegen het belang van openheid dat Nederland als klein handelsland heeft. Probleem hier is niet het feit dat Frankrijk meer autonomie wil nastreven, maar eerder de manier waarop waarbij het risico van Europees gefinancierde staatssteun van niet-strategische waardeketens op de loer ligt. Ook de Europese Commissie lijkt hier in mee te gaan. In het gesprek (10)(2a) gaf (10)(2a) aan de besteding van het Recovery Fund en het MFK te willen alloceren op basis van niet alleen een needs assessment op basis van lidstaten, maar ook op basis van "eco-systemen". Als dit niet goed genoeg gedefinieerd wordt dreigt het risico dat er via de Europese begroting alsnog Europese kampioenen ontstaan door een breed scala aan sectoren aan te wijzen als een sector waar via een Europees herstelfonds belangen in kunnen worden gekocht.

Concrete inzet

De Europese Raad zou zich hard kunnen uitspreken tegen een aanpassing van mededingingsregels en het staatssteunkader waaronder behoud van de onafhankelijke rol van de Commissie in het handhaven van deze regels. Bij het belang van strategische autonomie moet duidelijk ingekaderd worden wat de reikwijdte van dit begrip is. Daarbij zou moeten worden vastgelegd dat het herstellepakket niet gebruikt mag worden om een breed industriebeleid op te tuigen of belangen in specifieke "strategische waardeketens" en "eco-systemen" te financieren. In plaats daarvan moet duidelijk gesteld worden dat het steunen van waardeketens geen doel op zich is, maar slechts één van de middelen kan zijn om publieke belangen (zoals leveringszekerheid van bepaalde producten als medicijnen) te borgen, naast bijvoorbeeld openheid en het verbeteren van randvoorwaarden. Daarnaast moet duidelijk worden dat er geen "one-size-fits-all" oplossing is om Europese (strategische) waardeketens te stimuleren, en dat een maatwerkbenadering op basis van sectorspecifieke analyses nodig is waarbij eventuele maatregelen proportioneel en betaalbaar zijn. Afgesproken dient te worden dat de Europese raad en de Commissie eerst grondige en gedeelde analyses moeten maken van de kwetsbaarheden van waardeketens. Vervolgens moet er een

¹ Meer specifiek: zonder eis van aanwijzing lokale vertegenwoordiger (met name probleem in (10)(2a)) en zonder disproportionele administratieve verplichtingen o.a. voor vertaling documenten

effectieve governance-structuur opgericht worden waar op basis van de gedeelde analyses strategieën worden ontwikkeld om waardeketens die een groot publiek belang hebben en kwetsbaar zijn te versterken. In dit verband vraagt VWS specifiek aandacht voor de productie van geneesmiddelen. De vorm van versterking (diversificatie, wetgeving, interne markt belemmeringen, handelsmaatregelen, innovatiegelden of als laatst mogelijke stap: staatssteun) hangt af van de onderliggende kwetsbaarheidanalyses en het algemeen belang van de waardeketen.

Verdieping kapitaalmarktunie (CMU)

Nederland is, net als een groot aantal lidstaten voorstander van verdere verdieping van de Europese kapitaalmarktunie (CMU). Daarbij is onder meer het doel om grensoverschrijdende kapitaalstromen beter te faciliteren door barrières weg te nemen. Dit draagt bij aan verdere versterking van de interne markt, en kan tevens mogelijkheden bieden voor grote bedrijven ("Europese kampioenen") om hun activiteiten gemakkelijker uit te breiden naar andere lidstaten, of gemakkelijker meer kapitaal aan te trekken. Daarnaast zet de CMU in op meer financieringsmogelijkheden voor start- en scale-ups en het MKB, om hun afhankelijkheid van bancaire financiering te verminderen. Een manier om dit te bereiken is bijvoorbeeld door een centraal Europees toegangspunt voor informatie over MKB-bedrijven te creëren. Ook een verbeterde retailparticipatie kan hierin een rol spelen, waarbij consumentenbescherming van belang is. Inzet op verdere versterking van de CMU is ook nu wenselijk omdat meer grensoverschrijdend kapitaalbezit kan bijdragen aan een betere schokabsorptie en financiële stabiliteit. In dit kader kan gedacht worden aan verdere versterking van het Europees toezicht. Verdieping van de kapitaalmarktunie is in de afgelopen jaren op bepaalde onderwerpen een weerbarstig dossier gebleken, vanwege de grote verschillen in juridische en financieel economische systemen en tradities. Verdere verdieping raakt aan de kern van de interne markt, maar vraagt om die reden substantiële politieke wil.

Concrete inzet

Het High Level Forum van de Europese Commissie werkt momenteel aan een rapport met aanbevelingen voor de toekomst van de CMU. De Europese Commissie zal in navolging hierop in 2020 een Actieplan publiceren met voorstellen ten aanzien van de verdere verdieping van de CMU (originele planning zomer 2020). Gelet op het toegenomen belang van de interne (kapitaal)markt is een voortvarende aanpak van belang en zou de inzet ook moeten zijn dat dit proces geen vertraging oploopt.

Notitie BWO 18-05-20: Recovery Fund en BICC

Kern

- Een extra investeringspakket voor economisch herstel vraagt ook om extra eisen om dat herstel goed te waarborgen, zowel op korte (bevorderen herstel) als op lange termijn (bevorderen convergentie en weerbaarheid)
- Het is daarom verstandig en gerechtvaardigd om toegang tot middelen uit een Recovery Fund afhankelijk te maken van de implementatie van structurele hervormingen.
- Daarbij kan een voorbeeld worden genomen aan het Begrotingsinstrument voor convergentie en concurrentiekracht (BICC): daarin dienen lidstaten plannen in voor hervormingen en investeringen, die vooraf worden getoetst. Uitkering vindt plaats in tranches bij het bereiken van mijlpalen.
- Daarmee wordt niet gesuggereerd dat het BICC kan worden opgeblazen tot een Recovery Fund. BICC richt zich op eurolanden, waar een Recovery Fund voor alle EU-landen zou moeten zijn. De verdeelsleutel voor het Recovery Fund zal naar verwachting ook verschillen van BICC (meer gericht op kwetsbare landen).
- Om hervormingen echt af te dwingen zal de methodiek voor een Recovery Fund wel moeten worden aangescherpt ten opzichte van de methodiek die gaat gelden voor BICC:
 - Structurele hervormingen moeten een harde voorwaarde zijn voor toegang tot investeringsmiddelen. Vage taal die ruimte laat voor investeringen zonder hervorming moet worden voorkomen ("pakketten" van hervormingen en investeringen die "as a rule" moeten worden ingediend).
 - Hervormingen moeten strak worden gedefinieerd: ze moeten invulling geven aan groeibevorderende landspecifieke aanbevelingen (CSR's) in het kader van het Europees semester (arbeidsmarkten, kwaliteit publieke instituties, administratieve lasten). Verwatering van deze voorwaarde (door bijvoorbeeld koppeling aan de brede eurozone aanbeveling en gebruik van teveel criteria) moet worden voorkomen.
 - Toebedeling van middelen vooraf moet afhankelijk zijn van de kwaliteit van voorgenomen hervormingen, namelijk in hoeverre ze invulling geven aan CSR's: excellente plannen krijgen de hele som, voldoende plannen de helft, onvoldoende plannen niets. NB: dit betreft de toebedeling vooraf, uitkering vindt sowieso plaats op basis van uitgevoerde hervormingen (mijlpalen).
 - Het competitie-element moet worden versterkt: niet-geclaimde middelen uit een landenveloppe (doordat hervormingsplannen als (on)voldoende zijn beoordeeld of door onvoldoende implementatie) komen direct beschikbaar voor andere lidstaten.
 - Middelen moeten worden terug geclaimd indien structurele hervormingen worden teruggedraaid binnen vijf jaar.
- De CIE zal, net als in het BICC, een dominante rol spelen bij de beoordeling van voorstellen en de implementatie ervan. De CIE is op grond van het Verdrag verantwoordelijk voor de budgettaire implementatie. Een grotere rol van de Raad in het kader van het Recovery Fund is niet haalbaar en zou niet per se tot een striktere implementatie leiden – eerder het omgekeerde. Nederland kan de CIE om waarborgen vragen die een onafhankelijk toezicht verzekeren: bijv. transparantie van economische analyses die dienen te worden opgesteld door een onafhankelijke economische unit onder een ambtelijke chieft economist.
- In tegenstelling tot BICC dienen middelen voor investeringen uit het recovery Fund met name als leningen te worden verstrekt. Bij wijze van extra prikkel kan worden overwogen na een uitzonderlijk goede implementatie van een hervorming een deel van de laatste tranche als gift te verstrekken.

Toelichting

- Het Begrotingsinstrument voor convergentie en concurrentiekracht (BICC) is onderdeel van het nieuwe MFK en richt zich op Eurolanden. Het BICC wordt met een Convergence and Reform Instrument (CRI) voor niet-eurolanden samengebracht in een verordening voor een Reform and Investment Support Programme (RISP). Anders dan het BICC, zou een Recovery Fund zich moeten richten op de EU als geheel, aangezien alle EU-lidstaten zijn geraakt.
- Hoewel over het RSIP nog wordt onderhandeld in Raad en EP, is de werking van BICC wel uitgekristalliseerd. Daaruit volgt een beeld van de aanscherpingen die noodzakelijk zouden zijn als de BICC-methodiek wordt gebruikt als voorbeeld voor een Recovery Fund, om werkelijk te zorgen voor significante structurele hervormingen.
- Onder druk van (zuidelijke) lidstaten is de rol van hervormingen als voorwaarde voor het ontvangen van financiering voor investeringen in BICC afgezwakt, en zijn hervormingen en

investerings op één hoop gegooid. Er wordt gesproken over coherente pakketten van structurele hervormingen en investeringen die “as a rule” moeten worden ingediend. Dit biedt ruimte voor investeringen die niet of minimaal gekoppeld zijn aan implementatie van structurele hervormingen. Het is noodzakelijk om in een Recovery Fund structurele hervormingen en investeringen inhoudelijk/beleidsmatig duidelijk van elkaar te scheiden, met behoud van de beoogde voorwaardelijkheid. Koppeling van hervormingen aan investeringen op hetzelfde beleidsterrein (“coherent package”) zoals in BICC moet daarbij worden vermeden, omdat dit onnodig is en leidt tot onduidelijkheid: het is bijvoorbeeld niet nodig dat een hervorming op gebied van ontslagbescherming wordt verbonden aan een investering in arbeidsbemiddeling.

- Toegang tot middelen moet afhankelijk worden gemaakt van implementatie van structurele hervormingen op basis van landspecifieke aanbevelingen (CSR’s). Deze worden nu al jaarlijks opgesteld door de Raad (op voorspraak van de Commissie) in het kader van het Europees Semester. Gebrek aan opvolging heeft echter geen gevolgen. In de BICC vormt de brede Eurozone aanbeveling het referentiekader voor de structurele hervormingen die lidstaten moeten doorvoeren. Hervormingen moeten slechts coherent zijn met CSR’s. De rol van CSR’s verwatert bovendien door een lange lijst van toetsingscriteria. Ook een verwijzing naar documenten in het bredere kader van het Europees Semester (landenrapporten, hervormingsprogramma’s) moet vermeden worden, zodat CSR’s de heldere basis blijven vormen voor structurele hervormingen.
- Anders dan in BICC, kan toekenning van middelen vooraf afhankelijk worden gemaakt van de mate waarin hervormingsvoorstellen voldoen aan de in de CSR’s gevraagde hervormingen. Als ze volledig voldoen worden gevraagde middelen volledig toebedeeld, als ze naar behoren voldoen de helft, en als ze niet naar behoren voldoen worden ze niet uitgekeerd. Uitkering vindt sowieso pas plaats na implementatie (bereiken van mijlpalen), zoals nu ook het geval is in BICC. Daartoe wordt gewerkt met verschillende mijlpalen. Nb: m.n. voor zwaardere hervormingspakketten met een langere doorlooptijd zullen er ook mijlpalen ingebouwd moeten worden die snel realiseerbaar zijn, voor een snel herstel is het immers noodzakelijk dat een substantieel deel van het geld snel beschikbaar komt voor lidstaten.
- Toebedeling van middelen vindt in BICC plaats in meerdere ronden waarin lidstaten hun plannen moeten indienen. Lidstaten kunnen op enig moment (bijv. na de eerste of tweede ronde) het recht op ongebruikte middelen verliezen als ze onvoldoende goede plannen voor hervormingen indienen. Lidstaten met goede hervormingsplannen kunnen hierdoor meer middelen bemachtigen, en er ontstaat een prikkel tot hervorming. In BICC is dit competitie-element gedurende de onderhandelingen afgezwakt, doordat middelen pas laat terugvloeien naar de algemene pot.
- Er zal discussie moeten plaatsvinden over de verdeelsleutel voor een Recovery Fund. De verdeelsleutel voor BICC geeft vrij veel terug aan NL ten opzichte van de structuurfondsen, doordat lidstaten tenminste 70% van hun MFK-inleg tbv BICC terugkrijgen. Het ligt voor de hand dat in het voorstel voor een Recovery Fund de verdeelsleutel meer gericht zal zijn op de meest kwetsbare landen.
- Als hervormingen binnen vijf jaar worden ingetrokken, moet de Commissie middelen terug claimen, in lijn met het oorspronkelijke RSP voorstel. Dit element is in BICC geschrapt. Een nieuwe regering kon niet worden gehouden aan de hervormingen van een vorige, zo was een veelgehoord argument.
- CSR’s kunnen alleen worden gericht op groeiversterkende structurele hervormingen (arbeidsmarkt, mededinging, rechtspraak, administratieve lasten). Hoewel ook deze pijnlijk kunnen zijn voor gevestigde belangen, zijn ze minder controversieel en beter te verbinden aan herstel en convergentie dan CSR’s op gebied van overheidsfinanciën (inclusief pensioenen).
- In de jaarlijkse landenrapporten toetst de CIE al de mate van opvolging van CSR’s, daarbij kan worden aangesloten om de implementatiegraad te meten.
- In het kader van BICC is er uitgebreid gediscussieerd over de rol van de Raad bij de beoordeling van plannen en de voortgang bij de implementatie. Nederland heeft gepleit voor een grote rol van de Raad met besluitvorming op basis van unanimiteit. Dit heeft niet geleid tot een significante rol van de Raad, doordat de CIE zich kon beroepen op de afspraken die binnen de EU zijn gemaakt over de implementatie van EU-programma’s; de CIE is daarvoor verantwoordelijk. De CIE neemt daartoe uitvoeringshandelingen aan, waarbij lidstaten (via de afspraken voor de onderzoeksprocedure of raadplegingsprocedure) betrokken worden. Bij hoge uitzondering en goed gemotiveerd kan in de wetgeving worden vastgelegd dat de Raad uitvoeringshandelingen aanneemt. De kans is zeer klein dat dit voor een recovery fund kan worden afgesproken (laat staan een uitvoeringshandeling van de Raad met unanimiteit).

- Middelen worden in beginsel als leningen verstrekt, in tranches, op basis van het bereiken van vooraf bepaalde mijlpalen voor hervorming.

(10)(2g)

(10)(2g)

Non-paper EU support for COVID-19 recovery

The COVID-19 crisis is hitting EU Member States hard, both socially and financially. It is clear that the EU needs a common recovery strategy to overcome this crisis. A temporary Recovery together with a modified MFF can contribute to this end.

The Commission's Spring Forecast shows that all Member States will suffer from a large economic contraction in 2020 with an asymmetric recovery in 2021. A smaller economy and lower GNI means that the relative share of Member States' contribution to the EU budget as part of their total expenditures will increase. At the same time, national budget deficits are rising fast in an effort to stem the crisis. Additional funds for the EU budget, no matter how they are financed, will strain national budgets even further. That is why we need a clear **needs assessment** to be able to target the limited funds that will become available to the Member States, sectors and segments that are most hit; the funds should be directed to activities that can contribute most to the recovery. These can be efforts to support national reforms and can strengthen the internal market, including through investments in growth-enhancing and future oriented areas such as research & innovation, the green recovery and digitalisation. Moreover, an EU response should have clear added value added to national efforts.

In order support recovery from COVID-19 through a modified MFF, we **first of all should look within the MFF** to find savings by **reprioritizing**, for example by cutting margins and special instruments and adjusting the deflator. Secondly, **frontloading** of COVID-19-related expenditure in the first two years of the new MFF can help to kick start the economy and speed up recovery. For instance by temporarily and partially extending the current flexibilisation of Cohesion policy as part of the CRII. In the modified MFF corrections for net payers remain structurally important to enable fair burden sharing.

Additional funds that are needed can be provided through a Recovery Fund along the following lines:

- **Firms (private investment):** In case of solvency issues in firms, support should be done via **InvestEU/EIB**. Substantial capital support should go hand in hand with a **bail-in from stakeholders** (i.e. no dividends, bonuses, cut in wages of board members, etc.). The EIB could support firms through **grants in exchange for equity capital or highly subordinated debt**, to share in the upside. This should be on the same terms as national state aid to avoid a preference for InvestEU that might crowd-out companies that need it mostly. No loss financing is to be considered.
- **Sovereigns (public investment):** as this crisis hits all member states, access to additional financing should be available on a voluntary basis to all Member States that are committed to undertaking **structural reforms that promote growth potential and economic resilience** and enhance the ability of Member States to pay back their (increased) debt. The BICC that combines reforms and investments can serve as inspiration for the recovery fund, but with modifications commensurate to the growth challenges ahead. Access to investments would require strict commitment to reforms and should be targeted to the Country Specific Recommendations to achieve full compliance; the more ambitious the reform plans and the more it contributes to growth potential the more funds are allocated. Actual release of funds is to take place in tranches dependent on implementation of reforms. Member States commit to keep the reforms in place in the coming 5 years or otherwise pay back the funds received as originally proposed. Investments, which become available after the enactment of the reform, are based on the needs assessment and come mainly as loans, with possible grants after completion of the reform. Adherence to Rule of Law and combating fraud with EU funds is a basic premise of using the funds. To protect the funds of the Recovery Instrument from fraud, strong involvement of OLAF, EPPO and ECA is warranted.

Based on a needs assessment these additional investments could take the following form:

1. **Temporary top-ups of existing MFF programmes** can be discussed. These programmes already support a wide range of activities, covering most of the needs following from COVID-19, such as Health, BICC and InvestEU. These top-ups should be limited in time to 2021 and 2022 to maximize their effect on kickstarting the economy.

Financing can be done through temporary additional contributions. To make the system as transparent, fair and simple as possible these contributions could be based on GNI. No rebates are needed for these top-ups as a further form of solidarity.

2. **Possibility for loans (i.e. not grants) temporarily (two years) and only in response to COVID-19** can be discussed. Requirements and principles could be laid down in the Own Resources Decision. Unused headroom would fall free after the two-year period.

In parallel to these extra investments, we need a package to restore and deepen the internal market in the areas of the market for services, digital goods and the capital markets. Such a package should at least include effective and controllable commitments of Member States to remove impediments within the internal market as well as an independent task force (e.g. Single Market Enforcement Taskforce) to enforce these commitments.

Some Member States argue in favour of using 'loans for grants' to fund additional spending through the EU budget. We oppose loans for grants as this is not in line with the principles in the Treaty and Financial Regulation that the EU budget shall be in balance, the Union may not raise loans within the framework of the budget and that the MFF should be wholly financed by own resources. Besides fundamental complications that may arise in designing such a system, it is not clear whether this type of intervention is needed:

1. **Giving loans allows for much higher leveraging of available funds than giving grants.** This means that with limited funds we can support the recovery of many sectors and regions.
2. For the ESM Pandemic Crisis Support Facility the Commission has recently concluded that all Member States have a sustainable debt. Therefore, all Member States are able to take on a higher Debt/GDP ratio. **If Member States were to face debt sustainability issues, they would first need to restructure to receive EU support.** The Recovery Fund cannot replace the ESM and its existing preconditions.
3. Moreover, high public debt in some member states should be put in perspective: total debt levels (public and private) are higher in many Member States compared to Member States with the highest public debt to gdp level.

Factsheet - Besteding en voorwaarden

Aanleiding

- In aanvulling op de presentatie van de in de tweede helft van mei 2020 verwachte aangepaste voorstellen voor het Meerjarig Financieel Kader 2021-2027 (MFK) en het Eigen Middelen Besluit (EMB), zal de CIE met een analyse moeten komen welke type bestedingen kan bijdragen aan herstel. Een eigen analyse kan behulpzaam zijn bij het beoordelen van de CIE analyse en beïnvloeding van het daaropvolgende voorstel.
- Herstelmaatregelen en –investeringen moeten bijdragen aan het vergroten van groei- en schokbestendigheid en aan versterking de concurrentiekracht van de EU als geheel. Dit kan door investeringen te richten op de groene en digitale transitie en het doorvoeren van structurele hervormingen voor het economisch herstel van lidstaten (CSR's). Daarnaast is duidelijk dat er door de COVID-crisis grote uitdagingen bestaan ten aanzien van de snel oplopende werkloosheid binnen EU lidstaten. Snel herstel is hierbij essentieel om te voorkomen dat tijdelijke werkloosheid structurele werkloosheid wordt en zo het groeipotentieel van de EU wordt aangetast.
- De mate waarin voorwaarden aan financiële steun kunnen worden verbonden, hangt af van de vorm waarin deze steun verstrekt wordt (via bestaande MFK-programma's of vanuit een nieuw op te zetten fonds). In het geval van leningen aan lidstaten, kunnen voorwaarden worden gesteld via een kader dat onderdeel van de bilaterale overeenkomst vormt. Als voor tijdelijke top-up van reguliere MFK-programma's gekozen wordt, is verdere aanscherping van reeds geldende voorwaarden mogelijk.

1. Bestemming van aanvullende financiering

- Uitgangspunt voor NL is dat het herstelinstrument tijdelijk is en uitsluitend wordt ingezet voor het oplossen van door COVID-19 veroorzaakte, versterkte, of aan het licht gekomen problemen en versterking van de Europese concurrentiekracht.
- In de eerste ideeën van CIE voor een herstelinstrument lijken deze argumenten een rol te spelen maar wordt de besteding van dit fonds niet concreet gekoppeld aan de onderliggende problemen. Voorwaarde is dan ook dat de CIE/lidstaten met een duidelijke analyse de noodzaak voor aanvullende investeringen vanuit de EU aantonen
- Daarnaast wil zowel de CIE als een aantal lidstaten, waaronder NL, de strategische thema's van de Unie centraal stellen in het herstel, zoals de digitale- en duurzaamheidstransities. Dit is in lijn met de algemene inzet van NL op modernisering van het MFK. Wat NL betreft moet in eerste instantie vooral gedacht worden aan inzet recovery fund t.b.v. zaken als verduurzaming, digitalisering, onderzoek, innovatie, health, werkgelegenheid en crisis-response capaciteit. Daarnaast moet ook aandacht uitgaan naar een rechtmatige besteding van EU-middelen in alle lidstaten.
- Onderstaande vier vormen van beleid kunnen onderscheiden worden.

a) Economie laten terug keren naar potentieel (vraagkant)

Is een discretionaire stimulus nuttig om de economie na COVID-19 snel terug te laten keren naar het potentieel?

Stimulus is mogelijk noodzakelijk voor bepaalde periode om de economie snel naar potentieel terug te laten keren. De noodzaak is o.a. afhankelijk van de mate waarin huishoudens meer zullen uitgeven als de restricties weer worden opgeheven. Behoeftte per land hangt af van verschillen in tempo van opheffen restricties, steunmaatregelen en onzekerheid. Stimulus kan bestaan uit nationaal begrotingsbeleid en gemeenschappelijk monetair beleid. Besteding van extra EU-middelen zal een vraagstimulus geven maar dit is geen doel op zich.

b) Lange termijn groeipotentieel (aanbodkant):

Is het groeipotentieel door COVID-19 (permanent) aangetast en zijn extra investeringen nodig om deze te herstellen?

Mate van structurele aantasting groeicapaciteit en daarmee noodzaak investeringen is deels nog onduidelijk en vereist nadere analyse. Het is onduidelijk in welke mate kapitaalvernietiging zal optreden als gevolg van contactbeperkende maatregelen, vraaguitval en aanbodverstoringen. Belangrijke richtlijnen voor beleid blijven het waarborgen van goede randvoorwaarden, zoals efficiënte afwikkeling failliete bedrijven en voldoende krediet voor (her)start (nieuwe) bedrijven na COVID-19. Ook kan gedacht worden aan herstel solvabiliteit bedrijven (balanssteun), en het opvullen van het gat in publieke investeringen dat ontstaat als gevolg van de crisis (infra, R&D, digitale connectiviteit). De werkloosheid loopt de komende periode in de EU naar verwachting sterk

op. Het EC raamde een stijging van 2,3 procentpunt voor de EU in 2020. Langdurige werkloosheid kan gepaard gaan met een verlies aan vaardigheden en arbeidsproductiviteit (hysterese). Omscholing van werknemers kan er aan bijdragen dat werklozen transitie kunnen maken naar groeiende sectoren waarmee de stijging van de werkloosheid kan worden beperkt (zie c).

c) Structuurwijziging economie:

Zijn investeringen nodig om de economie aan te passen aan de 1,5 meter samenleving en de lessen van Corona? Bv. krimp van bepaalde sectoren, impact op industriepolitiek/strategische autonomie. En zo ja, hoe zorgen we ervoor dat deze investeringen duurzaam zijn en bijdragen aan het Europese concurrentievervalsingsvermogen?

Als gevolg van de beperkingsmaatregelen zullen sommige sectoren sterk krimpen terwijl andere kunnen groeien. Dit vereist een herallocatie van arbeid en kapitaal van krimpende naar groeiende sectoren. Efficiënte arbeids- en productmarkten kunnen deze herallocatie faciliteren. Extra uitgaven t.b.v. activerend arbeidsmarktbeleid, bijvoorbeeld d.m.v. bij- en omscholing en het daarmee beter matchen van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt is noodzakelijk om de effecten genoemd onder b) te kunnen mitigeren. Hierbij dient er specifiek aandacht te worden gegeven aan banen die nodig zijn om de klimaattransitie te faciliteren om zo ook de koppeling met de klimaatagenda te behouden. Opzetten van essentiële productie met overheidssteun/coördinatie. Landen dienen op termijn uitgaven aan te passen aan afnemende externe inkomsten (bv. toerisme). Investeren in digitalisering kan behulpzaam zijn om economie aan te passen aan de 1,5m samenleving. Met het oog op het versterken van de Europese concurrentievervalsingsvermogen is het tevens van groot belang om investeringen zo duurzaam mogelijk te maken door deze te richten op het faciliteren en versnellen van de digitale en groene transitie en investeringen in oude industrie te voorkomen (bijv. gas- en kolen).

d) Staatsteun/Interne markt

Is specifiek beleid nodig om werking interne markt te waarborgen?

Waarborgen staatsteunregels om grote excessen te vermijden, gezamenlijke steun voor publieke investeringen om een ongelijk speelveld tegen te gaan, garanties via EIB om verschillen tussen landen te reduceren. Tijdelijk opgeworpen barrières in de strijd tegen COVID-19 die het vrije verkeer op de interne markt belemmeren dienen, zodra de volksgezondheid het toelaat, gecoördineerd te worden afgebouwd. Extra inzet op handhaving van interne-marktregels nodig. Op termijn mogelijk coördinatie om overcapaciteit af te bouwen.

2. Voorwaarden bij een separaat fonds/leningen

Zie hiervoor separate notitie t.a.v. BICC en Recovery Fund d.d. 18/5, dat ingaat op punten waar BICC methodiek versterkt kan worden en waarborging van voldoende onafhankelijk toezicht op implementatie.

3. Voorwaarden bij financiering via bestaande programma's

- Voor wat betreft top-ups van financiering voor reeds bestaande programma's is het van belang deze zoveel mogelijk te richten op fondsen die het meest effectief bijdragen aan duurzaam economisch herstel en gericht zijn op de groene en digitale transitie zoals Horizon Europe, InvestEU en het BICC.
- Er gelden horizontale voorwaarden waaraan NL hecht en die in context van COVID-19 onverminderd belangrijk zijn, in lijn met de bredere moderniseringsinzet van het kabinet gericht op een sterke reflectie van klimaat, onderzoek en innovatie, veiligheid en migratie:
 - de koppeling met rechtsstatelijkheid (rule of law). Speerpunt van NL moderniseringsinzet, gelet op de zorgen die bestaan over de rechtsstaat. Obv formulering in VZER negobox (14/2) en laatste MFK-voorstel (21/2) is het goed mogelijk om tekortkomingen aan te kunnen pakken waar deze een (potentieel) negatieve invloed hebben op de financiële belangen van de EU. Dat is uiteindelijk het meest van belang. Belangrijkste element voor NL is directe koppeling met rechtsstatelijkheid.
 - Actieve bestrijding van fraude met EU-middelen, incl. aanscherping van eisen aan financieel beheer en centrale rol van OLAF en het EOM (vereist adequate financiering)

voor beide instanties). T.b.v. de aanscherping van eisen is een aantoonbare actieve aanpak inzake het voorkomen en handhaven op risico-indicatoren voor fraude noodzakelijk (bijvoorbeeld inzake faillissements- en belastingfraude, ongebruikelijke en verdachte transacties – Covid-19 gerelateerde risico's aangemerkt door de FIU, ongebruikelijke bedrijfsactiviteiten zoals inzet van plankvennootschappen of hoge opgave van omzet in een sector die zwaar onder invloed van beperkende maatregelen staat). De agentschappen Europol en Eurojust spelen eveneens belangrijke rol bij effectieve EU-bestrijding van verschillende fraudevormen (vaak gekoppeld aan georganiseerde criminaliteit). Voorts is het wenselijk dat de EU effectiever werk maakt van "recovery" bij misbruik van EU middelen, nu de achilleshiel van het (administratieve) financieel beheer.

- Koppeling met verduurzaming/*Green recovery*; klimaat mainstreaming doelstelling 25%, alle uitgaven Paris proof, sterke tracking van uitgaven; investeringen moeten bijdragen aan behalen 2030-doelen zoals in INEK en Just Transition Plans beschreven; EIB financiering moet voldoen aan nieuwe energiebeleid en klimaatambities EIB moeten worden vastgehouden.
- Koppeling EU-fondsen aan structurele hervormingen, zoals verwezenlijkt via de ESI-fondsen en het BICC blijven behouden en waar mogelijk versterkt.
- Indien financiering via bestaande/voorgestelde programma's wordt uitgevoerd, kan voor elk van deze programma's de specifiek daarvoor gestelde voorwaarden tegen het licht gehouden worden, om goede besteding te waarborgen. Dit geldt zowel voor het zekerstellen dat geld aan de juiste doelen/effectief wordt besteed, als voor een focus van aanvullende financiering op de hardst getroffen sectoren en lidstaten.
- ESI-fondsen: thematische concentratie binnen cohesiebeleid is in reactie op de COVID-uitbraak sterk versoepeld (CRII en CRII+ voorstellen). Dit gaat in tegen NL moderniseringsinzet om deze fondsen sterker te richten op innovatie en klimaat (inzet t.a.v. ESF+: menselijk kapitaal en integratie). Hoewel ESI-fondsen niet zijn opgezet als crisisinstrument, maar gericht op lange termijn ontwikkeling, kunnen deze onder de juiste voorwaarden bijdragen aan economisch herstel na COVID-19. Het is voor NL van groot belang dat thematische concentratie in nieuw MFK gehandhaafd blijft. Kleine wijzigingen hieraan betekenen miljarden euro's minder voor klimaat en innovatie. Er zijn signalen dat CIE mogelijk zal voorstellen deze versoepelingen te behouden onder nieuw MFK.
- Mocht er aanvullende financiering via het cohesiebeleid worden inzet, dan dient die ten goede te komen van zwaarst getroffen sectoren en regio's. Daartoe kan bijvoorbeeld een aparte COVID-19-envelop worden ingericht met nieuw allocatiecriterium op basis van gezondheids, economische- en arbeidsmarkteffecten van COVID-19.
- RSP/BICC/CRI: zie separate notitie t.a.v. BICC en Recovery Fund d.d. 18/5.
- Horizon Europe: Top-up binnen Horizon voor onder andere gezondheidszorg, klimaat, digitaal (inclusief Digital Europe Programme) en andere prioriteiten die bijdragen aan duurzaam economisch herstel. Borging van excellentie- en impact als selectiecriteria en voorkomen van (verdere) widening.
- InvestEU is vanwege breed scala aan investeringsimpulsen van groot belang voor het economisch herstel en stimuleren van duurzame/digitale transitities. Betreft o.a. investeringen op het gebied van MKB, duurzaamheid, energiebesparing, sociaalmaatschappelijke impulsen.

Factsheet *loans-grants vs loans-loans*

Aanleiding

Eind mei komt de Commissie met een voorstel voor aangepast MFK inclusief een Herstelfonds. Voor de financiering van het herstel kan de Commissie gebruik maken van drie opties of een combinatie: 1) grants 2) loans for loans en 3) loans for grants. Dit factsheet legt uit via welke kanalen deze voorstellen doorwerken in de Nederlandse EU-afrachten en op welke manier hierover gerapporteerd wordt/ kan worden op de nationale begroting. Dit factsheet heeft alleen betrekking op steun voor lidstaten.

	Constructie	omschrijving	Gevolgen Nederlandse EU-afrachten (zichtbaar op begroting BZ)	Gevolgen garantstelling (zichtbaar op begroting Minfin)	Financiële gevolgen NL
1	Grants	"Reguliere" werkwijze: hersteluitgaven worden gefinancierd door afdrachten van alle lidstaten. De uitgavenplafonds van het MFK worden in de eerste twee jaren verhoogd t.b.v. hersteluitgaven. Het is niet waarschijnlijk dat het volledige herstellepakket op deze wijze wordt gefinancierd; de omvang van de hersteluitgaven zorgen voor te hoge afdrachten.	Alle lidstaten dragen hieraan bij via reguliere EU-afrachten conform BNI-aandeel (NL 5,7%). Leidt direct tot hogere Nederlandse EU-afrachten . Dit wordt begroot op de begroting van BZ.	n.v.t.	Rekenvoorbeeld: 100 mrd hersteluitgaven in '21-'22. - 2021: 50 mrd * 5,7% = 2,9 mrd euro extra afdrachten - 2022: 50 mrd * 5,7% = 2,9 mrd euro extra afdrachten Totale extra Nederlandse EU-afrachten: 5,7 mrd
2	Loans for Loans	CIE leent geld op de kapitaalmarkt (obligaties), lidstaten garanderen kredietwaardigheid CIE via de headroom. CIE leent dit door aan lidstaat X. Lidstaat X lost de lening af in jaar t+5/15 jaar. De MFK-plafonds blijven onveranderd; de headroom moet opgehoogd worden (hoger EMB-plafond) waardoor het financiële risico voor de lidstaten toeneemt.	Geen gevolgen Nederlandse EU-afrachten, zolang betreffende lidstaten leningen aflossen.	Lidstaten garanderen aflossing CIE-obligaties. Dit vergt hogere headroom in jaren dat CIE moet aflossen (waarschijnlijk voor langere periode). Rapportage in het 'overzicht risicoregelingen' op de begroting van minfin.	Rekenvoorbeeld: 100 mrd obligaties, af te lossen over periode 10 jaar vanaf '26. - Vanaf 2026: 5,7% * 100/10 = 0,57 mrd hogere garantie NL Hogere NL garantie van 0,57 mrd per jaar voor periode '26-'35.
3	Loans for grants	CIE leent geld op de kapitaalmarkt (obligaties), lidstaten garanderen kredietwaardigheid CIE via de headroom. CIE financiert hersteluitgaven met opgehaald budget. Alle lidstaten dragen bij aan aflossing obligaties CIE. MFK-plafond omhoog voor hogere hersteluitgaven nu;	Leidt op termijn (op moment van aflossing) tot hogere EU-afrachten. CIE schiet als het ware de hogere afdrachten voor; de lidstaten financieren de aflossing van de obligaties	CIE moet kredietwaardigheid garanderen. Daarvoor is grotere headroom nodig. Lidstaten staan hiervoor garant via BNI-aandeel. Rapportage in het 'overzicht	Rekenvoorbeeld: 100 mrd obligaties, af te lossen over periode 10 jaar vanaf '26. Hogere afdracht en hogere headroom van 0,57 mrd per jaar voor periode '26-'35 (zie

	EMB-plafond omhoog voor grotere headroom op moment van aflossing.	via afdrachten.	risicoregelingen' op de begroting van minfin.	toelichting).
--	---	-----------------	---	---------------

Toelichting Tabel

- Voor de **totale afdrachten** en de netto-betalingspositie van Nederland maakt het niet uit of er wordt gekozen voor een constructie middels *grants* of via *loans for grants*. In beide gevallen stijgen de afdrachten van de lidstaten met dezelfde omvang. De periode waarover deze afdrachten worden afgedragen aan de Europese Unie verschilt wel. De rente op de obligaties is hierbij buiten beschouwing gelaten.
- Zodra de Commissie leent op de kapitaalmarkt, via garantstelling via de headroom, moet dit gerapporteerd worden in het overzicht risicoregelingen op de begroting van minfin. Dit geldt voor constructie 2 en 3.
- De raming van de EU-afdrachten is opgenomen op de begroting van Buitenlandse Zaken (art. 3.1) en is gebaseerd op het MFK-betalingsplafond, dus exclusief eventuele verwachte uitgaven en garanties via de headroom.
- Inzet van de headroom (boven het MFK-plafond) leidt niet tot hogere EU-afdrachten, maar lidstaten staan hiervoor garant, conform hun BNI-aandeel (5,7% voor NL). Het Nederlandse aandeel in de headroom staat opgenomen in het "overzicht risicoregelingen" in de begroting van het Ministerie van Financiën.
- In het geval van *loans for grants* betalen alle lidstaten mee aan het aflossen van de obligaties van de CIE. De CIE moet echter nu reeds kunnen aantonen dat zij straks in staat is af lossen op de aangegane obligaties. De CIE kan hogere afdrachten op moment van aflossing nu niet garanderen, bijvoorbeeld omdat aflossing plaatsvindt in een periode die de looptijd van het volgende MFK overstijgt – geen MFK, geen garantie voor afdrachten. De CIE kan dit via het EMB vastleggen omdat het EMB geen eindeclausule heeft. De CIE zal daarom dus ook de headroom voor de jaren van aflossing nu al moeten vastleggen.

BWO MFK/Herstelpakket | 18 mei 2020
(AZ, BZ, FIN, EZK, SZW)

Voor het BWO zijn de volgende stukken voorbereid:

Ter discussie

1. Paper over uitruilmogelijkheden **interne markt**
2. Paper over aanscherpingen **BICC**

Ter achtergrond/ evt discussie

3. Non-paper met een **narratief**. *Voorstel dit te delen met Frugals als NL input voor call MBZ.*
4. Paper over stellen van **voorwaarden aan bestedingen** uit recovery fund (in aanvulling op BICC-paper, is breder van scope).

Ter kennisname

5. Toelichting **headroom**. *Dient t.b.v. volgende overleg met woordvoerders Coalitie.*

Hymn sheet: MFF & COVID-19 Recovery

[Economic rationale for recovery support]

- The COVID-19 crisis is hitting EU Member States hard, both socially and economically. It is clear that the EU needs a common recovery strategy to overcome this unprecedented crisis and to restore economic growth in all EU Member States. Only together are we able to come out stronger.

[We should tackle growing divergences as a result of the current crisis]

- The recovery package should be based on a proper needs assessment.
- A joint effort is crucial to address divergence in economic outlook between MS as it could endanger the EU's common objectives. The level playing field on the Single market should be restored.

[A commitment to reform is crucial for sustained recovery]

- Recovery support should ensure that all Member States are better prepared for the next crisis.
- We are willing to pay a fair share for recovery, provided there is a strong commitment by all MS to concrete structural reforms. This is essential to lift potential growth.
- We should use a substantially strengthened version of the BICC methodology for the EU recovery instrument. Access to investments would require a clear commitment to reforms as identified in the European Semester. Support should be made conditional on the implementation of the Country Specific Recommendations. Funding for investments should be made available in tranches depending on progress made.

[Recovery support should be temporary and focused on growth]

- The recovery package should be timely and temporary. Together with a modified MFF it should support economic convergence, enhance resilience and foster long-term growth and competitiveness.
- It should stimulate a green and digital recovery and focus on research and innovation. Integration of the Green Deal ambitions into recovery support is imperative to achieve a climate neutral, resilient and resource efficient economy in 2050.

[The Single Market should be restored and deepened]

- As part of the recovery effort, we need to restore and deepen the Single Market by setting a joint action agenda before 2021 to tackle the barriers and challenges identified in the Commission report on barriers (March package). We call for the establishment of a powerful Single Market Enforcement Taskforce centralized in the Commission with a strong mandate to identify and address barriers that arise due to improper application or enforcement. Intra-EU export restrictions that endanger the availability of critical goods and services should be banned.
- Relaxation of the current merger control Regulation must be avoided, the independence of competition rulings must be safeguarded, and there should be strong commitment in Council conclusions that a common innovation and industry policy is the way forward for strengthening the Internal Market and the Union's global competitiveness.
- Completion of Capital Markets Union is key for Single Market, cross-border capital flows, access to capital markets by (SME)businesses, and retail participation need to be better facilitated. Concrete steps need to be taken on the basis of upcoming CMU roadmap.

[The MFF should be modernized and financially sustainable]

- We should acknowledge the unprecedented support that has already been delivered (ECB, ESM, EIB, SURE and current EU budget).
- The upcoming MFF should be efficient. Crisis shows need for modernized budget. No need for a permanent increase of the MFF, which would add to all MS' budgetary burdens.
- The MFF proposal of 21 February 2020 must be the baseline. Still room in this proposal for adjustments and reprioritization. Existing programmes and flexibility should be redirected to activities that can contribute most to kick-starting the recovery.
- We will have to agree on the MFF and the recovery fund as a package. Maintaining the current permanent rebates as discussed in February is an essential part of the deal.

[Steps towards mutualisation of debt must be avoided]

- We have great concerns with issuing debt to finance the EU budget ("loans for grants"). It is not in line with budgetary principles in the EU Treaty (EU-budget must be in balance, no debt-financing) and sets an undesirable step towards debt-mutualization. It will create substantial repayment obligations for all MS in the coming years and decades. Also, ESM has recently concluded that all Member States have a sustainable debt. In line with the ESM Treaty and international practices, if Member States were to face debt sustainability issues, they would need to restructure to receive EU support.
- We remain reluctant towards new own resources as they make financing of the budget less transparent, more complex, and risk increasing the tax burden on our citizens and companies.

Non-paper EU support for efficient and sustainable COVID-19 recovery

The COVID-19 crisis is affecting all EU Member States hard. Socially and financially. It is in the interest of all to restore growth to Member States' economies as soon as possible. This calls for European solidarity and a common recovery strategy.

We therefore suggest setting up a temporary, one-off Emergency Fund to support the economic recovery and the resilience of our health sectors to possible future waves. This would come on top of a modernized MFF and as a supplement to the package of 540 billion euros already agreed on by the European Council and other far-reaching and unprecedented initiatives at EU as well as national level. What we cannot agree to, however, are any instruments or measures leading to debt mutualisation nor significant increases in the EU-budget.

The Commission's Spring Forecast shows that all Member States will suffer from an unprecedented economic contraction in 2020, with only a partial recovery in 2021. This means that Member States will have to devote a larger part of their national resources to the EU budget at a time when national public finances are already under severe pressure. Additional funds for the EU, regardless of how they are financed, will strain national budgets even further.

Funds should thus be directed towards activities that contribute most to the recovery from the COVID-19 crisis and to future resilience. These should be efforts to support national reforms and that strengthen the Single Market. Moreover, an EU response should have clear added value to national efforts.

Under these circumstances, efforts to support efficient and sustainable recovery should be based on:

- A **modernized EU budget** as a point of departure.
- Financial scope for COVID-19-related expenditure can be provided through savings in the MFF by **reprioritizing** in areas that are less likely to contribute to the recovery.
- **Frontloading** / temporarily topping up COVID-19-related expenditure to help kick start the economy and speed up recovery.
- Aiming for a strong, **financially sound and sustainable budget**, with an **overall level** and composition of expenditure proportionate to our strategic priorities.
- **Our position on the MFF is unchanged.** We continue to request that national contributions are limited, and we recall that the rationale behind **corrections** remains valid.

On top of a modernized MFF, we propose to create an **Emergency Recovery Fund** based on a **'loans for loans'** approach, which is in line with fundamental principles for the EU budget and designed along the following lines:

- A thorough **needs assessment** that targets sectors and segments that are most hit.

- Recovery support should ensure that all Member States are better prepared for the next crisis. A **strong commitment to reforms and the fiscal framework** is essential to promote potential growth.
- Directed towards activities that contribute most to the recovery such as **research and innovation, enhanced resilience in the health sector** and ensuring a green transition that underpins the EU's ambitious **climate, growth and digital agendas**.
- Temporary, one-off nature with an explicit: **sunset clause after 2 years**.
- **Not leading to any mutualisation of debt**.
- Lending on favourable terms to the benefit of the Member State in need, while limiting the risk to all Member States and providing sound incentives.
- Adherence to **Rule of Law and Fundamental Rights** and protect **spending from fraud** with a strong involvement of the European Court of Auditors, OLAF and EPPO.
- As part of the recovery effort, we need to **restore and deepen the Single Market** by having a common innovation and industrial policy, setting a joint action agenda before 2021 and by completing the Capital Markets Union.

Our objective is to provide temporary, dedicated funding through the MFF and to offer favourable loans to those who have been most severely affected by the crisis.

Kabinetsinzet t.a.v. aanpassing MFK in context van COVID-19

Notitie t.b.v. BWO (MP, BZ, FIN) | 14 april 2020

Context en aanleiding

- Als gevolg van de COVID-19 uitbraak bevindt de EU zich in een ongekende sociaal-economische crisis. Alle EU-lidstaten zullen hierdoor tijdelijk in een diepe recessie raken. Een Italiaanse schuldencrisis is niet uitgesloten. Op EU-niveau is er consensus tussen lidstaten dat er naast de door de ECB aangekondigde maatregelen ook een fors economisch herstelprogramma moet komen. Hiertoe zijn meerdere maatregelen voor de korte termijn getroffen (EIB, ESM 2% kredietlijnen voor gezondheidsuitgaven, SURE) en ideeën geopperd voor de langere termijn (eurobonds/coronabonds, het volledig ongeclausuleerd inzetten van het ESM, een apart Coronafonds) door lidstaten en door de EU-instellingen. Tijdens de ER van 23/4 zullen regeringsleiders spreken over de vormgeving van het door de Eurogroep op 9/4 overeengekomen herstelprogramma.
- Doel van dit herstelprogramma is om de EU/Eurozone zo snel mogelijk weer uit de recessie te laten groeien. Hiertoe is een aanzienlijk investeringsprogramma nodig.
- Dit volgt dan op de grote kosten die overheden nu maken om de economische schade van de lockdown-maatregelen zo goed als mogelijk te beperken. Overigens ligt voor de hand dat lidstaten zullen verschillen in hun analyse van de benodigde inspanning en over de beschikbare capaciteit. Het is voorsnog onzeker in welke mate economieën automatisch herstellen als de lockdown-maatregelen afgebouwd worden en wat de structurele schade zal zijn die investeringen behoeft. Bovendien lag er al een aanzienlijke investeringsopgave voor de klimaatagenda en digitalisering van de economie.
- De verantwoordelijkheid voor de overheidsfinanciën en dus ook voor stabilisatie en herstel van de economie ligt primair op lidstaatniveau. Op EU-niveau ligt evenzeer een grote opgave. Niet elke lidstaat heeft hetzelfde financiële vermogen om een herstelprogramma te financieren. Mede vanwege de economische verwevenheid en de Nederlandse economische afhankelijkheid van breed herstel van onze Europese binnenmarkt, is het in ons belang om fors, maar tijdelijk en gericht, te investeren in een EU-herstelprogramma, binnen de juiste kaders. Nederland heeft zich in de Unie bovendien gecommitteerd aan het bevorderen van economische en sociale samenhang en solidariteit tussen de lidstaten.
- Gelet op de Nederlandse politieke randvoorwaarden (geen gezamenlijke schulduitgifte, het ESM als ultiem vangnet) en de Europese verdragen (EU-begroting en EIB als primaire vehikels voor financiering) lijkt het MFK (al dan niet met nieuwe EBI/EFSI-achtige oplossingen) het aangewezen kader voor deze additionele injectie. Het MFK zal worden aangegrepen om de Europese economie te 'kickstarten' en aanpassing van het MFK-voorstel zal door een groot aantal lidstaten worden verwelkomd om gestalte te geven aan de conclusies van de Eurogroep van 9/4. Een hoger MFK-plafond, een verzoek om een aanzienlijke financiële inspanning voor Nederland t.b.v. een herstelfonds en druk op de huidige, bestaande kortingen zijn daarbij te verwachten. Kortingen zullen door veel lidstaten neergezet worden als een verdere inbreuk op solidariteit in deze crisistijd,
- Nederland heeft belang bij sterk en snel economisch herstel in de EU. Ten aanzien van de wijze waarop de EU-bijdrage aan dit herstel wordt vormgegeven, dient de onvermijdelijke stijging van de Nederlandse EU-afdrachten zoveel mogelijk vermeden te worden en waar mogelijk dient herstelbeleid gebruikt te worden om terug te keren naar macro-economisch evenwicht in lijn met het SGP, structurele hervormingen en voor implementatie van de moderniseringsagenda van de Europese Raad (klimaat, digitaal, verdieping interne markt en de kapitaalmarktunie).
- De voorliggende notitie stelt een verwerking van de herstelmaatregelen voor binnen de staande MFK-kabinetsinzet, ten behoeve van de beïnvloeding van CIE en andere LS in aanloop naar de presentatie van een aangepast MFK-voorstel. Naar verwachting komt dit aangepaste voorstel eind deze/begin volgende maand met mogelijk een ER in juni 2020. Parallel zullen lidstaten hun plannen voor het herstelfonds op tafel leggen. Van (10)(2a) is bekend dat zij een door gemeenschappelijke schuld gevuld fonds van 140-420 miljard euro bepleiten, waarbij

voor de terugbetaling van de gemeenschappelijke schuld ook nieuwe eigen middelen worden bepleit.

- Deze kabinetsinzet wordt onderbouwd door een scenario-analyse en de financiële gevolgen daarbij. Deze scenario-analyse volgt op twee eerdere BWO's, op resp. 31/3 en 7/4, waarin werd gesproken over het MFK.

Besluit

De additionele COVID-19 maatregelen (voornamelijk herstel), zoals overeengekomen in de Eurogroep op 9/4 en naar verwachting voorgesteld in een aangepast MFK-voorstel, zullen leiden tot een grotere MFK-omvang en hogere NLse afdrachten. U wordt gevraagd in te stemmen met een beïnvloedingsstrategie binnen onderstaande kaders, waarvoor NL actief coalities zal bouwen:

1. **Het niet verwerken van de macro-economische effecten (economische neergang) in de raming van de NLse afdrachten (= bevroren afdrachten op niveau van eerder vastgesteld basispad).** Dit heeft geen gevolgen voor de Nederlandse afdrachten en vermijdt in de huidige omstandigheden de noodzaak van een verdere aanscherping van de MFK-inzet (aanpassing basispad zou – vanwege de link met het BBP – tot hogere potentiële tegenvallers leiden).
2. **Het centraal blijven stellen van de gevolgen voor de afdrachten voor de Rijksbegroting. Nederland is bereid om hogere EU-afdrachten en hogere garanties te accepteren (ten opzichte van de raming Rijksbegroting) t.b.v. tijdelijke herstelmaatregelen in reactie op de COVID-19 crisis,** waaronder een COVID-19 *recovery fund* (herstelfonds) en mogelijk ook aanvullende voorstellen van de CIE. Deze inzet geeft Nederland de beste mogelijkheid voor behoud van de korting en voor het pleidooi dat de aanpassingen aan het MFK gerelateerd moeten zijn aan de bestrijding van COVID-19. Vasthouden aan de oorspronkelijke MFK-inzet zal Nederland volledig isoleren (ook van bondgenoten als Duitsland en de Frugal4) en veel schade opleveren binnenlands- en buitenlandpolitiek.
3. **Als uitgangspunt dient de budgettaire tegenvaller echter beperkt te blijven tot de tegenvaller o.b.v. het laatste MFK-voorstel zoals dit tijdens de ER van 21 februari jl. (MFK-voorstel 21/2) op tafel lag. Het is geen gegeven dat dit MFK-voorstel ook voor andere lidstaten het uitgangspunt vormt voor het vervolg van de MFK-onderhandelingen.** N.B. Dit betekent geen extra afdrachten voor NL t.o.v. de afdrachtenstand het MFK-voorstel 21/2. d.w.z. een tegenvaller van gem. (10)(2g) per jaar. Met inbegrip van verwachte Britse bijdrage aan de RAL (financiële verplichtingen voortkomend uit het huidige MFK) bedraagt de tegenvaller gemiddeld circa (10)(2g) per jaar (2021-2027; de VK-bijdrage loopt af in de tijd). In dit voorstel wordt de Nederlandse korting in 2020 nominaal doorgetrokken voor de gehele periode. .
4. **Om afdrachtenstijging te beperken dient ten aanzien van mogelijke Commissievoorstellen binnen het MFK primair in te zetten op herprioritering en "frontloading" binnen het MFK-voorstel 21/2 om tijdelijke extra MFK-investeringen a.g.v. de COVID-19 crisis mogelijk te maken.** Om een verdere afdrachtenstijging te vermijden is een hogere korting nodig en/of besparingen op het reguliere MFK dan wel het COVID-19-pakket. Gegeven het krachtenveld valt veel druk op deze onderhandelingsinzet te verwachten. Veel lidstaten zullen het accepteren door NL van het MFK-voorstel 21/2 geenszins als concessie zien, waarbij binnen dat voorstel bovendien aanvullend bezuinigd moet worden om de kosten voor COVID-19 herstel in de passen. Herprioritering is mogelijk bijv. binnen Cohesie of door BICC als kanaal te gebruiken.
5. **Om de gevolgen voor de Nederlandse afdrachten zoveel mogelijk te beperken ten aanzien van het *recovery fund* (met grote kans op financiële instrumenten/leningen) zet NL in op een apart fonds. Nederland is bereid om te kijken naar mogelijk aanvullende bilaterale lidstaatgaranties of voorstellen om het Eigen Middelenplafond tijdelijk te verhogen teneinde Europese investeringen te mobiliseren.** Door aanvullende garanties kan via innovatieve financiële instrumenten (hefboom/garantiestelling) een aanzienlijk bedrag beschikbaar worden gesteld. Belangrijk voordeel is dat hiermee de druk voor verdere verhoging van het MFK uitgavenplafond wordt verminderd. Aanvullende garanties

hebben geen directe gevolgen voor de afdrachten, hoewel garanties natuurlijk wel gepaard gaan met financiële risico's. Belangrijke uitdaging zal zijn hoe dit vormgegeven kan worden zonder dat middelen die gemobiliseerd worden via gemeenschappelijke schuld direct of indirect bij individuele overheden terechtkomen (dit zal immers ervaren worden als Eurobonds). Gedacht moet dus worden aan bestaande instrumenten zoals de EIB.

6. **Nederland stelt dus voor de benodigde additionele financiering t.o.v. het MFK-voorstel 21/2 met name te realiseren via deze innovatieve financiële instrumenten.** Dit is de voorkeursoptie. Indien de druk om de MFK omvang zelf verder te verhogen groot wordt, zal Nederland aangeven dat het of/of is, d.w.z. dat in dat geval de ruimte voor innovatieve financiële instrumenten verkleind zal moeten worden. Op korte termijn kunnen in een volgend BWO de condities en criteria moeten worden vastgesteld, waaraan dergelijke innovatieve financiële instrumenten voor Nederland moeten voldoen.
7. **Nederland is bereid tot een snel besluit (juni/juli) over een nieuw MFK.** Het COVID-19 *recovery fund* moet integraal met het aangepaste MFK-voorstel worden gezien. Het totale Europese initiatief gericht op economisch herstel van de COVID-19 crisis zal qua opzet waarschijnlijk gelijkenissen vertonen met het European Green Deal Investment Plan, dat deels binnen en deels buiten het MFK wordt gerealiseerd. Het herstellepakket biedt aanknopingspunten voor aanvullende voorwaarden om duurzaam en houdbaar herstel te waarborgen.
8. **Het eerdere Nederlandse voorstel voor een Coronafonds van 20 miljard euro (NL bijdrage 1 miljard euro) voor gezondheidsuitgaven (gift) wordt voorlopig "in de binnenzak gehouden".** Het Nederlandse idee was vooral gericht op crisismaatregelen – zoals ook het door de Europese Commissie voorgestelde ESI) – terwijl nu vooral over herstel wordt gesproken.

Toelichting

Basis onderhandelingen en MFK

- **Snelle besluitvorming:** In het BWO van 7/4 lag een notitie voor waarin werd geadviseerd dat NL inzet op snelle besluitvorming over een volgend MFK, in plaats van op het mogelijk doorrollen van het huidige MFK in combinatie met aanvullende COVID-19-maatregelen. Dit advies stelde op een financiële, politieke, juridische en krachtenveldanalyse van deze scenario's en is het uitgangspunt voor deze notitie.
- Dit advies wordt geplaatst in de huidige ontwikkelingen. Zo is in de inleiding reeds benoemd dat de CIE op korte termijn een nieuw MFK-voorstel zal presenteren, inclusief COVID-19-maatregelen.
- **MFK-voorstel Europese Raad 21/2:** naar verwachting zal de CIE het tijdens de Europese Raad gepresenteerde MFK-voorstel als uitgangspunt hanteren voor het later deze maand aangekondigde aangepaste MFK-voorstel. In tabel 1 zijn de budgettaire gevolgen van het MFK-voorstel 21/2 op de Nederlandse afdrachten weergegeven.¹
- De mogelijkheden om deze tegenvaller aan de uitgavenzijde op te lossen zijn in het huidige tijdsgewricht zeer gering. Immers de CIE zal vooral aanvullend beleid voorstellen. Wel kan ingezet worden op een hogere korting, maar ook dat is in het krachtenveld zeer ingewikkeld. Kortingen zullen door veel lidstaten neergezet worden als een verdere inbreuk op solidariteit in deze crisistijd. Daarbij zij aangetekend dat correcties door de overige lidstaten gefinancierd moeten worden dus dat er veel druk zal staan op het beperkt houden van aanvullende kortingen. Vasthouden aan de oorspronkelijke MFK-inzet op het constant houden van de Nederlandse afdrachten d.m.v. een lager uitgavenplafond en behoud van korting, zou Nederland in het krachtenveld isoleren. De mogelijkheden tot het vermijden van onderstaande tegenvaller zijn daarom gering.

¹ Dit is een verslechtering van ongeveer 0,1 mld per jaar ten opzichte van de stand van denken ten tijde van de ER. Dit wordt veroorzaakt doordat inmiddels is gebleken dat de openstaande verplichtingen (RAL) van het Europees Ontwikkelingsfonds (EDF) niet binnen het volgende MFK, maar via een aparte bilaterale bijdrage moeten worden voldaan.

1. Nederlandse EU-afrachten bij verschillende scenario's (in miljarden euro)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Gem./jaar
Basispad EU-begroting	8,7	9,0	9,3	9,6	9,9	10,2	10,5	9,6
Tegenvaller ER 21 FEB	(10)(2g)							

Economische ontwikkelingen

- **Economische ontwikkelingen:** De BNI-ramingen zullen naar verwachting als gevolg van de Covid-19-crisis fors neerwaarts worden bijgesteld. De CIE heeft tot nu toe vastgehouden aan gebruik van de BNI-ramingen ten tijde van het MFK-voorstel van mei 2018. Dit is geen houdbare werkwijze aangezien het de realiteit fors vertekent. De CIE kan bij publicatie van een nieuw MFK-voorstel haar eigen nieuwe Spring Forecast 2020 gebruiken die ongeveer tegelijkertijd zal uitkomen.
- Tabel 2 geeft het effect weer van een dalend BNI bij een gelijkblijvende omvang van het MFK in miljarden euro (noemereffect). Indien wordt uitgegaan van een economische schok van 10% BNI-daling in 2020 en daarna inhaalgroei stijgt de omvang van het voorstel van de ER van 21/2 van 1,08% naar 1,19% BNI. Bij 5% krimp is nog steeds sprake van een MFK-omvang van 1,17% BNI. Bij een additionele stijging van het MFK-plafond met 100 mld euro stijgen al deze scenario's met ongeveer 0,1%-punt BNI.

2. Omvang MFK vastleggingen (2021-2027; %BNI EU27)

	Pre Corona	Post Corona (-10%)	Post Corona (-5%)
Stand ER 21/2 (1.084 mld)	1,08%	1,19%	1,17%

- **Politieke context:** Deze stijging kan in NL voordeel worden gebruikt door symbolisch een hoger percentage BNI plafond te accepteren, bij een omvang in miljarden euro die meer in lijn ligt met de NL inzet. Wel dient duidelijk te zijn dat het plafond geen precedent schept voor het MFK na 2027 en dient de unieke situatie in 2020 a.g.v. de COVID-19 uitbraak te worden benadrukt.
- Ook (10)(2a) overwegen deze inzet. **Dit vereist echter wel een politiek besluit om het NL basispad voor de EU-afrachten, dat meebeweegt met het BNI, te bevriezen op de huidige stand in miljarden.** Hiermee wordt afgeweken van de huidige ramingssystematiek, maar het creëert ruimte om met een hoger MFK in % BNI akkoord te gaan zonder dat extra hoeft te worden bezuinigd op het MFK.
- Vasthouden aan de huidige ramingssystematiek zou betekenen dat het basispad voor de NL afrachten in het scenario van 10% BNI-daling ongeveer 0,9 mld euro per jaar neerwaarts moet worden aangepast. Deze extra tegenvaller zou bovenop de extra afrachten a.g.v. het Corona-pakket komen.
- De Covid-19-crisis geeft een politieke narratief voor een MFK met een grotere omvang. Het alternatief is een NL inzet op onrealistisch hoge besparingen om uit te komen op een plafond van 1%. Hiermee zou NL zichzelf buitenspel plaatsen.

Mogelijke verhoging van het plafond voor eigen middelen

- Financiële instrumenten zoals de betalingsbalansfaciliteit (BoP), het EFSM, maar ook het voorstel voor een tijdelijke financiële bijstand (SURE, zie toelichting onderstaand) worden gegarandeerd via de marge (de headroom) tussen het plafond uit het Eigen Middelenbesluit (EMB-plafond, maximum dat CIE op kan vragen bij de lidstaten) en het MFK betalingsplafond (maximum dat CIE uit mag geven).
- Indien schade wordt geleden op deze financiële instrumenten wordt dit (deels) betaald uit de headroom door extra afrachten op te vragen bij de lidstaten. Normaliter is het niet nodig om deze ruimte aan te spreken; tabel 3 geeft alleen het maximale risico voor de NL afrachten weer.

3. Mogelijke maximale schade voor NL afdrachten (in miljarden euro)

	2020	2021-2027 (gem./jaar)
EMB-plafond huidig MFK (1,20%)	1,1	
EMB-plafond CIE-voorstel mei 2018 (1,29%)		1,7
EMB-plafond 2%		7,7

- Het CIE-voorstel voor het Eigen Middenplafond voor 2021-2027 is 1,29% BNI EU27. Bij schade op de financiële instrumenten leidt dit tot maximaal 1,7 mld euro aanvullende afdrachten gemiddeld per jaar.
- Er wordt ook gesproken van een (tijdelijke) verhoging van het Eigen Middenplafond naar 2% BNI EU27 om zo meer innovatieve financiële instrumenten te kunnen financieren (mogelijk ook deels voor financiering van SURE om beroep op bilaterale garantiestelling te verkleinen). Dit heeft als voordeel dat via hefboom/garantiestellingen grote bedragen gemobiliseerd kunnen worden, zonder dat het MFK-uitgavenplafond fors stijgt. In het onwaarschijnlijke geval dat op het volledige instrumentarium een default plaatsvindt zou NL gemiddeld maximaal 7,7 mld euro extra moeten afdragen om de schade te dekken. Bij SURE kon de CIE met 25 mrd euro garanties (1,4 mrd euro voor NL) 100 mrd leningen aan lidstaten mogelijk maken. Met 2% EMB (7,7 mrd euro voor NL) zou de CIE ongeveer 550 mrd euro aan langlopende leningen met zachte voorwaarden mogelijk kunnen maken.
- Als alternatief kan Nederland inzetten op bilaterale garanties, voor een apart fonds buiten het MFK. Hiermee wordt een directe link met deze crisis eenduidig gelegd en kan tijdelijkheid beter geborgd worden. Daarnaast leidt een apart fonds niet tot onnodige ophoging van de MFK-plafonds, waardoor bij volgende onderhandelingen de inzet nog ambitieuzer wordt.
- Als tweede alternatief bestaat er de mogelijkheid om binnen de EU-begroting meer gebruik te maken van gebudgetteerde garanties (zoals InvestEU en garanties voor het externe beleid). Deze garanties moeten gevuld worden door betalingen uit de Europese begroting en dit leidt tot een hoger MFK-plafond. Dit kan worden vermeden door te herprioriteren binnen het MFK stand 21/2. Dat kan ook de Nederlandse moderniseringsinzet ten goede komen.

De VK-bijdrage

- Voor een volledige analyse van de financiële gevolgen van het volgende MFK op de NLse afdrachten, wordt in tabel 4 de omvang van de te verwachte VK-bijdrage aan de RAL weergegeven.
- Hierbij wordt aangetekend dat de definitie voor berekening van de VK-bijdrage weliswaar vaststaat, maar dat de uiteindelijke omvang en fasering in de tijd nog niet is overeengekomen. De reeks in tabel 4 is indicatief.
- Deze bijdragen van het VK hebben betrekking op betalingen naar aanleiding van vastleggingen die t/m eind 2020 zijn gedaan. Deze bijdragen zullen in mindering worden gebracht op de afdrachten die de CIE bij de lidstaten ophaalt voor de financiering van de EU-begroting. De bijdrage van het VK is reeds toegewezen aan bepaalde uitgaven en kan dus niet gezien worden als inkomsten van de CIE of de lidstaten die naar voorkeur van een van beide besteed kunnen worden.
- Daarnaast zal het VK, bij een evt verlenging van de Brexit overgangperiode, ook bijdragen aan het nieuwe MFK voor de duur van die verlenging. Verlenging van de Brexit overgangperiode is op dit moment niet aan de orde maar de kans is aanwezig dat dit in de komende periode gaat spelen, mede als gevolg van COVID-19 uitbraak. Onduidelijk is vooralsnog hoe hoog een dergelijke bijdrage van het VK zal zijn, maar duidelijk is dat deze (fors) lager zal zijn dan de bijdrage van het VK was onder het huidige MFK, aangezien het Eigen Midden Besluit na 31/12/2020 niet langer op het VK van toepassing is en het VK voor programma's en activiteiten aangegaan onder het MFK dat van toepassing is vanaf 2021 zal worden behandeld als derde land. Van de effecten van deze VK bijdrage op de NLse afdrachten is nog geen inschatting te maken en ze zijn om die reden niet meegenomen in onderstaande tabel 4.

4. VK bijdrage (in miljarden euro)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal/gemiddeld
Verplichtingen die het VK nog moet betalen	10,8	9,3	6,8	5,4	2,5	0,7	0,0	35,6
Effect NL afdrachten	-0,6	-0,5	-0,4	-0,3	-0,1	0,0	0,0	-0,3

Uitkomsten Eurogroep 9 april 2020

- Op 9 april kwam de Eurogroep maatregelen overeen, die de als uitgangspunten dienen voor financiële bijstand tijdens de Covid-19-crisis en voor het economisch herstel uit deze crisis. Een aantal van deze maatregelen heeft betrekking op het MFK, zoals toegelicht in paragrafen 17 tot en met 20 uit het statement van de Eurogroep. Deze paragrafen zijn opgenomen in de bijlage.
- De CIE zal deze maatregelen verwerken in een aangepast MFK-voorstel. Deze maatregelen worden hieronder toegelicht.

Recovery Fund (paragraaf 19) en volgend MFK (paragraaf 20) – beide herstelinstrument

- Toelichting:** het *Recovery Fund* wordt een tijdelijk fonds, dat getroffen lidstaten van budget voorziet om het herstel uit de Covid-19-crisis (en recessie) te financieren. De budgetten worden zo veel als mogelijk via de Europese begroting en de daarin opgenomen programma's in de lidstaten besteed.
- Proces:** De regeringsleider zullen tijdens aankomende Europese Raad spreken over de verdere vormgeving, met name over de omvang, financiering, duur en doeleinden (economische noodzaak).
- Budgettaire gevolgen:** de budgettaire gevolgen hangen met name af van de vormgeving (subsidie/leningen), de omvang van de financiering (bestaande afdracht, nieuw eigen middel, garantie).
- Nederlandse inzet:** in de Eurogroep is de oprichting van dit fonds overeengekomen. De vormgeving wordt onderhandeld in aankomende Europese Raad.
- Voor deze onderhandelingen geldt een aantal uitgangspunten:
- NL zet in op een substantieel tijdelijk herstelfonds gefinancierd door middel van garanties. Dit kan door garantiestelling met bilaterale garanties of door een tijdelijke verhoging van het EM-plafond (verwachte CIE-voorstel).
- Nederland kan niet instemmen met een fonds dat als een Europese stabilisatiefunctie wordt vormgegeven, niet met gezamenlijke schulduitgifte (eurobonds) voor de financiering van dit instrument.
- Daarnaast is Nederland is terughoudend ten aanzien van voorstellen voor een nieuw eigen middel (in de zin van een grondslag) voor de financiering van dit instrument. Zo noemde (10)(2a) een "Solidariteitsheffing" als nieuw eigen middel voor de financiering van dit instrument. Het is onduidelijk of (10)(2a) dit zag als een grondslag of anderszins.
- Krachtenveld:** Een meerderheid van lidstaten zal pleiten voor een omvangrijk fonds en daarbij de tijdelijkheid ervan zal willen oprekken. (10)(2a) heeft een voorstel gedaan voor een solidariteitsfonds voor economisch herstel (140-420 mrd euro). Het fonds zou worden gefinancierd met de uitgifte van gemeenschappelijke schuld (met IGA buiten het EU-raamwerk om) en heeft kenmerken van een eurozonebegroting met stabilisatiefunctie. Ook stuurt (10)(2a) aan op financiering met een nieuw eigen middel (solidariteitsheffing). CIE zet in op gebruik van headroom onder een verhoogd EM-plafond. Nederland kan blijven optrekken met de *Frugal Four* – zie toelichting krachtenveld onderstaand.

Volgende MFK (paragraaf 20) – herstelmaatregelen

- Toelichting:** De CIE zal zich gestrekt zien door paragraaf 20 om (aanvullend op het *Recovery Fund*) maatregelen op te nemen in het voorstel voor het volgend MFK, om het economisch herstel van de Europese Unie te bevorderen.
- Ondanks veel onduidelijkheid hierover, zullen deze maatregelen zorgen voor opwaartse druk op de omvang van het MFK en de afdrachten van de lidstaten.
- De CIE zal deze maatregelen mogelijk combineren met het *Recovery Fund* om zo eigen initiatieven "wit te wassen". Het is hiertoe evengoed mogelijk dat de CIE] zal trachten het

Recovery Fund binnen de kaders van het MFK te plaatsen om hierover controle houden en om de omvang van het MFK ook op langere termijn (kunstmatig) oog te houden.

- **Proces:** opname in het volgende MFK-voorstel.
- **Budgettaire gevolgen:** de budgettaire gevolgen hangen af van de omvang, vormgeving en de financiering.
- **Nederlandse inzet:** in tegenstelling tot het *Recovery Fund*, waartoe eenduidig is besloten in de Eurogroep, is in de Eurogroep niet eenduidig opgeroepen tot aanvullende maatregelen in het volgende MFK. Dit biedt Nederland meer gelegenheid om de budgettaire gevolgen van mogelijk aanvullende maatregelen te beperken.
- Daarbij wordt aangetekend dat de CIE reeds een stevig pakket met aanvullende maatregelen (onder het huidige MFK) heeft gepresenteerd.
- Nederland zet in op het zoveel mogelijk beperken van mogelijk hogere afdrachten; zie hiertoe wederom de tabel in bijlage 2.
- **Krachtenveld:** Veel lidstaten zullen aanvullende maatregelen verwelkomen. Niet alleen in reactie op de huidige crisis, maar ook omdat veel lidstaten in recente onderhandelingen reeds pleitten voor een MFK met grotere omvang.

Toelichting krachtenveld

- Recent contact met (10)(2a) wees op hoge mate van gelijkgestemdheid t.a.v. parameters:
 - Vanwege risico's voor behoud van kortingen bij verlenging van huidig MFK is er voorkeur voor nieuw MFK per 2021, waarover akkoord wordt bereikt binnen ER in juni of juli. VZER zou mogelijk neigen naar roll-over van huidig MFK met 1 of 2 jaar.
 - Belangrijk dat Corona-maatregelen/fonds voldoende specifiek en duidelijk beperkt in tijd zijn met wederom de juiste eisen ten aanzien van conditionaliteiten. Vrees dat, mede n.a.v. uitlatingen Hahn in FT 8/4, CIE een zeer substantieel en veel generieker pakket gericht op economisch herstel zal voorstellen.
 - (10)(2a) ziet Corona-maatregelen bij voorkeur plaats krijgen onder MFK plafonds. Kan met hefboom-instrumenten zoals EFSI na vorige crisis.
 - (10)(2a) houden voorlopig vast aan bekende positie met plafond zoals eerder vastgesteld in euro (N.B. op basis van bijgestelde groeiramingen komt dat overeen met hoger % EU BNI). Aandachtspunt is dat (10)(2a) niet in de eurozone zitten.
 - Oost-Europa wil meer cohesie om uit crisis te komen; Zuid-Europa wil leningen die niet de staatsschuld belasten. Dat zijn tegengestelde belangen.
 - Waakzaamheid geboden t.a.v. voornemen CIE om Eigen Middelen plafond te verhogen om in 2021 fors meer uit te kunnen geven.
 - Met likeminded, in het bijzonder de Frugal 4, wordt intensief samengewerkt. Maar ook andere LS kunnen komende weken benaderd worden op ambtelijk en politiek niveau.

Bijlage 1: Overwegingen *Recovery Fund* en MFK-maatregelen

Omschrijving	Nederlandse inzet
Overwegingen inpassen <i>Recovery Fund</i>	
<i>Leningen versus subsidies (giften)</i> Met leningen of andere financiële instrumenten kan via het aanhouden van een garantie een groot financieel potentieel bereikt worden, veel groter dan met subsidies. Giften zijn transfers; aan leningen kunnen ook een transfer inhouden (rentesubsidies). Aan beiden kunnen bestedingsvoorwaarden worden verbonden.	Inzetten op leningen, af te lossen door begunstigen, niet gefinancierd met gezamenlijke schulduitgifte (eurobonds) en terughoudend t.a.v. creëren nieuw eigen middel. Geen stabilisatiefunctie. Benadrukken economische relevantie en in combinatie met conditionaliteiten en mogelijke koppeling aan semester (landspecifieke aanbevelingen).
<i>Garantie plafond eigen middelen versus garantiefonds</i> Bilaterale garanties passen bij een apart fonds, terwijl een hoger EMB de Commissie de mogelijkheid geeft om daaronder zelf programma's voor te stellen.	Inzetten op de bilaterale garanties. Hiermee wordt mogelijke permanente ophoging van het EMB verhinderd. Een tijdelijke ophoging van het EMB zou kunnen. Beide opties hebben voor- en nadelen; meer denkwerk nodig..
<i>Binnen versus buiten het MFK</i> Een apart fonds buiten het MFK benadrukt tijdelijkheid. Binnen het MFK kan beter synergie met bestaande programma's bereikt worden.	Meer denkwerk nodig. Beide opties hebben voor- en nadelen.
Overwegingen inpassen aanvullende MFK-maatregelen	
<i>Herschikken binnen bestaande programma's</i>	Herprioritering (ombuigen) t.b.v. onderzoek, innovatie, <i>health</i> , crisis-response capaciteit, ondersteuning ondernemerschap. Dit draagt bij aan NL moderniseringsinzet.
<i>Herbestemmen</i>	Reeds opgenomen fondsen oormerken voor herstel.
<i>Gebruik van garanties/hefbomen</i>	Zie ook bovenstaand, inzet op financiële instrumenten.
<i>Frontloaden uitgaven</i>	Budgetneutrale schuif. Kan leiden tot sterke afdrachtenstijging in crisis/herstelfase.
<i>Opnemen tussentijdse herziening (MTR) MFK om rekening te houden met economische neergang</i>	Terughoudend. Kan tijdelijkheid benadrukken, maar risico op heronderhandeling die tot hoger MFK leidt. Evt MTR dient daarom vooraf duidelijk ingekaderd te worden.
<i>Versoepeling bestedingsregels cohesie/GLB</i>	Alternatief voor hoger cohesie/GLB budget Langdurige uitzonderingen t.a.v. nationale co-financiering en thematische concentratie zijn onwenselijk en dienen daarom te worden vermeden.
<i>Conditionaliteiten</i>	Behoud inzet op conditionaliteiten (RoL, migratie, Semester). Herstelpakket biedt aanknopingspunten voor aanvullende voorwaarden om duurzaam en houdbaar herstel te waarborgen.

Bijlage 2: Eurogroep statement 9 april 2020 – paragrafen 17-20²

1. **SURE.** In the spirit of solidarity and in light of the exceptional nature of the COVID -19 crisis, we agree on the need to establish, for the duration of the emergency, a temporary loan-based instrument for financial assistance under Article 122 of the Treaty on the Functioning of the European Union. We will strive to make the instrument operational as soon as possible. In this context, we welcome the Commission proposal of 2 April to set-up a temporary instrument supporting Member States to protect employment in the specific emergency circumstances of the COVID-19 crisis. It would provide financial assistance during the time of the crisis, in the form of loans granted on favourable terms from the EU to Member States, of up to EUR 100 billion in total, building on the EU budget as much as possible, while ensuring sufficient capacity for Balance of Payments support, and on guarantees provided by Member States to the EU budget. The instrument could primarily support the efforts to protect workers and jobs, while respecting the national competences in the field of social security systems, and some health-related measures. This proposal should be taken forward without delay in the legislative process. The Member States' position on this emergency instrument does not pre-judge the position on future proposals related to unemployment insurance. Consistent with its legal basis, access to the instrument will be discontinued once the COVID-19 emergency has passed.
2. We agree that a coherent strategy in the EU is needed to support Member States' efforts to return to a normal functioning of our societies and economies and to promote a relaunch of economic activity and investment to ensure sustainable growth.
3. **Recovery Fund.** In this context, we also agreed to work on a Recovery Fund to prepare and support the recovery, providing funding through the EU budget to programmes designed to kick-start the economy in line with European priorities and ensuring EU solidarity with the most affected member states. Such a fund would be temporary, targeted and commensurate with the extraordinary costs of the current crisis and help spread them over time through appropriate financing. Subject to guidance from Leaders, discussions on the legal and practical aspects of such a fund, including its relation to the EU budget, its sources of financing and on innovative financial instruments, consistent with EU Treaties, will prepare the ground for a decision.
4. **Upcoming MFF.** The next EU Multiannual Financial Framework (MFF) will play a central role in the economic recovery. It will have to reflect the impact of this crisis and the size of the challenges ahead, by setting the right priorities, to allow Member States to effectively address the fallout of the coronavirus crisis, to support the economic recovery, and ensure that cohesion within the Union is maintained through solidarity, fairness and responsibility. We welcome the Commission's intention to adapt its MFF proposal to reflect the new situation and outlook.

² Zie: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/04/09/report-on-the-comprehensive-economic-policy-response-to-the-covid-19-pandemic/>

Aan M
Van DIE
Via DGES
Kopie aan
Afgestemd met

TER BESLISSING

Datum
12 april 2020
Onze Referentie
Min-BuZa.2020.5166-32

Opgesteld door
[(10)(2e)(10)(2e) DIE]

T [(10)(2e)]

Uiterlijk bij

memo

BWO MFK 14 april 2020

Aanleiding

U heeft op dinsdag 14 april BWO (AZ, BZ, FIN) over het nieuwe MFK als onderdeel van het Europese COVID-herstelpakket. Bijgaande notitie geeft een toelichting op de verwachte voorstellen en het krachteveld. De beslispunten bieden een aanvullend kader voor de NL inzet in de komende beïnvloedings/onderhandelingsfase.

Gevraagd besluit

In het BWO kunt u onderstaande aandachtspunten naar voren brengen.

Kern/samenvatting

- Een stapeling van ongunstige voorstellen dient te worden voorkomen (risico en druk groot - iedereen en alles wil een graantje meepikken/onderste uit de kan halen). Vrees dat NL snel in defensief zal worden geduwd – hoe gaan we daar constructieve draai aan geven?;
- Voorkeur voor een hoger Eigen Middelen-plafond (mits tijdelijk) dan structureel een hoger MFK (want uitgangspunt voor navolgende MFK);
- Idealiter houden we met het oog op de lange termijn het MFK zo “zuiver” mogelijk wat bestedingen betreft en komt het extra/Corona gerelateerde uit het fonds. Zou er ultiem toe kunnen leiden dat je zo’n fonds dan liever buiten het MFK laat, maar voor de beeldvorming kan een hoger MFK met het fonds erin wellicht beter uitpakken. Een substantieel hoger MFK met een groot fonds er naast, zal al snel nadelig zijn voor totale afdrachten NL.
- Terughoudend betrachten m.b.t. inboeken VK meevaller (want niet structureel);
- Kunnen we de troefkaart “1 mrd gift” later nog een keer groots uitspelen (maar rekening houden dat andere LS dit al verdisconteerd hebben);
- Behoud huidige korting (2020) is essentieel voor het eindresultaat;
- RoL-conditionaliteit op de agenda houden – zie bijv Hongarije & Covid-noodwet;
- Zie COVID als een kans voor de moderniseringsagenda: koppelen van passende voorwaarden aan extra investeringen (concurrentievermogen, hervormingen – a la BICC). Als NL meer gaat betalen, dan ook meer bepalen.
- Suggesties voor follow-up:
 - o Verzoek om aangepast narratief voor te bereiden: van “NL hard geraakt” naar “NL bouwt mee aan duurzaam herstel en groei, daarbij

hoort een houdbare en evenwichtige EU-begroting met een billijke verdeling van de baten en lasten. Dit is ook in het NL belang, gelet op onze nauwe verwevenheid via de interne markt.”

- Verzoek om voor- en nadelen van fonds binnen/buiten MFK verder in kaart te brengen en de voor- en nadelen van bilaterale garanties t.o.v. verhoging EM-plafond.
- U kunt aanbieden om contact te leggen met Frugal-4 ministers om gezamenlijke inzet verder vorm te geven.

Datum

[datum]

Onze Referentie

Min-BuZa.2020.5166-32

Toelichting

De notitie is afgestemd met AZ, FIN en PVEU.

Bijlage: BWO notitie

Aan M
Van DIE
Via DGES
Kopie aan (10)(2e)(10)(2e)
Afgestemd met

TER INFO

Datum
28 april 2020
Onze Referentie
Min-BuZa.2020.5117-29
Opgesteld door
(10)(2a)(10)(2a) DIE
T (10)(2e)
Uiterlijk bij

memo

BWO MFK 28 april 2020

Aanleiding

BWO MFK met MP, MFin, MEZK, MSZW op 28/4 11.15u.

Aan het BWO liggen geen stukken voor. Bedoeling is bij te praten na de afgelopen ER met de blik op presentatie CIE voorstellen MFK + herstelfonds op, naar nu wordt verwacht, 6/5. Ter informatie zijn bij dit advies gevoegd:

- 1) De notitie die aan MR 24/4 voorlag (werd doorgeschoven naar MR 1/5);
- 2) Een (10)(2a) CIE notitie (10)(2a)

(10)(2a)

Kern/samenvatting

U kunt volgende punten inbrengen tijdens het BWO:

- ER is relatief goed verlopen. Coalitie van (10)(2a) NL, (10)(2a) die zich tegen "loans for grants"/ schuldmutualisatie verzet tegenover groep rond (10)(2a). Echter zonder dat discussie helemaal is ontploft. CIE heeft opdracht gekregen eerst met goede economische analyse te komen.
- Tegelijk duidelijk dat CIE met een ambitieus pakket zal willen komen op of kort na 6/5. Daarom belangrijk dat NL in coalitieverband in de komende week blijft inzetten op het bijsturen van de CIE ideeën en vermijden van stapeling van voor NL budgettair ongunstige maatregelen. Deze ideeën vormen nu het referentiepunt waar NL zich op moet richten, ruimte voor hele nieuwe initiatieven beperkt.
- CIE-voorstel bevat aantal elementen die niet in lijn zijn met NL inzet:
 - 1) Loans for grants: CIE leent geld op de kapitaalmarkt en zet dit om in mix van subsidies en leningen via MFK-programma's.
 - 2) Opwaartse druk op MFK-plafond vanwege nieuwe/uitgebreide programma's. Deels herprioritering.
 - 3) Voortzetting van aanvullende flexibiliteit binnen Cohesiebeleid.
 - 4) (10)(2a) (NB staat op PM in CIE document).
- Uitkomst BWO zou kunnen zijn komende week langs onderstaande lijn lobby voort te zetten richting CIE + bredere (potentiële) likeminded.
- **Inhoud:** aantal elementen waar NL op kan inzetten cq. rekening mee moet houden:
 - 1) MFK frontloading (zwaartepunt van uitgaven in eerste jaren) + herprioritering: dit is no regret maar niet voldoende;
 - 2) MFK ophoging: zal nodig zijn in eerste 2-3 jaar. Kan via extra afdrachten en garantstelling t.b.v. innovatieve financieringsinstrumenten (InvestEU). Ruimte evenwel beperkt omdat alle lidstaten hogere afdrachten moeten kunnen opbrengen;

- 3) Leningen o.b.v. art 122: hier zal NL voor open moeten staan, mits goed dichtgeregeld in Eigen Middelen besluit en a.d.h.v. gedegen analyse: tijdelijk (leningen aangaan in komende 2-3 jaar, aflossing zal daarna doorlopen); hoger EM plafond alléén bruikbaar voor deze herstel-leningen en geen hergebruik van vrije ruimte; én goede koppeling aan hervormingen/groeistrategie.

Datum

28 april 2020

Onze Referentie

Min-BuZa.2020.5117-29

Op dit punt zal NL lobby zich komende week primair moeten richten.

- 4) Subsidies o.b.v. art 122: deze blijven blokkeren met (10)(2a) en anderen. Tegenargumenten die ingebracht zullen worden, mogelijk o.b.v. CIE analyse, komen er waarschijnlijk op neer dat leningen de staatsschuld van betrokken lidstaten, die al kwetsbaar is, verhogen. Indien nodig daarom kijken naar looptijden en rente-opslag, zonder over te gaan naar eeuwigdurende niet-kostendekkende leningen.
- 5) Kortingen: belangrijk deze veilig te stellen op niveau vorig MFK (dus geen korting op de extra MFK verhoging i.v.m. Corona impact). Dit wordt nog stevig gevecht want CIE gaat terug naar uitfaseren kortingen met veel draagvlak vanuit krachtenveld.
- 6) Uitgaven: met CIE samen optrekken in het zo sterk mogelijk koppelen van Corona-uitgaven aan hervormingen, bijv. in lijn met werking BICC ('pakketten' van hervormingen en investeringen). Rule of Law conditionaliteit binnen MFK. Inzetten op investeringen in kernthema's klimaat/digitaal.
- 7) Flexibiliteit: bezien in welke mate samenwerking met cohesielanden uit m.n. O-Europa mogelijkheden biedt om hen mee te krijgen in blokkeren "loans for grants" in ruil voor flexibiliteit in cohesie-uitgaven.
- 8) Totaalpakket: belangrijk om samenhang en complementariteit te benadrukken met Eurogroep-pakket van 540 miljard om stapeling te voorkomen. Bijv. EIB garantiefonds is ook onderdeel herstel.

- Lobby:

- 1) Dicht bij DE blijven. Niet laten opsluiten in Frugal-only groep. Onze juristen overleggen met (10)(2a) over juridische (on-)mogelijkheden.
- 2) Coalitie trachten te verbreden met Baltten en andere O-Europeanen, zoals PL, TSJ, SLOW, SLOV. U spreekt bijv. dinsdag met ESTse M, nadere voorstellen voor bilaterale contacten komen u ook toe.
- 3) Open lijnen houden met FR, aanspreken op noodzaak samen midden te zoeken i.p.v. posities te laten radicaliseren.
- 4) Regelmatig ook contact met IT, SP, PT: empathie tonen en dialoog gaande houden, richten op wat wel mogelijk is i.p.v. radicale wensen. In dit contacten duidelijk aangeven dat NLse wens voor koppeling investeren en hervormen niet zelfde is als bezuinigingen vorige crisis: gaat om duurzaam versterken Europese economie.
- 5) [Passief:] Van Fin werd vernomen dat Hoekstra nog steeds denkt aan Op-Ed, hoewel termijn waarop en welke krant nog onduidelijk zijn. Ambtelijk heeft BZ aan Fin laten weten dat timing nu niet goed lijkt. Situatie is net gekalmeerd, nog een keer met enige bombarie NL lijn neerzetten gaat waarschijnlijk opnieuw negatieve reacties oproepen. Beter nu even achter de schermen te werken op de financieel-economische dossiers. Tegelijkertijd is er ruimte voor breder NL Europa verhaal in de komende periode, waar zoals u bekend is aan wordt gewerkt door COM i.s.m. DIE.

Aan M
Van DIE
Via DGES
Kopie aan
Afgestemd met AZ, Fin, EZK, SZW

TER BESLISSING

Datum

18 mei 2020

Onze Referentie

Min-BuZa.2020.5291-21

Opgesteld door

(10)(2e)(10)(2e) DIE

T (10)(2e)

Uiterlijk bij

memo

BWO MFK/herstelpakket 19 mei 2020

Aanleiding

Op basis van voorgaande discussies en contacten zijn de hieronder genoemde stukken voorbereid. Naar verwachting zal de discussie zich met name richten op NL inzet t.a.v. BICC en interne markt, als elementen van een onderhandelingsuitkomst over het MFK en het herstelpakket. Daarnaast is het door u gevraagde paper voor de F4 toegevoegd ("non paper EU support Covid-19"). U kunt zich dus concentreren op papers 1-3.

Gevraagd besluit

1. Paper aanscherpingen BICC

Advies

- Steun voor paper. Het BICC was een verbetering t.o.v. het cohesiebeleid, maar NL heeft niet alle aanscherpingen binnen kunnen halen die het destijds wenselijk vond. In deze nieuwe context waarbij CIE en veel LS om extra geld vragen kan NL op scherpere voorwaarden inzetten. Landenspecifieke structurele hervormingen moeten een voorwaarde zijn voor geld uit het recovery fund.
- Ook steun om CIE in the lead te houden bij de beoordeling hiervan. Een rol voor de Raad lijkt aantrekkelijk, maar zal niet vergelijkbaar zijn met de ESM procedures waar unanimiteit geldt. In de praktijk van de landspecifieke aanbevelingen voor het Europees Semester zien we juist dat de CIE vaak scherpe aanbevelingen doet maar lidstaten die over en weer proberen af te zwakken (ik steun jouw afzwakking, jij de mijne). De CIE zit hierbij in de regel juist sterker aan de pro-hervormingen kant. Proces kan wel verscherpt worden door verbeteringen m.b.t. transparantie en onafhankelijkheid van de CIE analyses en beoordeling.

Achtergrond

- Zie notitie.
- T.a.v. BICC zijn NL en de CIE partners gebleken bij het scherp houden van de voorwaarden. Verder was er steeds weinig enthousiasme over de BICC. Zuiden vond enkel interessant want relatief betere verdelingsleutel dan cohesie, maar wilde liever investeringen zonder hervormingen; oosten steunde alleen i.v.m. beetje extra geld. (10)(2e) was ook niet enthousiast en DK en ZW hebben een opt-out. (10)(2e) pushte aanvankelijk voor BICC i.v.m. opstap naar eurozone-instrument, maar voorstel is in dat opzicht verwaterd (blijft wel aandachtspunt dat het voor EU27 blijft). Om deze redenen zal een BICC+ snel verwateren als het aan de lidstaten wordt overgelaten.

2. Paper uitruilmogelijkheden interne markt

Advies

- U kunt steun uitspreken voor het paper.
- Uit analyses EZK blijkt dat veel barrières voor de IM in nationale procedures zitten. Dit vergt geen grote Europese wetgevingspakketten (die zouden op terreinen als fiscaal en sociaal ook voor NL ingewikkeld liggen) maar concrete peer pressure op individuele landen om o.a. grensoverschrijdende dienstverlening te vergemakkelijken.
- Dit leent zich voor een politieke deal met de CIE en de ER-leden: een stevig commitment van Von der Leyen om deze nationale barrières aan te gaan pakken (bijv. verscherpen toezicht op naleving), en een stevig commitment van de ER leden om hieraan uitvoering te geven.
- U kunt voorstellen dat EZK deze voorstellen omzet in een Engelstalig non-paper met concrete voorstellen voor ER-conclusies om dit te waarborgen.

Achtergrond

- *Zie notitie (EZK penvoerder; MEZK is gevraagd in te leiden).*
- *Paper biedt nu een inventarisatie van verschillende invalshoeken (governance IM, mededinging/staatssteun, kapitaalmarktunie). Het eerste punt leent zich het beste voor een pro-actieve lobby, dus non-paper zou zich beste hiertoe beperken.*

3. Non-paper NL narratief.

Advies

- Paper vat goed de NL kernboodschappen voor deze fase samen.
- Voorstel dit te delen met Frugals als NL input voor uw call met F4.

Achtergrond

- *MP spreekt hedenavond (maandag) met F4. Uw call met F4 wordt momenteel ingepland voor volgende week.*
- *In het paper wordt de optie van loans-for-grants nadrukkelijk afgewezen en wordt het belang van structurele hervormingen uiteengezet.*

4. Paper over voorwaarden aan bestedingen uit recovery fund

Advies/achtergrond: ter kennisname. Dit paper dient ter aanvulling op het BICC-paper en geeft een kader voor de NL appreciatie van de komende CIE-voorstellen c.q. additionele elementen om extra sturing te geven voor hersteluitgaven. Naast hervormingen en IM heeft NL nog andere aandachtspunten zoals bredere conditionaliteiten, w.o. rule of law.

5. Toelichting headroom.

Advies/achtergrond: ter kennisname. Dit dient t.b.v. volgende overleg met woordvoerders Coalitie, nadat in het vorige overleg bleek dat er misverstanden bestonden. In het paper worden o.a. de gevolgen voor de NL afdrachten toegelicht bij de verschillende constructies (hogere uitgaven, garanties, loans-for-grants).

Zie bijlagen: oplegger plus 5 documenten cf. bovenstaande nummering

Datum

[datum]

Onze Referentie

Min-BuZa.2020.5291-21

Agendapunt 2.

- Videoconference of Members of the European Council on 23 April 2020: Follow up

Rechtsbasis

- N.v.t.

Van Coreper gevraagde handeling

- Discussie

Besluitvormingsprocedure Raad

- N.v.t. (Geen besluitvorming want betreft informele vergadering).

Betrokkenheid EP

- N.v.t.

Fase Besluitvorming (bij normale wetgevingsprocedure)

- N.v.t.

Verklaringen

- N.v.t.

Document

- N.v.t.

Essentie NL positie

- **Proces MFK/herstelfonds:** Betreffende wetgeving die voortvloeit uit het MFK en het herstelfonds dient te worden besproken in de RAZ. Nederland ziet dit pakket immers als een communautair pakket à 27. Het Eigen Middelen Besluit dient in de EcoFin behandeld te worden. Dit sluit voorbereidende bespreking in Eurogroep niet uit, mits in inclusief format.

Bereiken

- Een EU-herstelprogramma, dat **tijdelijk** is en **gericht** is op **duurzaam en houdbaar economisch herstel** en weerbaarheid, gebaseerd op economische **analyse**.
- Voorstellen voor herstelmaatregelen worden zo veel als mogelijk **binnen de kaders van het MFK vormgegeven**, zijn tijdelijk van aard zijn en aan **voorwaarden** gebonden, waaronder structurele hervormingen ter versterking van de concurrentiekracht.
- De herstelmaatregelen dragen bij aan de **groene en digitale transities** en aan de implementatie van de overige onderdelen van **de strategische agenda** van de Europese Raad (o.a. verdieping interne markt en de kapitaalmarktunie).
- Financiering voor het herstellpakket wordt zo veel mogelijk gevonden door **herprioritering** (t.b.v. zaken als onderzoek, innovatie, verduurzaming, digitalisering, health, werkgelegenheid en crisis-response capaciteit) en **frontloading van reeds beoogde uitgaven**, inclusief wat eventueel over is van de recente crisismaatregelen.
- NL is bereid te kijken naar **tijdelijk aanvullende afdrachten aan de EU-begroting voor herstel**, mits deze aanvullende financiering volgt op een impactanalyse van de Europese Commissie en dat maatregelen gericht zijn op de hardst geraakte sectoren en gebieden. Daarnaast bereidheid om te kijken naar **mogelijk aanvullende garanties** om Europese investeringen via de EU-begroting te mobiliseren, mits deze tijdelijk zijn en gekoppeld aan structurele hervormingen, gebaseerd zijn op een gedegen economische analyse en voldoende waarborgen bevatten om financiële risico's te beperken.

Vermijden

- Afgezien van de eventuele tijdelijke bijdrage aan het herstel, dient een **stijging van de Nederlandse EU-afdrachten** zoveel mogelijk vermeden te worden.
- **Gemeenschappelijke uitgifte van schulden voor de financiering van uitgaven of subsidies vanuit de EU-begroting**. Het uitgangspunt van de Europese verdragen is dat landen verantwoordelijk zijn voor hun eigen begroting. Het samen uitgeven en/of garant staan voor elkaars overheidsschuld voor het structureel financieren van begrotingen en schulden past hier niet bij.
- Reeds genomen crisismaatregelen zoals versoepeling van de bestedingsregels krijgen een structureel karakter.
- Stappen die een opmaat kunnen zijn voor een **(permanent) eurozonebudget**.
- Verstrekken van **leningen zonder voorwaarden**.

Instructie

- Indien er een inhoudelijke discussie plaatsvindt kunt u langs bovenstaande lijnen interveniëren.
- Aangeven dat we graag bespreking van (wetgeving rondom) herstellfonds en het MFK in RAZ willen behouden. Bespreking eigen middelen besluit ligt bij Ecofin, evt. voorbereid door E(W)G-inclusief.
- Vermijden: bespreking van deze onderwerpen in EG-exclusief.
- Vragen aan Vzschap:
 - Hoe gaan mogelijke sectorale voorstellen behandeld worden? [aangezien het gebruikelijke bottom-up traject veel tijd kost]

- Op welke manier worden relevante raadsconfiguraties verantwoordelijk voor de inhoud van MFK/herstelfonds betrokken?
- Vragen aan CIE:
 - Kan CIE datum publicatie nieuw MFK voorstel incl. herstelfonds bevestigen?
 - Zal het actieplan dat de roadmap opvolgt in hetzelfde pakket gepubliceerd worden?
- Zie ook instructie follow-up RAZ, afweging welke punten wanneer ingebracht kunnen worden aan PVEU.

Terugvalpositie

- N.v.t.

Krachtenveld

- Tijdens VC leden van de ER blijkt (10)(2a) (schuldmutualisatie en loans for grants) en (10)(2a) (geen schuldmutualisatie en geen loans for grants) op de belangrijkste punten recht tegenover elkaar staan. (10)(2a) (10)(2a) zitten op dezelfde lijn als (10)(2a) (10)(2a) NL op de lijn van (10)(2a) Deel (10)(2a) Europese landen ook meer in lijn met (10)(2a) (geen loans for grants), zolang ze maar meer geld krijgen voor landbouw en/of cohesie uit het MFK. (10)(2a) roepen op een balans te vinden tussen loans and grants (10)(2a) nog geen echte positie.

Positie Nederlands parlement

- Laatste aangenomen motie in TK (Baudet/Haga: 22/4): ...verzoekt het kabinet, in lijn met de aangenomen motie-Omtzigt en ook in lijn met onze eerdere aangenomen motie niet in te stemmen met het Duitse plan voor eurobonds, noch met alle andere mogelijke plannen om eurobonds via de EU-begroting in te voeren.

Achtergrond/Toelichting

- NL zet in op oplossing binnen MFK, want 1) crisis is communautair en dus moet de oplossing dat ook zijn; 2) NL geen voorstander van intergouvernementele afspraken/financiering die kunnen leiden tot stapeling met MFK.
- NL heeft belang bij sterk en snel economisch herstel in alle lidstaten van de EU, mede vanwege de economische verwevenheid en de NL economische afhankelijkheid van breed herstel van de interne markt. De inrichting van het MFK en het herstelfonds, en de wijze van financieren (inclusief looptijd van mogelijke financiering), moeten passen bij de geïdentificeerde behoeftes om het herstel te ondersteunen. Daarbij hecht het kabinet aan passende voorwaarden voor de inzet van zowel het MFK als van eventuele additionele middelen.
- Opvolging ER bespreking m.b.t de Balkantop volgt in CRP op donderdag 30 april.

INSTRUCTIE COREPER II nr 2761 - DATUM: 20 mei 2020

Agendapunt 17.

- Videoconference of Members of the General Affairs Council on 26 may 2020: Preparation

Rechtsbasis

- N.v.t.

Van Coreper gevraagde handeling

- Discussie

Besluitvormingsprocedure Raad

- N.v.t. (Geen besluitvorming want betreft informele vergadering).

Betrokkenheid EP

- N.v.t.

Fase Besluitvorming (bij normale wetgevingsprocedure)

- N.v.t.

Verklaringen

- N.v.t.

Document

- Presidency note: informal videoconference of the minister of European Affairs

Essentie NL positie

- Nederland is er bij gebaat dat de Raad Algemene Zaken (VTC) weer regulier gaat plaatsvinden, met voorkeur voor eens per maand. Daarvoor van belang dat de RAZ (VTC) tijdig wordt aangekondigd, met gedegen voorbereiding in Coreper. Dit is ook nodig om nationale parlementen te kunnen informeren.

Zie ook de instructie m.b.t. Exceptional measures on the handling of Council meetings (verlenging gebruik schriftelijke procedure).

Instructie

- Indien opportuun kunt u aangeven dat het verwelkomd wordt dat de RAZ weer plaatsvindt. Daarbij blijvende aandacht voor tijdige aankondiging hiervan, voor gedegen voorbereiding en om het nationale parlement te kunnen informeren.
- Gezien het feit dat de CIE voorstellen verwacht worden een dag na de RAZ en de zeer algemene presidency note kunt u vragen om verduidelijking betreffende het karakter van de bespreking in de RAZ.

Herstelmaatregelen incl. MFK:

- U kunt aangeven dat voor Nederland Europese samenwerking bij het herstel cruciaal is en dat we klaar zijn voor constructieve besprekingen na ontvangst van de Commissievoorstellen. Vervolgens kunt u indien opportuun de Nederlandse inhoudelijke positie (nogmaals) toelichten langs onderstaande lijnen.
 - **Herstelmaatregelen:** Benadrukken noodzaak *needs assessment*. Bedragen die nu rondgaan hebben geen enkele basis. Eerst duidelijkheid over behoefte dan invulling obv programma's met duidelijke mijlpalen voor structurele hervormingen. Daarbij van belang: verdieping interne markt, vergroening en digitalisering ivm Europese toegevoegde waarde. Benadrukken tijdelijkheid en tijdigheid van herstelmaatregelen, o.a. om te voorkomen dat tijdelijke werkloosheid zich omzet in structurele werkloosheid met risico's voor het EU groeipotentieel.
 - **Financiering:** Benadrukken dat Nederland geen voorstander is van het financieren van de lopende uitgaven uit EU-begroting met leningen.
 - Bereidheid tonen om aan **pakket** te werken (omvang regulier MFK, kortingen, omvang/financieringswijze herstellepakket gekoppeld aan duidelijke hervormingen, stappen interne markt en groen en digitaal herstel). Herschikking, frontloading en flexibilisering zijn onderdeel van de oplossing.
 - [passief] **MFK:** Zoveel mogelijk beperken van een structurele afdrachtenstijging. Eerdere onderhandelingsprincipes blijven gelden: benadrukken belang behoud permanente afdrachtenkorting, beperkte omvang, noodzaak modernisering en terughoudend op nieuwe eigen middelen.
 - [passief] Narratief tegenspreken dat alleen Zuiden is geraakt. Noord- en Oost-Europa worden economisch ook heel hard geraakt. NL in top 5. Aangeven dat agressieve toon uit Zuiden contraproductief werkt.
 - [passief] In de mondelinge toelichting op het initiatief gaven Merkel en Macron aan dat zij het mededingingskader willen wijzigen ten bate van Europese kampioenen. NL is hier niet positief over en wil een sterk en onafhankelijk mededingingstoezicht houden.

Terugvalpositie

- N.v.t.

Krachtenveld

- **DUI-FRA initiatief:** Breed paper over gezondheid, MFK, groen/digitaal en interne markt/handel. Is in zijn uitwerking op de meeste punten vrij vaag. Biedt dus nog ruimte voor bijsturing/invulling. Meest principiële en voor NL gevoelige punt is de expliciete steun voor lenen door de EU ter financiering van het herstellfonds, dat

500 miljard zou moeten bedragen. Er wordt wel aangegeven dat dit tijdelijk moet zijn en goed dichtgeremd in het Eigen Middelen Besluit. Moet gepaard gaan met gezond economische beleid en hervormingen. De mix loans vs. grants wordt nog in het midden gelaten. Met dit voorstel creëren DE en FR de ruimte voor Von der Leyen om volgende week met een MFK/herstelinstrument voorstel langs deze lijnen te komen. Paper bevat zeker aanknopingspunten voor NL op groen en digitaal en mogelijk (deels) op gezondheid, waar NL nog positie moet bepalen. Ook op interne markt (roadmap naar volledige IM) en handel staan er goede punten in. Op bijv. investeringsbescherming is het minder zeker dat aansluit op NL denken. Dat laatste geldt ook voor belastingen (CCTB), hoewel in bredere zin verwijzing naar OESO werk belastingen aansluit bij NL visie.

- (10)(2a) Vergelijkbare positie als NL. *Loans for grants* onacceptabel (twijfel bij (10)(2a)). Noodzaak tijdelijk karakter herstelinstrument, naast normaal MFK. Noodzaak behoud permanente korting.
- **Zuid Europa:** (10)(2a) heeft non-paper opgesteld (steun van (10)(2a)). Herstelinstrument omvang van ten minste EUR 1000 mld, uiterlijk in september 2020 gereed, voorzien van *frontloading* mechanisme (zodat uitgaven al in 2020 kunnen worden gedaan), voorkeur voor *grants* en vooral gericht op meest getroffen regio's en sectoren (in afwijking van bestaande allocatiesleutels). Leningen die CIE aangaat, dienen zeer lange looptijd te hebben.
- **Midden- en Oost Europa:** voor mix van *loans* en *grants* (10)(2a) vooralsnog meest kritisch over inzet van de *headroom* tbv *loans for grants*; wil koppelen aan voorwaarden.
- (10)(2a) in spagaat tussen zuinige vrienden uit Hanze coalitie en *Friends of Cohesion*. Pragmatische houding, voor mix van *loans* en *grants*. Inzet om bezuinigingen op GLB en Cohesiegelden te vermijden.

Positie Nederlands parlement

- Kritisch over schuldgefinancierde EU-begroting.
- Het parlement/commissie EUZA (o.a. Omtzigt) is kritisch over de informatievoorziening m.b.t. de ministeriele Raden die plaatsvinden op Europees niveau. Een kamerbrief als toelichting op de schriftelijke procedure is 18/5 uitgegaan.

Achtergrond/Toelichting

- Coördinatie van nationale maatregelen verliep bij de start van de crisis niet goed, wat er mede toe heeft geleid dat lidstaten grensmaatregelen hebben genomen waarmee het functioneren van de interne markt onder druk is komen te staan.
- Aangezien (bestrijding van het) virus niet bij de grens stopt is het van belang dat LS het afschalen en/of opzeggen van corona crisis maatregelen goed af stemmen met andere LS, en zeker met buurlanden. Ook vanuit economisch perspectief verdient een goed gecoördineerde afschaling de voorkeur want het zorgt voor gemeenschappelijk kader om (grens)maatregelen in de EU af te kunnen bouwen zodat economie zich kan herstellen).

Agendapunt 8.

- Multiannual Financial Framework 2021-2027 and Recovery Package // *Presentation by the Commission*

Rechtsbasis

- Diverse

Van Coreper gevraagde handeling

- Informatie

Besluitvormingsprocedure Raad

- Diverse

Betrokkenheid EP

- Diverse

Fase Besluitvorming (bij normale wetgevingsprocedure)

- N.v.t.

Verklaringen

- Geen.

Document

- N.v.t.

Essentie NL positie

Instructie

- U kunt aangeven dat voor NL Europese samenwerking bij het herstel cruciaal is en dat we klaar zijn voor constructieve besprekingen op basis van de Commissievoorstellen. Vervolgens kunt u indien opportuun de NL inhoudelijke positie (nogmaals) toelichten langs onderstaande lijnen en het gezamenlijke non-paper met DK, OOS en ZWE.
 - **Herstelmaatregelen:** Benadrukken *needs assessment*, deze moet duidelijkheid geven over behoefte, vervolgens invulling obv programma's met duidelijke mijlpalen voor structurele hervormingen. Daarbij van belang: verdieping interne markt, vergroening en digitalisering ivm Europese toegevoegde waarde. Benadrukken tijdelijkheid en tijdigheid van herstelmaatregelen, o.a. om te voorkomen dat tijdelijke werkloosheid zich omzet in structurele werkloosheid met risico's voor het EU groeipotentieel.
 - **Financiering:** Benadrukken dat Nederland geen voorstander is van het financieren van de lopende uitgaven uit EU-begroting met leningen.
 - Bereidheid tonen om aan **pakket** te werken (omvang regulier MFK, kortingen, omvang/financieringswijze herstelpakket gekoppeld aan duidelijke hervormingen, stappen interne markt en groen en digitaal herstel). Herschikking, frontloading en flexibilisering zijn onderdeel van de oplossing.
 - [passief] **MFK:** Zoveel mogelijk beperken van een structurele afdrachtenstijging. Eerdere onderhandelingsprincipes blijven gelden: benadrukken belang behoud permanente afdrachtenkorting, beperkte omvang, noodzaak modernisering en terughoudend op nieuwe eigen middelen.
 - [passief] Narratief tegenspreken dat alleen Zuiden is geraakt. Noord- en Oost-Europa worden economisch ook heel hard geraakt. NL in top 5. Aangeven dat agressieve toon uit Zuiden contraproductief werkt.
 - [passief] In de mondelinge toelichting op het initiatief gaven Merkel en Macron aan dat zij het mededingingskader willen wijzigen ten bate van Europese kampioenen. NL is hier niet positief over en wil een sterk en onafhankelijk mededingingstoezicht houden.

Terugvalpositie

- N.v.t.

Krachtenveld

- **DUI-FRA initiatief:** Breed paper over gezondheid, MFK, groen/digitaal en interne markt/handel. Is in zijn uitwerking op de meeste punten vrij vaag. Biedt dus nog ruimte voor bijsturing/invulling. Meest principiële en voor NL gevoelige punt is de expliciete steun voor lenen door de EU ter financiering van het herstelfonds, dat 500 miljard zou moeten bedragen. Er wordt wel aangegeven dat dit tijdelijk moet zijn en goed dichtgeregeld in het Eigen Middelen Besluit. Moet gepaard gaan met gezond economische beleid en hervormingen. De mix loans vs. grants wordt nog in het midden gelaten. Met dit voorstel creëren DE en FR de ruimte voor Von der Leyen om volgende week met een MFK/herstelinstrument voorstel langs deze lijnen te komen. Paper bevat zeker aanknopingspunten voor NL op groen en digitaal en mogelijk (deels) op gezondheid, waar NL nog positie moet bepalen. Ook op interne markt (roadmap naar volledige IM) en handel staan er goede punten in. Op bijv. investeringsbescherming is het minder zeker dat aansluit op NL denken. Dat laatste geldt ook voor belastingen (CCTB), hoewel in bredere zin verwijzing naar OESO werk belastingen aansluit bij NL visie.
- (10)(2a) Vergelijkbare positie als NL, zie gezamenlijk non-paper. *Loans for grants* onacceptabel (twijfel bij (10)(2a)). Noodzaak tijdelijk karakter herstelinstrument, naast normaal MFK. Noodzaak behoud permanente korting.

- **Zuid Europa:** (10)(2a) heeft non-paper opgesteld (steun van (10)(2a)). Herstelinstrument omvang van ten minste EUR 1000 mld, uiterlijk in september 2020 gereed, voorzien van *frontloading* mechanisme (zodat uitgaven al in 2020 kunnen worden gedaan), voorkeur voor *grants* en vooral gericht op meest getroffen regio's en sectoren (in afwijking van bestaande allocatiesleutels). Leningen die CIE aangaat, dienen zeer lange looptijd te hebben.
- **Midden- en Oost Europa:** voor mix van *loans* en *grants* (10)(2a) vooralsnog meest kritisch over inzet van de *headroom* tbv *loans for grants*; wil koppelen aan voorwaarden.
- (10)(2a) in spagaat tussen zuinige vrienden uit Hanze coalitie en *Friends of Cohesion*. Pragmatische houding, voor mix van *loans* en *grants*. Inzet om bezuinigingen op GLB en Cohesiegelden te vermijden.

Positie Nederlands parlement

- Kritisch over schuldgefinancierde EU-begroting.

Achtergrond/Toelichting

- Het CIE pakket bestaat (naar verwachting) uit o.a. 4 Mededelingen, aanpassing van het huidige MFK, aangepast voorstel EMB, aangepast voorstel IIA, voorstellen voor een Recovery and Resilience Facility, een Solvency Support Instrument en een gezondheidsprogramma, en diverse (aangepaste) sectorale voorstellen (o.a. InvestEU, Horizon, ESI-fondsen, NDICI, JTF).

Afkortingen in CRP-instructies

Afkortingen van lidstaten worden volgens de Nederlandse taal gebruikt (zie hieronder). Gelieve HOOFDletters te gebruiken.

Commissie	: CIE
Europees Parlement	: EP
Voorzitterschap	: Vzschap
Raadsecretariaat	: RS
Raadswerkgroep	: RWG
Lidstaten/lidstaat	: LS
Juridische Dienst Raad	: JDR
Juridische Dienst Commissie	: JDC
Europese Raad	: ER

Lidstaten:

België	: BEL
Bulgarije	: BUL
Cyprus	: CYP
Denemarken	: DK
Duitsland	: DUI
Estland	: EST
Finland	: FIN
Frankrijk	: FRA
Griekenland	: GR
Hongarije	: HON
Ierland	: IER
Italië	: ITA
Kroatië	: KRO
Letland	: LET
Litouwen	: LIT
Luxemburg	: LUX
Malta	: MAL
Nederland	: NL
Oostenrijk	: OOS
Polen	: POL
Portugal	: POR
Roemenie	: ROE
Slovenië	: SLV
Slowakije	: SLW
Spanje	: SPA
Tsjechië	: TSJ
Verenigd Koninkrijk	: VK
Zweden	: ZWE

Geannoteerde agenda HCEU 16 april 2020

Aan: SGAZ

Van: secretaris HCEU

1. Voorbereiding videoconferentie leden ER 23 april

Doel bespreking:

- 1) Voorleggen notitie met inzet ER aan REA 21/4 (samenvatting van het besprokene in HCEU; incl. uitkomsten BWO MFK 16/4)
- 2) Strategische discussie in HCEU uitmondend in tasker om NL lange termijn inzet op verschillende pijlers uit te werken.
NB Green Deal bespreking is hier reeds voorbeeld van. Indien geen discussie over inhoud niet nodig dit aan REA voor te leggen.

Opmerkingen:

Vergaderdocumenten

Ter voorbereiding zijn vijf documenten verspreid:

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

- 4) Oplegnotitie Green Recovery met als bijlage:
- 5) EN non paper Green Recovery (beide EZK, interdept. afgestemd)

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Document 3 zal aan de REA worden voorgelegd m.h.o.o. verlenen mandaat voor MP t.b.v. VC ER.

Bij documenten 4 en 5 is dat een keuze voor de HCEU. Advies BZ is dit niet te doen, tenzij er substantiele bespreekpunten uit HCEU naar voren komen. Algemene inzet op vergroening en digitalisering meenemen in recovery zit ook in synthese REA notitie.

Verloop vergadering

Advies is vergadering in drie onderdelen op te delen:

- A. Discussie over NL inzet in exit en recovery fase a.d.h.v. de verspreide documenten 1 en 2: aandachtspunten departementen, afspraak om op de verschillende pijlers van het CWP verder uit te werken;
- B. Op deze basis: vaststellen of synthese notitie 3 aan REA kan worden voorgelegd;
- C. Green Deal: vaststellen of notitie 4 + non paper 5 akkoord is of aan REA moet worden voorgelegd.

Zie volgende pagina voor opmerkingen per thema.

A. Exit en recovery

1. Exit-strategie

(10)(2e)

(10)(2e)

Valt buiten reikwijdte van het WOB-verzoek

2. Recovery: Overzichtsnotitie EU impact Coronacrisis

Valt buiten reikwijdte van het WOB-verzoek

T.a.v. de financieel-economische dimensie loopt een separaat traject (BWO's, niet bij alle HCEU deelnemers bekend). Vz./RAAZ/Fin kunnen stand van zaken toelichten.

Valt buiten reikwijdte van het WOB-verzoek

B. REA notitie

Vz. kan vragen of op deze notitie nog opmerkingen zijn.

Vervolgens kan worden besloten deze notitie aan de REA door te geleiden.

C. Green Recovery + non paper als bijlage

De voorzitter kan EZK vragen de inleiding te verzorgen.

Inzet is er op gericht de GD op tafel te houden. Zeker indien nieuwe additionele investeringen besloten gaan worden belangrijk om deze in lijn te brengen met de lange termijn doelen van de Strategische Agenda (geldt ook voor de andere pijlers).

Wel balans nodig: we willen niet nog een extra verdieping erbovenop zetten, maar wel de nieuwe uitgaven klimaatproof houden. Dit is allemaal deel van NL moderniseringsinzet, maar zal steeds binnen onze horizontale MFK inzet moeten kaderen. We zullen alert moeten zijn op "overpromise", niet alleen ten aanzien van de MFK-passages, maar ook in het bredere geheel. Voor green recovery zullen grote investeringen nodig zijn. In een nakende recessie, zal steeds met schaarse middelen moeten worden bezien hoe deze het best kunnen worden ingezet.

2. W.v.t.t.k.

Valt buiten reikwijdte van het WOB-verzoek

Geannoteerde agenda HCEU 3 april 2020

Aan: SGAZ

Van: secretaris HCEU

NB Vooraf over de techniek:

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

1. Voorbereiding Eurogroep 7/4 en nog te plannen VC Europese Raad

Doel bespreking:

- Doorgeleiden notitie naar REA 7/4
- Concluderen dat toelichting notitie te lang is voor REA: volstaan met "kern" + tabel als bijlage.

Opmerkingen:

- Notitie biedt goed overzicht van de lopende initiatieven op het financieel-economisch vlak in aanloop naar Eurogroep 7/4. Deze Eurogroep kreeg een tasking van de VC ER van 26/3. Een volgende sessie van de VC ER is nog niet gepland, is nog mogelijk eind volgende week maar waarschijnlijker lijkt kort na Pasen.
- CIE presenteerde vandaag (2/4) een nieuw pakket aan voorstellen waaronder voor een werkloosheidsinstrument (SURE) en verdere flexibilisering van het MFK. De belangrijkste van deze voorstellen zijn meegenomen in de notitie (10)(2a). Er wordt gewerkt aan een kamerbrief met appreciatie op hoofdlijnen die voor AO Eurogroep op 7/4 in de ochtend in de TK moet liggen.
- Doel bespreking REA is vooral alle ministers op vlieghoogte te brengen t.a.v. de koers die is uitgezet in BWO afgelopen dinsdag (waar o.a. het NL idee voor een Coronafonds uit naar voren kwam).
- Proces: Fin kan stand van zaken toelichten t.a.v. voorbereiding Eurogroep. AZ/BZ/PVEU/SZW kunnen aanvullen vanuit hun circuits.
- Aandachtspunten zijn met name:
 - o SURE voorstel: gevoelig omdat het een voorloper is van een nog komend voorstel voor een Europees WW-herverzekeringsinstrument. Daarnaast omdat van lidstaten wordt gevraagd garanties af te geven. Instrument kan worden verward met eurobonds. Is dat in technische zin niet, het gaat om schulduitgifte ten behoeve van het verstrekken van leningen aan landen en daarvoor bestaan al aantal precedents (w.o. EFSM). NL zet zich actief in om, als voorstel al niet van tafel gaat, de scope te verbreden/verleggen naar gezondheidsinvesteringen zodat link met WW-voorstel zwakker wordt.
 - o ESM: NL houdt vast aan voldoende conditionaliteit zeker in tweede fase (10)(2a) erg zwak op dit punt.
 - o NL voorstel voor Coronafonds: belangstelling van aantal landen maar geen "doorbraak". Blijft nodig risico te beoordelen van stapeling van voorstellen, d.w.z. niet en CIE voorstel SURE en overige mobilisatie binnen MFK en dan nog bilaterale bijdragen aan apart fonds.
 - o MFK: relatie met breder MFK pakket ligt dinsdag voor in BWO (dus niet in REA).

2. W.v.t.t.k.

Green deal

- EZK zal in HCEU naar verwachting aandacht vragen voor klimaat/Green deal met name in relatie tot de financiële dossiers. EZK vindt dat de crisismaatregelen en een herstelprogramma niet ten koste mogen gaan van de NL ambities t.a.v. de Green Deal en deze zouden moeten ondersteunen. Gaat daarbij om ophogen doel klimaat 2030, minimaal 25% voor klimaat in MFK, resterend bedrag MFK Paris Proof en 25% vergroening MFK en dat EIB inzet voor COVID niet ten koste mag gaan van EIB inzet voor EGDIP. En in bredere zin dat de recovery voorstellen t.a.v. Corona zodanig worden vormgegeven dat dit ook leidt tot een "Green Recovery".
- *Voorgestelde reactie:* NL inzet t.a.v. Green Deal staat, maar wel belangrijk nieuwe context mee te wegen. Goed om NL positie in deze nieuwe context te bespreken in interdepartementaal dossierteam klimaat/energie (reeds voorzien). Kan onderdeel zijn van intern denkwerk waar in vorige HCEU toe werd besloten. En op enig moment in HCEU terug laten komen

Interne markt

Valt buiten reikwijdte WOB-verzoek

Annotatie REA, 21 april 2020 M en R

REA

1. Voorbereiding VTC ER van 23 april a.s.

Spreekpunten

Minister Blok

- *U kunt de door BZ gecoördineerde REA notitie toelichten:*
- VTC ER zal naar verwachting over drie pijlers komen te spreken: *exit*, *recovery* (incl. uitkomst eurogroep) en de internationale dimensie van de Corona aanpak – waarbij in de VTC ER zelf waarschijnlijk vooral over de financieel-economische dimensie van *recovery* wordt gesproken.
- T.a.v. **exit** Valt buiten reikwijdte WOB-verzoek
- Valt buiten reikwijdte WOB-verzoek
-
-
-
- T.a.v. **recovery** zal het zwaartepunt liggen op de discussie over een aanpassing van het MFK, met daaraan gekoppeld het zgn. "recovery fund" waar de Eurogroep geen akkoord over kon bereiken. De CIE komt naar verwachting 29/4 met een aangepast voorstel. Zodra dat voorstel er ligt zullen we in een REA onze positie bepalen.
- NL erkent belang van een gezamenlijke aanpak t.a.v. het economisch herstel. Het is in niemands belang als bepaalde lidstaten in onevenredig grote economische problemen komen. Ik zie hier ook geopolitieke risico's (rol van China/RF). De vorm waarin deze Europese steun wordt gegeven is wel van belang: deze moet bijdragen aan lange termijn economisch herstel en houdbaarheid van de Eurozone.
- Voor het moment hanteren we volgende uitgangspunten:
 - Belang van goede analyse van welke investeringen en hervormingen nodig zijn voor economisch herstel.
 - Het MFK vormt de basis voor EU financiering. Een aangepast MFK voorstel moet wat het herstellepakket betreft beperkt zijn in scope en timing, gericht op economisch herstel. Tijdelijkheid, bijv. 2 jaar, dus cruciaal.
 - Belangrijk maximale te doen met wat al in de pijplijn zit, zonder het wiel opnieuw uit te vinden: frontloading, herprioritering, gebruik van bestaande instrumenten om bijv. EIB leningen te ondersteunen zoals InvestEU.
 - Koppeling met hervormingen, met herstel interne markt, en stimuleren van digitalisering en Green Deal.
 - Aantal LS en (10)(2a) pleit voor verhoging Eigen Middelen Plafond om met die ruimte zwaarst getroffen lidstaten te steunen. Voor NL is het uitgesloten om de CIE geld te laten lenen dat vervolgens als subsidie wordt overgemaakt ("loans for grants"), dit is strijdig met de EU-Verdragen over de werking EU-begroting. Naar "loans for loans" kan misschien worden gekeken onder strikte voorwaarden (vgl. werkwijze EFSM). Aanpassing EMB vergt unanimititeit, dus hier kan NL duidelijke voorwaarden stellen.
 - T.a.v. het MFK moet het voorstel van VZER Michel aan het slot van de ER van 21/2 de basis vormen (10)(2a). Dat is ook van belang voor het behoud van de huidige afdrachtenkorting.
- Minister Kaag zal ingaan op de **internationale/OS** pijler.

Valt buiten reikwijdte WOB-verzoek

Achtergrond

- Zie REA notitie

2. W.v.t.t.k.

-

REA

1. Voorbereiding Eurogroep en mogelijke VC Europese Raad

Spreekpunten

Minister Blok

- Akkoord met voorliggende notitie.
- We moeten allereerst erkennen dat Europese samenwerking, ook financieel-economisch, noodzakelijk is om deze crisis het hoofd te bieden. Het is niet in het NL belang dat de economie in grote delen van Europa instort, ook als we zelf nationaal erin slagen de zwaarste klappen op te vangen met onze buffers.
- Daar moeten echter wel heldere voorwaarden aan worden gesteld.
- Moeten erkennen dat krachtenveld er op dit moment zeer moeilijk uit ziet (10)(2d) geeft steun aan het pakket dat voorligt aan de Eurogroep, d.w.z. dat we noch op conditionaliteiten ESM noch op aanpassing SURE voorstel steun van (10)(2a) hebben. Op ESM resten alleen (10)(2a) nog in de coalitie.
- Dit betekent dat we tijd moeten rekken en het speelveld moeten verbreden. We worden nu geconfronteerd met een veelheid aan voorstellen die gestapeld worden, terwijl onduidelijk is wat NL hiervoor terug krijgt. Dit geldt bijv. ook voor het MFK dossier dat hiermee verknoot raakt: de inzet daarop moeten we als een pakket met de EMU inzet benaderen.

(10)(2g)

Minister Kaag

-

Valt buiten reikwijdte WOB-verzoek

Achtergrond

- Zie notitie.
- NB De VC van de Europese Raad is nog niet gepland, verwachting is nu dat deze eerder na dan voor Pasen zal plaatsvinden. De agenda zal de Corona-aanpak in brede zin zijn, d.w.z. ook gezondheid e.d. In de voorliggende notitie ligt de focus evenwel op de financieel-economische onderwerpen i.v.m. de Eurogroep van 7/4. Voor het overige volstaat de vorige REA bespreking als kader voor de ER.
- Op 8/4 komt de CIE waarschijnlijk met een mededeling over een exit strategie en een herstelplan, als eerste poging om lijn te brengen in de afbouw van de gezondheidsmaatregelen en het gaan werken aan economisch herstel.

2. W.v.t.t.k.

Wordt meegenomen in deelbesluit EZK

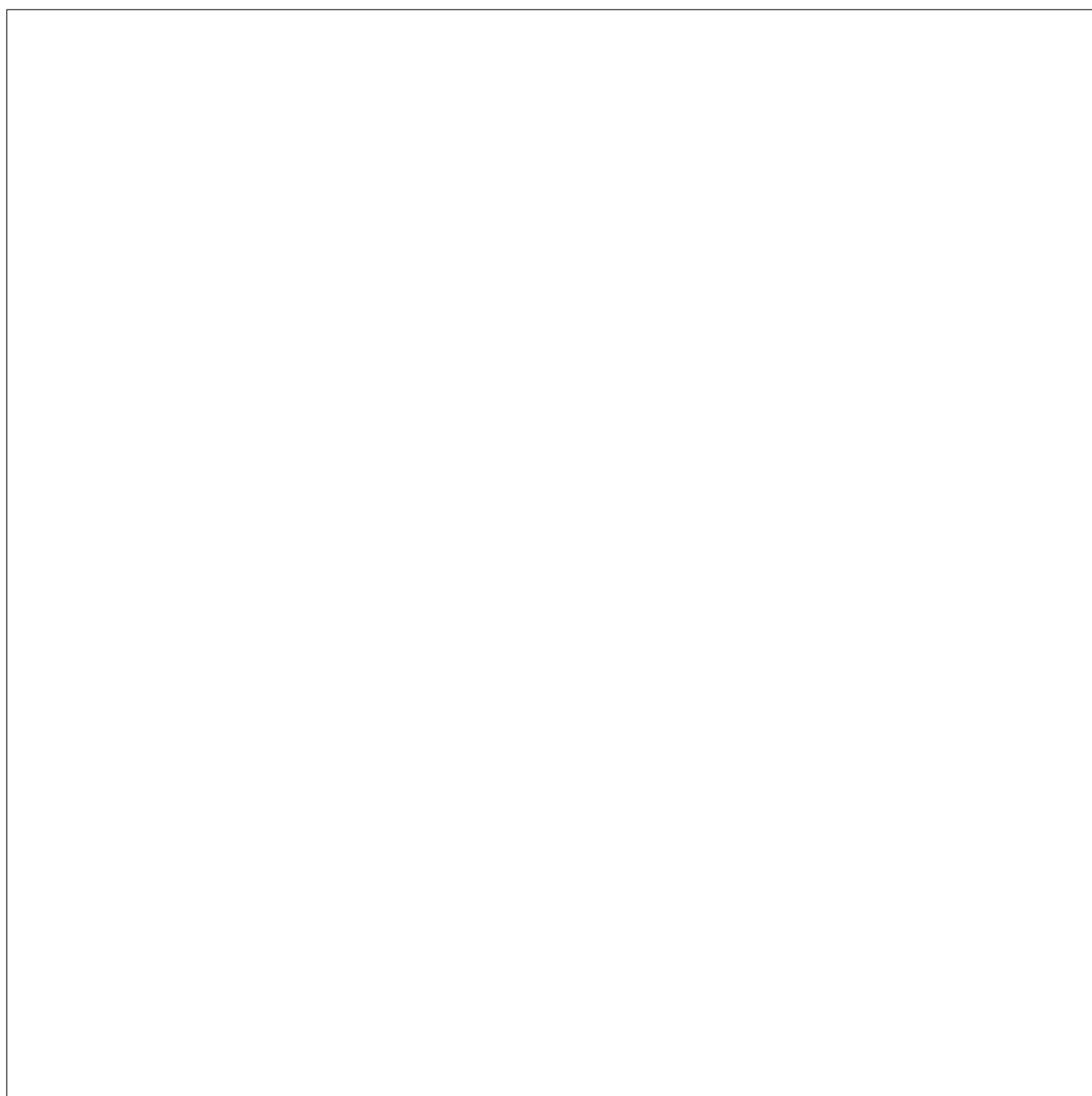
**REA notitie inzet videoconferentie leden Europese Raad van 23 april
COVID-19**

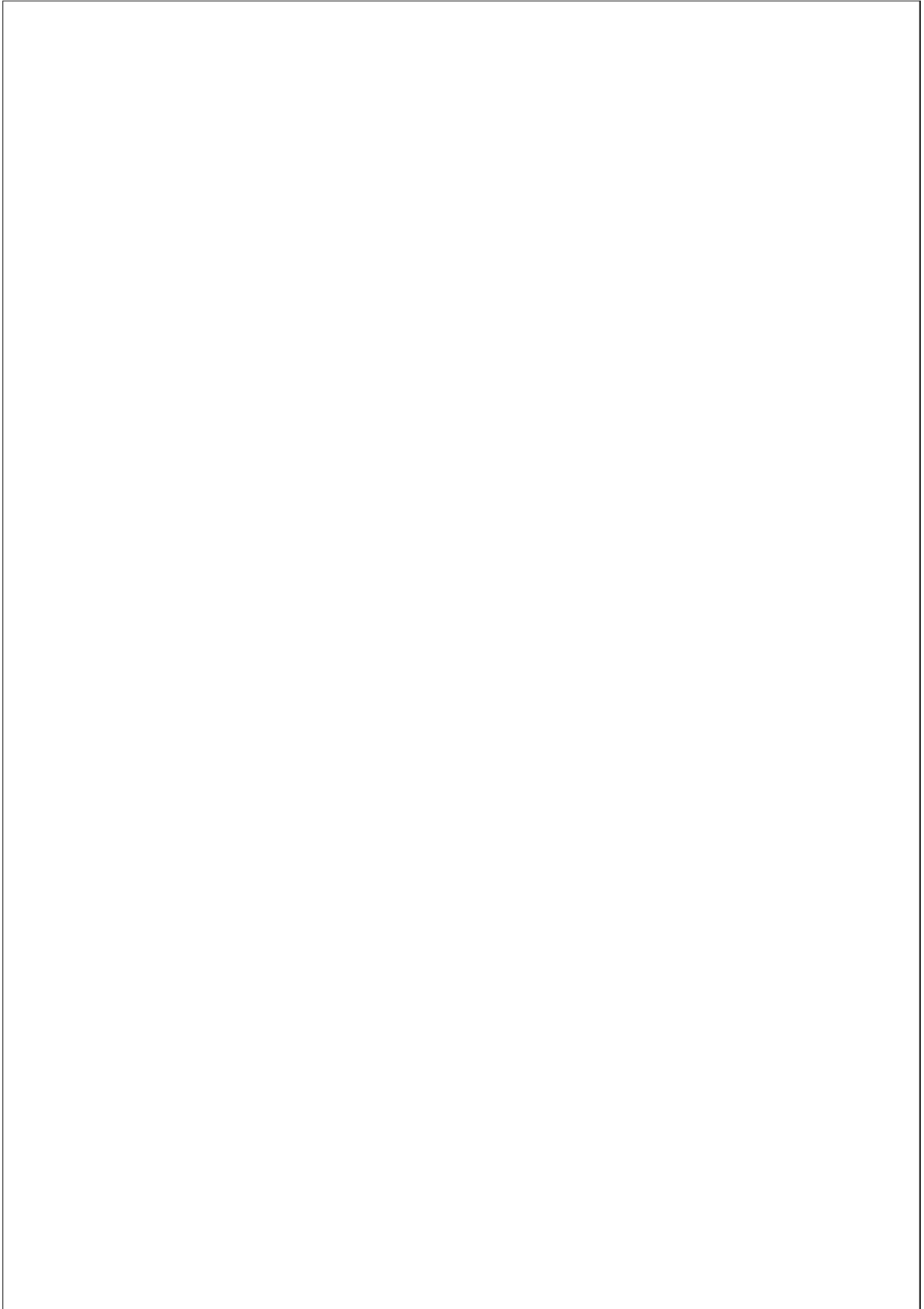
Deze notitie bepaalt de inzet voor de videoconferentie van de leden van de Europese Raad die op 23 april plaatsvindt. De videoconferentie zal zich uitsluitend buigen over de aanpak van COVID-19, in navolging van eerdere VC's op 10, 17 en 26 maart.

De precieze agenda van de VC ER ligt nog niet vast. Dat geldt ook voor de vraag of een gezamenlijke verklaring wordt voorzien. Naar verwachting zal de nadruk in de besprekingen te komen liggen op 1) gecoördineerd afschalen (exit); 2) economisch herstel inclusief aanpassing MFK voorstel (recovery) en 3) de internationale dimensie.

NB De onderstaande notitie schetst de brede NL inzet op deze terreinen. In de VC ER zal de ruimte voor de NL interventie beperkt zijn dus zal niet deze gehele inzet aan de orde kunnen komen.

1. Afschalen Corona maatregelen ("exit")

2. Herstel (“recovery”)

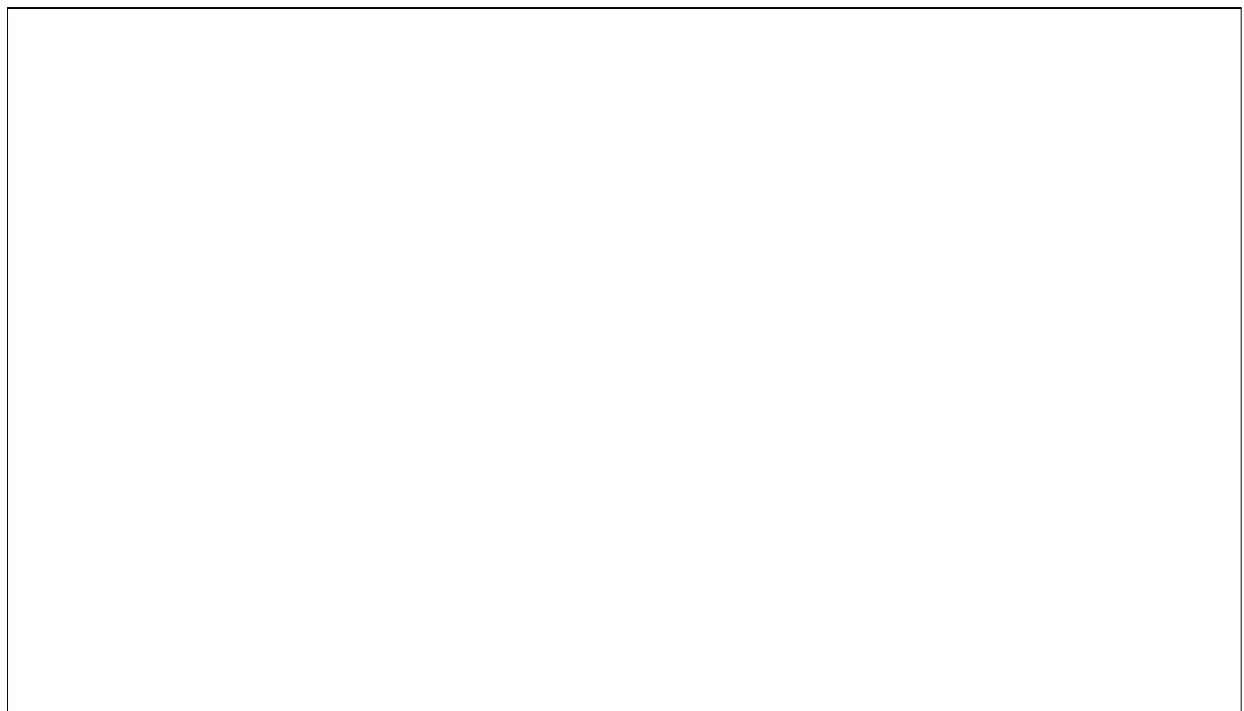
Bereiken

- Gecoördineerde Europese aanpak die nationale verantwoordelijkheden intact laat.
- Benadrukken belang van klimaatbeleid, verduurzaming en digitalisering/interne markt (ook m.b.t. vaardigheden van werknemers en bredere bevolking) als onderliggende aanjagers bij het economisch herstel.
- De Europese Green Deal en zijn investeringsplan (EGDIP) een centrale rol geven in de economische herstelplannen.
- Vasthouden aan de ambitieuze digitaliseringsagenda van de Commissie met een focus op innovatie en sleuteltechnologieën zoals AI. Versterking van de interne markt door steviger handhaving en een maatwerkaanpak voor het slechten van resterende belemmeringen.
- Recovery Fund: in ieder geval inzetten van bestaande financiële instrumenten zoals InvestEU en gebruik van de marge onder het Eigen Middelen-plafond (*headroom*).
MFK: herstel- en stimuleringsmaatregelen in lijn met NL moderniseringsinzet: onderzoek en innovatie, klimaat, veiligheid en migratie. Herstel en stimuleringsmaatregelen binnen MFK programma’s en fondsen moeten zich richten op: onderzoek, innovatie (o.m. ter bevordering van de ontwikkeling van sleuteltechnologieën die van belang zijn voor de digitale- en klimaattransitie), health, crisis-response, werkgelegenheid, digitale vaardigheden, etc. Het is tevens van belang passende voorwaarden te verbinden aan een duurzaam en houdbaar herstel.

Vermijden

- Recovery Fund/MFK: Gezamenlijke schulduitgifte (Eurobonds) ter financiering van een Recovery Fund; een omvang (van het fonds) die niet in verhouding staat tot de rol van investeringen in het economisch herstel; misbruik van het fonds voor industriepolitiek; introductie van een eurozone-stabilisatiefunctie middels het fonds.
- Uitstellen of vertragen van bestaande voorstellen of voorstellen die in de pijplijn zitten en die in lijn zijn met de Nederlandse ambities.

3. Internationale dimensie

Achtergrond

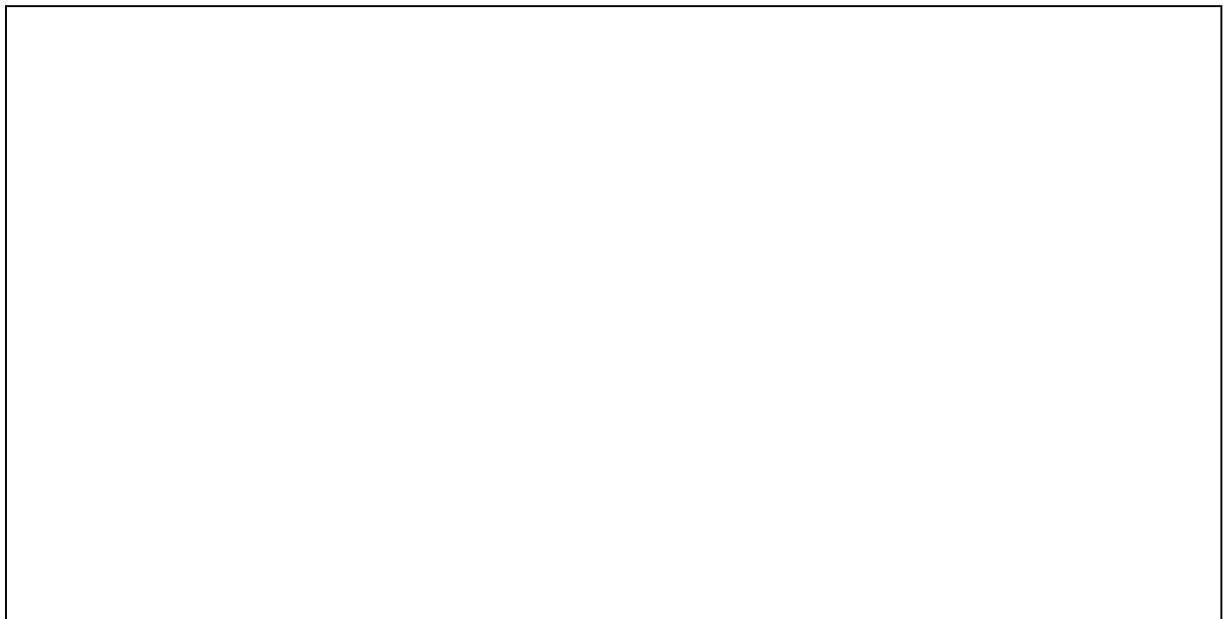
1. Afschaling Corona maatregelen ("exit")

2. Herstel ("recovery")

- Voorkomen moet worden dat herstelmaatregelen tot structureel hogere uitgaven leiden. Indien goed vormgegeven kan inzet Cohesie bijdragen aan economisch (en daarmee budgettair) herstel na COVID-19; bijvoorbeeld door Cohesie gericht in te zetten op vergroten arbeidspotentieel en verhogen werkgelegenheid (door mensen weer aan het werk te krijgen, bijvoorbeeld met activerend arbeidsmarktbeleid). Ook is het van belang dat de in het kader van het Corona Response Investment Initiative (CRII-plus) overeengekomen versoepeling van de bestedingsregels beperkt blijft tot tijdelijke uitzonderingen. De staande NL onderhandelingsinzet voor het MFK blijft gehandhaafd.
- Daarnaast van belang dat zo groen mogelijke herstelmaatregelen worden genomen. Dit draagt bij aan NL moderniseringsinzet. EU uitgaven moeten bijdragen aan het bereiken van een klimaatneutrale Unie in 2050. De Europese Green Deal en haar investeringsplan (EGDIP) moeten zodoende een centrale plek krijgen in het economische herstelprogramma. Nederland houdt ook vast aan het nog dit jaar ophogen van het EU 2030-broeikasgasreductiedoel naar 55%). Ook moeten er afdoende waarborgen komen om te zorgen dat uitgaven klimaat- en milieudoelen niet schaden.
- Voor digitalisering biedt de crisis kansen voor verdere digitalisering en versnelde technologische ontwikkeling en daarmee voor het realiseren van de digitale transitie. Daarom is het van belang om vast te houden aan de ambitieuze digitaliseringsagenda van de Commissie met een focus op innovatie en sleuteltechnologieën zoals AI. Deze zijn belangrijk voor een innovatieve en competitieve basis voor zowel het herstellen van de economie als de competitiviteit op de lange termijn.

- Volgend MFK: De CIE komt waarschijnlijk eind deze/begin volgende maand met een aangepast MFK-voorstel dat een centrale rol moet spelen in het herstel. Dit zal leiden tot opwaartse druk op het MFK-plafond of het naar voren halen van uitgaven (frontloaden). Ook wordt gesproken over het (tijdelijk) ophogen van het Eigen Middelenplafond zodat meer met garanties/hefbomen kan worden gewerkt. Wat NL betreft moet in eerste instantie vooral gedacht worden aan herprioritering binnen bestaande programma's t.b.v. zaken als onderzoek, innovatie, verduurzaming, digitalisering, health, werkgelegenheid en crisis-response capaciteit.
- Recovery Fund: In de Eurogroep is afgesproken dat wordt gewerkt aan het opzetten van een Recovery Fund om financiering te verstrekken aan programma's die de economie weer op gang moeten helpen. Het fonds moet tijdelijk, gericht en evenredig zijn aan de buitengewone kosten en helpen deze kosten te spreiden in de tijd d.m.v. geschikte financiering. Hiervoor wordt o.a. gesproken over 'innovative financial instruments' wat door (10)(2a) als een stap richting Eurobonds wordt gezien en door NL wordt geïnterpreteerd als inzet van garanties/hefbomen via bestaande instrumenten als InvestEU en gebruik van de marge onder het Eigen Middelen-plafond (*headroom*). Regeringsleiders is gevraagd om verdere *guidance* t.a.v. financiering, vormgeving (binnen of buiten MFK), waar geld in geïnvesteerd kan worden en onder welke voorwaarden.

3. Internationale dimensie

REA notitie – Eurogroep 7 april

Aanleiding

In lijn met de conclusies van de leden van de Europese Raad van 26 maart jl. zal de Eurogroep op 7 april a.s. een pakket aan mogelijke Europese maatregelen voorbereiden voor de leden van de Europese Raad, ten aanzien van COVID-19. Op basis van de voorbereidende hoog-ambtelijke vergaderingen (EWG) lijkt er vooralsnog onvoldoende consensus te zijn voor een Eurogroep-statement. Daarom zal een rapport worden opgesteld door de voorzitter van de Eurogroep op basis waarvan de leden van de Europese Raad kunnen besluiten. Op dit moment (2 april 10.00 uur) wordt over onderstaande voorstellen gesproken. Deze voorstellen zijn tevens samengevat in bijgevoegde tabel.

Kern

-
-
-
-
- **COVID-19 Emergency Fund:** NL heeft zelf een voorstel gedaan voor een fonds/faciliteit buiten het MFK voor tijdige en directe noodhulp aan lidstaten en regio's, specifiek voor bestrijding van de COVID-19-pandemie. Werking en structuur is vergelijkbaar aan FRIT (de Turkije-faciliteit). Bilaterale bijdragen zouden vrijwillig zijn en NL zou niet zelf gebruik hoeven te maken van het fonds. NL ziet dit instrument als substituut voor andere

voorstellen (*of of*), maar het risico is dat andere lidstaten het zien als complementair (*en en*).

- **COVID-19 respons fonds voor economisch herstel** (10)(2a) heeft een voorstel gelanceerd voor een fonds om EU-landen te helpen bij het economische herstel, gefinancierd met gemeenschappelijke schulduitgifte. Het zal uitkeren aan landen op basis van de mate van economische schade door COVID-19 met als doelen duurzame verbeteringen gezondheidszorgstelsels, de Europese industriestrategie (m.n. waardeketens) en de Green Deal. Terugbetalingen vinden plaats via een solidariteitsbelasting (nieuw eigen middel onder MFK) of uit Europese begroting en zal dus leiden tot transfers. NL is geen voorstander van gemeenschappelijke schulduitgifte gedekt met nieuwe eigen middelen. Door de terugbetaling met eigen middelen van alle lidstaten verschilt dit voorstel cruciaal van het SURE-voorstel van de Commissie, waarbij de landen die gebruik maken van de middelen zelf verantwoordelijk zijn voor terugbetaling. Verder vindt NL gemeenschappelijke schuld voor het financieren van 'economisch herstel' onverstandig. De uitgaven zullen moeilijk te onderscheiden zijn van reguliere uitgaven of uitgaven die bestaande uitdagingen adresseren, zoals klimaat en digitale transformatie. Waar het SURE-voorstel van de Commissie gericht is op acute problematiek door buitengewone omstandigheden is bij het (10)(2a) voorstel een veel groter risico op financiering van de reguliere uitgaven van lidstaten (iets waar zij in beginsel zelf voor verantwoordelijk moeten worden gehouden omdat zij ook zelf volledig zeggenschap hebben over hun begrotingsbeleid).
- **Overig (MFK):** Naast de voorstellen die in de Eurogroep worden besproken presenteert de Commissie op 2 en 3 april een aantal voorstellen die voor veel lidstaten ook budgettair relevant zijn (bijv. Coronavirus Response Investment Initiative+). Zo zal heeft de Commissie aangegeven dat het via het Emergency Support Instrument (ESI) 2,7 miljard euro flexibel in wil kunnen zetten aan de bestrijding van COVID-19 voor een periode van twee jaar. NL kan deze voorstellen steunen. Gestreefd wordt om de Kamer op maandag 6 april aanstaande over deze nieuwe Commissievoorstellen te informeren, inclusief SURE.

NB: CIE heeft aangegeven aan een herziening van haar voorstel voor het nieuwe MFK te werken. Vermeden moet worden dat een stapeling van voor NL negatieve maatregelen optreedt. NL zal samen met gelijkgestemde LS erop inzetten dat de budgettaire vormgeving (plafond en kortingen) in lijn komt met de NL MFK-inzet en COVID-19-specifieke instrumenten zoveel mogelijk separaat worden geplaatst en tijdelijk zijn.

Toelichting

4. Een fonds/faciliteit buiten het MFK (eigen voorstel)

- Een tijdelijk noodfonds voor tijdige en directe noodhulp aan lidstaten en regio's, specifiek voor bestrijding van de COVID-19 pandemie.
- Financiële hulp kan ingezet worden voor de financiering van directe hulp in bestrijding van de crisis. Denk aan medische hulp, maar ook aan herstel- en opbouwregelingen ten behoeve van robuuste crisiscapaciteit voor gezondheidscrises.
- De financiële steun wordt uitgekeerd als subsidie/gift, zonder aanvullende voorwaarden. De maximale omvang van het fonds bedraagt 10-20 miljard euro (NLse bijdrage 0.6-1.2 miljard euro). Het fonds staat uit buiten de plafonds van het MFK en wordt via bilaterale

bijdragen van alle lidstaten gefinancierd (BNI-aandeel). Het fonds kent een looptijd van drie jaar, met mogelijkheid tot verlenging indien noodzakelijk.

- Dit fonds is te prefereren boven een instrument voor tijdelijke werkloosheidsrisico's omdat het specifieker en op wens van de lidstaat gericht kan worden op specifieke hulp (sluit beter bij aan bestrijding van deze crisis). Daarnaast is sprake van giften, die lidstaten niet terug hoeven te betalen (bij leningen is feitelijk alleen sprake van een rentesubsidie omdat landen van de EU of het ESM goedkoper kunnen lenen dan op de markt). Het fonds heeft een eindeclausule, waardoor het in mindere mate een precedent is voor mogelijke toekomstige voorstellen. Het staat buiten het MFK, waardoor dit fonds geen opwaartse druk geeft op de omvang van een volgend MFK (van belang in MFK-onderhandelingen).

5. COVID-19 respons fonds voor economisch herstel

- (10)(2a) heeft een voorstel gelanceerd voor een fonds om EU-landen te helpen bij het herstel van de economie nadat de COVID-19 uitbraak onder controle is gebracht
- Het fonds zal worden gefinancierd met gemeenschappelijke schulden. Het zal uitkeringen doen aan landen op basis van de zwaarte van de economische schade door COVID-19. Doelen van de uitkeringen betreft duurzame verbeteringen gezondheidszorgstelsels ten behoeve van het beter managen van vergelijkbare pandemieën in de toekomst en het aanpassen Europese waardeketens ("supply chains") in lijn met de Europese industriestrategie die de CIE op 10 maart heeft gepubliceerd.
- Terugbetalingen van de schulden vinden plaats via een solidariteitsbelasting (nieuw eigen middel onder MFK) of uit Europese-begroting. Dit betekent transfers, daarin verschilt dit voorstel dus cruciaal van het voorstel onder nummer 3, waarbij lidstaten die financiële steun ontvangen deze zelf terug moeten betalen.
- NL is in algemene zin van mening dat de gemeenschappelijke uitgifte van schuld papier, buiten het ESM en art. 122, ongewenst is omdat dit geen oplossing is voor de structurele uitdagingen van lidstaten.
- Daarnaast vindt NL dat het voorstel vooralsnog niet goed aangrijpt op de directe uitdagingen gerelateerd aan het onder controle brengen van de COVID-19 uitbraak en te veel vooruitloopt op de lange termijn, waar nog veel onduidelijk is. Er zijn wel vaker grotere crises geweest waarvan economieën moesten herstellen. Vooralsnog is er geen reden te veronderstellen dat de economie niet uit zichzelf voldoende kan aantrekken als aanbodrestricties zoals de *lockdown* en de sluiting van vliegroutes weer worden verminderd.
- Verschil met eventuele leningen onder artikel 122 zoals bovengenoemd is dat deze leningen juist de directe kosten van de crisis beslaan terwijl (10)(2a) juist een pot voor de toekomst willen. (10)(2a) koppelen het voorstel ook aan het beschermen van de industrie via het bijsturen van waardeketens (10)(2a).
- Als laatste verbindt (10)(2a) aan dit voorstel ook direct de mogelijkheid van een nieuw eigen middel voor de financiering hiervan. NL is terughoudend ten aanzien van nieuwe eigen middelen.

6. Coronavirus Response Investment Initiative+

- Naast de voorstellen die in de Eurogroep worden besproken heeft de Commissie op 2 april een aantal voorstellen gedaan die voor veel lidstaten ook budgettair relevant zijn (binnen bestaand budget) in het bestrijden van de COVID-19-crisis:
 - Verdere flexibilisering van de cohesiemiddelen (in aanvulling op het CRII-voorstel van 37 miljard euro), waardoor middelen sneller en gerichtter kunnen worden ingezet. NL is kritisch op het tijdelijk loslaten van de thematische concentratie en de introductie van de mogelijkheid voor 100% EU-financiering, maar zal dit omwille van de situatie niet tegenhouden.
 - Speciale COVID-19 maatregelen voor het Visserijfonds.
 - Flexibilisering van Europees Fonds voor Meest Behoeftigen (FEAD).

7. Een Emergency Support Instrument (ESI)

- De Commissie wil via ESI 2,7 miljard euro flexibel in kunnen zetten aan de bestrijding van COVID-19 voor een periode van 2 jaar. Het gaat om zaken als opzetten van veldhospitals, aanschaf van medische voorraad en het transport van medisch materieel en patiënten over de grens. Er zijn geen landenveloppen; de Commissie verdeelt de middelen o.b.v. de ernst van de situatie.
- Financiering hiervan vindt plaats door inzet van de speciale instrumenten op de EU-begroting (2 miljard Global Margin for Commitments (GMC), 0,7 miljard Contingency Margin en 0,3 miljard Flexibiliteitsinstrument). Voor inzet van de GMC is een aanpassing van de MFK-verordening nodig (unanimiteit). Er blijft dan nog 0,6 miljard ruimte op de begroting over (10)(2a).
- Daarnaast biedt de Europese Commissie lidstaten de mogelijkheid om extra bij te dragen aan het ESI via bilaterale bijdragen.
- NL is voorstander van de inzet van de ruimte voor onvoorziene omstandigheden binnen de EU-begroting voor COVID-19. NL is bereid om een additionele bilaterale bijdrage te overwegen om meer solidariteit te tonen, maar dit moet wel in de context van andere voorstellen en initiatieven worden gezien, zoals het NLse voorstel. Het NL voorstel en het ESI-voorstel hebben grotendeels hetzelfde doel voor ogen, zij het met een andere financieringsconstructie, synergie of samenvoeging zou een mogelijkheid zijn.

Spreekpunten

Corona Exit strategie

Economisch herstel

Inhoud

- Important discussion and decisions ahead on recovery. For this, we need a precise analysis of which measures for reform and investment are needed in recovery to make the EU come out of this crisis both stronger and more resilient. How can individual Member States kick-start their economies? Which reforms are necessary to achieve longer-term sustainable growth?
- EU-investment should support these efforts. I think it is crucial to address the issue of divergence in economic outlook. Part of this divergence is the direct result of slow pace in reforms or the lack of them.
- We need solidarity underpinned by reform; our common strategic agenda should be at the centre of this effort, notably the need for a green and digital transformation of our societies, and it is crucial to restore and deepen our Internal Market. This crisis offers a unique opportunity to support these transitions and strengthen our competitiveness. Need continued strong EU leadership on this.

Financiering herstel

- Huge financial effort agreed in Eurogroup and by ECB.
- Recovery effort should be within framework of MFF. Timeline for additional recovery effort is shorter, max 2 years, than MFF of 7. Additional finances for recovery need to be temporary and linked to reforms. I am willing to contribute directly through a higher contribution to the EU-budget for two years. Next to that we need to prioritize and frontload relevant programmes. This is my preferred option. Stick with normal budgetary procedure and framework (mff and own resources).

Headroom, loans and grants

- I see the point of some of you on wanting to generate a higher sum for recovery than could be otherwise possible through increasing contributions. As I said a clear needs analysis and a clear conditionality for reform are crucial for our support.
- Next to that proposal needs to be time limited, within common budgetary practice and respecting democratic principles of accountability and Parliamentary control. In this respect a financing proposal using the headroom for loans which are then used to top up grants from the MFF is not acceptable. It represents a fundamental shift in the way the EU works and operates. This is an entirely different debate.

Extern

Achtergrond

Doel videoconferentie

- VTC zal zich naar verwachting vooral richten op *de Roadmap Exit-strategie* en de *Roadmap Economic Recovery* (zie bijlagen), met het zwaartepunt op het sociaal-economische spoor, mede n.a.v. discussie vorige VC (26/3) en tasking Eurogroep.
- Vooralsnog enkel mondelinge conclusies door VZ ER voorzien voor de pers.

Corona Exit strategie

Economisch herstel

- Voorkomen moet worden dat herstelmaatregelen tot structureel hogere uitgaven leiden. Indien goed vormgegeven, kan inzet Cohesie bijdragen aan economisch (en daarmee budgettair) herstel na COVID-19; bijv. door Cohesie gericht in te zetten op vergroten arbeidspotentieel en verhogen werkgelegenheid (door mensen weer aan het werk te krijgen, bijvoorbeeld met activerend arbeidsmarktbeleid). Ook is het van belang dat de in het kader van het Corona Response Investment Initiative (CRII-plus) overeengekomen versoepeling van de bestedingsregels beperkt blijft tot tijdelijke uitzonderingen. De staande NL onderhandelingsinzet voor het MFK blijft gehandhaafd.
- Daarnaast van belang dat zo groen mogelijke herstelmaatregelen worden genomen. Dit draagt bij aan NL moderniseringsinzet. EU-uitgaven moeten bijdragen aan bereiken van klimaatneutrale Unie in 2050. De Europese *Green Deal* en haar investeringsplan (EGDIP) moeten zodoende centrale plek krijgen in economische herstelprogramma. NL houdt ook vast aan nog dit jaar ophogen van EU 2030-broeikasgasreductiedoel naar 55%. Ook moeten er afdoende waarborgen komen om te zorgen dat uitgaven klimaat- en milieudoelen niet schaden.
- Voor digitalisering biedt de crisis kansen voor verdere digitalisering en versnelde technologische ontwikkeling en daarmee voor realiseren van de digitale transitie. Daarom van belang om vast te houden aan de ambitieuze digitaliseringsagenda van de Commissie met een focus op innovatie en sleuteltechnologieën zoals AI. Deze zijn belangrijk voor een innovatieve en competitieve basis voor zowel het de herstellen van de economie als de competitiviteit op de lange termijn.
- Volgend MFK: De CIE komt volgende week met een aangepast MFK-voorstel en daarbij een voorstel voor een herstelfonds. Dit zal leiden tot opwaartse druk op het MFK-plafond of het naar voren halen van uitgaven (frontloaden). Ook wordt gesproken over het (tijdelijk) ophogen van het Eigen Middelenplafond zodat meer

met garanties/hefbomen kan worden gewerkt. Wat NL betreft moet in eerste instantie vooral gedacht worden aan herprioritering binnen bestaande programma's t.b.v. zaken als onderzoek, innovatie, verduurzaming, digitalisering, health, werkgelegenheid en crisis-response capaciteit.

- **Recovery Fund:** In Eurogroep is afgesproken dat wordt gewerkt aan het opzetten van een Recovery Fund om financiering te verstrekken aan programma's die de economie weer op gang moeten helpen. Het fonds moet tijdelijk, gericht en evenredig zijn aan de buitengewone kosten en helpen deze kosten te spreiden in de tijd d.m.v. geschikte financiering. Hiervoor wordt o.a. gesproken over 'innovative financial instruments' wat door (10)(2a) als een stap richting Eurobonds wordt gezien en door NL wordt geïnterpreteerd als inzet van garanties/hefbomen via bestaande instrumenten als InvestEU en gebruik van de marge onder het Eigen Middelen-plafond (headroom). Regeringsleiders is gevraagd om verdere guidance t.a.v. financiering, vormgeving (binnen of buiten MFK), waar geld in geïnvesteerd kan worden en onder welke voorwaarden.

Extern

To: (10)(2e)@minbuza.nl]; (10)(2e)@minbuza.nl]
Cc: (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e)@minbuza.nl]
From: (10)(2e); (10)(2e)
(10)(2e) Thur 4/23/2020 12:07:13 PM
Subject: uitdeelsstuk MR morgen
Received: Thur 4/23/2020 12:07:00 PM
Notitie-MFK-herstelfonds-tbv-coalitie-overleg-23-4-en-MR-24-4-.docx
BIJLAGE - Notitie tbv coalitie en MR - MFK herstelpakket.docx

(10)(2e),

Zoals besproken, het uitdeeldoc ("BIJLAGE") over MFK/ Europees Herstelfonds voor de MR morgen is nu definitief. Zie graag in bijlage + memo met spreekpunten voor M. We adviseren om het stuk weer in te laten nemen.

Dank voor verzorgen verdere stappen (dossier M, praktische kant MR).

Laat weten als er nog vragen zijn.

(10)(2e)

(10)(2e) | NL-Ministry of Foreign Affairs | EU Integration Department

(10)(2e)

@minbuza.nl | T

(10)(2e)

| M

(10)(2e)

Aan M
Van DIE
Via DGES
Kopie aan DOB-BB
Afgestemd met

TER INFORMATIE

Datum
21 april 2020
Onze Referentie
Min-BuZa.2020.5196-35
Opgesteld door
(10)(2e)(10)(2a) DIE]
T ((10)(2e)
Uiterlijk bij
M woensdag 22/4

memo

Notitie MFK/herstelfonds tbv coalitie-overleg (23/4) en MR (24/4)

Aanleiding

- Overleg met coalitiewoordvoerders over MFK en het voorziene Europees herstelfonds, aanstaande donderdag 23 april.
- Verzoek MR om een uitdeeldocument over dit onderwerp, t.b.v. discussie MR, aanstaande vrijdag 24 april.

Kern/samenvatting

Bijgaande notitie is opgesteld ter

- 1) Voorbereiding van, maar geen verspreiding bij, coalitie-overleg
- 2) Schriftelijk uitdelen tijdens de MR van 24/4, met advies om het document weer in te laten nemen.

De volgende spreekpunten dienen ter toelichting van het document in de MR:

- [PM verloop Europese Raad]
- NL erkent belang van een gezamenlijke aanpak t.a.v. het economisch herstel. Het is in niemands belang als bepaalde lidstaten in onevenredig grote economische problemen komen. Ik zie hier ook geopolitieke risico's (rol van China/RF).
- De vorm waarin deze Europese steun wordt gegeven is wel van belang: deze moet bijdragen aan lange termijn economisch herstel en houdbaarheid van de Eurozone en de EU als geheel.
- Voor het moment hanteren we volgende uitgangspunten:
 - Belang van goede analyse van welke investeringen en hervormingen nodig zijn voor economisch herstel.
 - Het MFK vormt de basis voor EU financiering. Een aangepast MFK voorstel moet wat het herstellpakket betreft beperkt zijn in scope en timing, gericht op economisch herstel. Tijdelijkheid, bijv. 2 jaar, dus cruciaal.
 - Belangrijk maximale te doen met wat al in de pijplijn zit, zonder het wiel opnieuw uit te vinden: frontloading, herprioritering, gebruik van bestaande instrumenten om bijv. EIB leningen te ondersteunen zoals InvestEU.
 - Koppeling met hervormingen, met herstel interne markt, en stimuleren van strategische agenda, waaronder digitalisering en Green Deal. M.a.w. wat wil NL er voor terug? Ik zie dit ook als uitvoering van de NL moderniseringsinzet.
- Aantal LS (10)(2a) pleit voor verhoging Eigen Middelen Plafond in het Eigen Middelen Besluit (EMB). Hiermee ontstaat meer ruimte om garanties te werken vanuit de EU-begroting om zo de zwaarst getroffen lidstaten te steunen.

- Voor NL is het uitgesloten om de CIE geld te laten lenen dat vervolgens als subsidie wordt overgemaakt ("loans for grants"), dit is strijdig met de EU-Verdragen over de werking EU-begroting. Naar "loans for loans" kan misschien worden gekeken onder strikte voorwaarden (vgl. werkwijze EFSM). Aanpassing EMB vergt unanimititeit, dus hier kan NL duidelijke voorwaarden stellen.
- Daarnaast kan verkend worden of aanvullend aan/ in plaats van een verhoging van het plafond in het EMB gewerkt kan worden met bilaterale garanties. Daarmee mogelijk meer grip op financieringskant.
- Proces: Naar verwachting woensdag 6/5 verschijnt Commissievoorstel (eerder was verwachting dat het op 29/4 zou verschijnen). Daarna spoedige bespreking in REA t.b.v. kabinetsappreciatie (TK-brief) die via het interdepartementale MFK-overleg zal worden afgestemd. Desgewenst uiteraard bereid daarover ook in de MR van gedachten te wisselen.

Datum

[datum]

Onze Referentie

Min-BuZa.2020.5196-35

Toelichting

- Bijlage: notitie (ambtelijk afgestemd met AZ en Financiën)

VERTROUWELIJK

EU Meerjarig Financieel Kader / Europees Recovery Fund (COVID-19)

Achtergrond/context

- Als gevolg van de COVID-19 uitbraak bevindt de EU zich in een ongekeerde financiële en sociaal-economische crisis. Naar verwachting zullen alle EU-lidstaten hierdoor tijdelijk in een diepe recessie raken, met aanzienlijke gevolgen voor nationale overheidsfinanciën.
- Naast de door de ECB aangekondigde maatregelen, zijn voor de korte termijn reeds enkele belangrijke crisismaatregelen overeengekomen: o.a. via de EIB, een ESM kredietlijn voor gezondheidsuitgaven, een nieuw leninginstrument ter ondersteuning van nationale kosten werktijdverkorting/zorg (SURE), gebruik maximale flexibiliteit Stabiliteits- en Groeipact, tijdelijke versoepeling bestedingsregels EU-middelen en tijdelijke versoepeling van het staatssteunkader.
- Daarnaast is in de EU consensus dat er een fors herstelprogramma moet komen in reactie op de economische crisis, in aanvulling op de nationale maatregelen. Er wordt momenteel toegewerkt naar een tijdelijk herstelfonds en een aangepast voorstel voor het volgende EU Meerjarig Financieel Kader 2021-27, dat de Commissie naar verwachting op 29/4 zal presenteren. Het doel van het herstelfonds is om tijdelijk uitgaven te financieren waarmee het economisch herstel in Europa kan worden bevorderd.
- Ten aanzien van de vormgeving zijn nog veel zaken open. In het rapport van de Eurogroep staat dat op basis van de discussie tussen de regeringsleiders verder invulling gegeven zal worden aan de eigenschappen van dit fonds, hoe dit zich verhoudt tot het MFK en hoe de financiering vorm te geven inclusief eventuele innovatieve financiële instrumenten die goedgekeurd zijn binnen het EU-verdrag.

Herstelprogramma, incl. een Europees Recovery Fund

- Doel van dit herstelprogramma is om de EU zo snel mogelijk weer uit de recessie te laten groeien en te vermijden dat de dreigende diepe recessie ertoe leidt dat problemen in enkele zwakkere lidstaten overslaan naar een bredere Europese schuldencrisis en vraaguitval in de interne markt. Hiertoe is een aanzienlijk investeringsprogramma nodig. Bovendien lag er al een aanzienlijke investeringsopgave voor de klimaatagenda en digitalisering van de economie.
- De precieze vorm, invulling en financiering van de Commissievoorstellen is op dit moment nog onbekend. Naar verwachting zal de Commissie (een combinatie van) de volgende elementen overwegen:
 - Herprioritering van bestaande voorstellen binnen het MFK;
 - *Frontloading* van MFK-uitgaven naar 2021-22;
 - Verhoging van het MFK-plafond voor extra uitgaven via bestaande programma's (o.a. cohesie, health, RescEU);
 - Gebruik van InvestEU om via hefboomwerking additionele publieke en private middelen te mobiliseren.
 - De instelling van een nieuw EU Recovery Fund als tijdelijke leenfaciliteit voor LS, o.b.v. garanties lidstaten en/of garanties onder het Eigen Middelenplafond. Hiervoor zal CIE voorstellen om het Eigen Middelen plafond (tijdelijk) te verhogen. Mogelijk zal de CIE ook voorstellen om gezamenlijk te lenen voor de financiering van uitgaven op de EU-begroting.
 - Continueren van versoepeling bestedingsregels EU-middelen.
- De voor- en nadelen van de verschillende opties zijn in onderstaande tabel in kaart gebracht.

NL perspectief

NL heeft belang bij sterk en snel economisch herstel in alle lidstaten van de EU, mede vanwege de economische verwevenheid en de NL economische afhankelijkheid van breed herstel van de interne markt. De inrichting van het MFK en het herstelfonds, en de wijze van financieren (inclusief looptijd van mogelijke financiering), moeten passen bij de geïdentificeerde behoeftes om het herstel te ondersteunen. Daarbij hecht het kabinet aan passende voorwaarden voor de inzet van zowel het MFK als van eventuele additionele middelen

Bereiken

- Een EU-herstelprogramma, dat **tijdelijk** is en **gericht** is op **duurzaam en houdbaar economisch herstel** en weerbaarheid, gebaseerd op economische **analyse**.
- Voorstellen voor herstelmaatregelen worden zo veel als mogelijk **binnen de kaders van het MFK vormgegeven**, zijn tijdelijk van aard zijn en aan **voorwaarden** gebonden, waaronder structurele hervormingen ter versterking van de concurrentiekracht.
- De herstelmaatregelen dragen bij aan de **implementatie van de strategische agenda** van de Europese Raad (o.a. klimaat, digitaal, verdieping interne markt en de kapitaalmarktunie).
- Financiering voor het herstelpakket wordt zo veel mogelijk gevonden door **herprioritering en frontloading van reeds beoogde uitgaven**, inclusief wat eventueel over is van de recente crisismaatregelen.
- NL is bereid tijdelijk **aanvullende afdrachten aan de EU-begroting te doen voor herstel**. Daarnaast bereidheid om te kijken naar **mogelijk aanvullende garanties** om Europese investeringen via de EU-begroting te mobiliseren, mits deze tijdelijk zijn en gekoppeld aan structurele hervormingen, gebaseerd zijn op een gedegen economische analyse en voldoende waarborgen bevatten om financiële risico's te beperken.
- In het **krachtenveld** trekt NL nauw op met Duitsland en andere like minded op het MFK-dossier.

Vermijden

- Afgezien van de eventuele tijdelijke bijdrage aan het herstel, dient een **stijging van de Nederlandse EU-afdrachten** zoveel mogelijk vermeden te worden.
- **Gemeenschappelijke uitgifte van schulden voor de financiering van uitgaven of subsidies vanuit de EU-begroting**. Het uitgangspunt van de Europese verdragen is dat landen verantwoordelijk zijn voor hun eigen begroting. Het samen uitgeven en/of garant staan voor elkaars overheidsschuld voor het structureel financieren van begrotingen en schulden past hier niet bij.
- Reeds genomen crisismaatregelen zoals **versoepeling van de bestedingsregels** krijgen een **structureel karakter**.
- Stappen die een opmaat kunnen zijn voor een **(permanent) eurozonebudget**.
- Verstrekken van **leningen zonder voorwaarden**.

Overzicht opties Recovery Fund			
		Voordelen	Nadelen
Uitkering	<u>Subsidies</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik van bestaande instrumentarium • Meest effectief om in financieringsbehoefte te voorzien als gericht op landen die hard geraakt zijn door COVID. 	<ul style="list-style-type: none"> • Beperkt nationaal ownership (geld zoekt project) • Afhankelijk van return rate t.o.v. nationale bijdragen aan het fonds leidt het tot hogere netto transfers. • Kan stabilisatiekenmerk hebben
	<u>Leningen</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van risicoprofiel op termijn budgetneutraal • Landen blijven verantwoordelijk voor hun eigen begroting 	<ul style="list-style-type: none"> • Kan stabilisatiekenmerk hebben • Helpt landen met zwakke overheidsfinanciën die hard geraakt zijn door COVID minder goed want telt op bij hun overheidsschuld
Financiering	<u>Herprioritering binnen MFK</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Geen verdere opwaartse druk afdrachten 	<ul style="list-style-type: none"> • Zal gezien worden als dat NL niet wil betalen, Kan ten koste gaan van reguliere NL prio's. • Krachtenveld niet gunstig
	<u>Extra afdrachten</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Kan eventueel via <u>frontloading</u>, waardoor structurele beeld ontlast wordt, dat uitgangspunt voor volgend MFK vormt. Maar heeft dan wel een stabilisatiekenmerk 	<ul style="list-style-type: none"> • Gevolgen voor Rijksbegroting • Kan gezien worden als onvoldoende als het bedrag niet hoog genoeg is
	<u>Extra garanties voor InvestEU-achtige constructies</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Via garanties kunnen grote bedragen worden gemobiliseerd • Kan worden gezien als '<u>innovative financial instrument</u>' om kosten over de tijd te spreiden. Komt daarmee tegemoet aan wens zuidelijke lidstaten. • Kostenspreiding over tijd 	<ul style="list-style-type: none"> • Leidt tot hogere NL afdrachten (pot moet gevuld worden) • Hogere garanties betekenen hogere financiële risico's, langere doorlooptijd afwikkeling herstellpakket
	<u>Garantie via headroom onder hoger eigen middelen plafond (à la EFSM)</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Geen direct effect op NL afdrachten • Grote bedragen mobiliseren • Kan worden gezien als '<u>innovative financial instrument</u>' om kosten over de tijd te spreiden. Komt daarmee tegemoet aan wens zuidelijke lidstaten. • Kostenspreiding over tijd 	<ul style="list-style-type: none"> • Verhoging van EMB-plafond nodig om rating te behouden. Dat betekent meer financiële risico's. • Risico dat Eigenmiddelenplafond nooit meer omhoog komt of grotere headroom ook voor andere garanties wordt benut (met QMV besloten).

<u>Garantie buiten headroom (losse bilaterale lidstaatgaranties à la SURE)</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Idem aan garanties via headroom • Daarnaast: tijdelijk, eenmalig, zeggenschap op gebruik garanties (unanimiteit) 	<ul style="list-style-type: none"> • Toename financiële risico's • Stapeling financiële risico's : garanties via EMB én bilateraal
<u>Intergouvernementeel fonds</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Zelf vorm te geven, tijdelijk, eenmalig. • Minder grote hefboom, maar met garanties alle lidstaten, grote bedragen te mobiliseren. • Geldt als 'innovatief of nieuw instrument'. • Kostenspreiding over tijd. • IGA (buiten EU-kader) geeft zeggenschap. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bij ingelegd kapitaal hogere afdrachten NL aan Europese zaken. • Druist in tegen eenheid begroting en automatische betrokkenheid EU-27/complex governance. • Benodigde garanties hoger dan 1-op-1 om goed rating te realiseren (zowel EFSF als ESM garanties > 100%) • Leidt tot hogere NL staatsschuld
<u>Nieuwe eigen middelen (FTT, etc.)</u>	<ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van vormgeving kan dit financieel voordelig zijn t.o.v. BNI-afdrachten. 	<ul style="list-style-type: none"> • NL terughoudend op nieuwe eigen middelen, maar kan onder voorwaarden accepteren. • NL tegen oormerken van inkomsten

To: (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)
(10)(2e)@minaz.nl; (10)(2e)@minaz.nl
Cc: (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e); (10)(2e); (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)
(10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl
From: (10)(2e); (10)(2e)
(10)(2e) Wed 5/27/2020 9:30:25 PM
Subject: M-staf / Coalitie-overleg
Received: Wed 5/27/2020 9:30:00 PM

(10)(2e)

Voor de M-staf en het Coalitie-overleg morgenochtend geven we graag deze aandachtspunten mee.

Horen graag als vragen,

(10)(2e)

INHOUDELIJK

- Gisteren verspreidde CIE alleen de politieke Mededelingen en needs assessment. Concrete voorstellen volgen vandaag/morgen. Hoofdlijnen beschikbaar, maar uitwerking nog onduidelijk.
- Omvang nieuwe MFK ongeveer gelijk aan stand februari 1.100 mrd, maar daar komt herstellepakket van 750 mrd bovenop. Die 750 mrd gaat de CIE lenen op de kapitaalmarkt, looptijd tot 30 jaar. Hiervan is 500 mrd bestemd als subsidies aan LS (grants, reguliere uitgaven) en 250 mrd zijn leningen.

Grootste onderdeel van het herstelinstrument pakket is de Recovery and Resilience Facility (RRF) met 560 mld. RRF bestaat uit 560 mld directe steun aan lidstaten – 310 mld grants, en aanvullend 250 mld loans. Het RRF is tijdelijk, einddatum 31/12/24. De resterende 190 mld van het herstelinstrument wordt uitgegeven via EU programma's. Verdeling RRF sterk gericht op Zuiden (IT en SP in absolute zin grote ontvangers) maar ook aan Oosten goed gedacht, zowel in RFF als in cohesie top-up.

De terugbetaling van de leningen door de CIE vindt plaats 2028-2058 via: 1) hogere afdrachten door de lidstaten 2) herschikking en 3) nieuwe eigen middelen Ondanks persaandacht nog geen extra voorstellen voor nieuwe eigen middelen zoals Europese belasting op grootbedrijf. Komen later, implementatie volgens CIE niet voor 2024.

Herstelfonds wordt geënt op het BICC, gekoppeld aan hervormingen, met uitkering in tranches na implementatie milestones. Maar enkele zwaktes uit BICC behouden zoals pakketbenadering en breed geformuleerde criteria (Europees semester, klimaatdoelen).

Beeld voor NL afdrachten nog niet compleet. Huidige MFK wordt verhoogd met ca 11,5 mld, leidt tot eenmalige tegenvaller ca 700 mln in 2020 (maar voorzien). Onder nieuwe MFK is nog geen informatie beschikbaar over korting en perceptiekostenvergoeding. Omvang 1.100 mrd leidt tot structurele tegenvaller van gem ca. 2 mrd p.j. (zonder kortingen). Voor de afbetaling van de grants van het herstelinstrument (500 mrd) gaat het om een gemiddelde tegenvaller van ca. 1 mrd per jaar gedurende de periode (2028-2058).

STRATEGISCH

- Het is early days, nog niet alle voorstellen beschikbaar. Dus morgen in overleg tijd kopen. Besluitvorming gaat nog tijdje duren, dus nu niet te ver voorsorteren. Toezeggen TK brief wordt gesondeerd (nog een keer toezeggen dus) dus dan gelegenheid om aandachtspunten mee te geven
- Realiteitsgehalte onderstrepen: dit pakket gaat niet meer in zijn geheel van tafel, maar gaan maximaal inzetten om bij te sturen.
- Daarbij belangrijk prioriteiten te stellen. Denkbare volgorde: 1) substantiële korting 2) geloofwaardig pakket over hervormingen, met inzet voor grants zwaarder dan voor leningen 3) verhouding loans/grants naar beneden en bij voorkeur in de tijd eerst loans dan grants obv implementatie (NB CIE voorstel ins nu andersom) 4) totaalomvang omlaag
- Voor TK debat voldoende voorbereidingstijd nemen, gaat om substantieel pakket, vergt grondige analyse.
- Vraag kamerleden ook outreach te doen naar Europese partijen (gaat niet helpen, maar mogelijk realiteitszin bevorderen, actiestand)

Agenda:

Geen formele agenda (informele VC): Discussiepaper van het vzschap noemt 1) gedachtewisseling over genomen nationale COVID-19 maatregelen, (economisch) herstel en de rol van de conferentie over de toekomst van Europa, en 2) onder AOB een informatiepunt van de CIE over het jaarrapport inzake de rechtsstaat in de EU.

COVID-19

Aandachtspunten

-

-

Valt buiten WOB-verzoek

- Het Frugal-4 paper (NL, DK, OOS, ZWE) over MFK/herstelfonds is in het weekend openbaar geworden.

Spreekpunten

Valt buiten WOB-verzoek

Valt buiten WOB-verzoek

[Economic and Social recovery]

- The crisis is hitting EU Member States hard, both socially and economically. I have had bilateral contacts with many of you to exchange thoughts on the way forward.
- It is clear that the EU needs a common recovery strategy to overcome this unprecedented crisis, to tackle growing divergences and to restore economic growth in all Member States. Only together are we able to come out stronger.
- In coordination with Austria, Denmark and Sweden we have put forward a proposal for a one-off temporary Emergency Fund to support economic recovery. For a sustainable recovery, investments should be based on a clear needs assessment. Furthermore, to come out stronger, it is crucial that recovery efforts are coupled to a strong commitment by Member States to implement relevant structural reforms.
- Recovery support should be temporary and focused on growth-enhancing investments, including research, innovation, and the green and digital transition. In addition, as part of the recovery package, we should restore and deepen the Single Market.
- On the financing side of the recovery package, we have strong concerns about proposals whereby the Commission would issue debt to finance EU budget expenditures. This would create a legacy of repayment obligations for all member states. Our proposal is based on the concept of “loans-for-loans”. This would ensure that Member States have access to financial resources, while avoiding steps towards debt mutualisation.
- We are committed to speeding up the recovery and restoring growth across the EU. We look forward to the CION proposals tomorrow and stand ready to engage constructively in the upcoming discussions.

[Transparante en gestructuurde werkwijze Raad in tijden van COVID-19]

Valt buiten WOB-verzoek

[Passief: Future of Europe conference]

Valt buiten WOB-verzoek

AOB: Voortgang jaarrapport Rechtsstaat EU

Valt buiten WOB-verzoek

**Achtergrond
[COVID-19]**

Valt buiten WOB-verzoek

Valt buiten WOB-verzoek

[AOB: Voortgang jaarrapport Rechtsstaat EU]

Valt buiten WOB-verzoek

15 May 2020

Informal videoconference of the Ministers of European Affairs **26 May 2020**

A comprehensive EU response to the COVID-19 pandemic: a coordinated approach to the de-escalation of containment measures and the economic recovery

Ministers will be invited to exchange views on the progress achieved in the coordination of de-escalation measures in the context of the COVID-19 crisis, taking into account the epidemiological situation in Europe and other relevant factors.

In this context, Ministers will be invited to share best practices and provide comments on how to ensure the right balance between the resumption of economic and social activities and protecting the health of European citizens, both at EU and national levels.

Following up on the videoconference of Members of the European Council of 23 April, Ministers will also be able to provide their views on a comprehensive economic and social recovery of the EU, including an adjusted MFF and the accompanying recovery instrument, reflecting the new realities of the current crisis and its aftermath. The framework of the Conference on the Future of Europe to discuss these new challenges with EU citizens and other stakeholders could also be relevant.

Any other business

Information by the European Commission on the preparation of the Annual Report on the Rule of Law in the Union

The Commission will be invited to share information on the latest state of play in the preparation of the first Annual Report, as a follow-up to the initial information it provided to the Ministers in February. The Commission will also be invited to address further steps, which were presented at the technical level, and other issues that might be relevant for the preparation of the Annual Report.

To: (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e) (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)
(10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl;
(10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl;
Cc: (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl;
(10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl;
(10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl; (10)(2e)@minbuza.nl;
From: (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) Wed 5/27/2020 3:38:25 PM
Subject: Tbv VTC M (17:15): Bulletin : MFK/Herstelpakket
Received: Wed 5/27/2020 3:38:00 PM

(10)(2e) – graag ter attentie van M. Met dank aan een ieders bijdrage!

Dit bulletin dient als nalevering tbv VTC met Frugals (17:15). Op dit moment is maar een zeer beperkt aantal voorstellen beschikbaar; onderstaande analyse is daarom voorlopig en onder voorbehoud van formele voorstellen.

Key take aways

- ∇ Geen grote verrassingen t.o.v. vooraf bekende informatie. Voorstel regulier MFK van 1.100 mld (VZER voorstel 14/2: 1.095 mld) met daarnaast tijdelijk herstelinstrument (Next Generation EU) van 750 miljard (geleend op kapitaalmarkt) en top-up huidig MFK voor 2020 van 11,5 mld.
- ∇ Grootste onderdeel van het herstelinstrument is de Recovery and Resilience Facility (RRF) met 560 mld. RRF bestaat uit 560 mld directe steun aan lidstaten – 310 mld grants, en 250 mld loans. De resterende 190 mld van het herstelinstrument wordt uitgegeven via EU programma's. Verdeling RRF sterk gericht op Zuiden (IT en SP in absolute zin grote ontvangers) maar ook aan Oosten goed gedacht, zowel in RFF als in cohesie top-up.
- ∇ Hervormingen: geld uit RFF gekoppeld aan nationale hervormingsplannen cf. BICC systematiek. Duidelijke verbetering: uitkering in tranches na implementatie milestones. Maar enkele zwaktes uit BICC behouden zoals pakketbenadering en breed geformuleerde criteria (Europees semester, klimaatdoelen).
- ∇ Kortingen: worden "minder langzaam uitgefaseerd", nog geen cijfers beschikbaar.
- ∇ Ondanks persaandacht nog geen extra voorstellen voor nieuwe eigen middelen zoals Europese belasting op grootbedrijf. Komen later, implementatie volgens CIE niet voor 2024.

Overzicht

Het pakket CIE-voorstellen bestaat uit drie onderdelen:

1. **Nieuw herstelinstrument**, genaamd **Next Generation EU** – omvang €750 mrd.
2. **Aangepast MFK 2021-2027** (veel programma's krijgen extra geld (waaronder Horizon, GLB, JTM, Cohesie, NDICI, maar ook programma's die niet direct met crisis verband houden, zoals Asiel/Migratie, Erasmus, Defensie) en meer flexibiliteit) – omvang €1.100 mrd.
3. **Aangepast MFK 2014-2020** – verhoging €11,5 mrd euro d.m.v. frontloading, o.a. top-up Cohesiefondsen (€5 mrd frontloading uit ReactEU), Solvency Support Instrument (€5 mrd frontloading) en extern beleid.

Totaal omvang: totaalplafond vastleggingen 1.850, waarvan 750 mld middels herstelinstrument geleend door Unie obv hogere headroom en 1.100 mld 'regulier' MFK (ca.1,08% EUBNI). **Afdrachten/nettopositie:** doorrekening nog niet mogelijk vanwege ontbreken informatie. Zo is er nog geen voorstel voor **kortingen of perceptievergoeding**. Signalen zijn dat CIE korting voor gehele periode zal opnemen, maar tevens piketpaal wil slaan voor uitfasering op langere termijn.

Herstelinstrument

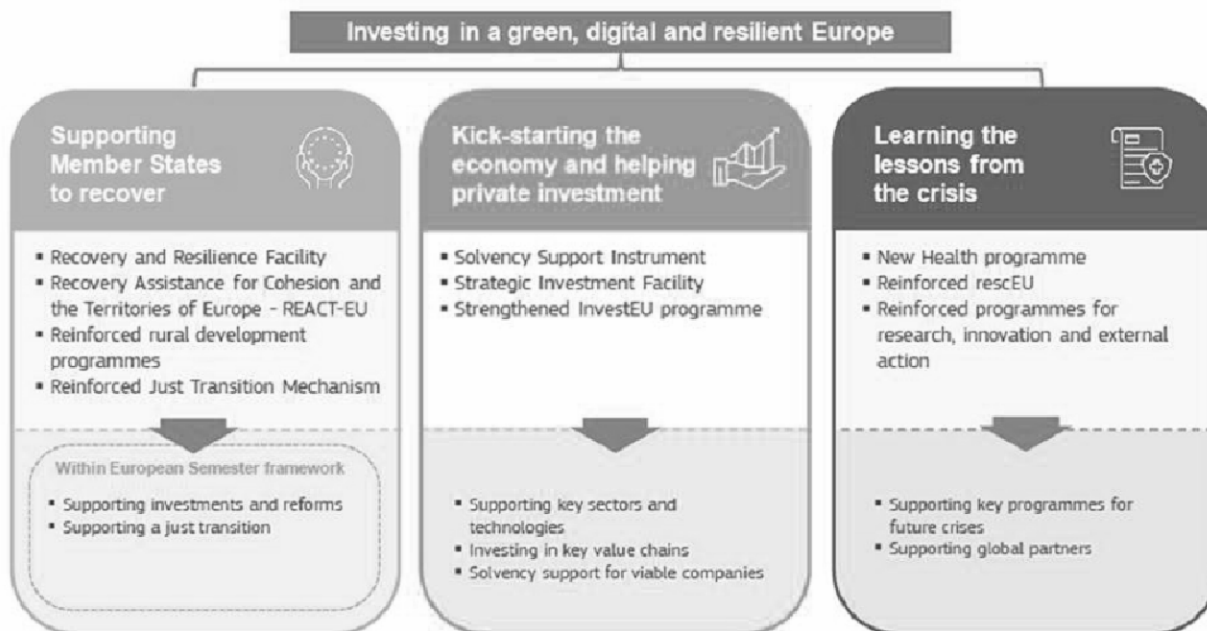
Drie pijlers:

- ★ **Herstelmaatregelen voor lidstaten:** Hoofdmoot is nieuw Recovery & Resilience Facility (i.p.v. BICC) van €560 mrd bestaande uit €250 mrd leningen en €310 mrd subsidies (ingebed in het Semester). Alle lidstaten kunnen hiervoor in aanmerking komen door resilience and recovery plan in te dienen bestaande uit pakket van investeringen en hervormingen. Daarnaast o.a. verhoging cohesie (+€50 mrd) 2^e pijler GLB (+€15mrd) en Just Transition Fund (+32,5 mrd).
- ★ **Herstelmaatregelen voor private investeringen** (i.s.m. EIB): o.a. nieuw solvency support instrument om levensvatbare bedrijven te ondersteunen (€31 mrd garanties, moet tot 300mrd aan private financiering losmaken), nieuwe faciliteit voor strategische investeringen om autonomie van kritieke waardenketens te beschermen (€15 mrd), versterkt InvestEU. Focus op groen en digitaal.
- ★ **Lessen uit de crisis:** o.a. nieuwe gezondheidsprogramma (€9,4 mrd), versterkt health emergency response, meer focus op onderzoek/innovatie (verhoging Horizon met €13,5 mrd), aanpassing RescEU en extern (verhoging NDICI en IPA voor W-Balkan).

Onderbouwing en financiering

- ∇ **Needs assessment:** uitgebreide analyse, conclusie: financieringsbehoefte gerelateerd aan COVID-19 crisis bedraagt €1.700 mrd. Echter duidelijke onderbouwing voor financiering d.m.v. EU-middelen i.p.v. nationaal of privaat ontbreekt. Bovendien dubbeltellingen en meetellen van niet-COVID-19 gerelateerde behoeften (vergroening, digitalisering, strategische autonomie).
- ∇ **00036-ling over de LS (voorlopige inschatting):** Italië en Spanje lijken grootste ontvangers in absolute termen (combinatie g216169 leningen). T.o.v. het bbp zijn de Oost-Europese landen ook grote ontvangers, bijvoorbeeld BUL, KRO en ROE.

- ▼ **Structurele hervormingen:** de koppeling met structurele is m.n. vormgegeven binnen het Recovery & Resilience Facility (RFF), met €560 mrd het grootste onderdeel van herstellepakket. RFF vervangt de BICC en bevat vrijwel volledig dezelfde systematiek. Aanvraag LS via recovery & resilience plan met een pakket aan investeringen en hervormingen gelinkt aan het Semester incl. milestones voor beiden. Goedkeuring CIE nodig, waarna uitbetaling o.b.v. voortgang op de milestones. Dit laatste is nieuw t.o.v. de BICC en een significante vooruitgang. Echter door behoud van de pakketbenadering uit de BICC is onvoldoende duidelijk in welke mate structurele hervormingen een harde voorwaarde zijn voor het ontvangen van middelen. Deze onduidelijkheid wordt versterkt door de brede verwijzing naar het Semester en de lange lijst criteria waarop plannen worden beoordeeld, inclusief klimaat en energie. Ten slotte, blijkt uit de vorige week door CIE gepubliceerde voorstellen voor de landspecifieke aanbevelingen dat de hervormingsagenda een stuk minder naar voren komt. Indien de koppeling concreter wordt, de CSRs (weer) een duidelijke hervormingsagenda voorschrijven en de naleving streng ingevuld wordt door CIE, zou de koppeling met structurele hervormingen grotendeels in lijn zijn met de NLse positie. Oftewel, een solide fundament, maar de uitwerking moet beter.
- ▼ **Financiering:** een hoger EM-plafond/headroom (2,0% EUBNI, huidig 1,20%) moet de CIE in staat stellen om in 2021-24 de €750 mrd te lenen op de kapitaalmarkt. De CIE kiest VWEU art 311 (Eigen Middelen, unanimitieit) als grondslag. De headroom dient als garantie, er is geen sprake van aanvullende bilaterale garanties. Leningen hebben een looptijd van 3-30 met afbetaling na 2027 tot uiterlijk 2058. De verhoging vervalt bij aflossing van de verplichtingen (nog onduidelijk of dit geleidelijk gaat of pas in 1x in 2058).
- ▼ **Nieuwe eigen middelen:** CIE stelt tevens afbetaling middels nieuwe eigen middelen voor. CIE houdt vast aan voorstellen voor grondslagen plastic en ETS. Daarnaast aankondiging van nieuwe voorstellen gedurende komende MFK. Hiervoor presenteert de CIE nog geen concrete voorstellen. CIE noemt als opties: uitbreiding ETS-grondslag naar scheepvaart en luchtvaart, een Carbon Border Adjustment Mechanism (voorstel in 2021), Digitax (gebaseerd op OESO) en een IM-gebruikersheffing voor grote bedrijven (omzet >750mln).
- ▼ **Overbrugging.** CIE verwacht dat nieuwe EMB (incl. hogere headroom) op 1/1/2021 in werking kan treden (na ratificatie LS). CIE kan pas vanaf dat moment geld lenen. Als overbruggingsmaatregel stelt CIE voor om huidige MFK-uitgavenplafond te verhogen met €11,5 mrd voor o.a. cohesie, Solvency Support Instrument en EU Fund for Sustainable Development. Dit leidt tot hogere NL opdrachten, maar nog onduidelijk hoeveel.
- ▼ **RoL-conditionaliteit:** geen aangepast voorstel, stand van zaken negobox VZER blijft uitgangspunt.

Geannoteerde agenda HCEU 5 november 2020

Aan: SGAZ

Van: secretaris HCEU

NB De agenda is zeer vol, Brexit en achtervang SRF zijn last minute toegevoegd. Verstandig departementen bij aanvang vergadering op te roepen hun inbreng te beperken. Indien er geen tijd meer resteert kan 'gender' worden doorgeschoven naar de volgende HCEU, want dit onderwerp is niet voor de komende REA.

1. Toekomstige relatie EU-VK

Valt buiten WOB-verzoek

Valt buiten WOB-verzoek

2. Two-pager Recovery and Resilience Plan

Doel bespreking:

- Doorgeleiden notitie naar REA (10 november) zodat het als hamerstuk naar de MR (13 november) kan.
- Meenemen van alle departementen in het nationale proces om tot een nationaal herstelplan (RRP) te komen en de vier uitgangspunten die hierbij voor het kabinet gelden.

Opmerkingen:

- Notitie is opgesteld in nauw overleg tussen de departementen met EZK (AEP) in the lead. Daarbij aanvankelijk bekende discussie tussen departementen die fondsen graag spoedig willen kunnen inzetten en Fin dat op zuiniger lijn zat. Nu lijkt er overeenstemming op voorstel om indienen definitief plan aan volgend kabinet te laten.
- Op 13 oktober hadden EZK/FIN/PVEU een informeel gesprek met (10)(2e) de RRF taskforce bij de Commissie (10)(2e), waarbij CIE positief reageerde op de beoogde NL aanpak. Een vervolg gesprek zal na de REA/MR bespreking van deze notitie worden ingepland.
- In het voortraject hebben BZ/AZ steeds benadrukt dat de NL aanvraag ook vanuit een EU perspectief beoordeeld dient te worden. Dit i.v.m. de voorgeschiedenis waarin MP zich sterk heeft gemaakt voor de hervormingscomponent en de mogelijkheid andere lidstaten aan te spreken op het ambitieniveau van hun plannen. Daarbij is het volgende punt essentieel: *de inhoud van het nationale plan is medebepalend voor de geloofwaardigheid waarmee Nederland de plannen van andere lidstaten kritisch kan beoordelen. Het implementeren van hervormingen door lidstaten is een belangrijke voorwaarde voor Nederland geweest om in te kunnen stemmen met de RRF. Tegen deze achtergrond moet het nationale plan gewogen worden.* FIN deelt dit belang, voor EZK is dit van secundair belang.
- Gezien uitgangspunt 4 (*besluitvorming rondom het RRP wordt overgelaten aan een nieuw kabinet. Indiening van een definitief plan vindt waarschijnlijk pas tijdens het tweede indieningsmoment plaats tussen 15 oktober 2021 en 30 april 2022*) kan het zijn dat het nationale ratificatieproces van het Eigenmiddelenbesluit (EMB) van het MFK samenvalt met de periode waarin de CIE de eerste herstelplannen beoordeelt (Q2/Q3 2021), zonder dat NL zelf al een definitief plan heeft ingediend. De Tweede Kamer volgt de hervormingsambities van de herstelplannen uit andere lidstaten (m.n. (10)(2a)) op de voet. Het zou onwenselijk zijn als ratificatie van het EMB belemmerd zou worden door onvrede over de herstelplannen. Goedkeuring van die plannen vindt overigens plaats met QMV in de (Ecofin) Raad op basis van de CIE-beoordeling van het plan.
- Bruins (CU) heeft deze week TK-vragen gesteld over media bericht dat NL bedrijfsleven achter het net zou vissen vanwege mogelijk uitstel van NL aanvraag tot na de verkiezingen. (10)(2e) verzocht om beantwoording vóór de stemmingen over het belastingplan 2021 op 12 november, d.w.z. na de REA maar voor de MR.

3. Vervroegde invoering gemeenschappelijke achtervang Single Resolution Fund (SRF)

Valt buiten WOB-verzoek

Valt buiten WOB-verzoek

4. Gender/SRGR/LHBTI

Valt buiten WOB-verzoek

Bijlage bij REA advies 10 november 2020

N.a.v. verzoek M bij vooroverleg AO RAZ (2/11 jl.)

Aanvullende toelichting RRF proces en informatievoorziening TK

1. Proces

- Er zijn drie momenten om formeel een conceptplan in te dienen bij de Commissie:
 - Vanaf inwerking treden RRF (waarschijnlijk 1 januari) tot 30 april 2021
 - Vanaf 15 oktober 2021 tot 30 april 2022 (voor zover de nationale enveloppe nog niet volledig is)
 - Vanaf 15 oktober 2022 tot 30 april 2023 (voor zover de nationale enveloppe nog niet op is)
- De Commissie dient alle middelen voor eind 2023 vastgelegd te hebben.
- Fase van plannen (2021-2023):
 - Lidstaat voert een informele dialoog met de CIE over het conceptplan (niet openbaar)
 - Lidstaat dient het plan formeel in bij de Commissie (niet openbaar)
 - CIE komt, na eventuele aanpassingen iom de lidstaat, binnen twee maanden na indiening, met een beoordeling. In de vorm van een uitvoeringsbesluit zal dit, bij een positieve beoordeling, aan de Raad worden toegestuurd (openbaar).
 - Op basis van deze beoordeling/uitvoeringsbesluit zal het kabinet de TK een appreciatie sturen.
 - (Ecofin) Raad stemt binnen een maand in met het uitvoeringsbesluit, op basis van QMV. TK zal zoals gebruikelijk geïnformeerd worden via Geannoteerde Agenda, AO en verslag van de Eurogroep/Ecofin.
 - De Commissie kan middelen nu committeren en de implementatie van het plan gaat van start.
- Fase van implementatie en uitbetaling (2022-2026):
 - Lidstaten kunnen zelf twee keer per jaar aangeven bij de CIE dat zij afgesproken mijlpalen en doelen hebben bereikt en om uitbetaling vragen.
 - De CIE maakt een concept-beoordeling (niet openbaar) en raadpleegt bij een positieve beoordeling het EFC. Er zou overwogen kunnen worden om deze concept-beoordeling vertrouwelijk met de TK te delen.
 - EFC stelt een advies/opinie op en moet daarbij streven naar consensus (niet openbaar). Daarbij toetst het EFC of de door de CIE in haar concept-beoordeling getrokken conclusies over het halen van mijlpalen en doelen overeenkomen met zijn beeld hierover. (niet openbaar)
 - De CIE komt tot een definitieve beoordeling en keert middelen uit.
 - Evt Noodremprocedure:
 - Indien een of meerdere lidstaten van mening is/zijn dat de mijlpalen en doelen onvoldoende bereikt zijn, kan een lidstaat de Voorzitter van de ER verzoeken de kwestie op de agenda van de ER te zetten, voorzien van een onderbouwing waaruit blijkt dat desbetreffende mijlpaal of doel niet of onvoldoende bereikt is.
 - Zolang de volgende ER de kwestie niet uitputtend heeft besproken, zal de Commissie geen besluit nemen over de beoordeling en uitbetaling. [Het uitgangspunt is dat de procedure vanaf het moment van raadpleging van het EFC in de regel niet langer dan drie maanden duurt. Een langere periode is niet uitgesloten, indien dat noodzakelijk is].
 - Als de ER onverhoopt niet tot een unaniem oordeel komt, ontstaat een nieuwe politieke situatie. Het ligt dan voor de hand, bij een degelijke onderbouwing, dat de Commissie terug gaat naar het EFC, waarbij in het uiterste geval de noodremprocedure weer kan worden ingezet.
 - De RRF verordening bepaalt dat de CIE ook jaarlijks dient te rapporteren over de implementatie van het RRF-instrument aan het EP en de Raad (openbaar).

2. RRF en informatievoorziening richting TK

- Staande lijn van het kabinet is dat NL zich steeds inzet voor openbaarmaking van herstelplannen in een zo vroeg mogelijk stadium. Zodra plannen openbaar zijn, zal MinFIN ze doorgeleiden naar de Kamer.
- Het kabinet zal echter pas een *appreciatie van de plannen* naar de Kamer sturen op basis van de (openbare) beoordeling van de Commissie, dat wil zeggen het Commissievoorstel voor uitvoeringsbesluit ter goedkeuring van de plannen.
- Er is in de RRF-verordening geen openbaarmaking van stukken (van de CIE of van EFC) voorzien voor de fase van beoordeling van voortgang / uitbetaling van middelen.
- Stukken voor EFC zijn nooit openbaar en delen we ook niet vertrouwelijk met de Kamer omdat dit onderling met de lidstaten is afgesproken en het niet aan NL is om eigenstandig te besluiten. MP en MinFin duwden hier steeds op terug.
- Het zou te overwegen zijn om de CIE-beoordeling over bereiken van mijlpalen en doelen die vervolgens in EFC besproken wordt, vertrouwelijk met de TK te delen. Dit is echter nog niet met MinFin afgestemd/akkoord.

Annotatie REA, 10 november 2020 M en R (R afwezig)

REA

1. EU-VK toekomstige relatie

Valt buiten WOB-verzoek

Valt buiten WOB-verzoek

2. Recovery and Resilience Plan (Herstelfonds)

Spreekpunten

Minister Blok

- U kunt instemmen met de voorgestelde beslispunten.
- Voor BZ is van belang dat de samenhang tussen het NL herstelplan en onze Europese inzet steeds wordt bewaakt. Gelet op het verloop van de ER van juli en het belang dat het kabinet en het NL parlement hecht aan de koppeling van investeringen aan hervormingen in lijn met de landenspecifieke aanbevelingen, moet NL erop toezien dat het eigen plan voldoende ambitieus is wil het straks andere lidstaten kunnen aanspreken op de kwaliteit van hun plannen.
- Dit is goed verwerkt in de notitie (*"de inhoud van het nationale plan is medebepalend voor de geloofwaardigheid waarmee Nederland de plannen van andere lidstaten kritisch kan beoordelen. Het implementeren van hervormingen door lidstaten is een belangrijke voorwaarde voor Nederland geweest om in te kunnen stemmen met de RRF. Tegen deze achtergrond moet het nationale plan gewogen worden."*).
- BZ is geen partij in de discussie tussen de departementen over de timing van de indiening van het plan en de mate waarin wel/niet additionele investeringen worden opgevoerd.

Minister Kaag

- U kunt instemmen met de voorgestelde beslispunten.

Achtergrond

- In de HCEU van 5/11 vond een stevige discussie plaats tussen enerzijds EZK en Fin en anderzijds met name BZK, I&W, OCW, SZW. Laatstgenoemde departementen konden zich niet vinden in de voorgestelde lijn, waarbij zij wel ruimte zagen voor additionele investeringen op korte termijn, ook m.h.o.o. een gelijk speelveld in Europa. Daarbij werkt ook verwezen naar afspraak die hierover bij miljoenennota/augustus-besluitvorming zou zijn gemaakt (t.a.v. investeringagenda bouw- en leefomgeving en inzet groen herstel, die bij RPP plan zouden moeten worden betrokken). Deze departementen beklagden zich ook over het proces (besluit tot indienen na verkiezingen genomen in een BWO waarbij zij niet aanwezig waren). Van zijde Fin en EZK werd erop gewezen dat de middelen beschikbaar blijven en dat ook als er bestaande investeringen onder het RPP worden opgevoerd, dit leidt tot beschikbaarheid van extra budgettaire ruimte in de formatie, die voor investeringen kan worden ingezet. Genoemde departementen wierpen tegen dat die ruimte dan ook in de aflossing van de staatsschuld kan lopen.

- Conclusie in HCEU was dat de politieke vraag over wel/niet over de verkiezingen heen tillen aan de REA zou moeten worden voorgelegd, waarbij secundair de vraag of wel/niet additionele investeringen moeten worden ingediend. De notitie is daarop aangepast waarbij de door Fin en EZK voorgestane en in het BWO besproken lijn als beslispunt wordt voorgelegd.

3. Bankenunie: achtervang resolutiefonds SRF en ESM

Valt buiten WOB-verzoek

4. W.v.t.t.k.

MFK

- Wij stellen voor dat u (M) in de REA een korte update geeft over de MFK onderhandelingen tussen Raad en EP. U ontvangt hiertoe op maandag 9/11 een update waarin de laatste stand van zaken is verwerkt (o.a. n.a.v. Coreper op 6/11).

Valt buiten WOB-verzoek

Geannoteerde agenda HCEU 19 november 2020

Aan: DGES (Wvd. VZ HCEU)

Van: secretaris HCEU

1. Klimaat

Valt buiten WOB-verzoek

2. Gender/LHBTI

Valt buiten WOB-verzoek

Valt buiten WOB-verzoek

3. Herstelplan RRF

Doel bespreking:

- Voorbereiden van de REA 24/11.

Opmerkingen:

- U kunt EZK verzoeken in te leiden met evt. aanvulling Fin (NB gisteren vond ook directeurenoverleg over RRP plaats).
- Tijdens de REA op 10/11 en MR op 13/10 vond er veel discussie plaats over het proces om tot een nationaal herstelplan (RRP) te komen en kon er geen overeenstemming worden bereikt over de voorliggende beslispunten. Daarom werd besloten dit onderwerp terug te verwijzen naar de REA van 24/11 (voorbereid in de HCEU van 19/11).
- Tijdens de MR was er (volgens AZ) uiteindelijk consensus om indiening over de verkiezingen heen te tillen, iets waar m.n. BZK zich in de REA nog tegen verzette.
- Discussie ging vooral over de investeringslijsten, waarbij departementen hun reeds gefinancierde voorstellen niet op de lijst willen om te voorkomen dat dit ten koste gaat van nieuwe/additionele investeringen onder een volgend kabinet. FIN ziet de lijst als sec opsomming van investeringen die voor het RRF kwalificeren en acht het zuiverder om geen andere criteria voor de investeringslijst toe te voegen. AZ steunt dit.
- Het derde element in de discussie betrof hervormingen: op dit moment zou een NL RRP niet voldoen aan de eisen omdat er m.n. op het gebied van de woningmarkt aanvullende hervormingen nodig zijn (analyse PVEU, AZ/FIN/EZK eens. SZW zocht tijdens de REA nog ruimte). FIN hecht eraan dat additionele hervormingen meegenomen worden in de reguliere ambtelijke inventarisering en voorbereidingen voor de formatie, niet in de RRP-lijsten.
- Waar de REA notitie eerder aanstuurde op 'niet vooruit lopen op een besluit over de inhoud van een RRP' en een 'inventarisatie van bestaande en reeds voorgenomen investeringen en hervormingen', met parallel hieraan het in kaart brengen van 'doelmatige investeringen die voldoen aan de RRF criteria m.h.o.o. de formatie', poogt de one-pager e.a.a. te verhelderen:
 - De notitie vertrekt van de conclusie dat indiening van het plan aan een volgend kabinet is cf. MR-discussie.
 - Inzet om een stevig en ambitieus plan in te dienen, in lijn met NL positie tijdens de onderhandelingen in Europa (dus steviger geformuleerd om geen twijfel te laten bestaan over het ambitieniveau)
 - M.b.t. inventarisatie is nu de koppeling tussen hervormingen en investeringen sterker aangezet en zijn twee sporen geïdentificeerd:
 - 1) inventarisatie van bestaande hervormingen en investeringen, en
 - 2) nieuwe investeringen. In dit spoor kunnen ook de in de vorige HCEU door m.n. BZK, I&W genoemde investeringen worden meegenomen waar in de augustusbesluitvorming over is gesproken (gebouwde/leefomgeving, groen herstel). Nieuwe hervormingen komen niet in spoor 2 (zoals gezegd expliciete wens van FIN).

- Potentieel geschilpunt kan opnieuw de lijst met voorgenomen investeringen in bijlage 1 zijn. Een aantal departementen wil hun reeds gefinancierde investeringen niet op deze lijst om te vermijden dat hiermee de ruimte voor additionele (spoor 2) investeringen kleiner wordt.
- In functie van het verloop van de discussie kunt u voorstellen om een scherper beslispunt aan de REA voor te leggen (besproken met AZ). Advies is dit beslispunt i.o.m. EZK en Fin op te stellen, mogelijke formulering kan luiden:

“Beslispunt: De REA stemt in met de voorgenomen inventarisatie langs twee sporen zoals uiteengezet in deze notitie, en met de sondering van de uitkomsten van deze inventarisatie bij de Europese Commissie.”

4. W.v.t.t.k.

Valt buiten WOB-verzoek

Annotatie REA, 24 november 2020 M en R

1. Klimaat EU 2030 doel

Valt buiten reikwijdte verzoek

2. Gender/LHBTI

valt buiten reikwijdte verzoek

Valt buiten reikwijdte verzoek

-

valt buiten reikwijdte verzoek

3. Herstelplan RRP

Spreekpunten

Minister Blok

- U kunt benadrukken dat het belangrijk is dat het uiteindelijke RRP stevig en ambitieus is en dat er een goede samenhang is tussen investeringen en hervormingen. Dit vragen we immers ook van andere lidstaten, in lijn met de voorwaarden voor het RRF waar NL zich tijdens de onderhandelingen hard voor gemaakt heeft.
- Het is dan ook nuttig om nu meer helderheid te verschaffen over wat het opnemen van investeringsprojecten in de twee 'bouwstenen', zoals verwoord in de aangepaste one-pager, nu wel en niet betekent. U kunt toelichten dat de komende periode dan gebruikt kan worden om zoveel mogelijk van ons huiswerk te doen zodat een nieuw kabinet snel tot een goed RRP kan komen, op basis van een zo volledig mogelijke inventarisatie van kansrijke investeringsvoorstellen (en (additionele) hervormingen, die parallel geïnventariseerd zullen worden via de gebruikelijke weg).

Minister Kaag

- U kunt instemmen met de voorgestelde beslispunten. Goed om de ambtelijke inventarisatie van zowel bestaande als additionele investeringen voort te zetten.
- U kunt aandacht vragen voor de voorbeeldfunctie die Nederland internationaal te vervullen heeft.
- Als Nederland het RRF voornamelijk zal gebruiken voor groene investeringen die al voorzien waren onder dit kabinet, zal er minder tot geen ruimte meer zijn voor additionele investeringen. Zorg vanuit BHOS is dat er een toenemende spanning ontstaat tussen hetgeen Nederland nationaal investeert in 'green recovery' en de klimaatambitie die we internationaal uitdragen. Niet alleen binnen de EU maar ook in ons externe EU beleid en binnen de IFI's, waaronder bijv. de Wereldbank.
- Nederland staat dus ook sterker in de dialoog over klimaat, wanneer we zelf ook meer ambitie tonen.

Achtergrond

- N.a.v. de discussie in de MR op 13/11 over het nationale RRP, werd het onderwerp terug verwezen naar de REA. Een aantal departementen is huiverig voorgenomen investeringen op een lijst te zetten omdat zij vrezen dat dit ten koste zal gaan van ruimte voor additionele financiering waartoe een volgend kabinet kan besluiten. Daarnaast zijn er bij deze departementen ook zorgen over de evt. beheerslast indien reeds gefinancierde projecten nu in een EU spoor zouden belangden.
- Aangezien de hervormingen op dit moment niet voldoende zijn voor indiening van een RRP (m.n. op de woningmarkt zouden aanvullende maatregelen moeten worden genomen) en indiening van een RRP in twee delen (voor en na de formatie) niet mogelijk is, dient het RRP per definitie naar de formatie te gaan. Het is daarmee juist in het belang van de departementen om alle kansrijke investeringen op te nemen in de lijsten/bouwstenen.
- De voorliggende notitie is opgesteld met het doel verduidelijking (en geruststelling) te verschaffen aan verschillende departementen over het proces en wat opname van investeringsprojecten op de lijsten precies betekent. Er zijn daartoe een aantal beslispunten geformuleerd.

- De discussie in de HCEU ging met name over de vraag of er projecten op een lijst kunnen komen zonder dat de verantwoordelijke bewindspersoon daarmee heeft ingestemd. Vanuit EZK en Fin is met steun van AZ en BZ betoogd dat het nu gaat om een ambtelijke inventarisatie van potentieel kansrijke projecten, niet om het politieke besluit of deze projecten uiteindelijk in het NL plan worden opgenomen. Dat laatste besluit is aan het volgende kabinet. In de notitie is verduidelijkt dat het dan om een integraal besluit van de MR zal gaan. Indien nu reeds potentieel kansrijke projecten van de lijst gaan vanwege blokkade door een huidige vakminister, ontnemt dat het nieuwe kabinet een integraal beeld van de potentieel kansrijke projecten.
- Ook wordt verzocht om herbevestiging van het MR-besluit dat besluitvorming over een NLs RRP overgelaten wordt aan een nieuw kabinet. Hier was in de HCEU geen discussie meer over, wel maakte LNV een voorbehoud dat de minister van LNV haar positie op dit punt nog zou kunnen heroverwegen.

Aan M
Van DIE
Via DIE, DGES
Kopie aan -
Afgestemd met -

(10)(2e)

TER BESLISSING

Datum
15-09-2020

Onze Referentie
Min-BuZa.2020.5779-24

Opgesteld door
(10)(2e)(10)(2e)
(10)(2e)

Uiterlijk bij

memo

BWO RRF herstelplan vrijdag 18 september, 12.30-13.30

Aanleiding

BWO RRF/Herstelplan op vrijdag 18 september 2020, 12.30 (AZ)

Gevraagd besluit

Het BWO wordt gevraagd op de volgende punten uit de notitie (bijlage) sturing te geven.

1. Europees: Kan het BWO zich vinden in de geschetste Nederlandse rol bij a) de beoordeling van herstelplannen van andere lidstaten en b) hun uitvoering? D.w.z. druk houden op de Commissie, focus op een beperkt aantal landen, en investeren in het bilaterale spoor en samenwerking met gelijkgezinden.
2. Timing: Is het BWO voor:
 - a) indienen van een nationaal herstelplan voor 30 april 2021 op basis reeds afgesproken hervormingen (indien dit niet voor 100% wordt goedgekeurd kan een nieuw kabinet een nieuw plan indienen) of:
 - b) uitstel van indienen tot een nieuw kabinet?
3. Invulling: Is het BWO voor:
 - a) invulling met investeringsprojecten die al overeen zijn gekomen (zo nodig aangevuld met nieuw) of
 - b) invulling met nieuwe investeringsprojecten?
4. Proces: Stemt het BWO in met het voorgestelde proces voor de besluitvorming over het nationale herstelplan?

Kern

- Onderliggende politieke kernvraag is of en in welke mate het huidige kabinet bereid en in staat is een ambitieus en geloofwaardig nationaal RRF plan op te stellen en tegen welke 'prijs' NL (het huidige kabinet) bereid is om additionele maatregelen te nemen op de woningmarkt en arbeidsmarkt? Of volstaat het opnemen van reeds besloten hervormingen? Onze leverage richting andere lidstaten is mede afhankelijk van onze eigen ambitie. De vraag over de timing en welke hervormingen en investeringen hier dan bij horen, volgt hier uit.
- De principiële vraag of we überhaupt wel middelen uit het RRF moeten aanvragen, is voor EZK, FIN en SZW een gepasseerd station want zonde

om de RRF-middelen te laten liggen en geeft een ongewenst signaal richting andere lidstaten.

Datum
[datum]

1. Europees: de NLse rol bij de beoordeling van herstelplannen en hun uitvoering:

Onze Referentie
Min-BuZa.2020.5779-24

- o NL dient in de eerste plaats in te zetten op druk houden op de CIE om plannen kritisch te beoordelen, waar mogelijk met gelijkgezinden. Daarnaast is het van belang (o.a. via de posten) een eigen informatiepositie op te bouwen over de concept plannen van andere lidstaten, om zo zowel de betreffende lidstaat als de CIE effectief te kunnen beïnvloeden.
- o U kunt benadrukken dat het belangrijk is om via RRF ook landspecifieke aanbevelingen op het gebied van RoL te monitoren (POL, HON).
- o U kunt aangeven dat u zelf een rol wilt spelen bij de outreach richting likeminded landen (10)(2a) Concrete voorstellen hiertoe zijn in voorbereiding (en marge van de RAZ op 22 september, uw bezoek aan Litouwen op 24 september en tijdens de Frugal Four bijeenkomst in Wenen op 5 november).

2. Timing: notitie adviseert om voor 30 april 2021 een plan in te dienen voor – in eerste instantie – het volledige budget. Daarbij wordt nadrukkelijk de optie achter de hand gehouden om in 2022 opnieuw een plan in te dienen. Of dit nodig is, moet blijken uit de informele beoordeling van het nationale herstelplan door de Commissie (nog voor formele indiening).

3. Invulling nationale herstelplan:

- o Hervormingen: notitie adviseert om het herstelplan dat voor 30 april 2021 wordt ingediend te vullen met hervormingen waartoe reeds is besloten. Indien blijkt dat dit onvoldoende is om goedkeuring te krijgen van de Europese Commissie, kan het nieuwe kabinet (voor 30 april 2022) een nieuw herstelplan indienen met aanvullende hervormingen. Op deze manier kan de nationale enveloppe voor investeringen dan alsnog worden geclaimd.
- o Investerings: notitie geeft geen advies m.b.t. de investeringen maar schetst voor- en nadelen van twee invullingen, is een politieke keuze: 1) NL dient een plan in met als uitgangspunt investeringen waarover reeds is besloten, waar nodig aangevuld met geheel nieuwe investeringen en 2) NL dient een plan in met als uitgangspunt geheel nieuwe investeringsprojecten, waar nodig aangevuld met investeringen waartoe al is besloten.
- o Advies: u kunt instemmen met de voorbereiding van een herstelplan, in te dienen in de huidige kabinetsperiode. Het is daarbij van belang dat het plan voldoende ambitie uitstraalt, zodat NL een duidelijk signaal afgeeft en een geloofwaardige stem behoudt bij de beoordeling van plannen van anderen. Bepalend daarbij is de mate waarin de investeringen en hervormingen te relateren zijn aan de landspecifieke aanbevelingen voor NL.

4. Proces: belangrijk dat ook na de REA, als het nationale herstelplan in CFEZIL en RFEZIL wordt afgestemd, de Europese dimensie van het nationale herstelplan goed meegenomen wordt. Daarnaast dient het parlement tijdig te worden geïnformeerd (dit is voorzien).

Toelichting

Overig

Datum
[datum]

Onze Referentie
Min-BuZa.2020.5779-24

Buiten reikwijdte verzoek

Bijlage:

- BWO RRF notitie

Aan M
Van DIE
Via DGES
Kopie aan (10)(2e)
Afgestemd met

TER BESLISSING

Datum
17 september 2020

Onze Referentie

Opgesteld door

(10)(2e)(10)(2e)
(10)(2e)

memo

Nalevering t.b.v. BWO RRF (18 september, 12.30)

Aanleiding

Nadat u op 15 september een BWO notitie en adviesmemo ontving voor het BWO RRF op 18 september, werd er onverwacht door penvoerder Financiën een nieuwe versie rond gestuurd waarin 1 van de 4 beslispunten (en bijbehorende toelichting) is aangepast. Aangezien het een beperkte aanpassing betreft, ontvangt u hierbij een korte update op dat specifieke punt. De rest van de BWO notitie en ons advies daarbij is ongewijzigd.

Gevraagd besluit

In plaats van dat het BWO gevraagd wordt in te stemmen met het besluitvormingsproces over het nationale herstelplan via de REA, dan CFEZIL/RFEZIL/MR, wordt er nu gevraagd om sturing van het BWO bij twee opties, maar alleen *indien er besloten wordt tot nieuwe investeringprojecten*:

- Integraal via de najaarsnota of
- Via het traject CFEZIL/RFEZIL/MR?

Kern/samenvatting

- Vanuit het perspectief van BZ is het om het even welk Haags afstemmingstraject er wordt gevolgd in het geval er besloten wordt tot nieuwe investeringstrajecten, zolang de REA goed betrokken blijft (dat is ongewijzigd het geval).
- De route van integrale afstemming via de najaarsnota impliceert een meer leidende rol voor het ministerie van Financiën, de route via de CFEZIL/RFEZIL/MR voor EZK.
- Advies voor het BWO (ongewijzigd): belangrijk dat ook na de REA, als het nationale herstelplan in CFEZIL en RFEZIL wordt afgestemd, de Europese dimensie van het nationale herstelplan goed meegenomen wordt. Daarnaast dient het parlement tijdig te worden geïnformeerd (dit is voorzien).

BWO notitie: reeds deels openbaar bij besluit van EZK

BWO notitie: reeds deels openbaar bij besluit van EZK

BWO notitie: reeds deels openbaar bij besluit van EZK

BWO notitie: reeds deels openbaar bij besluit van EZK

BWO notitie: reeds deels openbaar bij besluit van EZK

BWO notitie: reeds deels openbaar bij besluit van EZK

BWO notitie: deels openbaar bij besluit EZK

From: (10)(2e)(10)(2e)
To: (10)(2e)
Cc: (10)(2e)(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)(10)(2e)(10)(2e)
Subject: FW: MR 27-11-2020 punt 16a1
Date: donderdag 26 november 2020 09:24:38

Beste collega's,

Zoals gisteren afgesproken, zie graag met dank aan (10)(2e) t.b.v. de MR geannoteerde agenda M deze input over het "Herstelplan RRP" (REA 24/11 jl).

16.a.1. REA-stuk "Herstelplan RRP"

- MP concludeerde REA discussie 24/11 als volgt:
 1. Hervormingen zijn noodzakelijk voordat je een beroep op het fonds kunt doen.
 2. De huidige hervormingen zijn daarvoor onvoldoende.
 3. Daarom indiening aan een volgend kabinet.
 4. Wel nu hervormingen bedenken/uitwerken.
 5. Alle mogelijke projecten komen op de lijst.
 6. Als reeds nationaal gefinancierde projecten, uiteindelijk geld krijgen uit het RRF dan vindt dit kabinet dat het geld dat vrijvalt niet naar aflossing van de staatsschuld gaat (maar is uiteindelijk aan een volgend kabinet, dus is een advies van dit kabinet aan een volgend kabinet).
- MFIN gaf aan punt 6 terug te willen laten komen in de MR. **Advies:** u kunt zich aansluiten bij de hierboven geformuleerde conclusie.
- In de REA was er tevens discussie (MlenW) over een ruimere interpretatie van het criterium 'maatregelen gestart sinds februari 2020'. **Advies:** u kunt akkoord gaan met het handhaven van 1-2-2020 als cut-off datum voor in aanmerking komende projecten. Sondage van de lijst bij de CIE zal hierover duidelijkheid verschaffen.
- MlenW herhaalde verzoek om ERMTS van de lijst te schrappen.

(10)(2e)

(10)(2e)(10)(2e) | NL-Ministry of Foreign Affairs | EU Integration Department
(10)(2e) @minbuza.nl | (10)(2e)

Van: DOB-BB

Verzonden: woensdag 25 november 2020 16:16:24 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rome, Stockholm, Vienna

Aan: DIE

CC: (10)(2e)

Onderwerp: MR 27-11-2020 punt 16a1

Collega's,

A.s. vrijdag wordt, onder agendapunt 16a1, het REA-stuk "Herstelplan RRP" behandeld in de Ministerraad. De conclusies van de REA-vergadering van afgelopen dinsdag hebben wij nog niet ontvangen. Is aanvullende advies voor de Ministerraad wel/of niet nodig. Zo ja, wil jullie dan hiervoor een advies maken.

Groetjes,

(10)(2e)

Factsheet stand van zaken NLs RRP

Nationaal proces

- EZK: coördineert indiening Nederlands RRP in nauwe samenwerking met Fin.
- Het volgende kabinet beslist over het definitieve Nederlands RRP. Zo kunnen evt. hervormingen waartoe in de formatie wordt besloten, worden meegenomen.
- Momenteel worden ambtelijk 2 bouwstenen voorbereid voor het NL RRP en informeel getoetst bij de Europese Commissie:
 - 1) Reeds overeengekomen maatregelen (investeringen en hervormingen) sinds februari 2020 cfm RRF-verordening;
 - 2) Kansrijke nieuwe investeringen. Dit heeft een interdepartementale groslijst van ca 130 voorstellen opgeleverd (totaal ca. 40 miljard). Hierin wordt een verdere selectie gemaakt; een groot aantal voorstellen voldoet niet aan de RRF criteria.
- Daarnaast worden potentiële hervormingen geïnventariseerd door Fin zoals gebruikelijk is in de aanloop naar de formatie.

Inhoud van het NLse RRP en gesprekken met de Commissie

- EZK en FIN zijn op directeursniveau in gesprek met de CIE. Er hebben tot nu toe twee gesprekken plaats gevonden, het laatste gesprek vond plaats op 9 maart. Inzet van NL is van de CIE zoveel mogelijk gedetailleerde feedback te krijgen op de geïnventariseerde maatregelen, zodat duidelijk wordt welke maatregelen onder welke voorwaarden kunnen worden ingediend door een nieuw kabinet.
- De komende weken zullen de gesprekken op verzoek van NL daarom worden geïntensiveerd om op technisch niveau te spreken over bouwsteen 1 en 2.
- Feedback die NL tot nu toe van de Commissie kreeg over het concept-plan:
 - Ten aanzien van de CSR's geeft CIE aan dat meer aandacht kan worden besteed aan de huizenmarkt (hypotheekrenteaftrek), arbeidsmarkt (positie ZZP'ers). Verder bij anti-witwasmaatregelen aandachtspunt dat geen maatregelen worden meegenomen die in kader van implementatie nieuwe anti-witwasrichtlijn al moeten worden gedaan.
 - Er is meer detailniveau nodig om volledige feedback te kunnen geven – een volledig assessment is pas mogelijk op het gehele (concept) RRP.
 - Maatregelen moeten in het (concept)-RRP structureel bijdragen aan het herstel en een langdurig effect hebben op de transitie. Meer ambitie nodig.
 - Belang toepassing do no significant harm principe per maatregel.
 - NL heeft in vergelijking met andere LS relatief veel "backward-looking" maatregelen opgenomen in het overzicht – andere LS zijn meer "forward-looking" met nieuwe maatregelen, investeringen en hervormingen.
 - Maatregelen uit de RRP's moeten structureel bijdragen aan het herstel en hierbij een langdurige bijdrage leveren aan de transities op groen en digitaal. De CIE heeft in dat licht vragen over de opname van crisis-gerelateerde maatregelen
 - Goede rechtvaardiging van de kosten moet worden opgenomen (RRF is performance-based). Wijst daarom op verzoek uit brief Dombrovskis dat er een nationale kostencoördinator moet komen die ook direct met CIE in overleg treedt.
 - Het principe van retroactiviteit wordt niet consequent toegepast. Datum van 1 februari 2020 als startdatum is leidend, kosten die voor deze datum zijn gemaakt komen niet in aanmerking.

Onderstaande tabel uit het NLse concept-plan geeft een globaal overzicht van de koppeling tussen CSRs, hervormingen en investeringen die NL op dit moment in grote lijnen voor ogen heeft. NL stelt maatregelen voor op alle CSRs uit 2019 en 2020.

CSR's 2020	Reform	Investment
1. Address the pandemic, strengthen the resilience of the health system, sustain the economy and support the ensuing recovery.	Not applicable	<ul style="list-style-type: none"> • GGD-GHOR • Additional budget GGD • Extension Intensive Care: training new staff & building modifications • Covid19 Research • Vaccine development and administration • Medical equipment • Supporting the recruitment and retention of healthcare personnel

		<ul style="list-style-type: none"> • Program to tackle learning losses and offer educational support • Learning losses: Devices and internet connection • Additional staff, inside or outside the classroom • Tackling learning losses among newcomers • Support for students in final year
2. Mitigate the employment and social impact of the crisis and promote adequate social protection for the self-employed	<ul style="list-style-type: none"> • Reduction of the standard income tax deduction for self-employed • Mandatory insurance for disability for all self-employed workers 	<ul style="list-style-type: none"> • Career advice subsidies • Online training programs • Lifelong learning: Training budget Dutch job centre • Lifelong learning: Extra budget for educational institutions • Labour transfer subsidies • Sectoral job assistance • Basic skill training • Vocational education programs • Tackling youth unemployment • Supplementary social support for the most vulnerable: Assistance toward new jobs • Regional mobility teams • Debt remediation fund • Program to tackle learning losses and offer educational support • Learning losses: Devices and internet connection • Additional staff, inside or outside the classroom • Tackling learning losses among newcomers • Support for students in final year
3. Front-load mature public investment project and promote private investment. Focus investment on the green and digital transition	<ul style="list-style-type: none"> • National Growth Fund • CO₂-tax for industry • BIK • Aviation tax • Draft bill to reduce CO₂ emissions by limiting the production of energy by burning coal in two biggest coal-fired plants during 2021-2024. 	<ul style="list-style-type: none"> • Maintenance ProRail (railroad) • RWS-road repair • Smart Mobility • Mission driven, Research, Development and Innovation (MOOI) • Residential construction Impulse • Green renovation public buildings • Nitrogen measures • Urgenda • Coal-measures • Improving The Dutch Tax Authority's ICT-systems • Digitization in criminal justice chains • (10)(1b) • European Rail Traffic Management System (ERTMS) • Next level digital information management and Freedom of Information
4. Address features of the tax system that facilitate aggressive tax planning, enforcement of the anti-money laundering framework	<ul style="list-style-type: none"> • New policy regarding tax treaties • Withholding tax on dividend payments to low-tax jurisdictions • Measure to avoid mismatches resulting from downward adjustments under the application of the arm's length principle • Limitation of loss set-off as of 2022 • Amendment of the specific interest deduction limitation • Limitation of the deduction of liquidation and cessation loss rules 	<ul style="list-style-type: none"> • Fighting organized crime • Money laundering supervision and enforcement
CSR's 2019	Reform	Investment
1. Reduce the debt bias for households and the distortions in the housing market, make second pillar of the pension system more transparent and	<ul style="list-style-type: none"> • Tariff differentiation real estate transfer tax • Second pillar pension reform • New policy regarding tax treaties • Withholding tax on dividend payments to low-tax jurisdictions 	<ul style="list-style-type: none"> • Residential construction impulse • Investments to facilitate second pillar pension reform: Investment program for sustainable employability and earlier retirement • Fighting organized crime • Money laundering supervision and enforcement

<p>more resilient to shocks; Address features of the tax system that may facilitate aggressive tax planning.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Measure to avoid mismatches resulting from downward adjustments under the application of the arm's length principle • Limitation of loss set-off as of 2022 • Amendment of the specific interest deduction limitation • Limitation of the deduction of liquidation and cessation loss rules 	
<p>2. Reduce the incentives for the self-employed without employees, promoting adequate social protection for the self-employed; strengthen life-long learning and upgrade skills</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reduction of the standard income tax deduction for self-employed • Mandatory insurance for disability for all self-employed workers 	<ul style="list-style-type: none"> • Lifelong learning: Training budget Dutch job centre • Lifelong learning: Extra budget for educational institutions • Labour transfer subsidies • Sectoral job assistance • Basic skill training • Investments to facilitate second pillar pension reform: Investment program for sustainable employability and earlier retirement
<p>3. Support an upward trend in investment. Focus investment related economic policy on research and development, renewable energy, energy efficiency and greenhouse gas emissions reduction strategies and on addressing transport bottlenecks.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • National Growth Fund • CO2-tax for industry • BIK • Aviation tax • Draft bill to reduce CO2 emissions by limiting the production of energy by burning coal in two biggest coal-fired plants during 2021-2024. 	<ul style="list-style-type: none"> • Maintenance ProRail (railroad) • RWS-road repair • Smart Mobility • Mission driven, Research, Development and Innovation (MOOI) • Residential construction Impulse • Green renovation public buildings • Nitrogen measures • Urgenda • Coal-measures • Improving The Dutch Tax Authority's ICT-systems • Digitization in criminal justice chains • (10)(1b) • European Rail Traffic Management System (ERTMS) • Next level digital information management and Freedom of Information

Te Archiveren pdf Min-BuZa.2021.8659-25

Titel: Notitie implementatie RRF EU lidstaten
Type dossier: Memo Ter Beslissing Opgesteld door: (10)(2e)
Document id: BZDOC-1839057858-25 Onze Referentie: Min-BuZa.2021.8659-25
Directie: DIE Binnengekomen op: 18 mei 2021

ACCORDERING

- m ✓
- DOB-Memo ✓
- (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)
- DOB-Memo ✓
- dges ✓, (10)(2e), (10)(2e)
- die ✓, (10)(2e), (10)(2e)

OPMERKINGEN

ACTIELOG

Geaccordeerd door (10)(2e) namens BZ\mail_m
01-06-2021 15:39

Accordering gevraagd van BZ\mail_m door (10)(2e)
25-05-2021 12:08

Geaccordeerd door (10)(2e) namens MAIL_DOB-Memo
25-05-2021 12:08

Accordering gevraagd van MAIL_DOB-Memo door (10)(2e), (10)(2e)
21-05-2021 16:58

Geaccordeerd door (10)(2e), (10)(2e) namens (10)(2e)
21-05-2021 16:57

Accordering gevraagd van (10)(2e), (10)(2e) door (10)(2e)
21-05-2021 13:45

Parafenlij is aangepast door (10)(2e)
21-05-2021 13:45

Accordering gevraagd van (10)(2e) door (10)(2e)
21-05-2021 13:30

Geaccordeerd door (10)(2e) namens MAIL_DOB-Memo
21-05-2021 13:29

Parafenlij is aangepast door (10)(2e)
21-05-2021 13:29

Accordering gevraagd van MAIL_DOB-Memo door (10)(2e), (10)(2e)
21-05-2021 12:55

Geaccordeerd door (10)(2e), (10)(2e) namens BZ\mail_dges
21-05-2021 12:54

Accordering gevraagd van (10)(2e), (10)(2e) door (10)(2e), (10)(2e)
20-05-2021 16:07

Accordering gevraagd van BZ\mail_dges door (10)(2e), (10)(2e)
20-05-2021 16:07

Geaccordeerd door (10)(2e), (10)(2e) namens BZ\mail_die
20-05-2021 16:07

(10)(2e)

Accordering gevraagd van (10)(2e), (10)(2e) door (10)(2e)

Te Archiveren pdf Min-BuZa.2021.8659-25

Titel: Notitie implementatie RRF EU lidstaten
Type dossier: Memo Ter Beslissing Opgesteld door: (10)(2e)
Document id: BZDOC-1839057858-25 Onze Referentie: Min-BuZa.2021.8659-25
Directie: DIE Binnengekomen op: 18 mei 2021

20-05-2021 13:49

Accordering gevraagd van BZ\mail_die door (10)(2e)

20-05-2021 13:49

Document 'Notitie-implementatie-RRF-EU-lidstaten-.docx' is verwijderd door (10)(2e)

19-05-2021 09:27

Afstemmen gevraagd van (10)(2e) door (10)(2e)

18-05-2021 17:24

Afstemmen gevraagd van (10)(2e)(10)(2e) door (10)(2e)

18-05-2021 17:24

Afstemmen gevraagd van ((10)(2e))(10)(2e) door (10)(2e)

18-05-2021 17:24

Aangemaakt door (10)(2e)

18-05-2021 15:08

NOTES

M akkoord door BZ (10)(2e) op 01-06-2021 15:39

Ontvangen door BZ (10)(2e) op 25-05-2021 13:15

stukken geprint en gebracht naar sec M door BZ (10)(2e) op 25-05-2021 12:07

Aan M
Van DIE
Via DGES¹⁰(2e)
Kopie aan
Afgestemd met

TER BESLISSING

Datum
20-05-2021
Onze Referentie
Min-BuZa.2021.8659-25

Opgesteld door
[(10)(2e)] DIE]

T [(10)(2e)]

Uiterlijk bij

memo

Notitie implementatie RRF EU lidstaten

Aanleiding

Informatie valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Gevraagd besluit

- Kennisname van [] valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek. De toelichting in dit memo over IPCEI's naar aanleiding van uw vraag of NL MFK-geld misloopt als we niet op korte termijn een herstelpun indienen.

Informatie valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Kern/samenvatting

Informatie valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Informatie valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Datum

[datum]

Onze Referentie

Min-BuZa.2021.8659-25

Toelichting IPCEI's

- Een IPCEI (*Important Project of Common European Interest*) is een grootschalig, grensoverschrijdend, publiek-privaat investeringsproject dat een gemeenschappelijk Europees belang moet dienen op het gebied van 1) onderzoek, ontwikkeling en innovatie; 2) eerste demonstratie op industriële schaal; 3) milieu, energie of transport.
- De EU kent strikte staatssteunregels om een gelijk speelveld te creëren tussen bedrijven en lidstaten op de interne markt. In bepaalde situaties kan een uitzondering hierop wenselijk zijn, met name als markt- of systeemfalen zijn vastgesteld. Met het toekennen van een IPCEI-label aan een investeringsproject verruimt de Commissie de staatssteunregels. Dit biedt nationale overheden de mogelijkheid om significant² meer steun te geven dan binnen de gebruikelijke staatssteunregels. O.a. FR, DE, ES, DK, ZW hebben in hun herstelplannen een link met IPCEI's gelegd.
- NL ziet IPCEI's als een nuttig instrument voor het tegengaan van markt- en systeemfalen en IPCEI's kunnen een belangrijke bijdrage leveren voor het behalen van Europese doelen. Tegelijkertijd vindt NL dat er selectief moet worden omgegaan met het opzetten van IPCEI-projecten om overmatige staatssteun en een ongelijk speelveld tussen grote en kleine lidstaten te voorkomen. NL heeft ambities op waterstof, cloud en micro-electronics II (drie IPCEI's). Hiervoor zijn nationale initiatieven gestart zoals de Waterstof Alliantie met o.a. de haven Rotterdam.
- In de ambtelijke voorbereiding van het NL RRP is een (indicatieve) bijdrage van 2,5 miljard aan IPCEI "Opschaling waterstof" aangemerkt als kansrijke investering. In de formatie moet worden besloten of dit project in het definitieve NL RRP wordt opgenomen. Deze investering is nog niet nationaal gedekt (ook niet uit het Groeifonds). EZK heeft in juli 2020 een interessepeiling voor bedrijven gepubliceerd.
- Er bestaat een risico dat de vertraagde indiening van het NL RRP, deelname aan IPCEI-waterstof bemoeilijkt. Er zijn geen formele belemmeringen om alsnog aan te sluiten, maar in de praktijk zou NL weinig invloed meer hebben op het kader (eenzelfde dynamiek was bij IPCEI micro-electronics I reden om niet deel te nemen). Dit risico wordt door EZK erkend.
- Snelle indiening van een volledig NL RRP lijkt gelet op de eisen die aan een RRP gesteld worden niet realistisch (ook na de formatie zal waarschijnlijk nog een proces van enkele maanden nodig zijn met de CIE om tot een volledig onderbouwd RRP te komen). Als alternatief kan overwogen worden om in de formatie te pleiten voor een koppeling tussen het beoogde nationale herstelplan (Hamer) en Europese financiering uit het RRF. Een dergelijke

² Via IPCEIs kan aanzienlijk meer steun gegeven worden dan onder reguliere staatssteunkaders. Steun kan in de pre-commerciële fase tot wel 100% van de financieringsgap gaan.

afpraak zou een aanknopingspunt kunnen bieden om met de Commissie en evt andere deelnemende LS alvast informeel in gesprek te gaan en zo aansluiting te behouden. Dit zou besproken kunnen worden in het nog te plannen BWO.

Datum

[datum]

Onze Referentie

Min-BuZa.2021.8659-25

deze tekst staat dubbel in het document

deze tekst staat dubbel in het document

I

deze tekst staat dubbel in het document

Informatie valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Informatie valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Informatie valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Informatie valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Informatie valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Informatie valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Informatie valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Informatie valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

tekst staat dubbel in het document

tekst staat dubbel in het document

tekst staat dubbel in het document

tekst staat dubbel in het document

tekst staat dubbel in het document

tekst staat dubbel in het document

tekst staat dubbel in het document

tekst staat dubbel in het document

tekst staat dubbel in het document

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl
Cc: (10)(2e), (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e); (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl]
From: (10)(2e) (10)(2e)
Subject: input directeurenoverleg vanmiddag over RRF
Received: Wed 9/16/2020 8:46:00 AM
[Notitie BWO RRF 18 sep 2020 finaal.docx](#)
[Agenda 16 september Directeurenoverleg Recovery and Resilience Facility.docx](#)
[Beslisnotitie directeurenoverleg Recovery and Resilience Plan.docx](#)
[Notitie BWO RRF 18 sep 2020 DEF versie.docx](#)

H(10)(2e)

Hierbij een aantal punten voor bij het directeurenoverleg RRF op woensdag 16/9.

Voor de volledigheid heb ik ook de BWO notitie + memo voor M erbij gedaan aangezien de twee processen goed op elkaar dienen aan te sluiten.

Gisteravond laat is er echter een nieuwe versie van de BWO notitie rondgestuurd, met een aanpassing aan het besispunt 'proces' (zie hieronder). Ik heb de BWO notitie voor M nog niet hierop aan kunnen passen, dat doe ik later vandaag, dus in de bijlage de versie van gistermiddag.

- Het is wat onhandig dat het BWO (en HCEU/REA) traject waarin de onderliggende politieke afwegingen moeten worden besproken voor het Nederlandse herstelplan, nu later plaats vinden dan het directeurenoverleg. Idealiter zou je de uitkomsten daarvan afwachten. Tegelijkertijd kan het geen kwaad om de departementen vast in de startblokken te zetten voor het inventariseren van hervormingen en investeringen waartoe al besloten is. Als er voor de volledige NLse enveloppe al plannen liggen, kunnen er altijd nog aanpassingen gedaan worden op het moment dat die plannen naar de Kamer en de CIE gaan.
- In de notitie wordt nu expliciet verwezen naar het BWO, wat tot wat onvrede leidde bij BZK en SZW die wilden aansluiten bij dit format. AZ heeft dat afgehouden met verwijzing naar bespreking in de HCEU en REA die binnenkort volgen (wsl begin oktober).
- Directeurenoverlegnotitie noemt een vijftal beslispunten, maar niet alle punten bevatten wat mij betreft evenveel 'beslissing':
- Beslispunt 1: Voorbereiden van een RRP in 2021 voor 100% van de middelen (circa €5,7 miljard).
-> blijft enigszins onduidelijk of dit niet gaat over 100% van de eerste tranche van 70%, maar het gezien het bedrag is het antwoord nee. Dan dient wel genuanceerd te worden dat we een eerste aanvraag indienen voor de eerste tranche van 70% van het geheel en dan in 2022 voor de overige 30% (allocatie van de bedragen zal dan op basis van de laatste economische cijfers uit 2022 plaatsvinden dus totaalbedrag is nu nog een schatting). **Je kunt om verduidelijking vragen.** Volgens mij is het voorstel juist 100% van de 100%, dus die nuance is niet nodig (de vraag om bevestiging wel!).
- Beslispunt 2 : De nationale besteding van RRF-middelen richt zich op de beleidsprioriteiten uit de EU-verordening en de landspecifieke aanbevelingen voor Nederland
-> dit lijkt me meer een punt ter informatie, want dit is wat de ER heeft afgesproken. **Je kunt vragen of dit klopt.**
- Beslispunt 3: naast de criteria uit punt 2 gelden er aanvullende doeltreffendheids- en doelmatigheidscriteria, die waarborgen dat het Nederlands RRP bijdraagt aan economisch en werkgelegenheidsherstel.
-> Onduidelijk wie deze criteria vraagt, zijn dit gebruikelijke NLse eisen bij nationale plannen? Ook dan lijkt dat me iets wat moeilijk te negeren valt, en meer een informatiepunt dan een beslispunt. **Ook hier kun je vragen hoe dit zit.** [volgens mij gaat het hier om aanvullende criteria van EZK] Er wordt ook gerefereerd aan de mogelijkheid van een toets door het CPB (voorlaatste bullet voor de figuur), **je kunt vragen of hierover al contact is gezocht met het CPB.**
- **EZK heeft (ook naar aanleiding van de notitie) contact gehad met de RRF Task Force in oprichting bij de CIE. Je kunt vragen wat hun indruk is : zal de CIE een NLs plan goedkeuren waarin we alleen bestaands in opschrijven?** Notitie doet vermoeden van wel, maar de BWO notitie (door FIN) is daar veel minder stellig over. [zie ook comment EZK bij BWO notitie "Het is onwaarschijnlijk dat een plan gebaseerd op bestaande hervormingen voldoet aan de eisen van de Commissie."]
Eenzijds zal de CIE waarschijnlijk geneigd zijn veel plannen goed te gaan keuren om geld te laten rollen, en hoeven we ons misschien geen zorgen te maken voor ons eigen plan, maar dat betekent anderzijds ook dat de CIE soepel zal zijn richting andere landen. En dat terwijl we zelf zo aandringen op ambitieuze plannen bij de CIE (kern van de NLse inzet in Brussel). De CIE had aangekondigd 15/9 meer toelichting te geven bij het opstellen van de plannen via een communicatie + guidelines en templates maar deze worden waarschijnlijk donderdag 17/9 pas rondgestuurd en besproken in de FiCo.
- Gisteravond 15/9 heeft FIN/BFB, na onverwacht aandringen van FIN/AFEP op de laatste versie van de BWO notitie, een beslispunt toegevoegd aan de notitie over het besluitvormingsproces. AFEP dringt aan op integrale besluitvorming via de voorjaarsnota, ipv afstemming via RFEZIL etc. FIN/BFB vindt afstemmen via REA en RFEZIL ok. Dit BWO besluit doorkruist het beslispunt in het directeurenoverleg over het proces. **Je kunt benadrukken dat het – ongeacht de uitkomst va**

BWO - belangrijk is dat BZ/AZ goed aangesloten blijven tijdens het gekozen traject. Als er voor het RFEZIL traject gekozen wordt, is dit belangrijk omdat (de ambitie in) het NLse herstelplan bepalend is voor de leverage en geloofwaardigheid van NL in het houden van druk op de CIE en de lidstaten. Dit is een dossier met een sterke EU-dimensie met potentieel uitstraling op andere EU dossiers; zal naar verwachting ook steeds in ER-debatten met MP terugkomen. **Je kunt voorstellen dat de uitkomst van het BWO met deze groep wordt gedeeld (EZK aanwezig bij BWO) en dat evt wijzigingen van het voorliggende plan van aanpak zo mogelijk schriftelijk kunnen worden afgerond.**

Ik houd me aanbevolen voor een korte terugkoppeling,

Vriendelijke groet,

(10)(2e)

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl
Cc: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e), (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl
From: (10)(2e)
Sent: Tue 3/30/2021 3:20:06 PM
Subject: CM: Input directeurenoverleg
Received: Tue 3/30/2021 3:20:39 PM
Bulletin M: EMB / Karlsruhe
8. Working Document European Commission Dutch RRF - 26022021.docx
2. Beslisnotitie RRP-directeurenoverleg 31-3.docx
6. overzicht van voorstellen beoordeeld o.b.v. criteria.docx
7. Beoordelingsformulieren en voorstellen met commentaar AEP IRF.zip
0. Agenda RRP-directeurenoverleg 31-3.docx
5. Groslijst inventarisatie.xlsx

Dag (10)(2e)

Ook namens (10)(2e) hierbij wat gedachten bij het directeurenoverleg RRP van morgen. Voor BZ is er, zoals je weet, in dit traject een beperkte rol want het is niet nodig/nuttig dat BZ zich mengt in de lastige discussies die EZK met de andere departementen voert over welke plannen het wel/niet halen op de uiteindelijke lijst met concept-plannen. In de bijlage heb ik de opgestuurde documenten door EZK bijgevoegd.

Plannen andere lidstaten:

- EZK heeft ons gebeld om te vragen of we iets wilden vertellen over wat wij horen over de gesprekken tussen de commissie en de andere lidstaten over hun plannen, maar we hebben gevraagd of (10)(2e) dat kan toelichten aangezien hij zelf in EFC zit, waar dit steeds terug komt. Komt hierop neer: op dit moment hebben **17 LS een concept RRP**. De CIE stelt zich nog steeds streng op en geeft aan dat LS nog steeds veel werk te doen hebben, en dat voor veel lidstaten het halen van de deadline van 30 april lastig gaat worden. De bekende pijnpunten in de plannen zijn: mijlpalen en doelen moeten veel concreter en uitgebreider beschreven worden, controlesystemen moeten gedetailleerd worden ook zodat de Commissie haar eigen audit goed kan doen, en er moet een goede inschatting van kosten worden gemaakt. Daarnaast speelt de discussie of een significant aantal CSRs wordt geadresseerd met hervormingen en investeringen (lijkt voor nu aan te komen op een politiek besluit). De CIE lijkt op dit moment de enige medestander van NL met een harde lijn. Het is dan ook de vraag hoelang de CIE de harde lijn vasthoudt naarmate de druk toe zal nemen om plannen goed te gaan keuren en de deadline van 30 april steeds dichterbij komt.
- Mocht (10)(2e) er niet zelf over beginnen, dan zou je toe kunnen voegen dat er een overleg heeft plaats gevonden van de ministers van financiën van de Hanze-landen, op initiatief van de (10)(2a) waar ook over het RRF is gesproken. De afdrank van dat gesprek is dat het bevestigt dat NL het enige land is dat zo sterk gefocust is op het beoordelen of andere landen voldoende hervormingen doorvoert via de RRP's, en dat we dus geen medestanders hebben in de Unie behalve de Commissie. Hanze landen vonden dat het opstellen van een plan en daarbij behorende criteria niet in verhouding is met de hoeveelheid geld dat LS ontvangen. Dat is vooral lastig omdat de Tweede Kamer veel van de RRP's verwacht, en we dat dus goed zullen moeten managen.
- Je kunt – ook als (10)(2e) dat niet zou doen – vertellen dat er op 19 maart een BWO heeft plaats gevonden over RRP's en de omgang met de Kamer, en dat daar uit is gekomen dat we niets inhoudelijks aan de Kamer communiceren over de RRP's van andere lidstaten, totdat er een Commissie-beoordeling is gepubliceerd over een plan. We zullen de kamer de concept-plannen wel toesturen op het moment van verschijnen, de Commissie zal linkjes op haar eigen website naar de plannen gaan opnemen. Verder zullen EZK, FIN en BZ (en de posten) samen een interne eerste analyse maken van de concept-plannen, waarbij we ons (ook vanwege capaciteitsgebrek) zullen richten op CSRs. FIN en EZK zijn op dit moment dus druk bezig met het opstellen van een plan voor het **beoordelen van de RRP's van andere lidstaten**. Ze hebben ook de eerste templates met ons gedeeld die ze zullen gebruiken voor de beoordelingen. Naar verwachting wordt er over een aantal weken weer een nieuw BWO gepland om hier verder over te spreken.

NLs RRP, formatie en wederkerigheid

- Wat belangrijk is vanuit BZ-optiek, is dat het NLse RRP een ambitieus plan is, waar we mee voor de dag kunnen komen in de EU. Wij hebben immers aangedrongen op stevige conditionaliteit, dan kunnen we zelf niet achterblijven. Hierbij zijn de hervormingen misschien nog wel belangrijker dan de investeringen. Nu de formatie aanstaande is, zou je kunnen vragen aan EZK/FIN hoe het zit met de tijdslijn en voorbereiding richting de formatie. De IRF bereidt zoals voor elke formatie fiches voor met mogelijke hervormingen, en zij zullen ook fiches maken die aansluiten bij onze CSRs mhoo ons RRP. Dit staat formeel niet op de agenda van dit overleg, maar voor de context lijkt dit me wel relevant.

Beslisnotitie RRP

- Tijdens het directeurenoverleg wordt de definitieve uitkomst van de tweede toetsingsronde van de inventarisatie van bouwsteen 2 RRP gedeeld (nieuwe investeringen). Daarnaast wordt het verdere proces van het NL RRP besproken en geeft FIN een toelichting op de gesprekken met de CIE over bouwsteen 1 (investeringen/hervormingen waar reeds besluitvorming over heeft plaatsgevonden).
- In de tweede ronde van bouwsteen 2 zijn 102 voorstellen ingediend (ipv 130) waarvan AEP en IRF 19 voorstellen t.w.v. € 4,2 miljard positief beoordeeld. Hiernaast zijn 25 voorstellen t.w.v. € 8,9 miljard voorwaardelijk positief beoordeeld. Voorwaardelijk betekent dat de departementen een week hebben om de voorstellen te verbeteren. Daarnaast bestaan de opgenomen maatregelen in bouwsteen 1 op dit moment uit € 18 miljard. Dit is een hele verbetering ten opzichte van een aantal maanden geleden maar ruim € 22 miljard (zonder de voorwaardelijke voorstellen) is nog altijd een stuk meer dan de €5.6 miljard waar NL recht op heeft. Het zal dus nog een hele klus worden om dit verder uit te werken.
- Proces: Het doel is om nu de aankomende drie weken te gebruiken om de voorstellen van bouwsteen 2 te bespreken met de CIE en deze toe te voegen aan het formatiedocument met daarin de kansrijke voorstellen uit bouwstenen 1 en 2. Streven is om dit document halverwege april aan te bieden aan de formatie. Heeft de vertraging van de formatie nog invloed op dit proces? Na het aanbieden aan de formatie begint de volgende fase van het NL RRP. Volgens de planning wordt tussen 15 oktober 2021 en 30 april 2022 het NL plan bij de CIE ingediend. Geen bezwaar op het proces aangezien er geen andere mogelijkheid is om het plan eerder in te dienen als gevolg van de verkiezingen/formatie.

We zijn benieuwd naar de uitkomst van het gesprek en als er vragen zijn dan horen we dat graag.

Groet,

(10)(2e)(10)(2e)

maand rond te hebben, zodat het voor het eind van het jaar kan worden afgerond. EP wil vooral een rol in de governance, opletpunten voor ons zijn behoud van de noodremprocedure en stevige link met CSRs zoals deze nu in de guidance doc en concept-RRF-verordening is opgenomen.

▽ Beslispunt 1: *Bent u akkoord met het projectplan en bijbehorende deadlines.*

- Projectplan en deadlines lijken ok.
- Schrijven en indienen van plan loopt via CoCo en MR – prima.
- goed dat BZ nadrukkelijk genoemd wordt voor internationale RRP coördinatie, wel waakzaam blijven dat dit in de praktijk ook gebeurt. Contact met de posten heeft EZK (nog) niet, dat heeft BZ met FIN. Expliciete verwijzing naar grensoverschrijdende plannen prima.

Beslispunt 2: *Bent u akkoord met hanteren van concepttoetsingskader bij het toetsen van voorstellen?* : Lijkt me ook ok, is ook pakkie an van EZK.

Discussiepunt: *Wilt u een minimumbedrag hanteren bij het indienen van voorstellen, en zo ja, hoe hoog (bijv. €100 miljoen)?*
Lijkt me uitvoeringsvraag waar wij ook niks van (10)(2e) te vinden.

Vriendelijke groet,

(10)(2e)

From: (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>

Sent: maandag 16 november 2020 16:41

To: (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>

Cc: (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>

Subject: FW: Save-the-date tweede directeurenoverleg RRP, 18 november 15.00 uur

Beste Collega's,

Bij dezen de stukken voor a.s. woensdag.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Directie Algemene Economische Politiek

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Bezuidenhoutseweg 73 | Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

B Zuid, 2e etage

(10)(2e)

(10)(2e)@minezk.nl

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl> Namens (10)(2e)

Verzonden: maandag 16 november 2020 16:33

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@mininv.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minbzk.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minfin.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minfin.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@mininv.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minszw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minszw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@mindef.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minocw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minaz.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@mininv.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minjenv.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minezk.nl>

Onderwerp: Save-the-date tweede directeurenoverleg RRP, 18 november 15.00 uur

Bij deze ontvangt u de agenda en stukken voor het directeurenoverleg van aanstaande woensdag om 15:00-16:00.

Tijdens het directeurenoverleg willen we stil staan bij het projectplan om tot een nationaal herstelplan te komen. Echter, lopen er nog politieke discussies omtrent het RRP en zal het nogmaals geagendeerd worden in de REA van 24 november.

Ons inziens lijkt er echter weinig discussie over spoor 2: het inventariseren van kansrijke investeringen. Zodoende lijkt het ons belangrijk om dit directeurenoverleg door te laten gaan en het projectplan te bespreken.

In het geval van vragen kan contact opgenomen worden met

(10)(2e)

(10)(2e)

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

- Tijdens de Ecofinraad van 16 april liet de CIE weten dat alle lidstaten inmiddels gedetailleerde concept plannen hebben opgesteld behalve Nederland vanwege de verkiezingen/formatie. Voor sommige lidstaten zijn bijna zo ver om in te dienen en voor deze lidstaten is de deadline van 30 april haalbaar. Daarnaast benadrukte de CIE nogmaals de plannen van hoge kwaliteit moeten zijn met de juiste balans tussen ambitieuze hervormingen en investeringen, milestones/targets, goede kostenonderbouwing en auditfunctie.
- Het leek erop dat Griekenland het eerste lidstaat zou zijn om een plan in te dienen maar dit is nu twee weken uitgesteld. Uit berichten van de CIE NL landendesck hoorden wij (21/4) dat Spanje op het punt staat om een plan in te dienen. (10)(2a)

(10)(2a)

 Dit is precies de gevreesde knel voor NL dat plannen met, naar onze mening, onvoldoende hervormingen toch worden goedgekeurd. De vraag is dan ook of SPA mogelijk nog het plan moet aanpassen tijdens de beoordeling van de CIE of nav EFC bespreking maar de kans daarop lijkt beperkt. Hetzelfde geldt voor de NL invloed op dit moment.
- Verder verwachten wij dat verschillende lidstaten die zover zijn tegelijkertijd, rond 30 april, hun plannen in gaan dienen. We verwachten in ieder geval (naast GRIE, SPA) plannen van ITA en POR. Ook begrijpen we dat FRA en DUI gezamenlijk een persconferentie zullen houden bij het (gelijktijdig) indienen van hun plan – zij houden dus elkaars hand vast. Uit berichten van

(10)(2a)

 lijken de echt pijnlijke hervormingen in hun plannen te ontbreken als gevolg van aankomende verkiezingen in beide landen. BEL pan was nog onvoldoende bevonden door CIE en is teruggestuurd. Hetzelfde geldt voor LUX maar zij overwegen nu om helemaal geen plan in te dienen. Tot slot zagen we ook in de berichten van

(10)(2a)

 dat DUI en BEL worstelen met additionaliteit van voorstellen en er tot nu veel oude hervormingen en geen nieuwe investeringen worden genoemd.
- EZK en FIN zijn op dit moment nog druk bezig om het proces voor de beoordeling van plannen van andere LS goed in te richten. BZ en de posten zijn hier nauw bij aangesloten. De posten zijn immers essentieel voor contextuele duiding en BZ heeft relevante RoL expertise die nuttig is voor de analyse van de plannen m.b.t. de CSRs op het gebied van RoL – dit zal in de Kamer gevoelig liggen. Op dit moment wordt er nog wat gesleuteld aan de procesbrief die wordt opgestuurd aan de Kamer zodra er plannen binnen komen. Hopelijk wordt die deze week afgerond.

4. EMB (situatie NL en DUI)

Valt buiten de reikwijdte van het verzoek

5. Ter info: Bericht Raad van State voorjaarsrapportage begrotingstoezicht (19/04)

Valt buiten reikwijdte van verzoek

We zijn benieuwd naar de uitkomst van het gesprek en als er vragen zijn dan horen we het graag.

Groet,

(10)(2e)(10)(2e)

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl
Cc: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl

From: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) Tue 1/26/2021 4:00:13 PM

Subject: info: input voor RRP-directeurenoverleg woensdag 27 januari

Received: Tue 1/26/2021 4:00:00 PM

- 5. [Projectplan RRP 22-1.docx](#)
- 6. [Beoordelingsformulier.docx](#)
- 7. [Groslijst inventarisatie.xlsx](#)
- 0. [Agenda Directeurenoverleg RRP.docx](#)
- 2. [Beslisnotitie Recovery and Resilience Plan.docx](#)
- 3. [Working Document European Commission Dutch RRF.docx](#)

H(10)(2e)

Hierbij input voor dit directeurenoverleg:

- (10)(2e) heeft laten vragen of jij bereid zou zijn iets te zeggen over de laatste stand van zaken over de **RRF-verordening en het EMB-ratificatieproces**. Hierbij met dank aan (10)(2e) de laatste stand van zaken, die je gister ook kreeg:

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

- **RRF-verordening:** Op 12 januari stemden de vakcommissies ECON en BUDG van het EP over het onderhandelingsresultaat van de triloog over de RRF-verordening. 78 MEPs stemden voor, 13 MEPs tegen en 5 MEPs onthielden zich van stemmen. Hieruit volgt dat de grote politieke groepen (S&D, EVP, Groenen en Renew) het onderhandelingsresultaat steunen.
- Na vertaling / toets van jurist-linguïsten zal de plenaire vergadering van het EP in de week van 8 februari stemmen over de RRF-verordening. Op basis van de stemuitslag in de vakcommissies ECON en BUDG en de contacten van onze PV met het EP is de verwachting dat het EP dan met grote meerderheid voor de RRF-verordening zal stemmen.
- Vervolgens zal de RRF-verordening terugkomen in de Raad voor definitieve besluitvorming, hetzij middels een schriftelijke procedure, hetzij als A-punt op de eerstvolgende fysieke (formele) Raad [NB: dit kan een willekeurige Raad zijn]. Na afloop wordt de RRF-verordening bekendgemaakt in het EU Publicatieblad (PbEU). De RRF-verordening treedt in werking op de dag na publicatie in het PbEU.
- Je zou daarnaast kunnen benadrukken, als FIN of EZK dit niet al doen, dat de CIE (in CRP en in EFC/EWG) onlangs steeds benadrukte dat de herstelplannen die zij gezien hebben nog niet voldoen aan de criteria die er in de verordening zijn afgesproken, m.n. de concreetheid in mijlpalen en doelen van de hervormingen laat te wensen over. Dit baart NL zorgen. Onze indruk is dat de CIE tot nog toe de poot wel stijf houdt, maar het is geen gegeven dat de druk toeneemt rond de datum voor het inleveren van conceptplannen van 30 april) zo blijft. Belangrijk dus om druk

Met vriendelijke groet, namens (10)(2e)
(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

.....
Directie Algemene Economische Politiek
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Bezuidenhoutseweg 73, B Zuid 2e etage
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
M (10)(2e)
E (10)(2e)@minezk.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Opzet

Taal: Engels

Locatie: Blauwe Zaal

Aanwezigen: MP,

Gesprek op verzoek van: FRA

Vorig contactmoment incl. follow-up: Afgelopen VTC Europese Raad

Doelstellingen/deliverables

- valt buiten de reikwijdte van het verzoek
- **Recovery / exitstrategie:** *Common ground* zoeken t.a.v. exit en recovery:
- In de exitfase moeten we tussen lidstaten gecoördineerder optreden dan in eerste fase van de crisis.
- Belang van *green recovery* en dus betrekken van Green Deal.
- Macron bedanken voor het starten van de noodzakelijke discussie over het economisch herstel met diens voorstel voor een herstelfonds. Wel aangeven dat een gezamenlijk Europees investeringsfonds nog wat prematuur is, en we de financiering ervan hoe dan ook anders zouden zien, bijvoorbeeld via het MFK, en niet via gezamenlijke schulduitgifte (eurobonds) zoals door FRA voorgesteld (principiële bezwaren op schuldmutualisatie blijven en ten aanzien van het voorstel voor een nieuw eigen middel (solidariteitsheffing) zien we liever het bestaande BNI (veel eenduidiger en gangbaarder)).
- **Bilateraal**
- valt buiten de reikwijdte van het verzoek
-

Spreekpunten

Introductie + bilateraal

valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Financieel-economisch pakket

valt buiten rijk

-

valt buiten de reikwijdte van het verzoek

- **SURE:**

valt buiten de reikwijdte van het verzoek

-

valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Recovery / exitstrategie / FRA voorstel

- We think it is important that member states coordinate measures to steer our societies back to normality. Will be important to avoid frustrations and to protect the functioning of our internal market.
- We appreciate your proposal towards a European recovery effort, fully agree that we have to start discussing how we will make sure we come out of this crisis stronger and together. Need to continue working on twin transition: EU should become "green and digital". Both elements need to be addressed in our recovery plans. If we will agree on new investments to kickstart the economy, they should be in line with our long term strategies. Happy to further discuss your proposal.
- For financing, we are willing to look at the MFF, but this has to come with significant reprioritisation and not fully on top. MFF negotiations are an opportunity to reprioritize, explore frontloading, designing specific Corona Fund (important also for visibility). Need to decide on MFF and recovery sooner rather than later. Need strong signal of unity.
- Politically, we need to be able to make distinction between traditional policies and additional efforts for recovery. We could look at the Juncker fund for creative ways to leverage additional resources from the market. NL willing to contribute additional funds for this recovery fase, say for 2 years.
- **[Passief]** As you know we cannot accept any kind of debt mutualisation – we don't see the need for it and don't consider it a proper basis to build a strong European economy in the long term. So if we would decide on a common EU investment fund, it should not be financed through mutualised debt (Eurobonds). For financing, we are willing to look at the MFF, but this has to come with significant reprioritisation and not fully on top. In addition, we remain very reluctant to finance the measures with new own resources, GNI fits the purpose (solidary as well).

[Passief] Afrika / Sahel

valt buiten rijkweidte verzoek

[Passief] AF-KLM

valt buiten rijkweidte verzoek
valt buiten rijkweidte verzoek

- -
- valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Achtergrond

Introductie / laatste ontwikkelingen / bilateraal

- -
 -
 -
 -
 -
 -
 -
- valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Financieel-economisch pakket

-
- valt buiten de reikwijdte van het verzoek

FRA voorstel solidariteitsfonds t.b.v. economisch herstel

- Frankrijk heeft een voorstel gedaan voor een fonds om EU-landen te helpen bij het herstel van de economie nadat de COVID-19 uitbraak onder controle is gebracht.
- Uit het fonds worden gedurende een beperkte periode (bijv. 5 jaar) programma's gefinancierd ter ondersteuning van de Europese economie. Het voorstel noemt diverse opties voor besteding (gezondheidszorg, Green Deal, EU-industriestrategie m.n. strategische autonomie, reddingsfonds voor lidstaten, fonds voor hervormingen en investeringen zoals BICC, aanvullen structuurfondsen).
- Daarnaast verenigt het voorstel twee langgekoesterde wensen van FRA:

gezamenlijke schulduitgifte en een centrale eurozonebegroting/stabilisatiefunctie; hoewel deze op EU-niveau wordt voorgesteld en de stabilisatie in principe alleen geldt voor het herstellen van de COVID-19 schade. FRA zet ook in op financiering via nieuw eigen middel – een solidariteitsheffing.

- NL vindt gemeenschappelijke uitgifte van schuldpapier, buiten het ESM en op basis van de EU-verdragen (zoals voor art. 122, de betalingsbalansfaciliteit, EIB) ongewenst omdat dit geen oplossing is voor de structurele uitdagingen van lidstaten en kan leiden tot verminderde prikkels voor prudent begrotingsbeleid. Dezelfde argumenten gelden tegen een eurozonebegroting.
- Nederland is ook terughoudend ten aanzien van een voorstel voor een nieuw eigen middel. Het BNI is gangbaar en garandeert dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.
- In Eurogroep-rapport van 8/4 wordt impliciet verwezen naar FRA voorstel, maar is hernoemd tot *recovery fund*. De tekst biedt nog vrij veel ruimte voor interpretatie en latere invulling (door de ER). Er is geen tekst opgenomen over schuldmutualisatie hiervoor.

Recovery / exitstrategie

- De leden van de ER hebben in het statement van 26 maart jl. de CIE om te werken aan een exitstrategie (afbouw lockdownmaatregelen) en een herstelplan.

- Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

- Daarnaast werkt de CIE ook aan een herstelplan langs 4 lijnen:
 - Fiscale maatregelen op nationaal niveau. EU draagt hieraan bij door o.a. de eerdergenoemde flexibilisering van kaders van SGP.
 - Via het MFK. Volgens (10)(2a) zijn op dit moment twee stromingen: enerzijds een stroming die voorkeur heeft voor een soort corona-MFK bestaande uit volledig nieuw aangepast voorstel voor 7 jaar. Daarmee binnen de 7 jaar de nodige aanpassingen zoeken. Tweede stroming denkt meer in de richting van het inbouwen van een tussentijds corona-MFK voor één a twee jaar, en daarna een regulier MFK voor de overige 5 jaar.

- Toename leencapaciteit van het EIB mhoo kunnen voorzien in de noodzakelijke investeringen.
- ESM gebruiken als vangnet voor omgang met gevolgen van een asymmetrische schok.

Afrika / Sahel

- -
 -
 -
- valt buiten de reikwijdte van het verzoek

AF-KLM

- -
 -
 -
- valt buiten de reikwijdte van het verzoek

Opzet

Taal: Nederlands

Tijd/duur gesprek: 16.00u

Locatie: Torentje

Aanwezigen: MP, (10)(2e)

Gesprek op verzoek van: MP Jambon

Vorig contactmoment incl. follow-up: Diner Catshuis 14 oktober 2019

Doelstellingen/deliverables

- **Exitstrategie:** valt buiten rijkweidte verzoek
valt buiten rijkweidte verzoek
- **GROS:** valt buiten rijkweidte verzoek
valt buiten rijkweidte verzoek
- **Economisch herstel (incl. discussie Eurobonds):** Goed dat discussie wb. herstel begonnen is. Vragen naar Vlaamse positie betreffende financiering herstel. Ook al heeft BEL brief eurobonds ondertekend, lijkt samenwerking mogelijk. Belang van *green recovery* en dus betrekken van Green Deal benadrukken.

Spreekpunten

Introductie en laatste ontwikkelingen Vlaanderen

- valt buiten rijkweidte verzoek
-
-

Exitstrategie /GROS

- valt buiten rijkweidte verzoek
-
-

-
-

valt buiten rijkweidte verzoek

Economisch herstel (incl. discussie Eurobonds)

- Naast exit belangrijk te kijken naar herstel van onze economieën, zorgen dat we sterker uit deze situatie komen en zorgen dat we weerbaarder zijn op lange termijn. Interne markt belangrijk voor gezamenlijk herstel.
- Daarnaast belangrijk dat we lange termijn doelen en strategieën niet uit het oog verliezen. De twee transities van onze tijd, richting een klimaatneutrale en digitale economie, moeten aan basis liggen van herstel. Dáár liggen ook de kansen om sterker uit de crisis te komen. Verder goed om link tussen investeringen en hervormingen goed te integreren in herstelplannen, zodat we weer op een pad van duurzame groei komen en schokbestendiger worden.
- Goed dat discussie over herstel gestart is in EU. Hoop dat NL en BEL hier samen in kunnen optrekken ook op gebied van financiering herstel, bijv. via MFK. Vlaamse inbreng richting federale niveau kan daarbij van nut zijn. Hoe verloopt die discussie momenteel?
- Wat betreft Eurobonds: naast de principiële bezwaren die we hebben, zien we noodzaak voor gezamenlijk schulduitgifte ook niet. Er zijn voldoende alternatieve opties om het herstel in NL/BEL maar zeker ook in Zuid-Europa te financieren. Hoe zie jij dit? Zal hier ook met (10)(2e) (10)(2e) over spreken in Benelux-overleg. Jouw steun zou erg helpen om hierin gezamenlijk te zoeken naar voor iedereen aanvaardbaar compromis.

Achtergrond

Laatste ontwikkelingen Vlaanderen

-
-
-
-
-

valt buiten reikwijdte verzoek

Exit strategie

-
-
-
-
-

valt buiten reikwijdte verzoek

- valt buiten rijkweidte verzoek

Grensoverschrijdende samenwerking (GROS)

-
- valt buiten rijkweidte verzoek
-

Economisch herstel (incl. discussie Eurobonds)

-
-
-
- (10)(2a)
-

- NL vindt gemeenschappelijke uitgifte van schuldpapier, buiten het ESM en op basis van de EU-verdragen (zoals voor art. 122, de betalingsbalansfaciliteit, EIB) ongewenst omdat dit geen oplossing is voor de structurele uitdagingen van lidstaten en kan leiden tot verminderde prikkels voor prudent begrotingsbeleid. Dezelfde argumenten gelden tegen een eurozonebegroting.
- NL is ook terughoudend ten aanzien van een voorstel voor een nieuw eigen middel.

Het BNI is gangbaar en garandeert dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.

- In Eurogroep-rapport van 9/4 wordt verwezen naar recovery fund. De tekst biedt nog vrij veel ruimte voor interpretatie en latere invulling (door de ER). Er is geen tekst opgenomen over schuldmutualisatie hiervoor, maar er is een verwijzing naar *innovative financial instruments*, dit wordt door voorstanders van eurobonds gelezen als een opening.

Opzet

Taal: Engels

Tijd/duur gesprek: 30-45 minuten

Locatie: PM

Aanwezigen: MP, (10)(2e)

Gesprek op verzoek van: Nederland

Vorige contactmomenten: Telcon Benelux MP's 9 maart, VTC ER van 26 maart en VTC Renew van 10 april.

Doelstellingen/deliverables

• **GROS/Grensmaatregelen**

valt buiten rijkweidte verzoek

• **Exitstrategie**

valt buiten rijkweidte verzoek

• **Recovery**

Aangeven te willen samenwerken aan herstel, goed dat discussie begonnen is (door FRA). Duidelijk maken dat gezamenlijk investeringsfonds prematuur is en NL principiële bezwaren heeft tegen eurobonds of financiering van herstelfonds dat wordt gefinancierd door nieuw eigen middel MFK (FRA voorstel). Belang van *green recovery* en dus betrekken van Green Deal benadrukken.

Spreekpunten

Introductie / laatste ontwikkelingen

-
-
-

valt buiten rijkweidte verzoek

GROS/Grensmaatregelen

-
-
-

valt buiten rijkweidte verzoek

- valt buiten rijkweidte verzoek

Exitstrategie

-
-
-
- valt buiten rijkweidte verzoek
-
-
-

Recovery

- Priority will be to kick-start our economies that will have to become more resilient. This will require getting the Single Market up and running again as soon as possible.
- Glad that discussion on recovery is starting, happy with French initiative in this regard, important that we all contribute with ideas to get Europe moving again after this health crisis.
- If we will agree on new investments and reforms to kick-start the economy, they should be in line with our long-term strategies, ensuring both sustainable growth

and increased resilience. EU should become more “green and digital”.

- For financing, we are willing to look at the MFF, but this has to come with significant reprioritisation. MFF negotiations are an opportunity to reprioritize, explore frontloading, designing specific Corona Fund (important also for visibility). Need to decide on MFF and recovery sooner rather than later. Need strong signal of unity.
- Politically, we need to be able to make distinction between MFF as leaders discussed in February and additional efforts toward recovery of EU economy. We could look at innovative ways to leverage additional resources from the market, for example using InvestEU. NL willing to contribute additional funds for this recovery phase. We need to modernise MFF, now more than ever, to use crisis as opportunity to make our economies more competitive in the long run.
- [**Passief**] As you know we cannot accept any kind of debt mutualisation – we don't see consider it the answer to the crisis we are in and it is not the way towards strong European economy in the long term. So if we would decide on a common EU investment fund, it should not be financed through mutualised debt (Eurobonds). We hope that even though you have both (publicly) supported a mutualisation of debt, you understand our position, and are willing to find a solution together. For financing, we are willing to look at the MFF, but this has to come with significant reprioritisation. In addition, we remain very reluctant to finance additional measures with new own resources. We want financing of the budget to be fair, simple and transparent.

Achtergrond

Introductie / laatste ontwikkelingen

-
-
-
-
-
-

valt buiten rijkweidte verzoek

-

valt buiten rijkweidte verzoek

-

GROS/Grensmaatregelen

-

valt buiten rijkweidte verzoek

-

-

Exitstrategie

-

valt buiten rijkweidte verzoek

-

-

-

-

-
-

valt buiten rijkweidte verzoek

Recovery

-

(10)(2a)

- NL vindt gemeenschappelijke uitgifte van schuldpapier, buiten het ESM en op basis van de EU-verdragen (zoals voor art. 122, de betalingsbalansfaciliteit, EIB) ongewenst omdat dit geen oplossing is voor de structurele uitdagingen van lidstaten en kan leiden tot verminderde prikkels voor prudent begrotingsbeleid. Dezelfde argumenten gelden tegen een eurozonebegroting.
- Nederland is ook terughoudend ten aanzien van een voorstel voor een nieuw eigen middel. Het BNI is gangbaar en garandeert dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.
- Frankrijk heeft een voorstel gedaan voor een fonds om EU-landen te helpen bij het herstel van de economie nadat de COVID-19 uitbraak onder controle is gebracht.
- Uit het fonds worden gedurende een beperkte periode (bijv. 5 jaar) programma's gefinancierd ter ondersteuning van de Europese economie. Het voorstel noemt diverse opties voor besteding (gezondheidszorg, Green Deal, EU-industriestrategie m.n. strategische autonomie, reddingsfonds voor lidstaten, fonds voor hervormingen en investeringen zoals BICC, aanvullen structuurfondsen).
- Daarnaast verenigt het voorstel twee langgekoesterde wensen van FRA: gezamenlijke schulduitgifte en een centrale eurozonebegroting/stabilisatiefunctie; hoewel deze op EU-niveau wordt voorgesteld en de stabilisatie in principe alleen geldt voor het herstellen van de COVID-19 schade. FRA zet ook in op financiering via nieuw eigen middel – een solidariteitsheffing.
- In Eurogroep-rapport van 9/4 wordt impliciet verwezen naar FRA voorstel, maar is hernoemd tot *recovery fund*. De tekst biedt nog vrij veel ruimte voor interpretatie en latere invulling (door de ER). Er is geen tekst opgenomen over schuldmutualisatie hiervoor, maar er is een verwijzing naar *innovative financial instruments*, dit wordt door voorstanders van eurobonds gelezen als een opening.

Doelstellingen/deliverables

- buiten rijkweidte verzoek
- **MFK:** Benadrukken dat MFK omvang door herstelmaatregelen niet structureel opwaarts bijgesteld mag. Eerdere onderhandelingsprincipes blijven gelden: beperkte omvang, terughoudend op nieuwe eigen middelen en benadrukken belang behoud afdrachtenkorting.
- **Herstelmaatregelen:** Benadrukken uitgangspunten op tijdelijkheid, needs assessment en inhoudelijke focus van herstpakket (en evt. voorwaarden). Markeren dat *loans for grants* voor NL politiek echt heel ingewikkeld ligt. In NL niet alleen een lastige juridische kwestie, maar vooral een fundamenteel principiële punt dat de EU begroting niet met leningen wordt gefinancierd.

Spreekpunten

Introductie

-
-
- buiten rijkweidte verzoek
-
-

MFK en herstelmaatregelen

- Clear that modifications to next MFF are needed; EU needs a common recovery strategy. At the same time, necessary to keep long-term focus on future policy priorities.
- I recognize the need for additional recovery measures. My main concern however is about the proposed funding mechanism the CION is considering, by issuing debt to finance the EU budget ("loans for grants"). Not only a difficult legal question, but first and foremost a fundamental point as it runs counter to sound budgetary principles and might lead to debt mutualization. It will lead to substantial repayment obligations for our countries in the coming years and decades. Strong political concerns. I am willing to pay a fair share for recovery, but loans for grants is a bridge too far.
- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, same for others. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic, no matter how financed. That is why we need a needs assessment. Fully support you in this. Need to be clear about who is most affected

(10)(2a)

 latest CION spring forecast better than NL/DUI) and what form of

recovery support is most effective. Also look at what has already been done (ECB, EIB, current EU budget, SURE).

- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be
 - 1) limited in time,
 - 2) linked to structural reforms (with appropriate conditions) and
 - 3) focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal market and crisis response capacity (including the health care sector).
- Recovery measures should primarily be made available by **adjusting** and **reprioritizing** the MFF proposal of 21 February 2020.
- In addition, we see room for **frontloading** of Cohesion funds during the first 2 years to kick-start economies and quickly support Member States' actions.
- **Funding recovery measures for individual MS:** we could consider loans to Member States ("loans for loans", as in the SURE proposal), but:
 - 1) should only be temporarily (two years) and only in response to COVID-19;
 - 2) conditions / principles should be laid down in Own Resources Decision and
 - 3) financial liabilities for Member States should be limited and proportional, benefitting MS repay loans themselves.
- EU borrowing cannot be used to finance the budget and can only be used to provide financial assistance in the form of loans to member states, i.e. no loans for grants.
- **Rebates:** must be included in the upcoming CION proposal. (10)(2g)
(10)(2g)
Maintaining our current rebate as discussed in February will be an essential part of the deal.
- **Own resources:** we remain reluctant to new own resources. And as volume is considered, we see no need for permanent increase in the MFF.

Achtergrond

Introductie

- (10)(2a)
Dit laatste geldt overigens ook voor Nederland. De Nederlandse export naar Frankrijk, Italië, Spanje en Portugal bedroeg in 2017 bijna € 75 miljard. Deze regio als geheel genomen zou de tweede exportbestemming van Nederland zijn, na Duitsland. Het Nederlandse handelsoverschot met deze landen was in 2017 goed voor bijna € 40 miljard. Dat komt neer op 5,1% van het Nederlandse BBP.

MFK - Laatste ontwikkelingen

- CIE werkt door aan voorstellen voor met leningen gefinancierde herteluitgaven, gedekt door een

hogere headroom. CIE denkt erover om het Eigen Middelen plafond te verhogen van 1,2% naar 2,0% van het EU BNI. Financiering van het herstel middels een hoger MFK alleen is niet haalbaar (zou tot te forse afdrachtenstijgingen leiden en vergroot staatsschulden te veel). CIE zou constructie beogen waarbij de CIE leent op de kapitaalmarkt om hogere afdrachten LS (t.b.v. hogere MFK) tijdelijk voor te schieten ('loans for grants'). Alle LS zouden dat op termijn terugbetalen met hogere afdrachten, waarbij sprake zou zijn van lange looptijden (potentieel hogere afdrachten over periode van 30+ jaar). In feite zou de CIE hiermee een nieuwe (tijdelijke) inkomstenstroom / eigen middel creëren en een Europese schuld opbouwen. Aanpassing van het Eigen Middelen Besluit is hiervoor o.i. noodzakelijk (incl. goedkeuring nationale parlementen).

- Het MFK financieren met geleend geld staat op gespannen voet met het voeren van prudent begrotingsbeleid.
- CIE denkt aan bedrag van 500 mld euro totaal, waarvan waarschijnlijk een aanzienlijk deel in de vorm van leningen (300 mld) en de rest in reguliere uitgaven of garanties (verdeling onbekend).
- CIE denkt aan twee varianten. 1/ leningen t.b.v. storting in garantiefonds op basis waarvan EIB leningen kan verstrekken aan bedrijven. 2/ leningen t.b.v. hoger en omgevormd BICC (*recovery resilience fund*), waaruit zowel leningen als *grants* kunnen worden verstrekt aan lidstaten. Tussen DUI en FRA is discussie gaande over de verdeling tussen *grants/loans* (FRA wil meer *grants*) en looptijd (FRA wil langer) en totaalomvang (FRA wil meer).

MFK – positie DUI

-
-
-
-
-

(10)(2a)

MFK – NL inzet

Bereiken

- Een EU-herstelprogramma, dat **tijdelijk** is en **gericht** is op **duurzaam en houdbaar economisch herstel** en weerbaarheid, gebaseerd op economische **analyse**.

- Voorstellen voor herstelmaatregelen worden zo veel als mogelijk **binnen de kaders van het MFK vormgegeven**, zijn tijdelijk van aard zijn en aan **voorwaarden** gebonden, waaronder structurele hervormingen ter versterking van de concurrentiekracht.
- De herstelmaatregelen dragen bij aan de **implementatie van de strategische agenda** van de Europese Raad (o.a. klimaat, digitaal, verdieping interne markt en de kapitaalmarktunie).
- Financiering voor het herstellpakket wordt zo veel mogelijk gevonden door **herprioritering en frontloading van reeds beoogde uitgaven**, inclusief wat eventueel over is van de recente crisismaatregelen.
- NL is bereid tijdelijk **aanvullende afdrachten aan de EU-begroting te doen voor herstel**. Daarnaast bereidheid om te kijken naar **mogelijk aanvullende garanties** om Europese investeringen via de EU-begroting te mobiliseren, mits deze tijdelijk zijn en gekoppeld aan structurele hervormingen, gebaseerd zijn op een gedegen economische analyse en voldoende waarborgen bevatten om financiële risico's te beperken.
- In het **krachtenveld** trekt NL nauw op met Duitsland en andere like minded op het MFK-dossier.

Vermijden

- Afgezien van de eventuele tijdelijke bijdrage aan het herstel, dient een **stijging van de Nederlandse EU-afdrachten** zoveel mogelijk vermeden te worden.
- **Gemeenschappelijke uitgifte van schulden voor de financiering van uitgaven of subsidies vanuit de EU-begroting**. Het uitgangspunt van de Europese verdragen is dat landen verantwoordelijk zijn voor hun eigen begroting. Het samen uitgeven en/of garant staan voor elkaars overheidsschuld voor het structureel financieren van begrotingen en schulden past hier niet bij.
- Loans for grants
- Reeds genomen crisismaatregelen zoals **versoepeling van de bestedingsregels** krijgen een **structureel karakter**.
- Stappen die een opmaat kunnen zijn voor een **(permanent) eurozonebudget**.
- Verstrekken van **leningen zonder voorwaarden**.

Doelstellingen/deliverables

NB: Basisaantekening voor videoconferenties met Frugals (18 mei), MP Sanchez (18 mei) en mogelijk ook "Washington" format (PM)

- **Herstelmaatregelen:** Benadrukken noodzaak *needs assessment*. Eerst duidelijkheid over behoefte dan invulling obv programma's met duidelijke mijlpalen voor structurele hervormingen. Daarbij van belang: verdieping interne markt, vergroening en digitalisering ivm Europese toegevoegde waarde. Doel: versterken weerbaarheid en groeivermogen EU. Benadrukken tijdelijkheid herstelmaatregelen.
- Narratief tegenspreken dat alleen Zuiden is geraakt. Noord- en Oost-Europa worden economisch ook heel hard geraakt. NL in top 5. Aangeven dat agressieve toon uit Zuiden contraproductief werkt.
- **Financiering:** Benadrukken dat financiering (m.n. *loans for grants*) voor NL politiek echt heel ingewikkeld ligt. Een fundamenteel principiële punt dat de lopende uitgaven uit EU-begroting niet met leningen worden gefinancierd.
- **MFK:** Zoveel mogelijk beperken van een structurele afdrachtenstijging. Eerdere onderhandelingsprincipes blijven gelden: benadrukken belang behoud permanente afdrachtenkorting, beperkte omvang, noodzaak modernisering en terughoudend op nieuwe eigen middelen.
- Opening bieden om aan **pakket** te werken (omvang regulier MFK, kortingen, omvang/financieringswijze herstellepakket gekoppeld aan duidelijke hervormingen en stappen interne markt). Herschikking, frontloading en flexibilisering zijn onderdeel van de oplossing.

Spreekpunten

MFK en herstelmaatregelen

- **Needs assessment:** The CION's Spring Forecast shows that all MS will suffer from a large economic contraction in 2020 with an asymmetric recovery in 2021. Also NL is hit very hard. NL budget deficit more than 10% this year, same for others.
- Clear that EU needs a common recovery strategy to overcome this crisis. We need to show solidarity. Aggressive language only works counterproductive. Modifications to next MFF and a temporary recovery instrument are needed, based on a proper **needs assessment**. Also look at what has already been done (ECB, ESM, EIB, SURE and current EU budget).
- **Recovery Instrument:** My main concern is that we should ensure that recovery support is **timely and temporary** in its additional efforts focused on recovery from the COVID-19 crisis and contributes to **concrete structural reforms** and **deepening of the Single Market**. This way, the support leads to more

convergence to foster growth and competitiveness and ensures that Member States are better prepared for the next crisis.

- **Strong commitment to reforms that promote growth and resilience** is necessary, as it will be needed to explain to a critical public that this new money is well spent. In order to stimulate sustainable economic growth and convergence, we should use **a substantially strengthened version of the BICC methodology** for the recovery instrument, creating a direct link to the national recovery plans detailing the planned reforms and investments in line with CSRs (Country-Specific Recommendations). Funding for investments should be made available in tranches depending on progress made with regards to the CSRs.
- To **deepen the Single Market**, we need **independent oversight** to ensure remaining barriers to the Single Market in all Members States will be tackled.
- Furthermore, very concerned about the proposed **funding mechanism** the CION is considering, by issuing debt to finance the EU budget ("loans for grants"). Not only a difficult legal question, but first and foremost a fundamental point as it runs counter to sound budgetary principles (EU-budget must be in balance, no debt-financing) and might lead to debt mutualization. It will create substantial repayment obligations for all MS in the coming years and decades. Strong political concerns and reticence. I am not convinced about the need for a grant-based recovery, instead of using loans (for loans). Undesirable precedent holding the risk to be used over and over again.
- **MFF**: With regards to the MFF, NL position has not changed. For me the MFF proposal of 21 February 2020 is the baseline. I see no need for a permanent increase of the MFF. Still room for adjustments and reprioritization, f.e. by cutting margins and special instruments and adjusting the deflator. Maintaining our current permanent rebate as discussed in February will remain an essential part of the deal. We remain reluctant towards new own resources.
- **Package**: We will have to agree on a **package**, including an MFF with permanent rebates and a recovery instrument based on a needs assessment, clearly linked to reforms and supporting the transition to a climate-neutral, digital economy with a strengthened Single Market.

Achtergrond

MFK / Herstelmaatregelen - Laatste ontwikkelingen

- Gedacht wordt aan een herstellepakket van 1000 miljard (incl Eurogroep pakket van 540 miljard euro (SURE, ESM, EIB)) bovenop het MFK. Dit betekent een hersteinstrument van waarschijnlijk ca. 500 miljard euro.
- **Inhoud:** Drie pijlers: 1) *herstel*, incl nieuwe 'Recovery and Resilience Tool' geënt op de BICC om publieke investeringen en hervormingen te stimuleren (koppeling Semester, digitale/groene ambities), extra geld voor cohesiefondsen (dus bovenop reguliere cohesiefondsen) met allocatie op basis van krimp van het BNI, 2) *'kick starten' economie*, incl. versterken InvestEU om met garanties vanuit de EU-begroting en EIB private investeringen te stimuleren, nieuwe 'Strategic Investment Facility' (verbeteren waardeketens, o.a. gericht op farma), solvabiliteitsinstrument om bedrijven te herkapitaliseren, 3) *lessen leren*, incl. verbreden RescEU, Horizon Europe, een separaat gezondheidsprogramma, en intensiveren nabuurschaps- en toetredingsinstrument en ontwikkelings-samenwerking.
- **Financiering:** Hersteinstrument zal waarschijnlijk niet worden gefinancierd d.m.v. fors hogere afdrachten van LS maar d.m.v. leningen, gedekt door een hogere *headroom*. CIE wil *grotere headroom* creëren door plafond Eigen Middelen Besluit te verhogen van 1,2% naar 2,0% van het EU BNI. Het geld dat de Commissie m.b.v. een *grotere headroom* op de kapitaalmarkt kan lenen, wil de Commissie: 1) deels (onbekend voor hoeveel) storten in garantiefondsen op basis waarvan EIB financiering kan verstrekken aan bedrijven, en 2) deels gebruiken ter financiering van een tijdelijk hoger en omgevormd BICC (*Recovery & Resilience fund*), waaruit zowel *loans* (wsl voor ca. 300 mld) als *grants* (onbekend voor hoeveel) kunnen worden verstrekt aan LS.
- NL mn zorgen over **loans for grants**. *Loans for grants* betekent in feite dat de Commissie met geleend geld de benodigde hogere afdrachten van LS voor een tijdelijk hoger MFK voorschiet. Dit deel van het geleende geld kan gezien worden als een gezamenlijke Europese schuld en zou door *alle* LS op termijn terugbetaald moeten worden middels hogere afdrachten (wsl uitgesmeerd over 10-12 jaar), of middels nieuwe eigen middelen. Aanpassing van het Eigen Middelen Besluit is hiervoor o.i. noodzakelijk (incl. goedkeuring nationale parlementen). Immers, 'geleend geld' is in feite een nieuwe financieringsbron en zou daarom toegevoegd moeten worden als nieuw eigen middel. Staat op gespannen voet met evenwichtsbeginsel voor de EU-begroting.
- Dat de Commissie m.b.v. *headroom* geld leent op de kapitaalmarkt is niet nieuw. Tot nu toe verstrekte de Commissie dit geld middels *loans* aan LS (EFSM, BoP, SURE). *Loans for grants* is wel nieuw.

(10)(2a)

Krachtenveld

(10)(2a)

(10)(2a)

MFK / Herstelmaatregelen – NL inzet

Bereiken

- Een herstelinstrument dat **tijdelijk** is en **gericht** is op **duurzaam en houdbaar economisch herstel** en weerbaarheid, gebaseerd op een gedegen economische **analyse**.
- Herstelmaatregelen worden zo veel als mogelijk **binnen de kaders van het MFK vormgegeven**, zijn tijdelijk van aard zijn en aan **voorwaarden** gebonden, waaronder structurele hervormingen ter versterking van de concurrentiekracht. RoL-conditionaliteit en actieve bestrijding van fraude met EU-middelen noodzakelijk.
- De herstelmaatregelen dragen bij aan de **implementatie van de strategische agenda** van de Europese Raad (o.a. klimaat, digitaal, verdieping interne markt en de kapitaalmarktunie).
- Financiering voor het herstellepakket wordt zo veel mogelijk gevonden door **herprioritering en frontloading van reeds beoogde uitgaven**, inclusief wat eventueel over is van de recente crisismaatregelen.
- NL is bereid tijdelijk **aanvullende afdrachten aan de EU-begroting te doen voor herstel**. Daarnaast bereidheid om te kijken naar **mogelijk aanvullende garanties** om Europese investeringen via de EU-begroting te mobiliseren, mits deze tijdelijk zijn en gekoppeld aan structurele hervormingen, gebaseerd zijn op een gedegen economische analyse en voldoende waarborgen bevatten om financiële risico's te beperken.

Vermijden

- Afgezien van eventuele tijdelijke bijdrage aan herstel, dient structurele **stijging van de Nederlandse EU-afdrachten** zoveel mogelijk vermeden te worden.
- **Gemeenschappelijke uitgifte van schulden voor de financiering van uitgaven of subsidies vanuit de EU-begroting**. Het uitgangspunt van de Europese verdragen is dat landen verantwoordelijk zijn voor hun eigen begroting. Het samen uitgeven en/of garant staan voor elkaars overheidsschuld voor het structureel financieren van begrotingen en schulden past hier niet bij.
- **Loans for grants**
- Reeds genomen crisismaatregelen zoals **versoepeling van de bestedingsregels** krijgen een **structureel karakter**.
- Stappen die een opmaat kunnen zijn voor een **(permanent) eurozonebudget** of voor een **transferunie**.
- Verstrekken van **leningen zonder voorwaarden**.

Opzet

Taal: Engels

Tijd/duur gesprek: xxx

Locatie: xxx

Aanwezigen: xxx

Gesprek op verzoek van: MP Laschet

Vorig contactmoment incl. follow-up:

- Telefonisch contact op zaterdag 9 mei jl. Toen afspraak gemaakt om te gaan kijken naar mogelijkheden voor een gezamenlijke persconferentie eind mei 2020.
- Bezoek van MP Laschet aan Nederland op 1 oktober 2019 i.h.k.v. de dag van de Duitse eenheid. U had een tête-à-tête van 30 minuten. Follow-up: datum plannen voor regeringsconsultaties NRW-NL. Staat inmiddels gepland op 25 november 2020.

Doelstellingen/deliverables

- valt buiten reikwijdte verzoek
- **[Vooruitblik]:** Verwachtingen en intenties van MP Laschet peilen m.b.t. exitstrategie en economisch herstel. Stilstaan bij NLse inzet de komende periode, zowel nationaal als in EU (MFK/herstelfonds).
- valt buiten reikwijdte verzoek

Spreekpunten

[Terugblik samenwerking NL en NRW]

- valt buiten reikwijdte verzoek
-
-
-
-

[Vooruitblik]

valt buiten reikwijdte verzoek

Economisch herstel

-
-
-

-

-

valt buiten reikwijdte verzoek

valt buiten reikwijdte verzoek

- **[PASSIEF: FRA-DUI initiatief]:** I welcome the initiative taken by your chancellor and Macron, however regarding the financing I am quite concerned. For us, making the Union an entity that can finance its running costs and hand out grants by taking on debt is conflicting with the principles of Union finances. We fully understand for European additional action regarding recovery and this can be done also while sticking to these principles, using loans-for-loans (SURE, EFSM, etc.) and grants-for-grants (within the MFF).

[Voorbereiden gezamenlijke persconferentie]

-
-

valt buiten reikwijdte verzoek

Achtergrond

Terugblik samenwerking NL en NRW (incl. GROS)

-
-
-

valt buiten reikwijdte verzoek

Vooruitblik

Versoepelingsmaatregelen

-
-

valt buiten reikwijdte verzoek

Economisch herstel

-

valt buiten reikwijdte verzoek

-

valt buiten reikwijdte verzoek

-

Vorbereiden gezamenlijke persconferentie

-
-

valt buiten reikwijdte verzoek

Aandachtspunten/Deliverables

-
-
-
-
-

buiten reikwijdte verzoek

- Toelichten NLse positie ten aanzien van inzet financiële middelen in EU-verband.

Recente ontmoetingen – inclusief follow-up:

- VC RBZ 3 april jl.

Gesprek op verzoek van: Nederland

KERNpunten

Corona

[Bilateraal, incl. NL corona aanpak, Schengen, medische samenwerking]

-
-
-
-
-
-

buiten reikwijdte verzoek

-

-

buiten reikwijdte verzoek

[Consulair en repatriëring]

-

-

buiten reikwijdte verzoek

-

-

EU

[Financiële middelen Coronacrisis]

- How do you see Dutch proposal for an emergency fund? We want to cover medical costs (grants not loans) in the member states that are most affected by this crisis to ensure that there is no lack of money in battling the coronavirus.
- [passief] We understand Commission has come with a similar initiative this week, Emergency Support Instrument (ESI), we see synergies and are open to merge/combine.
- SURE: still looking at it but proposal by Commission on the basis of art. 122 goes in right direction. However, we believe it would be helpful for Member States to have more flexibility in allocating the funds, for example to healthcare costs and/or other economic measures, such as liquidity support to SMEs and tax extensions. Essential it not only covers unemployment and includes for example costs of healthcare and has to be temporary.

- [passief ESM] Support using ESM for member states with difficulties in accessing financing, this is why we set it up together in the first place. However, we do want to stick to the principles and rules that we agree upon. ESM has been effective in the past because it combined the provision of emergency financing with guiding countries back to a sustainable growth path in the long-term. We fully understand that now is not the time to do reforms, but it should be there for when this crisis is over.
- [passief Coronabonds] I understand you support it, but Coronabonds are hard for us, we just cannot sell it to our people. Besides the fundamental issues we have with mutualizing debt, we don't see reason for it being a prominent part of the discussion. As you understand better than any of us, it won't help the EU in dealing with the coronacrisis. It will take too long and won't help with the structural issues of the Eurozone. As my PM said: The longer it is on the table, the longer it stands in the way of the needed effective action that we all want.
- [passief exit/FRA plan] Important to start looking at what to do after health crisis and when economy can get back to normal. Have to stick to ambitions of Green Deal, but should be careful with limiting free trade in the name of strategic autonomy. Understandable for medical supply chain, but not beyond. Also, French proposal isn't the right way for us, is again some kind of coronabonds.

[Zuid-Europa, Italië en migratie Griekenland]

- -
 -
 -
 -
- buiten reikwijdte verzoek

buiten reikwijdte verzoek

[Hongarije (RoL)]

-
-
-

buiten reikwijdte verzoek

Achtergrond

Corona

[Bilateraal incl. NL corona aanpak, Schengen, medische samenwerking]

-
-
-
-
-

buiten reikwijdte verzoek

[Consulair en repatriëring]

-
-
-

buiten reikwijdte verzoek

EU

[Financiële middelen Coronacrisis]

- FRA voorstel voor economisch herstel, NL is geen voorstander van dit voorstel omdat het gemeenschappelijke schulduitgifte met eigen middelen betreft, waarbij er significante transfers zullen zijn en een groot risico op financiering van reguliere uitgaven van lidstaten. Reactie LUX nog niet bekend maar LUX volgt FRA, zeker laatste tijd, zeer.

-

buiten reikwijdte verzoek

[Zuid-Europa, incl. Italië en migratie Griekenland]

-

buiten reikwijdte verzoek

-
-
-
-
-
-
-
-
-

buiten reikwijdte verzoek

[Hongarije (RoL)]

-

buiten reikwijdte verzoek

• •	buiten reikwijdte verzoek
--------	---------------------------

Aandachtspunten/Deliverables

- **Bilateraal:** [buiten reikwijdte verzoek]

[buiten reikwijdte verzoek]

(2) Verkennen mogelijkheden voor samen optrekken met EST t.a.v. impact op MFK.

[buiten reikwijdte verzoek]

- **VNVR:** [buiten reikwijdte verzoek]

[buiten reikwijdte verzoek]

- **MH17:** [buiten reikwijdte verzoek]

Recente ontmoetingen – inclusief follow-up:

- RBZ d.d. 22 april
- Videoconferentie Alliantie voor Multilateralisme d.d. 17 april

Gesprek op verzoek van:

- Estland

Tijd/duur: 30 minuten

Aanwezigen: (10)(2e) en (10)(2e) (DEU) luisteren mee

Spreekpunten

[Bilateraal / laatste ontwikkelingen COVID-19 in Estland incl. Ests plan "Digital Response on COVID-19"]

-

buiten reikwijdte verzoek

-

-

[Passief: Estse ideeën voor een "Digital Response" op COVID-19]

-

buiten reikwijdte verzoek

-

-

[EU/COVID-19: exit strategie en economisch herstel]

-

buiten reikwijdte verzoek

-

-

buiten reikwijdte verzoek

- Furthermore, after strong sign of solidarity with Eurogroup+ package, also good first step last week by leaders discussing recovery. And good that COM is going to make a precise analysis of which measures for reform and investment are needed in recovery to make the EU come out of this crisis both stronger and more resilient.
- I think it is crucial to address the issue of divergence in economic outlook. Part of this divergence is the direct result of slow pace in reforms or the lack of them. EU-investment should support these efforts.
- We might have a similar view on how to finance these investments? We should avoid financing the EU budget by debt ("loans for grants"), that would have to be serviced by substantially higher contributions by our countries in the future. Curious to learn what your priorities are. Could we ask our teams to see if we can cooperate on the new MFF/Recovery fund package?
- We need solidarity underpinned by reform; our common strategic agenda should be at the center of this effort, notably the need for a green and digital transformation of our societies, and it is crucial to restore and deepen our Internal Market. This crisis offers a unique opportunity to support these transitions and strengthen our competitiveness.

[Follow-up Alliantie voor Multilateralisme / impact COVID-19 op multilateralisme]

buiten reikwijdte verzoek

[Inzet EST in VNVR]

buiten reikwijdte verzoek

-
-

buiten reikwijdte verzoek

[Passief: VN-bijeenkomst d.d. 8 mei]

-
-

buiten reikwijdte verzoek

[MH17]

-
-
-

buiten reikwijdte verzoek

Achtergrond

[Bilateraal / laatste ontwikkelingen COVID-19 in EST incl. Ests plan "Digital Response on COVID-19"]

Bilateraal:

-
-
-

buiten reikwijdte verzoek

Covid-19 in Estland:

-
-
-

buiten reikwijdte verzoek

- -
- buiten reikwijdte verzoek

[Passief: Estse ideeën voor een 'Digital Response on Covid-19']

- -
 -
 -
- buiten reikwijdte verzoek
- (10)(2e)
- (10)(2e)

[EU/COVID-19: exit strategie en economisch herstel]

Exit strategie

- -
 -
 -
 -
 -
 -
 -
 -
- buiten reikwijdte verzoek
- e

Economisch herstel

- -
 -
- (10)(2a)
- buiten reikwijdte verzoek

[Follow-up Alliantie voor Multilateralisme / impact COVID-19 op multilateralisme]

-
-
-
-
-

buiten reikwijdte verzoek

[Inzet EST in VNVR]

-
-
-
-
-
-
-

buiten reikwijdte verzoek

[Passief: VN-bijeenkomst d.d. 8 mei]

-
-
-
-

buiten reikwijdte verzoek

[MH17]

-
-
-
-
-

buiten reikwijdte verzoek

Aandachtspunten/Deliverables

Introductie

- Benadrukken dat we in discussie rondom financieel-economische aanpak coronacrisis gemeenschappelijk doel voor ogen hebben, ook al verschillen we soms van mening over de middelen, en dat we samen blijven optrekken op dossiers als vergroening en de externe agenda (OP, uitbreiding). Wat NL betreft is solidariteit tweerichtingsverkeer (solidariteit en stabiliteit). Vergt van FR rol als bruggenbouwer (niet als leider van het Zuiden).

-

Economisch herstel

- Duidelijk maken dat herstelfonds binnen kaders MFK moet, waarbij tijdelijkheid belangrijk is. Geen *loans for grants*. Verder moet ‘normaal’ MFK op basis van voorstel Michel februari en inclusief kortingen, anders geen overeenstemming in zicht.
- Overeenstemming zoeken op voorwaarden verbinden aan steun en inhoudelijke koers (groen/digitaal/interne markt).

Post-crisis / toekomst Europa

-
-

Brexit (passief)

-

Recente ontmoetingen – inclusief follow-up:

-

Gesprek op verzoek van:

- De Montchalin

Spreekpunten

[Introductie]

-
-
-
-

buiten reikwijdte verzoek

[Economisch herstel/MFK]

- Crucial we find a landing zone that is acceptable to all and helps to pair solidarity with stability (and solidity). Hope France can help build bridges towards that end.
Discussion in the media is very polarizing.
- Current crisis also offers an opportunity to transform and evolve the EU and our efforts should be directed at this. We need solidarity underpinned by reform and our common strategic agenda should be at the center of this effort. For example, integration of the Green Deal ambitions in the economic recovery plans is imperative to achieve a climate neutral economy and increase sustainable employment opportunities.
- Recovery effort should be done through the MFF, first through frontloading and reprioritization, but we would also be willing to look at temporary extra contributions (2 years) as long as these funds go where needed most and are spend wisely, meaning conditions on structural reforms, rule of law, fraud and more.
- Economic and budgetary impact is becoming more and more clear, we will most likely have a deficit of more than 10% this year. This of course affects what we can do and same goes for others. In that regard the figures I read are simply not realistic, we can't finance those amounts. That is why we need a needs assessment. Key that CION analysis provides further clarification. What will the money be used for? How can we justify these amounts to tax payers?
- We don't want to rule out using the headroom for loans, but using this for grants on top of MFF (i.e. loans for grants), as some suggest, is not acceptable for us. It would

represent a fundamental shift in the way the EU works and operates. Grants will have to come from MFF, as usual.

- Beyond the temporary recovery effort we of course also need to agree on the ‘regular’ MFF. With last proposal Michel we were getting closer to a landing zone, but if we want to have an agreement before the summer we need to maintain the rebates.
- Important we discuss all these issues properly in the GAC. Let’s agree to push together for regular meetings.

[Toekomst Europa]

•

•

buiten reikwijdte verzoek

•

[Brexit – passief]

•

buiten reikwijdte verzoek

•

-
-

buiten reikwijdte verzoek

Achtergrond

[**Bilateraal**]

Nationale maatregelen en economische impact FRA:

-
-
-
-
-
-
-
-

buiten reikwijdte verzoek

Repatriëring:

-
-

buiten reikwijdte verzoek

[Economisch herstel/MFK]

- Voorkomen moet worden dat herstelmaatregelen tot structureel hogere uitgaven leiden. Indien goed vormgegeven, kan inzet Cohesie bijdragen aan economisch (en daarmee budgettair) herstel na COVID-19, bijv. door Cohesie gericht in te zetten op vergroten arbeidspotentieel en verhogen werkgelegenheid (door mensen weer aan het werk te krijgen, bijvoorbeeld met activerend arbeidsmarktbeleid). Ook is het van belang dat de in het kader van het *Corona Response Investment Initiative* (CRII-plus) overeengekomen versoepeling van de bestedingsregels beperkt blijft tot tijdelijke uitzonderingen. De staande NL onderhandelingsinzet voor het MFK blijft gehandhaafd.
- Daarnaast van belang dat zo groen mogelijke herstelmaatregelen worden genomen. Dit draagt bij aan NL moderniseringsinzet. EU-uitgaven moeten bijdragen aan bereiken van klimaatneutrale Unie in 2050. De Europese Green Deal en haar investeringsplan (EGDIP) moeten zodoende centrale plek krijgen in economisch herstelprogramma. NL houdt ook vast aan nog dit jaar ophogen van EU 2030-broeikasgasreductiedoel naar 55%. Ook moeten er afdoende waarborgen komen om te zorgen dat uitgaven klimaat- en milieudoelen niet schaden.
- Crisis biedt kansen voor verdere digitalisering en versnelde technologische ontwikkeling en daarmee voor realiseren van de digitale transitie. Daarom van belang vast te houden aan de ambitieuze digitaliseringsagenda van de CIE met een focus op innovatie en sleuteltechnologieën zoals AI. Deze zijn belangrijk voor een innovatieve en competitieve basis voor zowel het herstellen van de economie als de competitiviteit op de lange termijn.
- Volgend MFK: De CIE komt in mei met een aangepast MFK-voorstel en daarbij een voorstel voor een herstellfonds. Dit zal leiden tot opwaartse druk op het MFK-plafond of het naar voren halen van uitgaven (*frontloaden*). Ook wordt gesproken over het (tijdelijk) ophogen van het Eigen Middelenplafond zodat meer met garanties/hefbomen kan worden gewerkt. NL zet in eerste instantie vooral in op herprioritering binnen bestaande programma's t.b.v. zaken als onderzoek, innovatie, verduurzaming, digitalisering, health, werkgelegenheid en crisis-response capaciteit.
- Recovery Fund: Eurogroep sprak af dat wordt gewerkt aan het opzetten van een Recovery Fund om financiering te verstrekken aan programma's die de economie weer op gang moeten helpen. Het fonds moet tijdelijk, gericht en evenredig zijn aan de buitengewone kosten en helpen deze kosten te spreiden in de tijd d.m.v. geschikte financiering. Hiervoor wordt o.a. gesproken over 'innovative financial instruments' wat door FRA/ITA als een stap richting Eurobonds wordt gezien en door NL wordt geïnterpreteerd als inzet van garanties/hefbomen via bestaande instrumenten als InvestEU en gebruik van de marge onder het Eigen Middelen-plafond (headroom). Regeringsleiders is gevraagd om verdere guidance t.a.v. financiering, vormgeving (binnen of buiten MFK), waar geld in geïnvesteerd kan worden en onder welke voorwaarden.

[Post-crisis / toekomst Europa]

- -
 -
 -
 -
- buiten reikwijdte verzoek

[Brexit – passief]

- -
 -
 -
- buiten reikwijdte verzoek

Opzet

Taal: Engels

Duur gesprek: 15 minuten

Meeluisteren:

Inbelgegevens: (secretariaat verbindt u door met de Minister)

Hoofdboodschap / doelstelling

- LET is een euro- en cohesieland. Doel outreach is LET vocaler te maken in RAZ/ER tegen loans for grants en tegen schuldmutualisatie.

-

Spreekpunten

[COVID-19]

-
-

[MFK]

Hoofdboodschap

- COVID-19 has unprecedented impact on our citizens and economy. Clear that modifications to next MFF are needed. At the same time, necessary to keep long-term focus on broader policy priorities.
- My main concern is about the proposed **funding mechanism** the CION is considering, by issuing debt to finance the EU budget (“loans for grants”). This runs counter to sound budgetary principles and might lead to debt mutualization. It will lead to substantial repayment obligations for our countries in the coming years and decades.

- As Latvia and NL are both nations that attach great importance to sound public finances, I hope we can **cooperate in GAC and EUCO** to ensure EU budget is not debt-financed.
- Please tell me what is important for Latvia.
- [Ambtelijke follow-up]: Let's agree that we ask our MFF teams to **follow up** at their earliest possible convenience.

Vervolg opmerkingen / tweede ronde

- Our main points regarding the new MFF proposal are:
- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, same for others. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic. That is why we need a needs assessment. What will the money be used for?
- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be
 - 1) limited in time,
 - 2) linked to structural reforms and
 - 3) focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal market and crisis response capacity.
- Modifications should primarily be made by **adjusting** and **reprioritizing** the MFF proposal of 21 February 2020.
- In our view this 21 February MFF proposal already provides for appropriate means for CAP/Cohesion. However, we see room for **frontloading** of Cohesion funds during the first 2 years to kick-start economies and quickly support Member States' actions.

(10)(2g)

- **Funding:** if necessary we could consider loans to Member States ("loans for loans", as in the SURE proposal), but:
 - 1) should only be temporarily (two years) and only in response to COVID-19;
 - 2) conditions / principles should be laid down in Own Resources Decision and
 - 3) financial liabilities for Member States should be limited and proportional.Again, EU borrowing cannot be used to finance the budget and can only be used to provide financial assistance in the form of loans.

[Bilateraal]

•

valt buiten rijkweidte verzoek

•

Achtergrond

[Update COVID-19]

•

valt buiten rijkweidte verzoek

•

[MFK]

- LET werd tijdens de economische crisis van 2008 zeer hard geraakt (BBP daalde in 2009 met 12,8%). Door drastische bezuinigingen wist het land de overheidsfinanciën weer op de rit te krijgen (met nu een overheidsschuld van slechts 36% van het BBP). Daarmee is de Letse overheid zo goed mogelijk voorbereid op de voorspelde economische tegenspoed. Reserves van huishoudens zijn echter zeer beperkt.
- LET ontving in de periode 2013 – 2020 in totaal EUR 4,51 mld. uit Cohesiebeleid, waarvan EUR 1,35 mld. uit Cohesiefonden (ter vergelijking: het Letse BNP bedroeg in 2019 EUR 29 mld.). De OECD schat dat investeringen uit het Cohesiebeleid tussen 2015 en 2017 goed waren voor ruim 50% van de publieke investeringen in het land.
- In 2018 ontving LET daarnaast ongeveer EUR 390 mln. uit het GLB. Voor het nieuwe budget hecht het aan de convergentie van directe betalingen binnen GLB. NL is geen voorstander van verdere externe convergentie (nadelig voor ontvangsten NL boeren).

•

(10)(2a)

•

•

(10)(2a)

(10)(2a)

-
- Na de ER VC op 23 april jl. twitterde premier Kariņš: "...All #EU countries need support, although they have been affected differently by the virus. Work on #MFF needs to be continued, cohesion and agriculture policies are essential for economic development".

[Bilateraal]

- valt buiten rijkweidte verzoek

Opzet

Taal: Engels

Duur gesprek: 15 minuten

Meeluisteren: +

Inbelgegevens:

Hoofdboodschap / doelstelling

- **[MFK]:** LIT is een euro- en cohesieland.
- **[Bilateraal]:** Empathie tonen met LIT, dat tijdig strenge maatregelen nam en daarmee relatief weinig coronagevallen kent, maar na harde klappen tijdens de financiële crisis nu weer economische tegenslag wacht en vreest voor een nieuwe emigratiegolf.

Spreekpunten

[COVID-19]

-
-

[MFK]

Hoofdboodschap

- COVID-19 has unprecedented impact on our citizens and economy. Clear that modifications to next MFF are needed. At the same time, necessary to keep long-term focus on broader policy priorities.
- My main concern is about the proposed **funding mechanism** the CION is considering, by issueing debt to finance the EU budget (“loans for grants”) . This runs counter to sound budgetary principles and might lead to debt mutualization. It will lead to

substantial repayment obligations for our countries in the coming years and decades.

- As Lithuania and NL are both nations that attach great importance to sound public finances, I hope we can **cooperate in GAC and EUCO** to ensure EU budget is not debt-financed.
- Please tell me what is important for Lithuania.
- [Ambtelijke follow-up]: Let's agree that we ask our MFF teams to **follow up** at their earliest possible convenience.

Vervolg opmerkingen / tweede ronde

- Our main points regarding the new MFF proposal are:
- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, same for others. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic. That is why we need a needs assessment. What will the money be used for?
- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be
 - 1) limited in time,
 - 2) linked to structural reforms and
 - 3) focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal market and crisis response capacity.
- Modifications should primarily be made by **adjusting** and **reprioritizing** the MFF proposal of 21 February 2020.
- In our view this 21 February MFF proposal already provides for appropriate means for CAP/Cohesion. However, we see room for **frontloading** of Cohesion funds during the first 2 years to kick-start economies and quickly support Member States' actions.
- (10)(2g)
- **Funding:** if necessary we could consider loans to Member States ("loans for loans", as in the SURE proposal), but:
 - 1) should only be temporarily (two years) and only in response to COVID-19;
 - 2) conditions / principles should be laid down in Own Resources Decision and
 - 3) financial liabilities for Member States should be limited and proportional.Again, EU borrowing cannot be used to finance the budget and can only be used to provide financial assistance in the form of loans.

[Passief: Bilateraal]

[Passief: Uitnodiging Sacharov-hoorzittingen]

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Passief: Kerncentrale Astravets]

-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Passief: Oostelijk Partnerschap]

-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Achtergrond

[COVID-19 Litouwen]

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

- Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[MFK]

- LIT werd tijdens de economische crisis van 2008 zeer hard geraakt (BBP daalde in 2009 met 13,9%). Door drastische bezuinigingen wist het land de overheidsfinanciën weer op de rit te krijgen (met nu een overheidsschuld van 34% BBP). Daarmee is de LITse overheid zo goed mogelijk voorbereid op economische tegenspoed. De reserves van huishoudens echter zeer beperkt.
- LIT ontving in de periode 2013 – 2020 in totaal EUR 4,63 mld. uit Cohesiebeleid, waarvan EUR 2,05 mld. uit Cohesiefonden (ter vergelijking: het Litouwse BNP bedroeg in 2019 EUR 44 mld.). N.B. De OECD schat dat investeringen uit het Cohesiebeleid in 2015 - 2017 goed waren voor ruim 70% van de publieke investeringen.
- In 2018 ontving LIT daarnaast ongeveer EUR 712 mln. uit het GLB.

(10)(2a)

(10)(2a)

(10)(2a)

- De verhitte (media)debatten over de Europese ‘solidariteit’ bereiken in LIT nauwelijks de media.

(10)(2a)

(10)(2a)

(10)(2a)

- LIT is tegenstander van Eurobonds.

(10)(2a)

(10)(2a)

(10)(2a)

- In LIT is het binnenlands lastig verkoopbaar als men moet bijdragen aan het uitkopen van veel rijkere landen als ITA en SPA, terwijl men zelf zo hard heeft moeten bezuinigen.

[Bilateraal]

- Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

[*Passief*: Uitnodiging voor Sacharov-hoorzittingen]

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

-

[*Passief*: Kerncentrale Astravets]

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[*Passief*: Oostelijk Partnerschap]

-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Opzet

Taal: Engels

Duur gesprek: 15 minuten

Meeluisteren: DEU/ [(10)(2e)] + DIE/ [(10)(2e)]

[(10)(2e)]

Inbelgegevens: [(10)(2e)] (direct mobiel nummer)

Hoofdboodschap / doelstelling:

- **[MFK]:** POL behoort niet tot de eurozone, lid van de Friends of cohesion, maar spreekt zich vaak uit voor begrotingsdiscipline. Met oog voor verschillen gezamenlijk belang benadrukken bij een modern en financieel houdbaar MFK. [(10)(2g)]

[(10)(2g)]

- **[MFK]:** Eventuele opmerkingen POL over NL als belastingparadijs weerleggen. [(10)(2a)]

[(10)(2a)]

Spreekpunten

[Bilateraal]

- [(10)(2a)]
 - [(10)(2a)]
 - [(10)(2a)]
 - [(10)(2a)]
- Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[MFK]

Hoofdboodschap

- COVID-19 has unprecedented impact on our citizens and economy. Clear that modifications to next MFF are needed. At the same time, necessary to keep long-term focus on broader policy priorities.

- My main concern is about the proposed **funding mechanism** the CION is considering, by issuing debt to finance the EU budget (“loans for grants”). This runs counter to sound budgetary principles and might lead to debt mutualization. It will lead to substantial repayment obligations for our countries in the coming years and decades.
- As Poland and NL are both nations that attach great importance to sound public finances, I hope we can **cooperate in GAC and EUCO** to ensure EU budget is not debt-financed.
- Please tell me what is important for Poland.
- [Ambtelijke follow-up]: Let’s agree that we ask our MFF teams to **follow up** at their earliest possible convenience.

Vervolg opmerkingen / tweede ronde

- Our main points regarding the new MFF proposal are:
- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, same for others. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic. That is why we need a needs assessment. What will the money be used for?
- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be
 - 1) limited in time,
 - 2) linked to structural reforms and
 - 3) focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal market and crisis response capacity.
- Modifications should primarily be made by **adjusting** and **reprioritizing** the MFF proposal of 21 February 2020.
- In our view this 21 February MFF proposal already provides for appropriate means for CAP/Cohesion. However, we see room for **frontloading** of Cohesion funds during the first 2 years to kick-start economies and quickly support Member States’ actions.
- (10)(2g)
- **Funding:** if necessary we could consider loans to Member States (“loans for loans”, as in the SURE proposal), but:
 - 1) should only be temporarily (two years) and only in response to COVID-19;
 - 2) conditions / principles should be laid down in Own Resources Decision and

3) financial liabilities for Member States should be limited and proportional.
Again, EU borrowing cannot be used to finance the budget and can only be used to provide financial assistance in the form of loans.

[Passief over tax havens]

-
-
-
-
-
-
-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Achtergrond
[MFK]

-
-
-
-

(10)(2a)

Tax havens

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

[Bilateraal]

-

-

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Opzet

Taal: Engels

Duur gesprek: 15 minuten

Meeluisteren: DEU/ [(10)(2e)] + DIE/ [(10)(2e)]
[(10)(2e)]

Inbelgegevens: [(10)(2e)] (mobiele telefoon Staatssecretaris Hrdinková)

Hoofdboodschap / doelstelling

- **[MFK]:** CZ behoort niet tot de eurozone, lid van de Friends of cohesion, maar spreekt zich vaak uit voor begrotingsdiscipline. [(10)(2g)]
[(10)(2g)]
- **[Bilateraal]:** [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]
[Valt buiten reikwijdte wobverzoek]

Spreekpunten

[Bilateraal]

- [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]
- [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]
- [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]

[MFK]

Hoofdboodschap

- COVID-19 has unprecedented impact on our citizens and economy. Clear that modifications to next MFF are needed. At the same time, necessary to keep long-term focus on broader policy priorities.

- My main concern is about the proposed **funding mechanism** the CION is considering, by issuing debt to finance the EU budget (“loans for grants”). This runs counter to sound budgetary principles and might lead to debt mutualization. It will lead to substantial repayment obligations for our countries in the coming years and decades.
- As the Czech Republic and NL are both nations that attach great importance to sound public finances, I hope we can **cooperate in GAC and EU CO** to ensure EU budget is not debt-financed.
- Please tell me what is important for you.
- [Ambtelijke follow-up]: Let’s agree that we ask our MFF teams to **follow up** at their earliest possible convenience.

Vervolg opmerkingen / tweede ronde

- Our main points regarding the new MFF proposal are:
- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, same for others. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic. That is why we need a needs assessment. What will the money be used for?
- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be
 - 1) limited in time,
 - 2) linked to structural reforms and
 - 3) focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal market and crisis response capacity.
- Modifications should primarily be made by **adjusting** and **reprioritizing** the MFF proposal of 21 February 2020.
- In our view this 21 February MFF proposal already provides for appropriate means for CAP/Cohesion. However, we see room for **frontloading** of Cohesion funds during the first 2 years to kick-start economies and quickly support Member States’ actions.
- (10)(2g)
- **Funding:** if necessary we could consider loans to Member States (“loans for loans”, as in the SURE proposal), but:
 - 1) should only be temporarily (two years) and only in response to COVID-19;
 - 2) conditions / principles should be laid down in Own Resources Decision and

3) financial liabilities for Member States should be limited and proportional.

- Again, EU borrowing cannot be used to finance the budget and can only be used to provide financial assistance in the form of loans.

Achtergrond

[MFK]

- [redacted] (10)(2a)
- [redacted] (10)(2a)
- [redacted] (10)(2a)
- [redacted] (10)(2a)
- [redacted] (10)(2a)
- [redacted] (10)(2a)
- [redacted] (10)(2a)
- [redacted] (10)(2a)
- [redacted] (10)(2a)

[Bilateraal]

valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Impact COVID-19 Tsjechië]

- [redacted] Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

[Innovatie]

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Opzet

Taal: Engels

Tijd/duur gesprek: 15 minuten

Meeluisteren: DEU/ [(10)(2e)] + [(10)(2e)]

Inbelgegevens: + [(10)(2e)] (Kabinet Zaharieva)

Hoofdboodschap / doelstelling

- **[MFK]:** BG behoort niet tot de eurozone, lid van de *Friends of Cohesion*. [(10)(2g)]

[(10)(2g)]

- **[Bilateraal]:** [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]
[Valt buiten reikwijdte wobverzoek]

Spreekpunten

[Bilateraal]

- [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]
- [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]
- [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]

[MFK]

Hoofdboodschap

- COVID-19 has unprecedented impact on our citizens and economy. Clear that modifications to next MFF are needed. At the same time, necessary to keep long-term focus on broader policy priorities.
- My main concern is about the proposed **funding mechanism** the CION is considering, by issuing debt to finance the EU budget (“loans for grants”). This runs counter to

sound budgetary principles and might lead to debt mutualization. It will lead to substantial repayment obligations for our countries in the coming years and decades.

- As Bulgaria and NL are both nations that attach importance to sound public finances, I hope we can **cooperate in GAC and EUCO** to ensure EU budget is not debt-financed.
- Please tell me what is important for Bulgaria.
- [Ambtelijke follow-up]: Let's agree that we ask our MFF teams to **follow up** at their earliest possible convenience.

Vervolg opmerkingen / tweede ronde

- Our main points regarding the new MFF proposal are:
- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, same for others. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic. That is why we need a needs assessment. What will the money be used for?
- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be
 - 1) limited in time
 - 2) linked to structural reforms and
 - 3) focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal market and crisis response capacity.
- Modifications should primarily be made by **adjusting** and **reprioritizing** the MFF proposal of 21 February 2020.
- In our view this 21 February MFF proposal already provides for appropriate means for CAP/Cohesion. However, we see room for **frontloading** of Cohesion funds during the first 2 years to kick-start economies and quickly support Member States' actions.
- (10)(2g)
- **Funding:** if necessary we could consider loans to Member States ("loans for loans", as in the SURE proposal), but:
 - 1) should only be temporarily (two years) and only in response to COVID-19;
 - 2) conditions / principles should be laid down in Own Resources Decision and
 - 3) financial liabilities for Member States should be limited and proportional.Again, EU borrowing cannot be used to finance the budget and can only be used to

provide financial assistance in the form of loans.

[Passief: ERM-2]

-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Passief: COVID-19 besmettingen onder arbeidsmigranten]

-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Achtergrond

[MFK]

-
-
-

(10)(2a)

(10)(2a)

(10)(2a)

[Bilateraal]

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

[Passief: ERM-2]

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[COVID-19 besmettingen onder arbeidsmigranten]

-

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

Opzet

Taal: Engels

Tijd/duur gesprek: 13u30 – 14u00 (30 min)

Aanwezigen zijde NL: M, PS, DIE (MFK) en DEU (verslag)

Gesprek op verzoek van: CYP

Recente ontmoetingen – inclusief follow-up: Inkomend bezoek 11 oktober 2019 in Rijksmuseum voor de Oudheden, Leiden

Aandachtspunten/Deliverables

- **[COVID-19]:** Sympathie tonen voor Cyprioten. Indrukwekkend hoe Cyprus het aantal besmettingen heeft weten terug te dringen.

- **[MFK]:** CYP behoort tot de eurozone en lid van de Friends of cohesion. (10)(2g)

(10)(2g)

- **[EU-mensenrechtensanctieregime]:** Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

- **[Turkse boringen]:** Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

- **[Cyprus kwestie]:** Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Spreekpunten

[Inleiding (o.a. COVID-19)]

- Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[MFK]

Hoofdboodschap

- COVID-19 has unprecedented impact on our citizens and economy. Clear that modifications to next MFF are needed. At the same time, necessary to keep long-term

focus on broader policy priorities.

- My main concern is about the proposed **funding mechanism** the CION is considering, by issuing debt to finance the EU budget (“loans for grants”). This runs counter to sound budgetary principles and might lead to debt mutualization. It will lead to substantial repayment obligations for our countries in the coming years and decades.
- As Cyprus and NL are both nations that attach importance to sound public finances, I hope we can **cooperate in GAC and EUCO** to ensure EU budget is not debt-financed.
- Please tell me what is important for Cyprus.
- What are your expectations of the new Commission proposal?
- [Ambtelijke follow-up]: Let’s agree that we ask our MFF teams to **follow up** at their earliest possible convenience.

Vervolg opmerkingen / tweede ronde

Our main points regarding the new MFF proposal are:

- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, same for others. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic. That is why we need a needs assessment. What will the money be used for?
- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be
 - 1) limited in time,
 - 2) linked to structural reforms and
 - 3) focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal market and crisis response capacity.
- Modifications should primarily be made by **adjusting** and **reprioritizing** the MFF proposal of 21 February 2020.
- In our view this 21 February MFF proposal already provides for appropriate means for CAP/Cohesion. However, we see room for **frontloading** of Cohesion funds during the first 2 years to kick-start economies and quickly support Member States’ actions.

(10)(2g)

Funding: if necessary we could consider loans to Member States (“loans for loans”, as in the SURE proposal), but:

- 1) should only be temporarily (two years) and only in response to COVID-19;

- 2) conditions / principles should be laid down in Own Resources Decision and;
 - 3) financial liabilities for Member States should be limited and proportional.
- Again, EU borrowing cannot be used to finance the budget and can only be used to provide financial assistance in the form of loans.

[Mensenrechtensanctieregime]

-
-
-
-
-
-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Passief: Turkse boringen]

-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Passief: Sancties]

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Passief: Cyprus-kwestie]

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

Achtergrond

[Inleiding (o.a. COVID-19)]

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

[MFK]

-

(10)(2a)

-

(10)(2a)

[Mensenrechtensanctieregime]

-

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

-

-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Passief: Turkse boringen]

-
-
-
-
-
-
-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Passief: Cyprus-kwestie]

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-
-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Cyprus EEZ april 2020

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Opzet

Taal: Engels

Tijd/duur gesprek: 15 minuten

Meeluisteren: DEU/[(10)(2e)] + + DIE/[(10)(2 (10)(2e)]
[(10)(2e)]

Inbelgegevens: [(10)(2e)]

Hoofdboodschap / doelstelling:

- **[MFK]:** HON behoort niet tot de eurozone, lid van de Friends of cohesion. [(10)(2g)]

[(10)(2g)]

Spreekpunten

[Bilateraal]:

- [(10)(2g)]
Valt buiten reikwijdte wobverzoek
- [(10)(2g)]

[MFK]:

Hoofdboodschap

- COVID-19 has unprecedented impact on our citizens and economy. Clear that modifications to next MFF are needed. At the same time, necessary to keep long-term focus on broader policy priorities.
- My main concern is about the proposed **funding mechanism** the CION is considering, by issueing debt to finance the EU budget (“loans for grants”). This runs counter to sound budgetary principles and might lead to debt mutualization. It will lead to substantial repayment obligations for our countries in the coming years and decades.
- As Hungary and NL are both nations that attach importance to sound public finances, I hope we can **cooperate in GAC and EUCO** to ensure EU budget is not debt-financed.

- Please tell me what is important for Hungary.
- [Ambtelijke follow-up]: Let's agree that we ask our MFF teams to **follow up** at their earliest possible convenience.

Vervolg opmerkingen / tweede ronde

- Our main points regarding the new MFF proposal are:
- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, same for others. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic. That is why we need a needs assessment. What will the money be used for?
- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be
 - 1) limited in time,
 - 2) linked to structural reforms and
 - 3) focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal market and crisis response capacity.
- Modifications should primarily be made by **adjusting** and **reprioritizing** the MFF proposal of 21 February 2020.
- In our view this 21 February MFF proposal already provides for appropriate means for CAP/Cohesion. However, we see room for **frontloading** of Cohesion funds during the first 2 years to kick-start economies and quickly support Member States' actions.

-

(10)(2g)

- **Funding:** if necessary we could consider loans to Member States ("loans for loans", as in the SURE proposal), but:
 - 1) should only be temporarily (two years) and only in response to COVID-19;
 - 2) conditions / principles should be laid down in Own Resources Decision and
 - 3) financial liabilities for Member States should be limited and proportional.
- Again, EU borrowing cannot be used to finance the budget and can only be used to provide financial assistance in the form of loans.

[Passief: Hongaars overzicht Noodmatregelen LS]

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Achtergrond

[MFK]:

-

(10)(2a)

-

(10)(2a)

-

(10)(2a)

[Bilateraal]:

COVID-19 Hongarije

-

-

-

-

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Hongaarse autorisatiewet

-

-

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Opzet

Taal: Engels

Tijd/duur gesprek: 15 minuten

Meeluisteren: DEU/ [(10)(2e)] + DIE/ [(10)(2e)]

Inbelgegevens: [(10)(2e)] (mobiel nummer McEntee)

Hoofdboodschap / doelstelling

- **[COVID-19]** Empathie tonen met COVID-19-situatie in IER en aangeven dat ook NL vanaf 11 mei (IER vanaf 18 mei) weer stappen zal zetten in het versoepelen van maatregelen. U kunt eventueel aanbieden om lessons learned met elkaar te delen.

- **[MFK]:** IER is een euroland. [(10)(2g)]

[(10)(2g)]

[(10)(2g)]

- **[Bilateraal/Brexit]:** [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]

[Valt buiten reikwijdte wobverzoek]

Spreekpunten

[COVID-19]

-
-
-
-

[Valt buiten reikwijdte wobverzoek]

[MFK]

Hoofdboodschap

- COVID-19 has unprecedented impact on our citizens and economy. Clear that modifications to next MFF are needed. At the same time, necessary to keep long-term focus on broader policy priorities.
- My main concern is about the proposed **funding mechanism** the CION is considering,

by issuing debt to finance the EU budget (“loans for grants”). This runs counter to sound budgetary principles and might lead to debt mutualization. It will lead to substantial repayment obligations for our countries in the coming years and decades.

- As Ireland and NL are both nations that attach great importance to sound public finances, I hope we can **cooperate in GAC and EUCO** to ensure EU budget is not debt-financed.
- Please tell me which criteria are important to Ireland.
- [Ambtelijke follow-up]: Let’s agree that we ask our MFF teams to **follow up** at their earliest possible convenience.

Vervolg opmerkingen / tweede ronde

- Our main points regarding the new MFF proposal are:
- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, same for other MS. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic. That is why we support a needs assessment. What will the money be used for?
- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be
 - 1) limited in time,
 - 2) linked to structural reforms and
 - 3) focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal market and crisis response capacity.
- Modifications should primarily be made by **adjusting** and **reprioritizing** the MFF proposal of 21 February 2020.
- In our view this 21 February MFF proposal already provides for appropriate means for CAP/Cohesion. However, we see room for **frontloading** of Cohesion funds during the first 2 years to kick-start economies and quickly support Member States’ actions.
- **Funding:** if necessary we could consider loans to Member States (“loans for loans”, as in the SURE proposal), but:
 - 1) should only be temporarily (two years) and only in response to COVID-19;
 - 2) conditions / principles should be laid down in Own Resources Decision and
 - 3) financial liabilities for Member States should be limited and proportional.Again, EU borrowing cannot be used to finance the budget and can only be used to provide financial assistance in the form of loans.

[Brexit]

- [Redacted]
 - [Redacted]
 - [Redacted]
 - [Redacted]
- Valt buiten reikwijdte wobverzoek

**Achtergrond
[COVID-19]**

- [Redacted]
 - [Redacted]
- Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[MFK]

- Op 7 mei jl. zijn de gesprekken gestart tussen de partijen Fine Gael (premier Varadkar), Fianna Fail (vml. oppositieleider Martin) en de Groene Partij over het vormen van een nieuwe regering. De Groenen hebben aangegeven de huidige crisis te willen benutten om een aantal zaken te willen moderniseren en economie te vergroenen. Dit biedt mogelijkheden om met IER te kijken naar hoe dit toe te passen in de MFK discussie.
- Voor IER biedt de COVID-19-crisis een kans om ervoor te zorgen dat het herstel in Europa klimaatbestendig en technologie gedreven is.

- [Redacted] (10)(2a)

- [Redacted] (10)(2a)

- [Redacted] (10)(2a)

(10)(2a)	
•	(10)(2a)
•	(10)(2a)
•	(10)(2a)
•	(10)(2a)
•	(10)(2a)
[Brexit]	Valt buiten reikwijdte wobverzoek
•	

Opzet

Taal: Engels

Tijd/duur gesprek: 30 minuten

Meeluisteren: DEU/ [redacted] (10)(2e) + DIE/ [redacted] (10)(2e)

Inbelgegevens: Er kan via het rechtstreekse nummer van de PA van minister Logar contact worden opgenomen: [redacted] (10)(2e)

Hoofdboodschap / doelstelling

- Kennismakingsgesprek met nieuwe Sloveense counterpart (*in office* sinds 13 maart). N.a.v. het kennismakingsgesprek zal SLV MFA een korte persverklaring uitdoen.

- **[MFK]:** SLV is een euro- en cohesieland. [redacted] (10)(2g)

[redacted] (10)(2g)

Spreekpunten

[Intro]

- Please allow me to extend my sincere congratulations on your recent appointment as Minister of Foreign Affairs.
- Glad to have the opportunity now to get acquainted with you. Difficult times for all of us. I can imagine that starting a new post as Minister of Foreign Affairs is challenging during these times.
- The relationship between Slovenia and the Netherlands has always been close and I look forward to working with you both at the bilateral level and in the broader framework of the European Union.
- Hopefully we will soon have the opportunity to meet in person.

[MFK]

- COVID-19 has unprecedented impact on our citizens and economy. Clear that modifications to next MFF are needed. At the same time, necessary to keep long-term focus on broader policy priorities.
- My main concern is about the proposed **funding mechanism** the CION is considering, by issuing debt to finance the EU budget (“loans for grants”). This runs counter to sound budgetary principles and might lead to debt mutualization. It will lead to

substantial repayment obligations for our countries in the coming years and decades.

- As Slovenia and NL are both nations that attach great importance to sound public finances, I hope we can **cooperate in GAC and EUCO** to ensure EU budget is not debt-financed.
- Please tell me what is important for Slovenia.
- [Ambtelijke follow-up]: Let's agree that we ask our MFF teams to **follow up** at their earliest possible convenience.

Vervolg opmerkingen / tweede ronde

- Our main points regarding the new MFF proposal are:
- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, same for others. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic. That is why we need a 'needs assessment'. What will the money be used for?
- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be
 - 1) limited in time,
 - 2) linked to structural reforms and
 - 3) focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal market and crisis response capacity.
- Modifications should primarily be made by **adjusting** and **reprioritizing** the MFF proposal of 21 February 2020.
- In our view this 21 February MFF proposal already provides for appropriate means for CAP/Cohesion. However, we see room for **frontloading** of Cohesion funds during the first 2 years to kick-start economies and quickly support Member States' actions.

(10)(2g)

- **Funding:** if necessary we could consider loans to Member States ("loans for loans", as in the SURE proposal), but:
 - 1) should only be temporarily (two years) and only in response to COVID-19;
 - 2) conditions / principles should be laid down in Own Resources Decision and
 - 3) financial liabilities for Member States should be limited and proportional.
- Again, EU borrowing cannot be used to finance the budget and can only be used to provide financial assistance in the form of loans.

[Bilateraal]

- -
- Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Sloveens EU-voorzitterschap]

- -
 -
- Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[COVID-19 – exitstrategie]

- -
 -
- Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Passieve punten – worden mogelijk opgebracht door SLV M]

- **Westelijke Balkan:**

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Valt buiten reikwijdte wobverzoek
- **Migration:**

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Valt buiten reikwijdte wobverzoek	
• RoL:	Valt buiten reikwijdte wobverzoek
Valt buiten reikwijdte wobverzoek	
• MLA:	Valt buiten reikwijdte wobverzoek
Valt buiten reikwijdte wobverzoek	

Achtergrond

[Intro - nieuwe regering]

- Sinds 13 maart 2020 is er een nieuwe regering in Slovenië o.l.v. premier Jansa (rechts-nationalistische SDS-partij). Oudgediende Jansa (eerder premier van 2004-08 en van 2012-13) kwam aan de macht toen op 27 januari jl. premier Sarec het vertrouwen opzegde in zijn centrum/links-liberale minderheidsregering. (10)(2a)
- (10)(2a)
- (10)(2a)
- (10)(2a)

[MEKI]

- (10)(2a)
- (10)(2a)
- (10)(2a)

- In de Sloveense pers is er weinig aandacht voor het Europese begrotingsdebat; NL wordt niet op de korrel genomen zoals in andere Zuid-Europese landen. COVID-19 voert de boventoon in de media. Daarnaast is er volop aandacht voor politieke schandaaltjes, waaraan ook de nieuwe regering niet ontkomt.

[Bilateraal]

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

[EU-voorzitterschap]

-

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

[COVID-19 – exitstrategie]

-

-

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

Opzet

Taal: Engels

Tijd/duur gesprek: 15 minuten

Meeluisteren: DEU [] (10)(2e) + DIE [] (10) (10)(2e) [] (10)(2e)

Inbelgegevens: + [] (10)(2e) (Kabinet Aurescu). *NB. Verzoek om 30 min. vooraf verbinding te testen.*

Hoofdboodschap / doelstelling

• **[Bilateraal]:** [] Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Valt [] buiten reikwijdte wobverzoek

• **[Bilateraal]:** [] Valt buiten reikwijdte wobverzoek

• **[MFK]:** ROE behoort niet tot de eurozone, lid van de Friends of cohesion. [] (10)(2g)

[] (10)(2g)

Spreekpunten

[Bilateraal]

• []
• [] Valt buiten reikwijdte wobverzoek
• []

[MFK]

Hoofdboodschap

- COVID-19 has unprecedented impact on our citizens and economy. Clear that modifications to next MFF are needed. At the same time, necessary to keep long-term focus on broader policy priorities.
- My main concern is about the proposed **funding mechanism** the CION is considering.

by issueing debt to finance the EU budget (“loans for grants”) . This runs counter to sound budgetary principles and might lead to debt mutualization. It will lead to substantial repayment obligations for our countries in the coming years and decades.

- As Romania and NL are both nations that attach importance to sound public finances, I hope we can **cooperate in GAC and EUACO** to ensure EU budget is not debt-financed.
- Please tell me what is important for Romania.
- What are your expectations of the new Commission proposal?
- [Ambtelijke follow-up]: Let’s agree that we ask our MFF teams to **follow up** at their earliest possible convenience.

Vervolg opmerkingen / tweede ronde

- Our main points regarding the new MFF proposal are:
- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, same for others. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic. That is why we need a needs assessment. What will the money be used for?
- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be
 - 1) limited in time,
 - 2) linked to structural reforms and
 - 3) focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal market and crisis response capacity.
- Modifications should primarily be made by **adjusting** and **reprioritizing** the MFF proposal of 21 February 2020.
- In our view this 21 February MFF proposal already provides for appropriate means for CAP/Cohesion. However, we see room for **frontloading** of Cohesion funds during the first 2 years to kick-start economies and quickly support Member States’ actions.
- (10)(2g)
- **Funding:** if necessary we could consider loans to Member States (“loans for loans”, as in the SURE proposal), but:
 - 1) should only be temporarily (two years) and only in response to COVID-19;
 - 2) conditions / principles should be laid down in Own Resources Decision and
 - 3) financial liabilities for Member States should be limited and proportional.

Again, EU borrowing cannot be used to finance the budget and can only be used to provide financial assistance in the form of loans.

Achtergrond

[MFK]

- (10)(2a)
- (10)(2a)
- (10)(2a)

[Bilateraal]

- Valt buiten reikwijdte wobverzoek
-
-

Opzet

Taal: Engels (M spreekt Engels, Maas spreekt waarschijnlijk Engels in aanwezigheid van een tolk, maar is op de hoogte van voorstel M, dat Maas indien gewenst Duits kan spreken)

Tijd/duur gesprek: 45 minuten

Meeluisteren: DEU/[(10)(2e)] + DIE/[(10)(2e)]

Inbelgegevens: Secretariaat Maas

Hoofdboodschap / doelstelling

- **MFK:** Benadrukken dat NL bereid is tot tijdelijk verhogen MFK om Corona impact op te vangen, maar voorkomen dat dit leidt tot een structureel hoger MFK. Daarnaast essentieel dat extra middelen afdwingbaar aan hervormingen bijdragen. Eerdere onderhandelingsprincipes blijven gelden: beperkte omvang, terughoudend op nieuwe eigen middelen en benadrukken belang behoud afdrachtenkorting.

- **COVID-19:** [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

- **RBZ:** [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]

[Valt buiten reikwijdte wobverzoek]

[Valt buiten reikwijdte wobverzoek]

Spreekpunten

[Bilateraal]

- **COVID-19:** [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]

[Valt buiten reikwijdte wobverzoek]

- **EU:** [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]

[Valt buiten reikwijdte wobverzoek]

[MFK & Recovery Fund]

- In these exceptional times with COVID-19 having unprecedented impact on our citizens and economy, clear that modifications to next MFF are needed. EU needs a common recovery strategy. This was also discussed by the Chancellor and my PM

earlier this week. In doing so, necessary to keep long-term focus on broader policy priorities and the need for real reforms in certain MS.

- I recognize the need for additional recovery measures. My main concern however is that there should be strong and enforceable guarantees that recovery funding contributes to **concrete reforms and completion of the internal market**. We need more convergence to foster growth and competitiveness and make sure that all Member States are better prepared for the next crisis. It will also be the only way we can explain to our population that this new money will be well spent.
- Furthermore very concerned about proposed **funding mechanism** the CION is considering, by issuing debt to finance the EU budget (“loans for grants”). This is not only a difficult legal question, but first and foremost a fundamental point as it runs counter to sound budgetary principles and might lead to debt mutualization.
- Undesired precedent that will then be used over and over again. Strong political concerns and almost unanimously critical parliament to take into consideration. That’s why strong link to reforms and conditionalities is so important. Must not end up as budget aid. I am willing to pay a fair share for recovery and could agree to additional loans to MS, but certainly without reform proposals loans for grants is a bridge too far.
- We could ask our teams to work together on setting out the exact conditions that we would need to see attached to additional funding?

[Passief/in reactie]

- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, same for others. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic.
 Need to be clear about who is most affected and what form of recovery support leads to sustainable increase in competitiveness.. Also look at what has already been done (ECB, EIB, current EU budget, SURE).
- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be
 1. limited in time,
 2. linked to structural reforms (with appropriate conditions) and
 3. focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal market and crisis response capacity.

- Recovery measures should primarily be made available by **adjusting** and **reprioritizing** the MFF proposal of 21 February 2020.
- In addition, we see room for **frontloading** of Cohesion funds during the first 2 years to kick-start economies and quickly support Member States' actions.
- Leaders will have to agree on a **package**, where additional MFF and recovery resources will have to be clearly linked to reforms, conditionalities and further strengthening Internal Market. In order to stimulate sustainable economic growth and convergence. We could use BICC methodology (national reform plans), that should be further strengthened. Otherwise no support within parliament and among Dutch population.
- **Rebates:** permanent rebates must be included in the upcoming CION proposal. I would be open limiting the scope of the rebate to the regular MFF package (i.e. exclude recovery top-up from the calculation). Maintaining our current rebate as discussed in February will be an essential part of the deal. (10)(2a)
(10)(2a)
- **Own resources:** we remain reluctant to new own resources; more complex and risk of additional burden to our tax payers in these already very precarious times. And as volume is considered, a permanent increase of the MFF ceiling should be prevented.

[RBZ – compare notes]

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

MOVP

-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Passief: Rusland (Maas zal opbrengen)]

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Sancties algemeen]

COVID-19 en sancties

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

EU Global Human Rights Sanctions Regime

-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Cybersanctieregime

-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Open Skies Treaty]

-
-
-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Passief: Berlijn-proces Libië]

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Passief: Accountability van FTF/terugkeerders]

-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Achtergrond
[Algemeen]

-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Bilateraal]

-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[MFK & Recovery Fund]

-
-
-
-

(10)(2a)

(10)(2a)

(10)(2a)

(10)(2a)

- (10)(2a)
- (10)(2a)

[RBZ – compare notes]

Werkwijze VTC's

-
-
- Valt buiten reikwijdte wobverzoek
-

MOVP

-
-
- Valt buiten reikwijdte wobverzoek
-

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[China]

-

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

[Rusland]

-

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Sancties algemeen]

COVID-19 en sancties

-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

EU-mensenrechtensanctieregime

-
-
-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Open Skies Treaty]

-
-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Passief: Accountability van FTF/terugkeerders]

-
-
-
-
-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Opzet

Taal: Engels

Tijd/duur gesprek: 15 minuten

Meeluisteren: DEU: (10)(2e) DIE: (10)(2e)

Inbelgegevens: Ms Tytti Tuppurainen, Minister for European Affairs

Hoofdboodschap / doelstelling:

- **[COVID-19]** Belangstelling tonen voor COVID-19-situatie in FIN en aangeven dat ook NL vanaf 11 mei een aantal stappen gezet heeft in het versoepelen van maatregelen. U kunt eventueel aanbieden om *lessons learned* met elkaar te delen.
- **[Bilateraal]** Valt buiten reikwijdte wobverzoek
Valt buiten reikwijdte wobverzoek
- **[MFK/Recovery fund]** Benadrukken dat NL bereid is tot tijdelijk verhogen MFK om Corona impact op te vangen, maar voorkomen dat dit leidt tot een structureel hoger MFK. Daarnaast essentieel dat extra middelen afdwingbaar aan hervormingen en versterking van de interne markt bijdragen. Eerdere onderhandelingsprincipes blijven gelden: beperkte omvang, terughoudend op nieuwe eigen middelen en benadrukken belang behoud afdrachtenkorting.

Spreekpunten

[COVID-19]

-
-
- Valt buiten reikwijdte wobverzoek
-
-

[Bilateraal]

-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[passief/in reactie]

• **International trade policy:**

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[MFK]

- COVID-19 has unprecedented impact on our citizens and economy. Clear that modifications to next MFF are needed. EU needs a common recovery strategy. At the same time, necessary to keep long-term focus on broader policy priorities and the need for real reforms.
- Recognize the need for additional recovery measures. Main concern however is that there should be strong and enforceable guarantees that recovery funding contributes to **concrete reforms and completion of the internal market**. Should lead to more convergence to foster growth and competitiveness and make sure that Member States are better prepared for the next crisis. It will also be needed to explain to a critical public that this new money is well spent.
- Furthermore very concerned about proposed **funding mechanism** the CION is

considering, by issuing debt to finance the EU budget (“loans for grants”). This is not only a difficult legal question, but first and foremost a fundamental point as it runs counter to sound budgetary principles and might lead to debt mutualization.

- Undesired precedent that will then be used over and over again. Strong political concerns and almost unanimously critical parliament to take into consideration. That’s why strong link to reforms and conditionalities is so important. I am willing to pay a fair share for recovery and could agree to additional loans to MS, but certainly without reform proposals loans for grants is a bridge too far. Must not end up as budget aid.
- [Ambtelijke follow-up]: Let’s agree that we ask our MFF teams to **follow up** at their earliest possible convenience.

[Passief/in reactie]

- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, same for others. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic. Need to be clear about who is most affected and what form of recovery support leads to sustainable increase in competitiveness.. Also look at what has already been done (ECB, EIB, current EU budget, SURE).
- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be
 - limited in time,
 - linked to structural reforms (with appropriate conditions) and
 - focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal market and crisis response capacity.
- (10)(2a)
- In addition, we see room for **frontloading** of Cohesion funds during the first 2 years to kick-start economies and quickly support Member States’ actions.
- Leaders will have to agree on a **package**, where additional MFF and recovery resources will have to be clearly linked to reforms, conditionalities and further strengthening Internal Market. In order to stimulate sustainable economic growth and convergence. We could use BICC methodology (national reform plans), that should be further strengthened.

(10)(2a)
- **Rebates:** permanent rebates must be included in the upcoming CION proposal. I would

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[MFK]:

-

(10)(2a)

-

(10)(2a)

-

(10)(2a)

-

(10)(2a)

Opzet

Taal: Nederlands [(10)(2a)]

Tijd/duur gesprek: 15:30-16:00

Meeluisteren: DEU [(10)(2e)] en DIE [(10)(2e)]
[(10)(2e)]

Inbelgegevens: Goffin rechtstreeks: [(10)(2e)] Secretariaat [(10)(2e)]

Hoofdboodschap / doelstelling:

- **Grenzen:** [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]
- [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]
- **MFK/herstelinstrument** [*NB: ligt niet primair bij Goffin (BZ en Defensie) maar bij ministers Financiën en EU-Zaken*]: aangeven dat NL bereid is tot tijdelijk verhogen MFK om Corona impact op te vangen, maar voorkomen dat dit leidt tot een structureel hoger MFK. Zorgen uitspreken over financiering o.b.v. *loans for grants*.

Spreekpunten

[Intro - Bilateraal]

- [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]
- [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]
- [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]
- [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]
- [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]

[Versoepeling grenscontroles]

- [Valt buiten reikwijdte wobverzoek]

- -
 -
 -
 -
 -
 -
- Valt buiten reikwijdte wobverzoek
- (10)(2e)

[MFK / Herstelinstrument]

Hoofdboodschap

- NL is zich ervan bewust dat er een nieuwe situatie is ontstaan en dat dit gevolgen heeft voor het Meerjarig Financieel Kader van de EU. NL zal bijdrage leveren aan Europees herstel en is bereid tot tijdelijk verhogen MFK om Corona impact op te vangen. NL wil een structurele afdrachtenstijging t.b.v. MFK zo veel als mogelijk beperken.
- Om die reden is NL voorstander van een normaal MFK met daarnaast een tijdelijk herstelinstrument.
- Hoe kijkt België hier tegen aan? Wat is voor België belangrijk in deze discussie?

Indien in detail besproken (NB: MFK ligt niet bij Goffin, maar bij Min. Geens EU-Zaken)

- MFK: Eerdere onderhandelingsprincipes blijven gelden: hechten groot belang aan behoud permanente afdrachtenkorting, aan beperkte omvang normale MFK en aan de noodzaak voor modernisering. Daarnaast zal NL terughoudend blijven t.a.v. nieuwe

eigen middelen.

- Herstelinstrument: NL pleit allereerst voor een grondige *needs assessment*, zodat middelen worden gericht op de sectoren en regio's waar een Europese reactie toegevoegde waarde heeft.
- Daarnaast van belang dat aanvullende herstelmaatregelen tijdelijk zijn en een duidelijke koppeling hebben met structurele hervormingen en interne markt, zodat duurzame economische groei en convergentie worden gestimuleerd en lidstaten steun ook kunnen terugbetalen. Hiervoor moet een aangescherpte BICC-methodologie worden gebruikt.
- Voor NL van belang dat aanvullende herstelmaatregelen geïnvesteerd worden in onderzoek en innovatie (w.o. gezondheid), green recovery, crisis-respons en digitalisering. Ook moet een directe koppeling gelegd worden tussen ontvangst van steun en de naleving van rechtsstatelijkheidsbeginselen (RoL-conditionaliteit) en is actieve bestrijding van fraude met EU-middelen noodzakelijk.
- NL heeft met name grote zorgen over de voorgestelde financiering van het herstelinstrument, o.b.v. *loans for grants*. *Loans for grants* betekent in feite dat de Commissie met geleend geld de benodigde hogere afdrachten van LS voor een tijdelijk hoger MFK voorschiet. Dit deel van het geleende geld kan gezien worden als een gezamenlijke Europese schuld en zou door alle LS op termijn terugbetaald moeten worden middels hogere afdrachten (bijv. uitgesmeerd over 10-12 jaar), of middels nieuwe eigen middelen. Een fundamenteel principieel punt dat de EU begroting niet met leningen wordt gefinancierd. Risico 'kamelenneus'. Ligt in NL politiek echt heel ingewikkeld en al helemaal als niet gekoppeld aan echte hervormingen.

Achtergrond

[Intro / Bilateraal]

-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

- **BE positie** t.a.v. herstelfonds: (10)(2a)
(10)(2a)
- (10)(2a)

Laatste ontwikkelingen

-
-
- (10)(2a)
-
-
-

Opzet

Taal: Engels

Tijd/duur gesprek: 15 minuten

Meeluisteren: *DIE:* (10)(2e) (10)(2e) en (10)(2e)

Inbelgegevens:

Hoofdboodschap / doelstelling

- **Intro/bilateraal:** Informeren naar situatie in Portugal. Best practices uitwisselen, hoe kunnen we elkaar helpen.
- **MFK/Herstelfonds:** Benadrukken dat NL bereid is tot tijdelijk verhogen MFK om corona-impact op te vangen maar voorkomen dat dit leidt tot een structureel hoger MFK. Wat NL betreft is solidariteit tweerichtingsverkeer (solidariteit én stabiliteit). Essentieel dat extra middelen aan hervormingen en versterking interne markt bijdragen. Eerdere onderhandelingsprincipes blijven gelden: beperkte omvang, terughoudend op nieuwe eigen middelen en benadrukken belang behoud afdrachtenkorting.

- **Green deal en digitalisering:** Valt buiten reikwijdte wobverzoek
Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Spreekpunten

[Intro / Bilateraal]

- Valt buiten reikwijdte wobverzoek
- Valt buiten reikwijdte wobverzoek
- Valt buiten reikwijdte wobverzoek

[MFK/herstelfonds]

- In these exceptional times with COVID-19 having unprecedented impact on our citizens and economy, clear that modifications to next MFF are needed. EU needs a

common recovery strategy, focusing on the internal market, the green deal, digitalisation.

- What is your perspective in this regard, also taking into account your Presidency in the first half of 2021?
- At the same time, it is necessary to keep long-term focus on broader policy priorities and the need for real reforms. In this regard, I compliment you with the reforms you have undertaken following the previous economic crisis that have contributed to Portugal's resilience.
- Recognize the need for additional recovery measures. My main concern however is that there should be strong and enforceable guarantees that recovery funding contributes to **concrete reforms and completion of the internal market**. They should lead to more convergence to foster growth and competitiveness and make sure that Member States are better prepared for the next crisis. Important that we stimulate a green and digital recovery. Also needed to explain to a critical public that this new money is well spent.
- Furthermore very concerned about proposed **funding mechanism** the CION is considering, by issuing debt to finance the EU budget ("loans for grants"). This is not only a difficult legal question, but first and foremost a fundamental point as it runs counter to sound budgetary principles and might lead to debt mutualization.
- Undesired precedent that might then be used over and over again. Strong political concerns and almost unanimously critical parliament to take into consideration. That's why strong link to reforms and conditionalities is so important. I am willing to pay a fair share for recovery and could agree to additional loans to MS, but without reform proposals loans for grants is certainly a bridge too far. Must not end up as budget aid.
- [Ambtelijke follow-up]: Let's agree that we ask our MFF teams to **follow up** at their earliest possible convenience.

[Passief/in reactie]

- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, same for others. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic. Need to be clear about who is most affected and what form of recovery support leads to sustainable increase in competitiveness. Also look at what has already been done (ECB, EIB, current EU budget, SURE).

- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be
 - Limited in time.
 - Linked to structural reforms (with appropriate conditions).
 - Focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal market and crisis response capacity.
- Recovery measures should primarily be made available by **adjusting** and **reprioritizing** the MFF proposal of 21 February 2020.
- In addition, we see room for **frontloading** of Cohesion funds during the first 2 years to kick-start economies and quickly support Member States' actions. I understand Portugal has already used the instrument of frontloading quite extensively during the past months.
- Leaders will have to agree on a **package**, where additional MFF and recovery resources will have to be clearly linked to reforms, conditionalities and further strengthening Internal Market. In order to stimulate sustainable economic growth and convergence. We could use BICC methodology (national reform plans), that should be further strengthened.
- **Rebates:** Permanent rebates must be included in the upcoming CION proposal. (10)(2g)
(10)(2g)
(10)(2g) Maintaining our current rebate as discussed in February will be an essential part of the deal.
- **Own resources:** We remain reluctant to new own resources; more complex and risk of additional burden to our tax payers in these already very precarious times. And as volume is considered, a permanent increase of the MFF ceiling should be prevented.

[Green Deal en digitalisering]

-
-
-
-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

Achtergrond

[Bilateraal]

-

-

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

-

-

[MFK]

- PT heeft sterk geleden onder de vorige crisis en onder de Trojka een reeks diepgaande hervormingen doorgevoerd (o.m. pensioenleeftijd: nu 67 jaar). De afgelopen jaren gold PT vaak als schoolvoorbeeld in Europa. Maar PT krijgt nu zware klappen (lenteraming CIE: -6,8% in 2020, + 5,8 in 2021) en heeft beperkte buffers. Het is sterk afhankelijk van toerisme (19% BBP) en heeft een hoge staatsschuld (rond de 120%).

-

(10)(2a)

(10)(2a)

-

(10)(2a)

[Green Deal en digitalisering]

-

-

-

-

Valt buiten reikwijdte wobverzoek

-

-

Opzet

Taal: Engels

Tijd/duur gesprek: 30 minuten

Meeluisteren: DEU/ + DIE/

Inbelgegevens secretariaat Amendola

Hoofdboodschap / doelstelling

- Informeren naar/empathie tonen met huidige situatie ITA, danken voor ondersteuning ITA bij repatriëring N'ers, onderstrepen positieve bilaterale- en EU-agenda.
- **MFK/Recovery fund:** Benadrukken dat NL bereid is tot tijdelijk verhogen MFK om Corona impact op te vangen, maar voorkomen dat dit leidt tot een structureel hoger MFK. Wat NL betreft is solidariteit tweerichtingsverkeer (solidariteit én stabiliteit). Essentieel dat extra middelen aan hervormingen en versterking interne markt bijdragen. Moeten ook groen en digitaal herstel bevorderen. Eerdere onderhandelingsprincipes blijven gelden: beperkte omvang, terughoudend op nieuwe eigen middelen en benadrukken belang van behoud afdrachtenkorting.
- **Green deal en digitalisering:** herbevestigen van belang van stimuleren groene en digitale transitie om concurrentievermogen EU te versterken.

Spreekpunten

[Intro / bilateraal]

- Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek
-
-
-

[MFK en Recovery Fund]

- In these exceptional times with COVID-19 having unprecedented impact on our citizens and economy, clear that modifications to next MFF are needed. EU needs a common recovery strategy and we need to show solidarity to each other. At the same time, it is necessary to keep long-term focus on broader policy priorities and the need for real reforms. Solidarity also means stability.
- I recognize the need for additional recovery measures. My main concern however is that we should ensure that recovery funding contributes to **concrete reforms and completion of the internal market**. They should lead to more convergence to foster growth and competitiveness and make sure that Member States are better prepared for the next crisis. Important that we stimulate a green and digital recovery. It will also be needed to explain to a critical public that this new money is well spent. Ultimately we share the same objective: ensuring that the future EU will be stronger and better placed.
- Furthermore very concerned about proposed **funding mechanism** the Commission is considering, by issuing debt to finance the EU budget (“loans for grants”). This is not only a difficult legal question, but first and foremost a fundamental point as it runs counter to sound budgetary principles and might lead to debt mutualization.
- Undesired precedent holding the risk to be used over and over again. Strong political concerns and almost unanimously critical parliament to take into consideration. I am willing to pay a fair share for recovery but to get there a strong link to reforms and conditionalities is important.

[Passief/in reactie]

- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, you are significantly hit as well. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic. Need to be clear about who is most affected and what form of recovery support leads to sustainable increase in competitiveness. Also look at what has already been done (ECB, EIB, current EU budget, SURE).
- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be
 - Limited in time,
 - Linked to structural reforms (with appropriate conditions) and
 - Focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal

market and crisis response capacity.

- Recovery measures should primarily be made available by **adjusting** and **reprioritizing** the MFF proposal of 21 February 2020.

- (10)(2g)

- Leaders will have to agree on a **package**, where additional MFF and recovery resources will have to be clearly linked to reforms, conditionalities and further strengthening Internal Market. In order to stimulate sustainable economic growth and convergence. We could use BICC methodology (national reform plans), that should be further strengthened.

- **Rebates:** permanent rebates must be included in the upcoming Commission proposal ^{(10)(2g)}

(10)(2g)

(10)(2g)

 Maintaining our current rebate as discussed in February will be an essential part of the deal.

- **Own resources:** we remain reluctant to new own resources; more complex and risk of additional burden to our tax payers in these already very precarious times. And as volume is considered, a permanent increase of the MFF ceiling should be prevented.

[Green deal en Digitalisering]

(Pre)COP26

- Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Green Deal en Digital Agenda

- Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek
-
-

-

[G20 / EBRD]

-

-

-

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Achtergrond

[Intro / bilateraal, incl. dank repatriëring en terugblik Vanwittel dialoog]

-

-

-

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

[ITA situatie coronavirus]

-

-

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

-

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

-

-

[MFK en Recovery Fund]

- Met andere zuidelijke LS incl. FRA heeft ITA suggesties aan CIE gedaan t.b.v. vormgeving recovery. Het fonds, van ten minste EUR 1000 mrd, zou volgens deze groep uiterlijk in september 2020 gereed moeten zijn, voorzien worden van een *front-loading* mechanisme (zodat uitgaven al in 2020 kunnen worden gedaan), grotendeels uit *grants* moeten bestaan en vooral gericht worden op meest getroffen regio's en sectoren (in afwijking van bestaande allocatiesleutels). Leningen die CIE aangaat, dienen zeer lange looptijd te hebben.

-

-

-

(10)(2a)

[Green deal en Digitalisering]

-

-

-

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

-

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

[G20]

-

-

-

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Aandachtspunten/Deliverables

- **Bilateraal / Covid-19:** [] valt buiten reikwijdte wobverzoek
[] valt buiten reikwijdte wobverzoek
- **MFK/Recovery Fund:** Benadrukken dat NL bereid is tot tijdelijk verhogen MFK om Corona impact op te vangen, maar voorkomen dat dit leidt tot een structureel hoger MFK. Wat NL betreft is solidariteit tweerichtingsverkeer: solidariteit én stabiliteit. Essentieel dat extra middelen aan hervormingen en versterking interne markt bijdragen. Eerdere onderhandelingsprincipes blijven gelden: beperkte omvang, terughoudend op nieuwe eigen middelen en benadrukken belang behoud afdrachtenkorting.
- **Green deal en digitalisering:** [] Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek
[] Valt buiten reikwijdte Wob-verzoek
- **Consulair:** [] valt buiten reikwijdte wobverzoek
[] valt buiten reikwijdte wobverzoek
- **Migratie:** [] valt buiten reikwijdte wobverzoek
[] valt buiten reikwijdte wobverzoek
- **Venezuela:** [] valt buiten reikwijdte wobverzoek
- **Mensenrechten:** [] valt buiten reikwijdte wobverzoek
[] valt buiten reikwijdte wobverzoek

Recente ontmoetingen:

- []
- []
- []
- MP had op 18 mei jl. een VTC met Sanchez over Corona, het MFK en Recovery. Het gesprek vond in goede sfeer plaats, met nadruk op relatiemanagement.

Gesprek op verzoek van: Nederland (ter vervanging van inkomend bezoek)

Duur gesprek: 60 minuten

Meeluisteren: (10)(2e) DEU/ [] (10)(2e) DIE/ [] (10)(2e)

Inbelgegevens counterpart: PM

Spreekpunten

Covid-19

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

Bilateraal

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

Europese Samenwerking

MFK & Recovery Fund

- In these exceptional times with COVID-19 having unprecedented impact on our citizens and economy, clear that modifications to next MFF are needed. EU needs a common recovery strategy and we need to show solidarity to each other. At the same time, it is necessary to keep long-term focus on broader policy priorities and the need for real reforms. Solidarity also means stability.
- I recognize the need for additional recovery measures. My main concern however is that there should be strong and enforceable guarantees that recovery funding contributes to **concrete reforms and completion of the internal market**. They should lead to more convergence to foster growth and competitiveness and make sure that Member States are better prepared for the next crisis. Important that we stimulate a green and digital recovery. It will also be needed to explain to a critical public that this new money is well spent. Ultimately we share the same objective: ensuring that the future EU will be stronger and better placed.
- Furthermore very concerned about proposed **funding mechanism** the Commission (and (10)(2a)) is considering, by issuing debt to finance the EU budget (“loans for grants”). NL is not in favour of a debt-financed expenditures through the EU budget.
- Undesired precedent that will then be used over and over again. Strong political concerns and almost unanimously critical parliament to take into consideration. That’s why strong link to reforms and conditionalities is so important. I am willing to pay a fair share for recovery and could agree to additional loans to MS, but certainly without reform proposals loans for grants is a viable way forward. Must not end up as budget aid.

[Passief/in reactie]

- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, same for others. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic. Need to be clear about who is most affected and what form of recovery support leads to sustainable increase in competitiveness. Also look at what has already been done (ECB, EIB, current EU budget, SURE).
- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be
 - limited in time,
 - linked to structural reforms (with appropriate conditions) and
 - focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal market and crisis response capacity.
- Recovery measures should primarily be made available by **adjusting** and **reprioritizing** the MFF proposal of 21 February 2020.
- In addition, we see room for **frontloading** of Cohesion funds during the first 2 years to kick-start economies and quickly support Member States' actions.
- Leaders will have to agree on a **package**, where additional MFF and recovery resources will have to be clearly linked to reforms, conditionalities and further strengthening Internal Market. In order to stimulate sustainable economic growth and convergence. We could use BICC methodology (national reform plans), that should be further strengthened.
- **Rebates:** permanent rebates must be included in the upcoming Commission proposal. I

(10)(2a)

(10)(2a)

 Maintaining our current rebate as discussed in February will be an essential part of the deal.
- **Own resources:** we remain reluctant to new own resources; more complex and risk of additional burden to our tax payers in these already very precarious times. And as volume is considered, a permanent increase of the MFF ceiling should be prevented

Green Deal & Digitalisering

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

Migratie

valt buiten reikwijdte wobverzoek

Buitenlandbeleid

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

Achtergrond
[COVID-19]

Spanje: actuele situatie

valt buiten reikwijdte wobverzoek

Exitstrategie (zie bijlage voor SPA exit-strategie)

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Bilateraal]

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

[EU]

MFK & Recovery

- Uit de lenteramingen van de CIE komt naar voren dat SPA economisch hard geraakt is, met krimp van 9,4% in 2020 (en groei van 7% in 2021) Van de grote eurolanden loopt SPA t.o.v. herfstaming grootste verlies op over, niet omdat SPA meer krimpt dan ITA, maar omdat het zonder Corona-uitbraak sneller zou zijn gegroeid. Verder is zorgwekkend dat SPA werkloosheid met 4,8%-punt zal stijgen naar 18.9% in 2020, een van hoogste cijfers in de EU.

(10)(2a)

valt buiten reikwijdte wobverzoek

¹ Letland, Finland, Zweden, Denemarken, Duitsland, Oostenrijk, Luxemburg, Frankrijk, Spanje, Portugal, Italië, Malta, Cyprus, Griekenland, Slovenië, Slowakije, Ierland, NL, Roemenië.

valt buiten reikwijdte wobverzoek

[Buitenlandbeleid]

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

valt buiten reikwijdte wobverzoek

Opzet

Taal: Nederlands

Tijd/duur gesprek: 30 minuten

Meeluisteren: DIE/ [(10)(2e)] en DEU/ [(10)(2e)]
[(10)(2e)]

Inbelgegevens: [(10)(2e)]

Hoofdboodschap / doelstelling:

- **MFK/herstelinstrument:** Aangeven dat NL bereid is tot tijdelijk verhogen MFK om Corona impact op te vangen, maar voorkomen dat dit leidt tot een structureel hoger MFK. Zorgen uitspreken over financiering o.b.v. *loans for grants*. Eerdere onderhandelingsprincipes blijven gelden: beperkte omvang, terughoudend op nieuwe eigen middelen en benadrukken belang behoud afdrachtenkorting.

Spreekpunten

[Intro - Bilateraal]

- []
- []
- [valt buiten reikwijdte verzoek]
- []
- Ik heb de afgelopen week ook een Europees belrondeje gedaan om te spreken over het Meerjarig Financieel Kader van de EU.

[MFK en Recovery Fund]

Hoofdboodschap

- NL is zich ervan bewust dat er een nieuwe situatie is ontstaan en dat dit gevolgen heeft voor het Meerjarig Financieel Kader van de EU. NL zal bijdrage leveren aan Europees

herstel en is bereid tot tijdelijk verhogen MFK om Corona impact op te vangen. NL wil een structurele afdrachtenstijging t.b.v. MFK zo veel mogelijk beperken.

- Om die reden is NL voorstander van een normaal MFK met daarnaast een tijdelijk herstelinstrument.
- Hoe kijkt België hier tegen aan? Wat is voor België belangrijk in deze discussie?
- FRA-DUI initiatief: NL steunt algemene boodschap van Europese samenwerking en initiatief bevat goede aanknopingspunten op digitalisering, vergroening en interne markt. Wat betreft de financiering zijn wij echter geen voorstander van zogenoemde *loans-for-grants*.
- Voorts voor NL van groot belang dat aan de voorstellen een duidelijke behoeftestelling ten grondslag ligt: hoe dragen ze bij aan de noodzakelijke hervormingen in alle lidstaten om duurzaam en concurrerend te zijn?

(10)(2a)

Aanvullende boodschappen MFK/ Herstelinstrument

- MFK: Eerdere onderhandelingsprincipes blijven gelden: hechten groot belang aan behoud permanente afdrachtenkorting, aan beperkte omvang normale MFK en aan de noodzaak voor modernisering. Daarnaast zal NL terughoudend blijven t.a.v. nieuwe eigen middelen.
- Herstelinstrument: NL pleit allereerst voor een grondige *needs assessment*, zodat middelen worden gericht op de sectoren en regio's waar een Europese reactie toegevoegde waarde heeft.
- Daarnaast van belang dat aanvullende herstelmaatregelen tijdelijk zijn en een duidelijke koppeling hebben met structurele hervormingen en interne markt, zodat duurzame economische groei en convergentie worden gestimuleerd en lidstaten steun ook kunnen terugbetalen. Hiervoor moet een aangescherpte BICC-methodologie worden gebruikt.
- Voor NL van belang dat aanvullende herstelmaatregelen geïnvesteerd worden in onderzoek en innovatie (w.o. gezondheid), green recovery, crisis-respons en

digitalisering. Ook moet een directe koppeling gelegd worden tussen ontvangst van steun en de naleving van rechtsstatelijkheidsbeginselen (RoL-conditionaliteit) en is actieve bestrijding van fraude met EU-middelen noodzakelijk.

- NL heeft met name grote zorgen over de voorgestelde financiering van het herstelinstrument, o.b.v. *loans for grants*. *Loans for grants* betekent in feite dat de Commissie met geleend geld de benodigde hogere afdrachten van LS voor een tijdelijk hoger MFK voorschiet. Dit deel van het geleende geld kan gezien worden als een gezamenlijke Europese schuld en zou door álle LS op termijn terugbetaald moeten worden middels hogere afdrachten (bijv. uitgesmeerd over 10-12 jaar), of middels nieuwe eigen middelen. Een fundamenteel principieel punt dat de EU begroting niet met leningen wordt gefinancierd. Risico 'kameleenneus'. Ligt in NL politiek echt heel ingewikkeld en al helemaal als niet gekoppeld aan echte hervormingen.

Achtergrond

[Intro / Bilateraal]

-

valt buiten reikwijdte verzoek

[MFK en Recovery Fund]

- **BEL positie** t.a.v. herstelfonds:

(10)(2a)

-

Laatste ontwikkelingen

- DUI-FRA paper (d.d. 18 mei jl.) “European Recovery from the Coronavirus Crisis” is een breed paper over gezondheid, MFK, groen/digitaal en interne markt/handel. Is in uitwerking vaag over de invulling en voorwaarden aan herstelmaatregelen, laat veel vragen onbeantwoord. Het paper biedt voor NL geen goed uitgangspunt voor de onderhandelingen en zal op termijn leiden tot aanzienlijke afdrachtenstijging voor NL.
- Meest principiële en voor NL gevoelige punt is de expliciete steun voor lenen door de EU ter financiering van het herstelfonds, dat 500 miljard zou moeten bedragen Dit staat haaks op de inzet van het kabinet: *loans-for-grants* zijn niet in lijn met de Verdragen, leidt tot schuldmutualisatie en langdurige hoge Nederlandse afdrachten. Daarnaast bevat het stuk geen onderbouwing voor de omvang van de 500 miljard en zijn er weinig specifieke Corona-elementen.
- Voor NL moeten extra middelen (leningen) gepaard gaan met hervormingen. De mix *loans vs. grants* wordt nog in midden gelaten. Met dit voorstel proberen DUI en FRA ruimte te creëren voor Von der Leyen om volgende week met een MFK-voorstel langs deze lijnen te komen.

Commissievoorstel t.a.v. herstelinstrument

- Gedacht wordt aan herstellepakket van EUR 1000 mrd (incl. Eurogroep pakket van 540 miljard (SURE, ESM, EIB, huidige EU begroting)) in aanvulling op het MFK. Dit betekent een herstelinstrument van waarschijnlijk ca. EUR 500 miljard.
- **Inhoud:** Drie pijlers: 1) herstel, incl. nieuwe ‘*Recovery and Resilience Tool*’ om publieke investeringen en hervormingen te stimuleren (koppeling Semester, digitale/groene ambities), extra geld voor cohesiefondsen (dus bovenop reguliere cohesiefondsen) met allocatie o.b.v. krimp van het BNI, 2) ‘kick starten’ economie, incl. versterken InvestEU om private investeringen te stimuleren, nieuwe ‘*Strategic Investment Facility*’ (verbeteren waardeketens, o.a. gericht op farma), solvabiliteitsinstrument om bedrijven te herkapitaliseren, 3) lessen leren, incl. verbreden RescEU, Horizon Europe, een separaat gezondheidsprogramma, en intensiveren nabuurschaps- en toetredingsinstrument en ontwikkelingssamenwerking.
- **Financiering:** Herstelinstrument zal waarschijnlijk niet worden gefinancierd d.m.v. hogere afdrachten van LS (niet haalbaar want vergroot staatsschulden te veel), maar d.m.v. leningen, gedekt middels een hogere *headroom*. CIE wil hogere *headroom* creëren door plafond Eigen Middelen Besluit te verhogen van 1,2% naar 2,0% van het EU BNI. Het geldt dat de CIE daarmee op de kapitaalmarkt kan lenen, wil de CIE:
- Deels (onbekend hoeveel) storten in garantiefondsen op basis waarvan EIB leningen kan verstrekken aan bedrijven.
- Deels gebruiken ter financiering van een tijdelijk hoger en omgevormd BICC (*Recovery & Resilience fund*), waaruit zowel *loans* (waarschijnlijk voor ca. 300 mrd) als *grants* (onbekend hoeveel) kunnen worden verstrekt aan LS.
- Dat de CIE m.b.v. *headroom* geld leent op de kapitaalmarkt is niet nieuw. Tot nu toe verstrekte de CIE dit geld middels *loans* aan LS (EFSM, SURE). *Loans for grants* is wel nieuw. Staat op gespannen voet met prudent begrotingsbeleid en kan leiden tot schuldmutualisatie.

Opzet

Taal: Engels

Tijd/duur gesprek: 13:00-13:30 (30 minuten)

Meeluisteren: DEU [(10)(2e)]

Inbelgegevens:

Gesprek op verzoek van: Malta

Recente ontmoeting incl. follow-up: Eerste inhoudelijke kennismaking

Hoofdboodschap / doelstelling:

- **[COVID-19]:** [Valt buiten WOB-verzoek]
- **[MFK]:** Benadrukken dat NL bereid is tot tijdelijk verhogen MFK om impact COVID-19 op te vangen, maar voorkomen dat dit leidt tot een structureel hoger MFK. Wat NL betreft is solidariteit tweerichtingsverkeer: solidariteit én stabiliteit. Essentieel dat extra middelen aan hervormingen en versterking interne markt bijdragen. Eerdere onderhandelingsprincipes blijven gelden: beperkte omvang, terughoudend op nieuwe eigen middelen en benadrukken belang behoud afdrachtenkorting.
- **[Rule of Law]:** [Valt buiten WOB-verzoek]
[Valt buiten WOB-verzoek]
- [Valt buiten WOB-verzoek]
- [Valt buiten WOB-verzoek]
- **[Migratie]:** [Valt buiten WOB-verzoek]
[Valt buiten WOB-verzoek]

Spreekpunten

[Bilateraal/COVID-19]:

[Valt buiten WOB-verzoek]

[MFK]:

- In these exceptional times with COVID-19 having unprecedented impact on our citizens and economy, clear that modifications to next MFF are needed. EU needs a

common recovery strategy and we need to show solidarity to each other. At the same time, it is necessary to keep long-term focus on broader policy priorities and the need for real reforms. Solidarity also means stability.

- I recognize the need for additional recovery measures. My main concern however is that there should be strong and enforceable guarantees that recovery funding contributes to **concrete reforms and completion of the internal market**. They should lead to more convergence to foster growth and competitiveness and make sure that Member States are better prepared for the next crisis. Important that we stimulate a green and digital recovery. It will also be needed to explain to a critical public that this new money is well spent. Ultimately we share the same objective: ensuring that the future EU will be stronger and better placed.
- Furthermore very concerned about proposed **funding mechanism** the Commission is considering, by issuing debt to finance the EU budget (“loans for grants”). This is not only a difficult legal question, but first and foremost a fundamental point as it runs counter to sound budgetary principles and might lead to debt mutualization.
- Undesired precedent that will then be used over and over again. Strong political concerns and almost unanimously critical parliament to take into consideration. That’s why strong link to reforms and conditionalities is so important. I am willing to pay a fair share for recovery and could agree to additional loans to MS, but certainly without reform proposals loans for grants is a viable way forward. Must not end up as budget aid.

[Passief/in reactie]

- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, same for others. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic. Need to be clear about who is most affected and what form of recovery support leads to sustainable increase in competitiveness. Also look at what has already been done (ECB, EIB, current EU budget, SURE).
- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be:
 - limited in time,
 - linked to structural reforms (with appropriate conditions) and
 - focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal market and crisis response capacity.

- Recovery measures should primarily be made available by **adjusting** and **reprioritizing** the MFF proposal of 21 February 2020.
- In addition, we see room for **frontloading** of Cohesion funds during the first 2 years to kick-start economies and quickly support Member States' actions.
- Leaders will have to agree on a **package**, where additional MFF and recovery resources will have to be clearly linked to reforms, conditionalities and further strengthening Internal Market, in order to stimulate sustainable economic growth and convergence. We could use BICC methodology (national reform plans), that should be further strengthened.
- **Rebates:** permanent rebates must be included in the upcoming Commission proposal. I would be open to limiting the scope of the rebate to the regular MFF package (i.e. exclude recovery top-up from the calculation). Maintaining our current rebate as discussed in February will be an essential part of the deal.
- **Own resources:** we remain reluctant to new own resources; more complex and risk of additional burden to our tax payers in these already very precarious times. And as volume is considered, a permanent increase of the MFF ceiling should be prevented

[Rule of Law]:

Valt buiten WOB-verzoek

[Migratie]:

Valt buiten WOB-verzoek

Achtergrond

[Bilateraal/COVID-19]:

Valt buiten WOB-verzoek

Valt buiten WOB-verzoek

[MFK]:

-
-
-

(10)(2a)

[Rule of Law]:

Valt buiten WOB-verzoek

[Migratie]:

Valt buiten WOB-verzoek

Valt buiten WOB-verzoek

Opzet

Taal: Engels

Tijdstip gesprek: 13:00

Meeluisteren: DEU [redacted] (10)(2e)

Inbelgegevens: [redacted] (10)(2e) (secretariaat Korčok).

Hoofdboodschap / doelstelling

- **[MFK]:** SLW is een euro- en cohesieland. Doel outreach is SLW vocaler te maken tegen loans for grants en tegen schuldmutualisatie. [redacted] (10)(2g)

[redacted] (10)(2g)

- **[Bilateraal]:** [redacted] Valt buiten WOB-verzoek

[redacted] Valt buiten WOB-verzoek

- **[Bilateraal]:** [redacted] Valt buiten WOB-verzoek

Spreekpunten

[Bilateraal]

[redacted] Valt buiten WOB-verzoek

[MFK]

Hoofdboodschap

- COVID-19 has unprecedented impact on our citizens and economy. Clear that modifications to next MFF are needed. We are committed to speeding up the recovery and restoring growth across the EU.
- In coordination with [redacted] (10)(2a) we have put forward a proposal for a one-off temporary Emergency Fund to support economic recovery. For a sustainable

recovery, investments should be based on a clear needs assessment. Furthermore, to come out stronger, it is crucial that recovery efforts are coupled to a strong commitment by Member States to implement relevant structural reforms.

- Recovery support should be temporary and focused on growth-enhancing investments, including research, innovation, and the green and digital transition. In addition, as part of the recovery package, we should restore and deepen the Single Market.
- On the financing side of the recovery package, we have strong concerns about proposals whereby the Commission would issue debt to finance EU budget expenditures. This would create a legacy of repayment obligations for all member states. Our proposal is based on the concept of “loans-for-loans”. This would ensure that Member States have access to financial resources, while avoiding steps towards debt mutualisation.
- As Slovakia and NL are both nations that attach great importance to sound public finances, I hope we can cooperate to ensure EU budget is not debt-financed.
- Please tell me what is important for Slovakia and your thoughts on the CION proposals?

Vervolg opmerkingen / tweede ronde

- Our main points regarding the new MFF proposal are:
- **Needs assessment:** NL budget deficit more than 10% this year, same for others. Figures we read of new MFF of 2-3% GDP are simply not realistic. That is why we need a needs assessment. What will the money be used for?
- **Priorities:** If some additional investment is needed, these recovery efforts should be:
 - Limited in time.
 - Linked to structural reforms.
 - Focused on research & innovation, green recovery, strengthening of the internal market and crisis response capacity.
- Modifications should primarily be made by **adjusting** and **reprioritizing** the MFF proposal of 21 February 2020.
- In our view this 21 February MFF proposal already provides for appropriate means for CAP/Cohesion. However, we see room for **frontloading** of Cohesion funds during the first 2 years to kick-start economies and quickly support Member States’ actions.

(10)(2g)

- **Funding:** If necessary we could consider loans to Member States (“loans for loans”, as in the SURE proposal), but:
 - Should only be temporarily (two years) and only in response to COVID-19.
- Conditions / principles should be laid down in Own Resources Decision.
- Financial liabilities for Member States should be limited and proportional.
- Again, EU borrowing cannot be used to finance the budget and can only be used to provide financial assistance in the form of loans.

Achtergrond

[MFK]

-
-
-
-

(10)(2a)

- Het herstelfonds moet een duidelijk afgebakend volume en duur hebben en een helder terugbetalingsplan. Allocatie van middelen op basis van economische indicatoren en aan de hand van de langetermijneffecten van de coronacrisis op economische sectoren.
- (10)(2a)

[Bilateraal]

Valt buiten WOB-verzoek

[Impact COVID-19 Slowakije]

Valt buiten WOB-verzoek

Opzet

Taal: Engels

Tijd/duur gesprek: 17:15-18:00 (ca. 45 minuten)

Gesprekspartners:

- DK: (BZ)
- OOS: (EU)
- ZWE: (EU)

Meeluisteren:

-
- DIE:

Hoofdboodschap / doelstelling

- Uitwisseling eerste reacties CIE-voostel.
- Afstemmen hoofdboodschappen: bereidheid te werken aan herstelpakket; voor duurzaam herstel is koppeling met hervormingen onontbeerlijk; loans-for-grants zijn onwenselijk.
- Strategische vooruitblik, afspraken maken over outreach en coördinatie in voorbereiding op RAZ.

Spreekpunten

[Intro]

- I suggest we use this call to (1) exchange a first reading of the CION proposal, (2) to coordinate key messages, and (3) to discuss strategy, including outreach possibilities.

[CION proposal, first assessment]

- Let's focus on the key elements: overall size (MFF + recovery), loans for grant/loans, conditionalities (reforms), focus areas (digital, green), and rebates.
- *[NL appreciatie volgt per bulletin z.s.m. na publicatie CIE-voorstel].*

[Key messages]

- First as noted in our non-paper, our message should reflect our objective to develop a common EU recovery strategy for this unprecedented crisis. We are committed to speeding up the recovery and restoring growth across the EU. Only together are we

able to come out stronger.

- Secondly, to come out stronger, it is crucial that recovery efforts are coupled to a strong commitment by Member States to implement relevant structural reforms.
- Thirdly, on the financing side, we suggest to emphasize our strong concerns about the loans-for-grants proposal and the legacy of repayment obligations that this would create for all MS.

[Next steps]

- I have spoken with many colleagues bilaterally. Some showed an openness for further coordination on the basis of the CION proposal. For instance (10)(2a) (10)(2a) seem like-spirited. Suggest to do further outreach. *[evt. taakverdeling afspreken]*.
- We should also keep (10)(2a) abreast of our thinking. *[evt. taakverdeling afspreken]*.
- Propose to coordinate our interventions for the upcoming GAC. Will follow-up at working level.

Achtergrond

- Gezamenlijke F4-paper is goede samenwerking tot stand gekomen. (10)(2a)
(10)(2a)
- MP sprak op 18/5 met Frugals, MFIN op 19/5.
- Het herstelpakket dat de CIE 27/5 presenteert omvat ca 20-25 deelvoorstellen/ mededelingen. Naast aanpassing van bestaande voorstellen (zoals Cohesie, Horizon, InvestEU, Just Transition Fund, NDICI) stelt de CIE de oprichting van een nieuw Recovery Resilience Facility en een Solveny Support Instrument voor. Ook bevat het pakket voorstellen op het terrein van gezondheid.

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl;
(10)(2e), (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e), (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl; (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl
From: (10)(2e) (10)(2e)
Sent: Tue 3/31/2020 7:12:40 AM
Subject: FW: Voorbereiding BWO fin-econ Corona
Received: Tue 3/31/2020 7:12:41 AM
BWO Tabel --- Overview of EU-EMU instruments w.r.t economic consequences COVID-19 ---.docx
advies M BWO 31 maart EU EMU instrumenten economische gevolgen corona.docx

Veel dank voor al jullie goede en snelle werk!

From: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)
Sent: dinsdag 31 maart 2020 08:08
To: Stef Blok <(10)(2e)@minbuza.nl>
Cc: (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>; (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>; (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl>;
(10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl>; (10)(2e), (10)(2e) <(10)(2e)@minbuza.nl>; (10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e) @minbuza.nl>; (10)(2e) (10)(2e) @minbuza.nl>; (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)
(10)(2e)@minbuza.nl>

Subject: Voorbereiding BWO fin-econ Corona

Beste Stef,

Bijgaand tref je de voorbereiding voor het BWO van 10.30 uur aan. Doordat FIN pas gisteravond laat de tabel gereed had, was het helaas niet mogelijk je de stukken eerder te doen toekomen. We hopen dat de voorbereiding helder is. Mocht je nog vragen hebben dan kun je altijd bellen. Ik zie je in ieder geval bij het BWO.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

BWO EU/EMU instrumenten economische gevolgen corona

31 maart 2020

Advies voor M

Aanleiding

Tijdens de ER VC van 26 maart jl. is de Eurogroep gevraagd om binnen twee weken met beleidsopties te komen voor bespreking in de ER (die mogelijk plaatsvindt op 9/4 of 14/4). Dit BWO is ter inventarisatie van acceptabele opties voor het kabinet in aanloop naar de ER.

Kern/samenvatting

Door Financiën is een vijftal vragen voorbereid voor bespreking tijdens dit BWO. Deze vragen vindt u hieronder inclusief een aantal aandachtspunten. Bijgevoegd is een tabel met mogelijke in te zetten instrumenten. Deze tabel zal door de minister van Financiën kort worden toegelicht, waarna op de vragen zal worden ingegaan.

Algemeen

U kunt aandacht vragen voor de framing en het beeld dat over NL is ontstaan. U kunt het belang benadrukken dat NL uitstraalt dat NL solidair wil zijn, maar dat NL een aantal rode lijnen heeft. U kunt het belang benadrukken om ook de 'shades of grey' te onderzoeken binnen de rode lijnen. Wat zijn voor NL slimme landingszones rekening houdend met krachtenveld?

U kunt aansturen dat het BWO de opdracht geeft aan ambtenaren van AZ/BZ/FIN om scenario's uit te werken over wat er nog gaat komen (doorkijk tot zomer/najaar) + handelingsperspectief voor NL.

Vraag 1. ESM

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Vraag 2. EIB

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Vraag 3. Corona noodfonds buiten MFK ('COVID-19 Emergency Fund)

Staat het kabinet open voor het onderzoeken van een tijdelijk, beperkt Coronafonds a la de Turkije-faciliteit (FRIT) buiten het MFK, en kan hiertoe een voorstel door Nederland worden ingebracht in de discussie? Hoe wordt daarbij voorkomen dat Nederland zowel voor dit fonds als in het volgende MFK aanvullende bijdragen moet leveren om de gevolgen van COVID-19 op te vangen?

U kunt aandacht vragen voor het risico van een opeenstapeling van maatregelen (en/en). Druk op andere initiatieven zal door een nieuw Coronafonds geenszins afnemen. Alleen al afgelopen weekend kondigde de CIE (Von der Leyen) aan op korte termijn een **aangepast MFK-voorstel** te presenteren, incl een "stimulus package" (lees: hoger plafond / groter aandeel cohesie). Daarnaast wordt door CIE gewerkt aan "**Corona Response Investment Initiative 2.0**" voor verdergaande flexibiliteit bij besteding cohesiegeld. Eveneens zal CIE naar verwachting later deze week een voorstel doen tot activering van het "**Emergency Support Instrument**" onder het MFK; daarmee wordt ca. 3 mrd euro aan marges en flexibiliteitsinstrumenten vrijgemaakt tbv Corona-gerelateerde maatregelen in EULS.

U kunt belang van timing aangeven; NL moet de eerste zijn die Coronafonds voorstelt wil het iets van effect hebben op de (perceptie van) NLse positie en zelfs dan moet zorgvuldig nagedacht worden over perceptie. Beeld dat NL solidariteit wil 'afkopen' met klein bier is een risico. U kunt aangeven (om bovengenoemde redenen) meer te zien in een tijdelijke oplossing binnen MFK-kader, door ophoging van het plafond voor de resterende MFK-periode (EU-jaarbegroting 2020), aanpassing van de implementatieregels en (de mogelijkheid tot) overheveling van geld vanuit bestaande fondsen en programma's. Ook binnen een tijdelijk opgehoogd MFK kan dan een "Coronafonds" worden vormgegeven.

FIN is voorstander van een Coronafonds vanuit gedachte dat NL, met het doen van dergelijk voorstel, solidariteit kan tonen en inzet van een nieuw instrument binnen het ESM kan vermijden. Ook AZ lijkt enthousiast. Indien er breed steun is, kunt u aangeven dat een dergelijk fonds zich niet alleen zou moeten richten op economische ondersteuning / crisisherstel, maar ook op innovatie (toegepast onderzoek/techniek, pandemieonderzoek etc).

Vraag 4. MFK

Deelt het kabinet de mening dat de strategie inzake het MFK mogelijk heroverwogen moet worden gegeven de opties die informeel gehoord worden (verlenging van het huidig MFK voor 1 of 2 jaar wat het binnenhalen van de korting bij een nieuw MFK-akkoord mogelijk bemoeilijkt, nieuwe vormgeving MFK meer gericht op Corona etc.), en stemmen de bewindspersonen in met het voorstel bij een volgend BWO uitgebreider stil te staan bij de

opties rondom het MFK die nu circuleren inclusief de consequenties voor onze onderhandelingspositie?

Twee scenario's worden de laatste dagen vaker genoemd: meer druk op snelle besluitvorming over het nieuwe MFK en mogelijke verlenging van het huidige MFK met 1 of 2 jaar o.b.v. begroting 2020, opgehoogd met specifieke "Corona-middelen" (zie punt 3). U kunt aangegeven in te stemmen om bij een volgend BWO hier uitgebreider bij stil te staan.

U kunt aangeven dat het gezien de huidige ontwikkelingen interessant kan zijn om de optie van een tijdelijke verlenging van het huidige MFK (opgeplust met Corona-middelen conform voorstellen CIE) in kaart te brengen:

- Een eventuele verlenging van de overgangperiode voor het VK (Brexit) wordt steeds waarschijnlijker. Een verlenging van het huidige MFK zou die discussie kunnen versimpelen.
- Een tijdelijke verlenging van het huidige MFK waarborgt ook de tijdelijkheid van Corona-maatregelen (10)(2g)
- Onderhandelingen over een nieuw, zevenjarig MFK, kunnen op een later moment gevoerd worden en dan meer ruimte voor NL inzet op een gemoderniseerd, financieel houdbaar MFK dat de lasten eerlijk verdeelt.
- Als de onderhandelingen over het nieuwe MFK op korte termijn moeten worden afgerond zal er veel druk op plafond en kortingen komen te staan. Enerzijds vanwege roep om aanvullende middelen t.b.v. Corona; anderzijds omdat neerwaartse bijstelling van groeicijfers tot substantieel lagere beschikbare financiering voor programma's zal leiden, met als te verwachte gevolg een pleidooi voor een hoger uitgavenplafond in % BNI en/of lagere kortingen. U kunt vragen welke risico's MinFIN in dat geval ziet voor het binnenhalen van een korting onder het nieuwe MFK.

Vraag 5. Langere termijn

Valt buiten de reikwijdte van het WOB-verzoek

Toelichting

Bijgevoegd t.b.v. BWO:

- Tabel Overview of EU/EMU instruments w.r.t. economic consequences COVID-19

Notitie t.b.v. BWO (MP, BZ, EZK, FIN, SZW) | 17/4 – MFK: Mogelijkheden voor Europese financiering COVID-herstelfonds

Aanleiding

Deze notitie is een uitwerking van het verzoek van het BWO van 16 april jl. om financieringsmogelijkheden voor een COVID-herstelfonds in kaart te brengen.

Toelichting

In onderstaande tabel zijn afzonderlijke financieringsmogelijkheden opgenomen. Deze mogelijkheden zijn gerangschikt, variërend van financiering via reguliere afdrachten (benchmark), naar mogelijkheden die steeds verder van de Europese begroting en het plafond voor eigen middelen af staan.

Context

Een eventueel COVID-herstelfonds staat naast reeds toegezegde Europese inspanningen: een pakket van 500 miljard euro dat is overeengekomen in de Eurogroep en het Pandemic Emergency Purchase Programme van de ECB, waarmee 750 miljard euro beschikbaar wordt gesteld om staats- en bedrijfsobligaties op te kopen. Ook heeft de Commissie voorgesteld om alle beschikbare resterende ruimte in het huidige MFK te benutten.

Voor bredere NLse inzet is van belang te hechten aan sterke conditionaliteiten. Zowel voor de wijze waarop geld binnen het MFK kan worden besteed, als wel voor de voorwaarden die aan uitgaven vanuit een toekomstig COVID-herstelfonds gelden. Daarnaast kan de instelling van een dergelijk fonds als onderdeel van bredere politieke besluitvorming in de Europese Raad voorwaardelijk worden gemaakt aan verdere stappen ter vervolmaking van de Interne Markt.

Juridisch kader

- De algemene regel is **dat de Unie geen leningen mag aangaan om de Uniebegroting te financieren**: "*EU borrowing is only permitted to finance loans to countries. The EU cannot borrow to finance its budget*".¹ Hierop wijzen artikel 310 VWEU ("de ontvangsten en uitgaven van de begroting moeten in evenwicht zijn") en het evenwichtsbeginsel in artikel 17 Financieel Reglement ("de Unie en de organen van de Unie (...) mogen binnen het kader van de begroting geen leningen aangaan". EIB en ECB hebben op grond van het Verdrag een aparte positie in deze.
- Dit betekent niet dat Unie-instellingen nooit leningen aan (kunnen) gaan, maar strikt gezien gaat het dan niet om de EU-begroting. Naast EIB en ECB **kan CIE namens de Unie leningen aangaan voor het verlenen door de Unie van financiële bijstand aan landen**, op grond van EFSM (artikel 122(2) dat ook ten grondslag ligt aan SURE), Balance of payments aan niet-euro LS en macro-economische steun aan derde landen.
- Waar in onderstaande tabel gesproken wordt van garanties ten behoeve van het aangaan van leningen door de Commissie namens de Unie kan dit dus alleen benut worden voor het verstrekken van leningen aan lidstaten en niet voor het financieren van lopende uitgaven in de Uniebegroting. Deze **financiering van lopende uitgaven in de Uniebegroting via EU-obligaties is nadrukkelijk wel opgenomen in de vormgeving van het Franse plan voor een herstelfonds**. Als dat niet binnen de Unie kan, zal Frankrijk dit buiten de Unie vorm willen geven (intergouvernementele oplossing).

¹ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-financial-assistance/eu-borrower/funding-characteristics-eu_en

Tabel 1 - Overzicht van mogelijkheden voor Europese financiering				
	Omschrijving	Werking	Voordelen	Nadelen
1. Afdrachten	<p>a. Afdrachten alle lidstaten - <u>benchmark</u></p> <p>Reguliere systematiek, uitgaven gefinancierd door afdrachten alle lidstaten.</p>	Reguliere financiering EU-beleid (uitgaven) door afdrachten van lidstaten.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geen aanvullende risico's. ▪ Loopt mee in reguliere afdrachten. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hogere afdrachten NL. ▪ Geen hefboom (minder aantrekkelijk voor Zuid-Europa). ▪ Lidstaten betalen allemaal aanvullende bijdragen (lastig nu direct op te brengen voor sommigen). ▪ Geen fasering over tijd.
	<p>b. Fasering van afdrachten</p> <p>Sterkere lidstaten dragen nu relatief meer af, zwakkere lidstaten dragen later relatief meer af.</p>	Gefaseerde financiering EU-beleid (uitgaven) door lidstaten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Op later moment lagere afdrachten. ▪ Over gehele periode beschouwd blijft iedereen conform BNI-sleutel bijdragen. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Minder welvarende lidstaten moeten op later moment alsnog hogere afdrachten betalen (krijgen in feite een impliciete lening van welvarende lidstaten)
	<p>c. Garantiefonds binnen Begroting/MFK</p> <p>Garantiefonds voor Commissie, gevuld met ingelegd kapitaal door betalingen uit begroting/MFK.</p>	Commissie garandeert EIB voor leningen aan bedrijven (InvestEU)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Grote hefboom, fonds (en ook begroting) als garantie. ▪ Geldt als 'innovatief of nieuw instrument'. ▪ Kostenspreiding over tijd. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gebruik begrotingsgaranties, leidt tot hogere afdrachten NL (pot moet gevuld worden) en mogelijk hoger MFK indien nieuwe pot. ▪ Hogere garanties betekenen hogere financiële risico's, langere doorlooptijd afwikkeling herstellpakket.

2. Garanties	<p>a. Garantie via headroom onder plafond eigen middelen</p> <p>Marge onder plafond eigen middelen als garantie voor Commissie.</p>	<p>Commissie leent geld op kapitaalmarkt (goedkoop door garantie headroom). NL rapporteert garantie op begroting. (vgl EFSM)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geen direct effect op afdrachten NL. ▪ Minder grote hefboom. ▪ Geldt als 'innovatief of nieuw instrument'. ▪ Kostenspreiding over tijd. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Toename financiële risico's. ▪ Waarschijnlijk verhoging van plafond voor eigen middelen nodig om rating te behouden. ▪ Risico dat Eigenmiddelenplafond nooit meer omlaag komt of grotere headroom ook voor andere garanties wordt benut (met QMV besloten).
	<p>b. Garanties buiten Headroom (losse bilaterale lidstaatgaranties)</p> <p>Lidstaten garanderen Europese Commissie buiten plafond eigen middelen.</p>	<p>Idem aan garanties via Headroom (vgl SURE)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Idem aan garanties via Headroom. ▪ t.o.v. garantie via Headroom: tijdelijk, eenmalig, zeggenschap over precieze gebruik garanties. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Toename financiële risico's. ▪ Risico stapeling financiële risico's: garanties via Headroom én via bilaterale garantie.
	<p>c. Intergouvernementeel fonds</p> <p>Alle lidstaten richten nieuw fonds op en leggen kapitaal en/of garanties in.</p>	<p>Intergouvernementeel instrument met ingelegd kapitaal en/of garanties lidstaten (IGA) t.b.v. SPV die voorts Obligaties uitgeeft. (vgl ESM of EFSF)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zelf vorm te geven, tijdelijk, eenmalig. ▪ Minder grote hefboom, maar met garanties alle lidstaten, grote bedragen te mobiliseren. ▪ Geldt als 'innovatief of nieuw instrument'. 	

Tabel 2 - Kwantitatief voorbeeld (miljard euro)	
Stel dat in totaal 500 miljard euro opgehaald moet worden. Onderstaand volgen per mogelijkheid de afdrachten/garantie voor NL:	
Omschrijving	Omvang
Afdracht Afdracht (BNI-aandeel over totaal)	28,5 te betalen
Fasering van afdrachten Afdracht (BNI-aandeel over totaal)	28,5 te betalen
Garantiefonds binnen Begroting/MFK Afdracht (BNI-aandeel over benodigde garantie; hefboom 10, 50 miljard euro)	2,9 te betalen
Headroom onder plafond eigen middelen Garantie (gegarandeerd via BNI-aandeel in Eigen Middelenbesluit)	28,5 garant te stellen
Bilaterale lidstaatgaranties Garantie (gegarandeerd via BNI-aandeel in 1-op-1 garantie)	28,5 garant te stellen
Intergouvernementeel fonds Garantie (gegarandeerd via BNI-aandeel of ECB-aandeel (over)garantie)	>28,5 garant te stellen

Aan M
Van DIE
Via DGES
Kopie aan -
Afgestemd met -

(10)(2e)

TER BESLISSING**Datum**

16 april 2020

Onze Referentie

Min-BuZa.2020.5187-14

Opgesteld door

(10)(2e) (10)(2e) DIE]

T (10)(2e)

Uiterlijk bij

memo

BWO MFK 17 april 2020

Aanleiding

N.a.v. BWO van heden (donderdag) over de NL randvoorwaarden t.a.v. het MFK als onderdeel van het Europees Herstelplan zijn de verschillende financieringsopties nader uitgewerkt (bijlage).

Gevraagd besluit

BWO (MP, BZ, FIN, EZK, SZW) zal bespreken welke signalen NL dient af te geven over in gesprekken met de CIE (o.a. MP-VDL) en andere LS, in aanloop naar de komende ER en de verwachte CIE-voorstellen.

Kern/samenvatting

In uw inbreng kunt u aandacht vragen voor de volgende overwegingen:

Advies t.a.v. voorkeursopties:

- Voorkeur voor combinatie van 1a, 1c, 2a.
- Optie 1b creëert politieke liability doordat NL, DE en anderen wel nu betalen en andere LS niet.
- Optie 2b kent ook substantiele nadelen (zie onder), hoewel uiteindelijk denkbaar als landingszone omdat via bilaterale garanties meer controle wordt behouden.
- Optie 2c, de nieuwe optie waar in BWO 16/4 over werd gesproken, vertoont overeenkomsten met het optuigen van een tweede ESM. Mogelijk is dat op termijn politiek denkbaar, maar als openingsbod te grof geschat en nadelen/risico's afwijken EU-kader zijn significant. Eerst krachtenveld verder peilen. Zou bovendien tot hogere NL staatsschuld leiden en cf. ESM systematiek om "overgaranties" vragen voor behoud AAA rating. Fin heeft hier om die reden geen voorkeur voor.

Nadere argumentatie:

- Afweging tussen EU-kader of bilaterale route / IGA: NL inzet in eerste instantie richten op communautaire route, afwijkingen daarop (zoals 2b en 2c) zijn second best, vanwege a) versnippering van instrumentarium met dito gevolgen voor toezicht/verantwoording/parlementaire controle en b) bij communautaire route is EU-27 betrokkenheid automatisme, daarbuiten dreigt het risico van eurozone instrumenten. Dienen te voorkomen dat we functie van EIB dupliceren of een extra mini-ESM optuigen.
- T.a.v. keuze tussen afdrachten/garanties is advies: waar mogelijk inzetten op tijdelijk verhogen afdrachten, dit is koninklijke weg zonder verborgen/lange termijn risico's (garanties geen panacee). Voor geval dit niet haalbaar is (in NL vanwege zichtbaarheid stijging afdrachten, in

Europa vanwege beperkte begrotingsruimte bij andere LS) is het advies opening te houden voor garanties o.b.v. hoger EM plafond.

- Verhoging EM-plafond: deze optie niet bij voorbaat uitsluiten, zal mogelijk landingszone kunnen zijn om FRA voorstellen (eurozone schuldfinanciering buiten EU-begroting om, IGA) te vermijden. Argument tegen verhoging EM-plafond is risico dat dit structureel wordt, dat kan juridisch ingekaderd worden (EM-Besluit, unanimititeit).
- Juridisch: alleen EU schuldfinanciering van lopende uitgaven EU-begroting is expliciet uitgesloten. EU kan alleen lenen om door te lenen aan landen.
- Conditionaliteiten: eens om herstpakket aan te grijpen om extra momentum te generen voor verdieping Interne markt / dienstenmarkt. Politieke verbintenis (lijkt hiervoor meest begaanbare weg i.p.v. technische conditionaliteiten EU-begroting. NL kan hierop inzetten bij ER 23/4 in evt. conclusies/statement. Daarnaast hernieuwde inzet plegen op koppeling met Europees Semester / hervormingen (cfm Regeerakkoord).
- Overige: dienen rebate niet uit oog te verliezen. Zijn hier nog koppelingen te bedenken met garantiestellingen, kapitaalstorting etc?

Datum
[datum]

Onze Referentie
Min-BuZa.2020.5187-14

Toelichting

Bijlage:

- Mogelijkheden voor Europese financiering